

νίκος μπόνου

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ
και άλλες μεταμορφώσεις

δήγμα

Ιωάννης Σβαν
και άλλες μεταμορφώσεις

νίκος μπόνου

Ιωάννης Σβαν
και άλλες μεταμορφώσεις

δήγμα

ΜΠΟΝΟΥ ΝΙΚΟΣ: *Ιωάννης Σβαν και άλλες μεταμορφώσεις*

εκδόσεις **δήγμα** – Θανάσης Τριαρίδης
Γκαρπολά 1, 54631 (και Μαντινείας 48, 54644), ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
τηλ. 6973160705 και 6937108881
<http://ekdoseis-digma.blogspot.com>
e-mail: thanasis@triaridis.gr

δήγμα/μυθοπλασίες 6

Ιωάννης Σβαν

1η έντυπη έκδοση, χειμώνας 2011

224 σελίδες (12 επί 20,5)

ISBN: 978-960-99012-4-6

© γενικό: 2010 ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΝΟΥ

© για την έντυπη ελληνική έκδοση: 2010, εκδόσεις **δήγμα**
και ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΝΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Θανάσης Τριαρίδης

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: Γιάννης Ευαγγέλου

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Διονυσία Ροσγοβά

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Μάκης Αργυρόπουλος

Στο εξώφυλλο λεπτομέρειες από τον *Νόρκισσο* (1599) του Caravaggio (Εθνική Πινακοθήκη της Ρώμης). Τεχνική υποστήριξη στον σχεδιασμό του εξωφύλλου προσέφερε ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Τυπώθηκε στην Αθήνα σε 700 αντίτυπα τον χειμώνα του 2011 για λογαριασμό των εκδόσεων **δήγμα**. Κυκλοφορεί ελεύθερο από κάθε «πνευματικό δικαίωμα».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ

1. Ιχώρ	σελ. 9
2. Σβαν	σελ. 23
3. Τρέξιμο	σελ. 31
4. Το νερό	σελ. 35
5. Βροχή	σελ. 43
6. Ο κατασκευαστής	σελ. 49
7. Ο παππούς	σελ. 63
8. Ο πύργος	σελ. 75
9. Οβελίσκος	σελ. 89
10. Θνησιγενές	σελ. 97
11. Το βιβλίο	σελ. 107
12. Φωτιά	σελ. 119

ΘΑΝΑΤΟΣ

σελ. 127

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ*

σελ. 137

ΜΟΥΣΙΚΟΣ*

σελ. 145

ΜΠΑΝΤΑ

σελ. 155

ΠΑΓΙΔΑ

σελ. 167

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

σελ. 183

—

σελ. 209

σημείωμα

σελ. 223

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ

ΕΝΑ

Ιχώρο

ΔΟΥΛΕΥΑ τότε σε μια αρχιτεκτονική φίρμα από τις καλύτερες της πόλης μου. Η ομάδα της εταιρείας – ο κύριος πυρήνας από τον οποίο προέρχονταν όλες οι ιδέες αποτελούνταν από επτά άτομα. Ο Αλέξης, ο μέντοράς μου στο χώρο, ήταν ο επικεφαλής της ομάδας και ηγέτης της εταιρείας. Εγώ ήμουν ο βενιαμίν, το νεοαφιχθέν μέλος και δεν είχα στην κατοχή μου ούτε μισή μετοχή της εταιρείας. Για λίγο καιρό όλα έβαιναν καλώς. Ζούσα στο δικό μου διαμέρισμα, στο πατρικό – η μητέρα μου είχε μεταναστεύσει πριν μερικά χρόνια προς ανατολάς – ο πατέρας μου απορροφούνταν όλο και περισσότερο από την εργασία του και έμενε μόνιμα πια στα κτίρια των γραφείων του, όπου είχε διαμορφώσει ένα μικρό διαμέρισμα.

Ήμουν είκοσι τριών ετών όταν αποφάσισα κι εγώ να μετακομίσω στα γραφεία της φίρμας τα οποία στεγάζονταν σ' ένα παλιό αρχοντικό με γκρεμισμένες τις μεσοτοιχίες – είχαν αφήσει τις πλέον απαραίτητες (στις τουαλέτες και στους χώρους στους οποίους μια στοιχειώδης ηχομόνωση παρουσιαζόταν ως απαραίκλιτη προϋπόθεση). Εκείνον τον καιρό είχε ενταχθεί ακόμη ένα παιδί στην ομάδα μας – λίγο μεγαλύτερος από εμένα – θα τον έκανες τριάντα αλλά ήταν στα είκοσι επτά – με μια ελαφριά υπόνοια ομοφυλόφιλου στη

συμπεριφορά του – φυσικά δεν μας απασχολούσε αυτό. Τα κρεβάτια στο αρχοντικό βρισκόνταν τοποθετημένα στον όροφο – όλα μεγάλα διπλά σιδερένια κρεβάτια με παχιά στρώματα και λευκά στρωσίδια – ο όροφος βρισκόταν σε ύψος επτά μέτρων από το δάπεδο του ισογείου – κάποτε υπήρχε κι ένας ενδιαμέσος όροφος ο οποίος είχε αφαιρεθεί εξ ολοκλήρου – άλλωστε το πάτωμά του ήταν ξύλινο και είχε σαπίσει – όπως άλλωστε και του δικού μας ορόφου, όπου το πάτωμα χρειάστηκε να ενισχυθεί πριν μεταφέρουν όλα εκείνα τα βαριά έπιπλα κάτω από τη σκεπή – ξαπλωμένος ανάσκελα από το κρεβάτι μου μπορούσα να δω όλα τα χοντρά ξύλινα υποστηρίγματα και τα δοκάρια της στέγης – ακάλυπτα, ψυχρά – ήταν μια θέα τρομακτικά ψυχρή – ταίριαζε όμως με την αίσθηση της φέρμας. Θυμάμαι πως δεν μπορούσα να κρατήσω τα μάτια μου ανοιχτά κοιτώντας στο ταβάνι δίχως να γεμίσουν σκουπιδάκια που έπεφταν από τα ξύλα.

Στο δείπνο την πρώτη νύχτα που μετακόμισα στα γραφεία άκουσα μερικά υπονοούμενα – όχι πολύ ξεκάθαρα – ότι όποιοι κοιμούνταν μαζί στο διπλό κρεβάτι έπρεπε αναγκαστικά να περιπτυχθούν και σεξουαλικά. Τρομοκρατήθηκα κάπως σ' αυτή τη σκέψη γιατί δεν υπήρχε κανείς ανάμεσά τους που να ασκεί πάνω μου κάποια έλξη. Όταν είδα πως ήμουν μόνος στο κρεβάτι ανακουφίστηκα. Η υπόνοιες αυτές επανήλθαν στις φράσεις του τραπεζιού την ημέρα που μετακόμισε στο κτίριο κι ο νεαρός που προανέφερα. Θα τοποθετούνταν στο κρεβάτι μου, έτσι εμένα, εκτός του ότι μου κακοφάνηκε γιατί είχα συνηθίσει πια την άνεση χώρου, με κατέκλυσε εκ νέου το άγχος. Αργότερα εκείνη τη νύχτα – θυμάμαι πως είχα κουλουριαστεί στη μεριά μου αρκετή ώρα πριν έρθει – με την πλάτη γυρισμένη στην πλευρά του – παριστάνοντας τον κοιμισμένο για να γλιτώσω από την προ-

σπάθεια απόκρουσης μιας ενδεχόμενης εκδήλωσής του. Τελικά μια φωνή – δεν ξεχώρισα τίνος – ανδρική πάντως – κάλεσε τον νέο να τον συντροφεύσει σε άλλο κρεβάτι. Κοιμήθηκα ανάλαφρος απολαμβάνοντας, ίσως για τελευταία φορά, την άνεση χώρου στην οποία ήμουν συνηθισμένος.

Μία μέρα δουλεύαμε αργά με τον εν λόγω νεαρό – Τίμο τον έλεγαν – τον σύντροφό μου, ούτως ειπείν, στο κρεβάτι. Μάλιστα δε δουλεύαμε στα γραφεία του αρχοντικού μα στο προσωρινό εργοτάξιο ενός γιαπιού το οποίο βρισκόταν στην απέναντι όχθη του ποταμού που διέσχιζε την πόλη. Είχαμε καθαρή θέα του αρχοντικού παρ' όλα αυτά. Χρησιμοποιούσαμε ένα κιάλι για να βλέπουμε απέναντι. Διαμέσου των μεγάλων παραθύρων του αρχοντικού μπορούσαμε να δούμε τα ζευγάρια που ετοιμάζονταν για τον ύπνο στον όροφο κάτω από τη στέγη. Στο δωμάτιο του Ηλία και της Μαρίας υπήρχε ένας ογκώδης μεταλλικός φωριαμός – κλειδωμένος μόνιμα όσο ο Ηλίας δε βρισκόταν στο δωμάτιο – ο οποίος ήμουν σίγουρος ότι περιείχε μια συσκευή τηλεόρασης, την οποία οι δυο τους άφηναν σε κατάσταση αναμονής χωρίς να την αποσυνδέουν από το ρεύμα. Είχαμε τελειώσει σχεδόν τη δουλειά της ημέρας με τον Τίμο και αποφασίσαμε να διασκεδάσουμε λιγάκι. Ετοίμασα ένα ηχογραφημένο μήνυμα στο οποίο μία απρόσωπη, ηλεκτρονικά συγκροτημένη μέσω υπολογιστή φωνή – ‘ο Ηλίας είναι πούστης – πηδιάται με τον Αλέξη’ – χωρίς να εννοώ τίποτε παραπάνω από ένα τυχαίο αστείο – ο Ηλίας ήταν γνωστός αμφιφυλόφιλος και ο Αλέξης γνωστός ετεροφυλόφιλος του οποίου τον ανδρισμό κανείς δεν αμφισβητούσε – και στοιχηματίσαμε με τον Τίμο πάνω στο αν θα μπορούσα να μεταφέρω τηλεπαθητικά το ηχογραφημένο μήνυμα στην συσκευή τηλεόρασης που βρισκό-

ταν σε κατάσταση αναμονής μέσα στον κλειδωμένο φωριασμό και για το αν θα κατάφερα να κάνω το μήνυμα να αναπαραχθεί.

Το στοίχημα ορίστηκε σε ένα τεράστιο ποσό διότι το εγχείρημα αποτελούσε κάτι το σχεδόν ακατόρθωτο. Μα το εκτέλεσα πολύ καλά – ήταν η καλύτερη μεταφορά της ζωής μου – η καλύτερη μεταφορά των εκατό επόμενων ζωών μου – μια μεταφορά που ακόμα και οι ειδικοί πετυχαίνουν μία στις χίλιες – δηλαδή άτομα σαν κι εμένα μία στο εκατομμύριο. Αντί όμως για τη συσκευή της τηλεόρασης, το μήνυμα μεταφέρθηκε σε ένα παλιό μαγνητόφωνο μπομπίνα – το οποίο ήταν συνδεδεμένο με τα εξωτερικά – αλλά και τα εσωτερικά – μεγάφωνα συναγεμμού του κτιρίου. Έτσι το μήνυμα εγγράφηκε στη μαγνητοταινία και, μαζί με τη σειρά της έκτακτης ανάγκης, αναπαραγόταν μονότονα σε εκνευριστικά δυνατή ένταση: *‘ο Ηλίας είναι πούστης – πηδιέται με τον Αλέξη’* – σε πέντε λεπτά είχαν απενεργοποιήσει το μηχάνημα αλλά το κακό είχε ήδη γίνει. Κι αυτό όχι για τον Ηλία – άλλωστε η Μαρία το ήξερε κι όλοι το ήξεραν και κανείς δεν είχε πρόβλημα – αντίθετα την σέβονταν όλοι αυτήν του την ειλικρίνεια – μα ο Αλέξης είχε πρόβλημα. Γιατί δυστυχώς το μήνυμα ήταν αλήθεια. Εγώ το θεωρούσα καθαρά ψευδές και αδιανόητο – γι’ αυτό και καθαρά πλακατζίδικο – αλλά αποδείχθηκε αληθινό. Το κατάλαβα μόλις άκουσα τη γλοιώδη φωνή του υπολογιστή να αναπαράγεται από το μεγάλο φωνο. Θυμήθηκα την πρώτη βραδιά που κοιμήθηκα με τον Τίμο – εκείνη που κάποιος τον κάλεσε στο δικό του κρεβάτι. Ήταν η φωνή του Αλέξη – ήταν η νύχτα που έλειπε η Έλενα πώς μπόρεσα να υπάρξω τόσο πνευματικά αδαής και αδιάφορος και – το χειρότερο – αδρανής ώστε να μην το καταλάβω – έστω να το υποψιαστώ νωρίτερα; Ο Αλέξης τώρα είχε πρόβλημα γιατί

αγαπούσε την Έλενα και η Έλενα είχε πρόβλημα αν ο Αλέξης την απατούσε – και δη με άνδρα αντί για γυναίκα – ήταν μια φρικτή παρεξήγηση που φαινόταν μόνο σαν παρεξήγηση αλλά ήταν πέρα για πέρα αλήθεια, άρα όχι παρεξήγηση μα πραγματική συμφορά, γι' αυτό κι ο Αλέξης, μάλιστα μετά που η Έλενα είχε τελικά μαλακώσει, δεν άντεξε και ενδύθηκε το μοναστικό ράσο ενός τοπικού τάγματος μοναχών για τη συμμετοχή στο οποίο δεν απαιτούνταν ιδιαίτερη προκαταρκτική εκπαίδευση και έφυγε προς τα ανατολικά.

Την επόμενη μέρα του συμβάντος προσπάθησα να εξηγήσω στον Αλέξη πως εγώ ήμουν ο υπαίτιος. Εντούτοις αυτός δεν με άκουγε καν – μονολογούσε ακατάπαυστα για το ότι το λουκέτο ήταν κλειστό και απαραβίαστο, μόνο ο ίδιος και ο Ηλίας είχαν εξουσιοδότηση να το ανοίγουν και τι δουλειά είχε η τηλέραση εκεί μέσα – δεν έπρεπε να ανοίγεται σχεδόν ποτέ – ήταν σίγουρος πως υπήρξε ένας εκβιαστής που τους παρακολουθούσε – μα εκβιαστής χωρίς εκβιασμό του είπα – εκδικητής τότε οτιδήποτε μου είπε – μα εκδικητής για ποιο πράγμα αντέτεινα – προσπάθησα να τον πείσω πως εγώ ευθυνόμουν μα ήταν σαν να μιλούσα στον άνεμο – κι ο άνεμος δεν μπορεί να ακούσει.

Έτσι ο Αλέξης έφυγε προς ανατολάς κι εγώ έμεινα στην πόλη προσπαθώντας να δουλέψω και να ζήσω ενώ με ταλάνιζαν οι τύψεις – γιατί αυτό που έκανα κατά λάθος αποδείχθηκε μεγάλο πλήγμα – ήταν άδικο – θα προτιμούσα χίλιες φορές να είχα μετανιώσει για κακό που είχα κάνει συνειδητά παρά για κάτι που συνέβη εκ παραδρομής. Περνούσα ατελείωτες λευκές νύχτες οι οποίες διανθίζονταν με ελάχιστες δόσεις ύπνου τα ξημερώματα – κι αυτές οι δόσεις στοιχειωμένες από αγχωτικούς εφιάλτες. Εκείνες τις νύχτες, από μια φρικτή ανάγκη για διάσπαση, για οποιαδήποτε διάσπαση από τις εμμονές των τύψεων, άρχισα

να αναλογίζομαι ιδέες για το σοδομισμό του πάντα πρόθυμου συντρόφου μου στο κρεβάτι – ιδέες οι οποίες έμεναν σαφώς ανεφάρμοστες – καθώς η μόνη λειτουργία τους ήταν να επάγουν μια αίσθηση έντονης αποστροφής και αηδίας μπροστά στη σκηνή της υποτιθέμενης συνεύρεσης – και μ' αυτόν τον τρόπο να με αποσπούν, έστω και στιγμιαία, από την μόνιμα παρούσα ενοχή. Ο Τίμος από την άλλη επιδείκνυε τέλεια αναλγησία αναφορικά με το μοιραίο γεγονός. Κοιμόταν άνετος, ίσως καλύτερα από πριν αφού δεν αντιμετώπιζε πια τις σεξουαλικές προσκλήσεις του Αλέξη ή του Ηλία.

Όσπου μια μέρα δεν άντεξα. Μίλησα για το θέμα στον Παύλο. Εκείνος με άκουσε με προσοχή. Του εκμυστηρεύθηκα πως έπρεπε να συναντήσω τον Αλέξη. Ο Παύλος μού είπε πως ο Αλέξης τα πήγαινε πολύ καλά στο ασκητήριό του. Μου είπε πως άκουσε από τρίτους ότι είχε σχεδόν αγιάσει. Παραξενεύτηκα γιατί δεν είχε διανύσει πολύ χρόνο μ' αυτήν την ιδιότητα. Ή είχε; Πότε συνέβησαν όλα; Πότε αποσκοράκισε τα ρούχα του κοσμικού για να ενδυθεί το ράσο; Νιώθω πως θα μπορούσαν κάλλιστα να είχαν συμβεί χτες. Ή πριν μια εβδομάδα. Μα είχε ήδη περάσει ένας χρόνος; Η περίοδος ήταν πάλι μικρή για να ανελιχθεί ο Αλέξης σε κάτι τέτοιο. Ο Παύλος μου επισήμανε ότι στην εποχή μας η πορεία των γεγονότων έχει επιταχυνθεί. Ένευσα καταφατικά. Εκείνος με έπιασε από τον ώμο σιωπώντας, με χάιδεψε καθησυχαστικά χωρίς να με κοιτά – έφαξα το βλέμμα του – μα, περίεργο, όσο κι αν έφαχνα, όσο κι αν τον πίεζα να μου το χαρίσει, δεν το έβρισκα. Είπε πως καλύτερα θα ήταν να έφευγα, να πήγαινα να συναντήσω τον Αλέξη.

Ετοιμάστηκα λοιπόν για το ταξίδι προς την ανατολή. Πολλοί έφευγαν εκείνη την εποχή για την ανατολή, ο δρόμος προμηγνυόταν δύσβατος και συνωστι-

σμένος. Ο Παύλος πριν αναχωρήσω με προμήθευσε με ένα σχεδιάγραμμα του δρόμου τον οποίο είχε ακολουθήσει ο Αλέξης. Επίσης πήρα μαζί μου μια φωτογραφία με άγια λείψανα – παρουσίαζε το κρανίο και τον σκελετό ενός αγίου ντυμένο σε ημιδιαφανή άμφια. Ελάχιστα ρούχα. Ένα μικρό σακίδιο.

Περπάτησα μία εβδομάδα μέχρι που έφτασα στον πρώτο φράχτη. Ακολούθησα το φράχτη στην κατεύθυνση των πινακίδων. Δεν τόλμησα να τον αγγίξω. Είχα ακούσει διάφορες ιστορίες για ανθρώπους που άγγιξαν τον πρώτο φράχτη. Μετά από μερικές ώρες έφτασα στο κτίριο. Ήταν ένα τεράστιο τσιμεντένιο κουτί. Στο εσωτερικό του κουτιού, μετά τον έλεγχο των ταξιδιωτικών εγγράφων, βρισκόταν μια μεγάλη πισίνα. Μία κοπέλα στεκόταν στην είσοδο της πισίνας μπροστά από ένα σωλήνα που στο πάνω μέρος του είχε πιασίματα σαν μια σκάλα τοποθετημένη οριζόντια. Η κοπέλα μου εξήγησε πως αυτή ήταν η πρώτη δοκιμασία επιλογής. Έπειτα μπήκε μέσα στο σωλήνα και – χωρίς να ακουμπά τη ράχη της στη βάση του – μονάχα πιασμένη με χέρια και πόδια από την σκάλα της οροφής διήνυσε την απόσταση των πέντε έξι μέτρων και βγήκε από την άλλη μεριά. Επρόκειτο για μια γελοία άσκηση που έδινε την εντύπωση ανάποδου έρπειν. Επανάλαβα τις κινήσεις της χωρίς καμία απόκλιση. Η πλάτη μου δεν ακούμπησε στη βάση. Στη συνέχεια με οδήγησε στην επόμενη διαδικασία. Ήταν μια πισίνα στην οποία επέπλεαν σχοινιά οριοθέτησης – γεμάτη ανθρώπους που προσπαθούσαν να ακολουθήσουν τις πορείες που υπαγορεύονταν από τα σχοινιά. Έβγαλα τα ρούχα μου και μπήκα γυμνός. Τα ρεύματα ήταν δυνατά – εκεί που νόμιζες ότι είχες προχωρήσει λίγο σε παρέσερναν και ξανάρχιζες από το μηδέν. Επίσης ήταν πολύ πιθανό να παρασυρόσουν από κάποιον άλλο τον οποίο είχε παρασύρει το ρεύμα.

Νομίζω ότι με προσπέρασαν, έρμιαια του ρεύματος, δυο τρία πτώματα, μα δεν είχα χρόνο να κοιτάξω προσεκτικά συνεπώς δεν μπορώ να είμαι σίγουρος. Τελικά τα κατάφερα κι έφτασα στο τέρμα. Εκεί με σταμάτησε η κοπέλα της υποδοχής. Οι υπόλοιποι επιβιβάζονταν στο τρένο.

«Επειδή η τεχνική σου δεν ήταν σωστή στην πρώτη δοκιμασία» είπε η κοπέλα «θα πρέπει να περιμένεις το επόμενο τρένο»

Έκανα να διαμαρτυρηθώ – εις μάτην. Κοίταξα τα υπάρχοντά μου. Τα ρούχα μου – διπλωμένα επιμελώς – και πάνω τους τοποθετημένα η φωτογραφία με τα άγια λείψανα και το βαρύ ξύλινο σταυρουδάκι το οποίο φορούσα στο λαιμό μου. Και ο χάρτης του Παύλου. Ντύθηκα. Έβαλα τη φωτογραφία και το χάρτη στην τσέπη μου. Ήπια νερό από μία βρύση και περίμενα για το επόμενο τρένο δίπλα στις ράγες, ακριβώς έξω από την είσοδο της πισίνας.

Το τρένο έφτασε – ήταν γεμάτο – φαινόταν πως οι επιβάτες του δεν είχαν περάσει τη δοκιμασία του νερού – ή είχαν περάσει κάποια άλλη δοκιμασία – επιβιβάστηκα – ήμουν ο μόνος που επιβιβάστηκε σ' εκείνο το σταθμό – και το τρένο ξεκίνησε ξανά. Άκουσα μερικές συζητήσεις εκεί μέσα, πως οι κάτοικοι της ανατολής ήταν πρόθυμοι να μας σκοτώσουν προκειμένου να μην μπούμε στη χώρα τους. Εκάς οι βέβηλοι. Εξ ου και οι δοκιμασίες. Παρ' όλα αυτά οι επίδοξοι μετανάστες συνέχιζαν να ελπίζουν. Δεν έδωσα σημασία. Άλλωστε δεν ήμουν κανονικός μετανάστης. Ήμουν ένας απλός περαστικός ταξιδιώτης. Ακολουθούσα τα βήματα του Αλέξη.

Το τρένο σταμάτησε μπροστά στον επόμενο φράχτη. Για την ακρίβεια δεν μπορούσαμε να δούμε το φράχτη αλλά ένα τεράστιο μπετονένιο κτίριο που καταλάμβανε σχεδόν ολόκληρο το οπτικό μας πεδίο.

Δεν έλεγξε κανείς τα χαρτιά μας σ' αυτό το κτίριο. Η πρώτη αίθουσα αποτελούνταν από ένα ανάγλυφο μικρών λόφων – ενός μέτρου πάνω κάτω σε ύψος – διάσπαρτων σε μια μεγάλη έκταση – ίσως είκοσι στρεμμάτων. Έμοιαζαν καμωμένοι από στεγνωμένη αργιλώδη λάσπη. Οι πινακίδες έδειχναν μπροστά. Αρχίσαμε να διασχίζουμε το πεδίο. Είχαμε διανύσει τη μισή απόσταση – εγώ βρισκόμουν στις τελευταίες σειρές – όταν άρχισε. Το έδαφος κάτω από τα λοφάκια άρχισε να πυρώνει και τα λοφάκια σιγά σιγά να βυθίζονται σε μια όλο και πιο πυρακτωμένη μάζα που έμοιαζε όλο και περισσότερο με λάβα. Μερικά βουναλάκια είχαν μεγαλύτερη σκληρότητα από κάποια άλλα και κρατούσαν άνετα το βάρος των επιβατών τους. Άλλα όμως όχι. Είδα ανθρώπους να γίνονται κάρβουνο μπροστά στα μάτια μου. Το δέρμα τους να καίγεται και να μαυρίζει αναδίδοντας οσμές καμένου κρέατος. Δεν θυμάμαι πολλά, μόνο πως μέσα στον πανικό μου πάτησα πάνω σε πολλά σώματα και πως το καυτό μάγμα του εδάφους ψυχόταν ταχύτατα. Εκεί που πριν κόχλαζε πυρωμένο το υγροποιημένο χώμα, βρισκόταν – μόλις ένα λεπτό μετά – ένα κομμάτι γκριζου στέρεου εδάφους. Ελάχιστοι επέζησαν. Στάθηκα τυχερός.

Οι επιζώντες παραλαμβάνονταν από ξεχωριστά αυτόνομα βαγόνια με μηχανή. Το καθένα είχε κι άλλο προορισμό. Στο δικό μου βαγόνι είδα με έκπληξη να επιβαίνουν ο πατέρας μου και η μικρή μου αδελφή. Ο πατέρας μου ήταν ένας ψηλός, ξερακιανός άντρας με γκριζα μαλλιά που κάπνιζε περίπου ογδόντα φίλτρα σιγάρα την ημέρα και είχε ουλές στο πρόσωπο από παλιούς καβγάδες της νιότης. Η αδελφή μου ήταν δεκατριών χρονών. Δεν ξέρω τι μπορεί να σκεφτόταν ο πατέρας μου όταν ανέβαζε το παιδί σ' εκείνο το βαγόνι. Επίσης στο βαγόνι επέβαιναν ο δήμαρχος της

πόλης μας κι ένας εισπράκτορας – μηχανοδηγός. Είχαμε μια μικρή συζήτηση με το δήμαρχο αφότου με συνεχάρη για την ικανότητά μου να ολοκληρώσω με επιτυχία τις φρικτές αυτές δοκιμασίες.

«Αν καταφέρετε να φτάσετε θα είναι πολύ όμορφα – είναι ένα πολύ όμορφο μέρος, ονειρικό θα έλεγα» είπε ο δήμαρχος.

«Άκουσα πως υπάρχουν αυστηρότατοι έλεγχοι μετά τη δεύτερη δοκιμασία» – όντως το είχα ακούσει στο προηγούμενο τρένο.

«Όχι πάντα. Αν είμαστε τυχεροί όχι» είπε ο δήμαρχος.

Φτάνουμε και είναι υπέροχα – ένα κανάλι με γόνδολες και μια γέφυρα όπως μοιάζει στις φωτογραφίες η Βενετία και οι άνθρωποι κάτω από τον ήλιο κυκλοφορούν μεταμφιεσμένοι σαν σε καρναβάλι με μπέρτες και χαρούμενες μάσκες και λίγο πιο πάνω βρίσκεται ο πύργος τον οποίο μας δείχνει ο δήμαρχος με ενθουσιασμό – δεν είναι όμως όμορφος ο πύργος κι είναι φωτισμένος μόνο από τη μέση και πάνω και στην κορυφή του περισσότερο – μοιάζει μάλλον με πανύψηλο μπετονένιο ουρανοξύστη που η όψη του έχει αρχίσει να λερώνει – πολλά μικρά τετράγωνα παράθυρα – στην κορυφή του τα φώτα αναβοσβήνουν σαν μια τεράστια πολυώροφη ντίσκο – από τη μέση και κάτω είναι σκοτεινός – ο δήμαρχος μάς δείχνει διάφορους ανθρώπους τριγύρω και μας εξηγεί ποιοι κρύβονται πίσω από τις μάσκες – όλοι διάσημοι – άραγε πως τους γνωρίζει αυτός; – κρατώ από το χέρι τη δεκαεπτάχρονη αδερφή μου πάνω στη γέφυρα – εκείνη φοράει ένα παλτό κι από κάτω από το παλτό το πάνω μέρος μιας φθαρμένης κιτρινωπής φόρμας και μια σκουρόχρωμη φούστα – έχει κοντά μαλλιά και κρατάει ένα μπαλόνι – το μπαλόνι το αγοράσαμε από έναν πωλητή στο σταθμό μόλις αποβιβαστήκαμε – κοι-

τάζουμε τις γόνδολες και τους μεταμφιεσμένους λες και βρισκόμαστε σε παραμύθι...

Την άφησα για λίγο μαζί με τον πατέρα μου κι έκανα μια βόλτα στο υπόλοιπο της αυλής. Ανακάλυψα ότι περίπου πενήντα μέτρα από το κανάλι υπήρχε ένας φράχτης και το έδαφος χανόταν – και πενήντα μέτρα κάτω, στη ρίζα του βράχου, έσκαγαν τα κύματα τόσο όμορφα – τα πάντα ήταν χτισμένα πάνω στο βράχο – λίγο παρακάτω στο χείλος του γκρεμού ένα πανέμορφο ψηφιδωτό με λευκές και γαλάζιες ψηφίδες – δεν απεικόνιζε ένα διακριτό σύμβολο αλλά χρωμάτιζε με γαλάζιο και άσπρο το χείλος του άχαρου βράχου ή, λίγο πιο κάτω, την περιφέρεια της εισόδου μιας σπηλιάς στην απόκρημνη πλαγιά.

Ένα πανέμορφο υπόγειο σπίτι κοντά στα κάγκελα – σκαμμένο στο βράχο – κατεβαίνω τα σκαλιά – η εξώπορτα είναι ανοιχτή – ρίχνω μια μάτια μέσα – παρόμοια με τα ψηφιδωτά του βράχου καλύπτουν το πάτωμα και τους τοίχους – από τα ανοιχτά παράθυρα ανεμπόδιστη αδιαμεσολάβητη εκτυφλωτικά άμεση θέα στο πέλαγο – ανεβαίνω πάλι τα σκαλιά ζηλεύοντας – πλησιάζω τα κάγκελα – κοιτάζω κάτω και συνεχίζω να προχωρώ προς την είσοδο του πύργου...

Τότε κάτι συνέβη και κατάλαβα τα πάντα – κάποιος από τους γύρω δεν κατάφερε να συγκρατήσει τον εαυτό του και να τηρήσει τον ρόλο του όπως είχε συμφωνηθεί – και μου επιτέθηκε – η ορμή της επίθεσής του έκανε τη μάσκα που φορούσε να γλιστρήσει από το πρόσωπό του – στη συνέχεια, καταλύοντας τα προσχήματα, όρμησαν και οι υπόλοιποι – ο άντρας που όρμησε πρώτος ήταν ένας νέος λίγο μεγαλύτερος στην ηλικία από εμένα – το πρόσωπό του μολαταύτα μου ήταν γνωστό – ήταν ο ρικ ο δισέγγονος του Paul McCartney – αυτός όρμησε σε εμένα – έτρεξα δεν πρόλαβα να δω τι συνέβη στον πατέρα και στην αδερφή

μου και καλύτερα που δεν είδα – έτρεξα και χώθηκα μέσα στο σπίτι που είδα προηγουμένως – από τη βιασύνη μου σκόνταψα στην αλλαγή επιπέδου στη μέση του χωλ – παντού φωτογραφίες των beatles και πολυτελή μουσικά όργανα και χρυσοί δίσκοι σε κορνίζες και αφίσες περασμένου μεγαλείου – άσπρα μπλε ψηφιδωτά με μικρές μικρές ψηφίδες...

νιώθω τον ριπς να σωριάζεται πάνω στην πλάτη μου – τα καλάμια μου πονάνε πρέπει να έχουν σπάσει – με γυρίζει ανάσκελα – νιώθω έναν υπερμεγέθη ερεθισμό στον καβάλο του – κρατά στα χέρια μια χρυσή πέτρα

«πού είναι ο αρχιεπίσκοπος;» άκουσα μια φωνή καθώς ένωθα τα φτερά μου και πετούσα μακριά από τον έκφυλο σφάχτη – «στην αίθουσα με την πρέζα» απάντησε η φωνή – πέταξα όσο πιο ψηλά μπορούσα κι είδα όσα περισσότερα μπορούσα – ήμουν πολύ μικρός, μια μύγα – είδα τα κύματα να καταπίνουν τον πατέρα μου – το νεκρό σώμα της αδελφής μου να σοδομίζεται από κάτι πλάσματα που δε θύμιζαν σε τίποτα ανθρώπους ούτε ζώα – ημίνεκρα πλάσματα παγιδευμένα στις θανατόφιλες ορμές τους – τα φρενήρη, συσπασμένα στόματά τους πασαλειμμένα με αίμα – αδηφάγα – ανάμεσά τους κι ο δήμαρχος – είδα τα κύματα και τη θάλασσα – είδα τα λείψανα εκείνου του αγίου που είχα στη φωτογραφία να κείτονται σκονισμένα, ξέσκεπα σε ένα ιερό που είχε χρόνια να φροντιστεί – θλιβερά παρατημένο – είδα βαγόνια να αφήνουν κι άλλους νεοφερμένους – θύματα – σφάγια – πέταξα μέχρι την κορυφή του πύργου – κι εκεί – στο σαλόνι του ρετιρέ στην κορυφή του πύργου είδα – μέσα από το θολό από τις ακαθαρσίες χρόνων τζάμι – το πρόσωπο του Αλέξη – τον αιώνιο ποδηγέτη – να μου χαμογελά με κατανόηση και γαλήνη – με αγάπη θα έλεγε κανείς – με συγχωρούσε; – ή με τιμωρούσε;

μετά είδα το αφρισμένο από άγρια ηδονή πρόσωπο του ριπς να δολοφονεί κάποιον λιώνοντας το πρόσωπό μου χρησιμοποιώντας για όπλο το διατηρημένο για δεκαετίες και ενισχυμένο με χρυσό περίβλημα κρανίο κάποιου πολύ διάσημου που μάλλον υπήρξε ο προπάππος του

έπειτα από αυτό σηκώθηκα κι έσβησα με μια κίνηση του χεριού το αποφώλιο τέρας που νόμιζε πως με σκότωσε, έσβησα το διαμέρισμα, το πανέμορφο πλάτωμα, τις ράγες του τρένου, τη γέφυρα και το κανάλι – έσβησα τη θάλασσα έσβησα τα κύματα και τα βράχια – στη θέση τους εμφανίστηκε ένα δάσος το οποίο κατάπτε μεμιιάς τον φρικτό πύργο, οι περικοκλάδες τον έπνιξαν με τους οργιώδεις βλαστούς τους – τον ράγισαν και τον έσπασαν – τον έριξαν – τα ελάφια οι αρκούδες οι σκίουροι οι αλεπούδες και οι λύκοι – τα φίδια και οι σκαντζόχοιροι – τα πουλιά – επιτέλους πουλιά – τα μικροσκοπικά κι όμως πελώρια έντομα που σέρνονταν μέσα στις λάσπες του πεντακάθαρου δάσους – τόσο καθαρό σχεδόν κρυστάλλινο – σαν το κρυστάλλινο δάσος ενός κρυστάλλινου κόσμου

τελικά έσβησα και τον εαυτό μου από την εικόνα – το μόνο πράγμα που έμεινε εκεί ως σύμβολο των όσων πέρασαν – ανωφελές κτέρισμα – ήταν ένα χρυσό κρανίο – λερωμένο από κάτι ξεραμένο που έμοιαζε με αίμα

ΔΥΟ

Σβαν

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ είναι ο πατέρας μου. Είναι πλούσιος, εννοώντας ότι κατέχει πολλά υλικά αγαθά, όπως και οι περισσότεροι. Η Ευρώπη διανύει, επιτέλους, μια νέα περίοδο ευμάρειας. Θα έπρεπε να είμαστε ευτυχισμένοι. Είμαστε τυχεροί. Στο σχολείο, οι γηραιότεροι καθηγητές μάς το τόνιζαν με ιδιαίτερη έμφαση αυτό, αντιπαραβάλλοντας την τύχη μας με τις δικές τους εμπειρίες της λιτότητας και της φτώχειας που ακολούθησαν τις αλλεπάλληλες οικονομικές κρίσεις στα μέσα του εικοστού πρώτου αιώνα, την εποχή της μεγάλης μείωσης του παγκόσμιου πληθυσμού.

Όσο για τη μητέρα μου δε γνωρίζω ποια είναι. Επέλεξε να παραμείνει ανώνυμη. Ο Ιωάννης Σβαν μου έχει αναφέρει ότι η μητέρα μου είναι πολύ όμορφη κι ότι έχω κληρονομήσει ένα μερίδιο της ομορφιάς της. Μερικές φορές, τα βράδια, όταν ήμουν μικρότερος και ζούσαμε ακόμα μαζί, με κάθιζε στην πολυθρόνα του σαλονιού ενώ αυτός ξάπλωνε ανάσκελα στο πάτωμα και αυνανιζόταν κοιτώντας με.

Δεν ξέρω γιατί αλλά κάτι με ενοχλεί σχετικά με τον πατέρα μου. Ίσως φταίει το ότι έχει ξεπεράσει εδώ και λίγα χρόνια την ηλικία αναπαραγωγής. Στην επιχείρηση οικονομικών μελετών όπου εργάζεται, είναι τοποθετημένος μαζί με πέντε ανέραστες. Τον επισκέ-

πτομαι που και που. Είναι όντως όλες τους πολύ άσχημες. Έχουν επιλέξει μια απαίσια τερκούαζ ταπετσαρία για τον χώρο εργασίας, δεν την έχουν αλλάξει απ' όταν ήμουν παιδί. Μου συμπεριφέρονται πάντως με μεγάλη ευγένεια. Δεν έχω παράπονο. Ίσως να παίζει κάποιο ρόλο η ομορφιά μου, γιατί τον Ιωάννη Σβαν δεν τον πολυσυμπαθούν. Παραπονιούνται συνεχώς για τους απότομους τρόπους του.

Ο Ιωάννης Σβαν έλεγε πάντα πως έχω τα μάτια της μητέρας μου. Αμφιβάλλω όμως αν είχε δει ποτέ τα μάτια της. Απ' ότι καταλαβαίνω, στις μέρες του ο κυρίαρχος τρόπος αναπαραγωγής απέκλειε την οπτική επαφή. Η γυναίκα απλώς επέλεγε έναν μνηστήρα από τον σωρό του κέντρου διασκέδασης, αθέατη κατά τα άλλα μέσα στο πλήθος των όμορφων που ήταν συγκεντρωμένες στην αντίθετη πλευρά του κέντρου, απέναντι από τους άντρες. Έπειτα, τον περιέγραφε στους μπράβους κι εκείνοι της τον έφερναν με ένα μαντήλι δεμένο γύρω από τα μάτια.

Απ' ότι καταλαβαίνω, ο πατέρας μου θα μπορούσε να γνωρίζει πως έμοιαζε εμφανισιακά η μητέρα μου μόνο αν εκείνη ήταν ανέραστη. Βέβαια, εδώ είμαι σίγουρος πως τούτο αποκλειόταν. Ο Ιωάννης Σβαν δεν θα πήγαινε ποτέ με ανέραστη. Γι' αυτό και έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όσα μου είπε ο πατέρας μου για τη μητέρα μου απλώς αφορούσαν τη γυναίκα η οποία ενσάρκωνε τους νεανικούς του πόθους όσον αφορά το ζήτημα της αναπαραγωγής, κι όχι – ενδεχομένως – τη γυναίκα η οποία, τρόπον τινά, τους εκπλήρωσε.

Δεν μπορώ να πω ότι καταλαβαίνω τον Ιωάννη Σβαν. Κυρίως δεν καταλαβαίνω την αφοσίωσή του, όπως και την αφοσίωση του συνόλου των αρσενικών της γενιάς του στα θηλυκά. Δεν καταλαβαίνω τον τρόπο με τον οποίο η σεξουαλικότητά τους κατευθύνεται εκεί, στις

όμορφες. Με τους περισσότερους φίλους μου με τους οποίους έχω συζητήσει για το συγκεκριμένο θέμα, συμμεριζόμαστε την ίδια γνώμη. Οι πατεράδες μας δεν είχαν κανένα λόγο να ζουν υποδουλωμένοι στα θηλυκά. Κι όμως το έκαναν, αντλώντας ευχαρίστηση από αυτό.

Στη δική μου γενιά τα πράγματα είναι διαφορετικά. Έχουμε καλύτερες σχέσεις – πιο ολοκληρωμένες με κορίτσια της ηλικίας μας. Μπορεί ακόμα και να γίνουμε φίλοι. Για παράδειγμα, έχω μία φίλη η οποία δεν είναι καθαρό θηλυκό ακόμα – μα πρόκειται να γίνει. Προς το παρόν αρκείται στην παρενδυσία. Έχει την ίδια ηλικία με εμένα πάνω-κάτω. Μοιράζεται κοινά χαρακτηριστικά και με τις δύο γενιές, απ' όσο καταλαβαίνω. Έχει καταρχάς ανάγκη την ετερόφυλη σεξουαλική επαφή, συμβολικά αναπαραγωγική όμως, αφού δεν έχει ακόμα εγχειριστεί. Ποθεί τους άντρες με τον τρόπο που ο Ιωάννης Σβαν ποθεί τις όμορφες. Θα ήθελα να γνωρίσω στο μέλλον τον πατέρα της. Με σκοπό να ικανοποιήσει τον πόθο της για άντρες, τονίζει στο σώμα της όλα τα χαρακτηριστικά των όμορφων κι εκδίδεται. Οι δραστηριότητές της είναι παράνομες γι' αυτό και δεν θα αναφέρω το όνομά της.

Μου διηγείται διάφορες ιστορίες για το τι της ζητούν οι άντρες για να ικανοποιηθούν. Συνήθως, για να μου διηγηθεί κάποιο περιστατικό, εκείνο πρέπει να περιέχει κάποιο κωμικό στοιχείο. Μια μέρα μου διηγήθηκε για έναν εικοσιπεντάχρονο στρατιώτη που δούλευε στην Αεροπορία. Είχε πολλή πλάκα, αφηγούνταν η φίλη μου, ήθελε να ξαπλώσεις πλάι του, κι ενώ εκείνος θα αννανιζόταν πιάνοντας το πέος του με μια πετσέτα – έπρεπε νά 'ναι πετσέτα, δεν δεχόταν τίποτε άλλο – το μόνο που ζητούσε από εσένα ήταν να καπνίζεις και να του φυσάς τον καπνό στο πρόσωπο. Πότε-πότε ρωτούσε: «Θα με

κουρέφεις; Έφερρες το ψαλίδι να με κουρέφεις; Κούρεψέ με, και θα 'μαι καλό παιδί...» κι απάνω σ' αυτό εκσπερμάτωνε.

Δεν καταλαβαίνω γιατί της φαινόταν τόσο αστείο. Εγώ το βρίσκω απόλυτα φυσιολογικό. Θα μπορούσε δυνητικά να με ανάψει. Σίγουρα περισσότερο από εκείνες τις παλιές πορνογραφικές ταινίες όπου το τυφλωμένο αρσενικό εκτελεί για αιώνες τις επιθυμίες-διαταγές ενός όμορφου θηλυκού. Η όρεξη του θηλυκού για ηδονή έμοιαζε ατελείωτη. Οι ταινίες αυτές διαρκούσαν μέχρι και δεκατέσσερις ώρες με τους ίδιους πρωταγωνιστές. Το περιεχόμενό τους δεν περιοριζόταν στη λειτουργία της αναπαραγωγής μα και σε άλλες φαινομενικά άσχετες, οι οποίες επίσης παρήγαγαν σεξουαλική ικανοποίηση ως αποτέλεσμα. Κοινό τους στοιχείο ήταν η επιβολή της θέλησης του θηλυκού πάνω στο αρσενικό και η τύφλωση του τελευταίου. Τύφλωση συνιστούσε συνήθως το σκέπασμα των ματιών με ένα μαντήλι, αλλά πολλές φορές χρησιμοποιούνταν τυφλά αρσενικά, τα οποία, με τους βολβούς των ματιών ακάλυπτους αυτή τη φορά, δέχονταν τις ασυγκράτητες εκδηλώσεις οφθαλμολαγνείας των θηλυκών. Αυτός είναι ο τύπος των ταινιών και της σεξουαλικής συμπεριφοράς στις οποίες ήταν εθισμένοι οι αρσενικοί της γενιάς του Ιωάννη Σβαν.

Επίσης δεν καταλαβαίνω γιατί στο τέλος αυτών των ταινιών το αρσενικό έπρεπε πάντα να πεθαίνει. Βίαια ή μη, συμβολικά ή – σε κάποιες ακραίες περιπτώσεις – πραγματικά.

Τις προάλλες ξαναείδα μια παλιά μου συμμαθήτριά, από τα χρόνια των πρώτων σχολικών βαθμίδων.

Ο Ιωάννης Σβαν με ξύπνησε στη μέση της νύχτας παρακαλώντας με να τον μαζέψω από ένα πάρτυ αρκετά μακριά από το σπίτι του. Ήταν κοντά στα όρια

της λιποθυμίας. Τα τελευταία χρόνια, ο Ιωάννης Σβαν είχε ελαττώσει τις νυχτερινές του εξόδους – και άρα τις προσπάθειές του να αναπαραχθεί. Όλο και πιο συχνά όμως, σε σχέση με το παρελθόν, επιδιδύταν σε κραιπάλες και κατέρρευε. Και μάλλον, ειικάζω, όλο και σπανιότερα επιλεγόταν από τις όμορφες ως ταίρι. Πάρκαρα στην αλάνα έξω από τον χώρο διασκέδασης. Ελάχιστα οχήματα ήταν σταθμευμένα τριγύρω. Μπήκα στο κτίριο, ένα κακέτυπο ρωμαϊκού ανακτόρου κατασκευασμένο από σύγχρονα υλικά που ούτε καν γνώριζα την ονομασία τους. Το μέρος ήταν σχεδόν άδειο, τα φώτα αναμμένα. Λίγα μέλη του προσωπικού καθάριζαν. Ο Ιωάννης Σβαν κοιμόταν κουλουριασμένος στο πάτωμα, με τα μαζεμένα χέρια του για μαξιλάρι, σαν βρέφος.

Τον ξύπνησα απαλά, με αναγνώρισε αμέσως κι αρπάχτηκε από τα χέρια μου, τον σήκωσα και τον στήριζα καθώς περπατούσαμε με μικρά βήματα ως το όχημα. Τον τακτοποίησα στη θέση του συνοδηγού. Αμέσως μόλις ξάπλωσε, τα μάτια του έκλεισαν. Καθώς έκλεινα την πόρτα του άκουσα μια φωνή πίσω μου να με καλεί με το όνομά μου. Γύρισα και είδα μια φιγούρα να με πλησιάζει βιαστικά. Είχε σκοτάδι και δεν ξεχώριζα. Ήταν μια κοπέλα, μία από τις όμορφες που είχαν ξεμείνει στον χώρο μετά το πάρτυ. Μου πήρε λίγη ώρα ώσπου να την αναγνωρίσω. Είχα να τη δω πολλά χρόνια, από το ξεκίνημα περίπου της εφηβείας.

Γύρω μας ανέπνεε βουίζοντας το θορυβώδες, σκοτεινό δάσος.

Κάθισε στο πίσω κάθισμα. Βοήθησα στοργικά τον Ιωάννη Σβαν να ξαπλώσει στο κρεβάτι του. Τον κουβάλησα στην αγκαλιά μου μέχρι το κρεβάτι του. Ήταν μικροκαμωμένος σαν μικρό παιδί. Προσπάθησα να τον ξεντύσω. Αρχικά, μέσα στον ύπνο του, αρνιόταν να του βγάλω τα ρούχα, με έδιωχνε κακιωμένος. Του

εξήγησα πως έπρεπε να βγάλει τα ρούχα του για να κοιμηθεί. Τότε παραδόθηκε. Τον έγδυσα και τον έντυσα στις χλιοφορεμένες πιτζάμες του. Τον σκέπασα με προσοχή και έφυγα κλειδώνοντας την πόρτα.

Οδήγησα μέχρι το διαμέρισμά μου. Περάσαμε το κατώφλι και διαπίστωσα για ακόμη μια φορά, μέσα από τα μάτια ενός ξένου, το πόση καθαριότητα και τάξη επικρατούσε στο χώρο. Μια από τις πλέον καθησυχαστικές ενδείξεις συγκρότησης χαρακτήρα.

Παρατηρούσα την κοπέλα καθώς γδυνόταν. Ήταν εξαιρετικά όμορφη και καλοσχηματισμένη. Τη χάιδεψα, άγγιξα το αιδούο της. Εντούτοις τίποτα πάνω της δεν έβρισκα ερεθιστικό ή έστω ικανό να με συγκινήσει. Ήταν σαν να έβλεπα το δικό μου σώμα σ' έναν καθρέφτη – ή κάποιο σώμα που να μοιάζει με το δικό μου. Εκείνη τη στιγμή κατάλαβα, με μια ενορατική έκλαμψη, πως κάτι είχε χαθεί. Το φύλο της είχε καταργηθεί, όπως μάλλον είχε συμβεί και με το δικό μου.

Με γελούσανε τα μάτια μου; Ή έβλεπα, ανάμεσα απ' τα πόδια της, κάτι σαν σχήμα ενός φαλλού να κατεβαίνει; Ήταν όντως αυτό – ή ήταν τα σπλάχνα της που άρχισαν να πέφτουν; Έτρεξα στην τουαλέτα και ξέρασα στη λεκάνη. Όταν τελείωσα εκείνη είχε ντυθεί.

Αυτό που μου προσφέρθηκε, ό,τι κι αν ήταν, είχε πια αποσυρθεί.

Την επομένη πέρασα από ένα φίλο – από τους λίγους που είχα. Καιγόταν να μου δείξει μια καινούρια ταινία που είδε το προηγούμενο βράδυ. Ήταν μια πορνογραφική ταινία. Μια όμορφη γδυνόταν αισθησιακά μπροστά στην κάμερα. Αφού ξεφορτώθηκε όλα της τα ρούχα, μια γυναικεία φωνή την πρόσταξε να βγάλει κι άλλα. Η κοπέλα κοίταξε κάπου πίσω από την κάμερα με απορία. Η κάμερα έκανε ένα κοντινό

πλάνο στο αιδούο της. Ένα χέρι που κρατούσε ένα μαχαίρι μπήκε στο πλάνο και άρχισε να εκτελεί μια τομή από την κλειτορίδα της κοπέλας προς τα πάνω. Απέστρεψα το βλέμμα αηδιασμένος. Κοίταξα τον φίλο μου. Ήταν προσηλωμένος στο θέαμα. Με μια ματιά στον καρβάλο του διαπίστωνα ότι είχε αρχίσει να ερεθίζεται. Τι ήταν αυτό;

Βγήκα από το σπίτι χωρίς να πω λέξη. Τι μου συνέβαινε;

Πιθανότατα το αποτέλεσμα της συσσώρευσης των σημείων. Ανίκανος να παράγω μέσα σε έναν κόσμο όπου φαίνεται πως μόνο η παραγωγή έχει σημασία. Το όνομά μου είναι Ιωάννης Σβαν και υπαναχωρώ.

Το δάσος μου φαίνεται μερικές φορές πολύ γαλήνιο τη νύχτα, κατευναστικό. Μα συνήθως το φοβάμαι. Το δάσος είναι φτιαγμένο από ανθρώπους. Ριζωμένους εκεί για πολύ καιρό. Ανθρώπους που γέρασαν και κακοφόρμισαν κι έμοιασαν στο τέλος δέντρα. Απάνθρωπα δέντρα.

ΤΡΙΑ

Τρέξιμο

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΜΕ να πάμε για λίγο τρέξιμο στην εξοχή. Ξεκινήσαμε να τρέχουμε χαλαρά, αλλά στην πορεία πήραμε το λάθος δρόμο. Κατά λάθος, είχαμε και οι δύο καιρό να κάνουμε τη συγκεκριμένη διαδρομή. Ο φίλος μου ήταν κουρασμένος. Αλλά συνέχιζε να με ακολουθεί αγόγγυστα.

Το μέρος φαινόταν γνώριμο. Όμως ένας πλατύς δρόμος από άσφαλτο και με πολλή κίνηση, διέσχιζε την προηγούμενως έρημη περιοχή. Στη θέση του πλατύ ασφαλτοστρωμένου δρόμου υπήρχε κάποτε ένας στενός χωραφόδρομος. Ο φίλος μου πέρασε πρώτος το δρόμο. Εγώ ακολούθησα αργότερα και τον διέσχισα με δυσκολία, με κίνδυνο να με πατήσουν τουλάχιστον δύο αυτοκίνητα. Όταν έφτασα στην άλλη πλευρά κλότσησα καταλάθος το χώμα κι έχασα για λίγο την ισορροπία μου. Γύρω από εμένα και τον φίλο μου σηκώθηκε σκόνη. Βήξαμε ταυτόχρονα.

Συνεχίσαμε το τρέξιμο ακολουθώντας ένα χωματόδρομο. Βρισκόμασταν κοντά στο χωριό του προορισμού μας, θα είχαμε ήδη φτάσει αν δεν είχαμε χάσει το δρόμο και δεν είχαμε κάνει κύκλο. Ο φίλος μου παραπονέθηκε, κάτι σχετικά με την κόπωση που ένιωθε, εγώ δεν έδωσα σημασία και συνέχισα να τρέχω στον ίδιο ρυθμό. Εκείνος, παρά την γκρίνια, ακολουθούσε κατά πόδας.

Στο δρόμο συναντήσαμε παραγωγούς που ξεφύτευαν σπαράγγια από τη γη. Ο Μαρξ έγραψε ότι η γαιοπρόσδοος αποτελεί τη μοναδική μορφή υπεραξίας.

Απορήσαμε γιατί φτάσαμε στο χωριό γρηγορότερα απ' ό τι περιμέναμε.

Το πρώτο πράγμα που παρατηρήσαμε ήταν η πισίνα. Δε θυμόμουν το χωριό να έχει πισίνα. Ένα ογκώδες κτίριο με σκαλοπάτια στην είσοδο. Ρίξαμε μια ματιά από την τζαμένια πόρτα για να σιγουρευτούμε. Στο εσωτερικό του κτιρίου υπήρχε όντως μία πισίνα. Αποφασίσαμε να κάνουμε μια βόλτα. Στο δρόμο πετύχαμε δύο όμορφα κορίτσια περίπου είκοσι χρονών να περπατούν πιασμένες χέρι χέρι. Τις χάσαμε αλλά τις ξαναπετύχαμε αργότερα σε μια αυλή μαζί με μια παρέα τεσσάρων αγοριών. Κάθονταν γύρω από ένα μεγάλο ορθογώνιο πλαστικό τραπέζι – από αυτά που πουλάνε οι γύφτοι στην επαρχία.

Τα κορίτσια ήταν σφιχταγκαλιασμένα και φιλιούνταν με πάθος. Έδειχναν αποξενωμένες από το περιβάλλον τους. Τα αγόρια από την άλλη, ίδια ηλικία με τα κορίτσια, συζητούσαν απορροφημένοι από το θέμα της κουβέντας τους και ξεσπούσαν περιοδικά σε δυνατά γέλια. Στο δρόμο δίπλα μας ένα νεκρό ξεκοιλιασμένο σκυλί. Απορήσαμε που κανείς δεν το είχε μαζέψει ακόμα να το πάει στα σκουπίδια. Είπαμε για μια στιγμή να το κάνουμε εμείς αλλά απορρίψαμε την ιδέα και συνεχίσαμε το δρόμο μας.

Φτάσαμε στα πάνω όρια του χωριού. Πινακίδες για χωριά που άκουγα για πρώτη φορά. Αλλά ο φίλος μου τα θυμόταν και τον παραξένεψε που εγώ δεν τα γνώριζα. Με παραξένεψε και 'μένα.

Αποφασίσαμε να πάμε μια βόλτα από την πισίνα. Ελλείψει αποδυτηρίων, βγάλαμε τα ρούχα μας στο πεζοδρόμιο μπροστά από το κτίριο. Η φύλακας κορόιδεψε το βρακί του φίλου μου. Μπήκαμε – η πισίνα

ήταν γεμάτη κόσμο. Κυρίως γυναίκες και παιδιά. Προχώρησα προς το νερό. Σήκωσα το δεξί μου πόδι από τα πλακάκια και κοίταξα την πατούσα μου. Ήταν μαύρη. Στη συνέχεια κοίταξα το νερό. Ήταν βρώμικο. Σκουρόχρωμα σωματίδια αιωρούνταν μέσα στο νερό, τριγύριζαν απειλητικά τα σώματα των κολυμβητών. Και το χρώμα του νερού ήταν περίεργο. Επίσης, έμοιαζε πιο παχύρρευστο απ' όσο είναι φυσιολογικά το νερό.

Πήρα βαθιά ανάσα και βούτηξα στη γριά πισίνα κι έβλεπα τα βλέμματα των μεσόκοπων γυναικών να περιεργάζονται με προσμονή και πλησμονή τα σφριγγιά, γυμνασμένα μας κορμιά.

ΤΕΣΣΕΡΑ

Το νερό

ΑΚΟΜΗ κι οι πουτάνες με μισούν, επαναλάμβανε στον εαυτό του.

Ο τουρίστας περπατούσε ξυπόλητος στην παραλία και σκεφτόταν. Ο ήλιος είχε δύσει. Στη θέση του φεγγαριού υπήρχε κάτι που έμοιαζε σαν να έχει πασαλείψει κάποιος το σούρουπο με την άκρη του δαχτύλου του. Λες και κάποιος είχε ακουμπήσει τον ουρανό σ' εκείνο το σημείο με τον δείκτη και το ανθρώπινο δέρμα είχε αποκολληθεί από το δάχτυλο κι είχε ενσωματωθεί εκεί πάνω.

Ακόμη κι οι πουτάνες με μισούν. Πρέπει να υπάρχει κάτι πολύ απωθητικό επάνω μου.

Κάποιοι άνθρωποι διατείνονται ότι μπορούν να ακούσουν το τραγούδι της θάλασσας. Αυτό δεν ίσχυε για τον τουρίστα ο οποίος μετά βίας αναγνώριζε τον φλοίσβο των κυμάτων που έσκαγαν δίπλα του. Ήταν απορροφημένος στην απελπισία του. Στο μυαλό του τριβέλιζε η ιδέα της αυτοκτονίας εδώ και καιρό. Αρχικά το ενδεχόμενο του φαινόταν απίθανο. Μα ο χρόνος κυλούσε και η ιδέα τον απασχολούσε όλο και περισσότερο. Είχε φτάσει να αναλογίζεται τις σκέψεις που θα έπρεπε να κάνει για να πάρει δύναμη ώστε να πατήσει τη σκανδάλη – αρκούσαν μια δυο αναμνήσεις από την πληθώρα. Φανταζόταν τη στιγμή που θα άκουγε

τον κρότο, τη στιγμή που η σφαίρα θα θρυμματίζε τον κρόταφο και θα τράνταζε το κρανίο του. Ο σεισμός. Η κώφωση. Ο πόνος. Η απώλεια ελέγχου του σώματος. Οι ανεξέλεγκτες, αντανακλαστικές κινήσεις. Η τύφλωση.

Ο τουρίστας συνέχιζε να κινείται αργά πάνω στην άμμο. Έμωσε κάτι να περπατά στο σβέρκο του. Άπλωσε το χέρι, έπιασε. Έφερε τα δάχτυλα μπροστά στα μάτια του κι έπειτα σκούπισε στο πουκάμισο την λιωμένη αράχνη. *Κρίμα*, σκέφτηκε. *Αύριο θα πάρω τη βάρκα*, τελείωσε τη σκέψη του και προχώρησε προς τη νοικιασμένη μεζονέτα με το μυαλό κενό, γεμάτο ύπνο.

Το νησί απομακρυνόταν, βραχώδες, ξερό, στροβιλιζόταν στα σκοτεινά νερά. *Προσοχή*, τα νερά δεν είναι αυτό που δείχνουν, διατυμπάνιζε η αυτοσχέδια επιγραφή πάνω στην πόρτα της τουαλέτας του μοναδικού μπαρ του νησιού – ο τουρίστας την ονειρεύτηκε εκείνη τη νύχτα. Δίπλα στη φράση μια γελαστή ζωγραφιστή φατσούλα ντυμένη πειρατής.

Γιατί; Ήμουν πλυμένος, ντυμένος καλά, η συμπεριφορά μου ήταν άφογη. Ήμουν ευγενικός κατά την πράξη. Ίσως το πρόβλημά της να ήταν ότι πήγα σ' εκείνη. Ότι ήμουν πελάτης. Μα αν δεν πήγαινα πως θα δούλευε, πως θα ζούσε; Μπορεί να είχε τα δικά της προβλήματα, όπως και οι υπόλοιπες κοπέλες. Ίσως να αποτελεί η εμφάνισή μου κώλυμα, κυρίως το πρόσωπο. Δεν μπορώ να δω τι ακριβώς, μα έχω την αίσθηση ότι αν υπάρχει κάτι άσχημο επάνω μου, βρίσκεται στο πρόσωπό μου. Ίσως να φτάνει που δείχνω πολύ καλός. Μα δεν έχουν σχέση αυτά, το πρόβλημα βρίσκεται αλλού, σε πολύ πιο σημαντικά ζητήματα. Ζητήματα με τα οποία εγώ δεν θέλω να σχετίζομαι με των οποίων αποτελώ αναπόφευκτα μέρος – αποτελούσα – κατά κάποιον τρόπο.

Εκείνη τη μέρα ο τουρίστας ανοίχτηκε με τη βάρκα στη θάλασσα. Το βράδυ επέστρεψε. Ανοίχτηκε και την επόμενη και τη μεθεπόμενη. Κάθε μέρα ανοιγόταν. Ο χειμώνας ήταν κρύος εκείνη την περίοδο, μα η θάλασσα ήταν γαλήνια. Ο τουρίστας εκεί μέσα, μόνος, αποκομμένος, μπορούσε επιτέλους να ξεχάσει. Μέρα με τη μέρα ανοιγόταν όλο και περισσότερο. Οι σκέψεις, εκεί έξω, επιτέλους απουσίαζαν, έσβηναν, το μυαλό του ήταν κενό, βαρύ και κουρασμένο, γεμάτο ύπνο. Το κρύο ήταν αλμυρό και υγρό, τρυπούσε τα ρούχα και το δέρμα. Μικροσκοπικές ακίδες πόνου που ανύψωναν το κορμί του υποβοηθούμενες από το ανεπαίσθητο τραμπάλισμα της βάρκας. Εκείνες τις στιγμές κανένας δεν μισούσε κανέναν, κανείς δεν υπήρχε για να μισήσει ή να μισηθεί, όλοι, αν υπήρχαν, βρίσκονταν μακριά - κι εδώ υπήρχε μόνο ένα βραδυκίνητο σώμα παραδομένο στη βαριά και παγωμένη μάζα του αέρα. Ήταν μια σκληρή αγκαλιά που έσβηνε το περιβάλλον. Παρόλο που έμενε στην ίδια θέση, ο τουρίστας απομακρυνόταν όλο και περισσότερο, αφημένος στην τραχιά, σφιχτή αγκαλιά του αέρα.

Μια μέρα είδε κάτι στην επιφάνεια της θάλασσας, ένα σχήμα, του φάνηκε κάπως γνωστό, μα πριν προλάβει να κοιτάξει προσεκτικά το σχήμα είχε χαθεί. Την επόμενη μέρα ξαναείδε το σχήμα. Και την επόμενη της επόμενης. Η θέαση επαναλαμβανόταν καθημερινά και ο τουρίστας θεώρησε πως οφειλόταν σε κάτι που σφάλωνε μέσα στο μυαλό του, σε κάποιο σκουλήκι, σε κάποιο φευγαλέο αποκύημα της μοναξιάς του, όπως οι κινήσεις που εντοπίζει σπανίως το μάτι σε μέρη όπου δεν υπάρχει τίποτα ικανό να κινήθει. Κάποια από τις επόμενες μέρες το ξαναείδε και φοβήθηκε κάπως. Όταν επέστρεψε στο στεριά αργότερα εκείνη τη μέρα θέλησε να μοιραστεί την

εμπειρία του σχήματος με κάποιον άλλο άνθρωπο. Του πέρασε από το μυαλό η ιδέα να κατέβει στο χωριό και να κάτσει για λίγο στο μπαρ – μα απέρριψε την ιδέα λόγω οκνηρίας.

Εκείνη τη νύχτα ονειρεύτηκε ξανά την πόρτα της τουαλέτας του μπαρ. *Προσοχή, τα νερά δεν είναι αυτό που δείχνουν*, διατυμπάνιζε η βιαστική γραφή του μαρκαδόρου – ο τουρίστας ένωσε ρίγος να τον τυλίγει σαν ένα ξένο σώμα να αγγίζει το κορμί του. Ξύπνησε αμέσως, αλλά το ρίγος επέμεινε για ώρα. Την επομένη δε μπήκε στη θάλασσα. Τις μέρες που ακολουθήσαν, ο ήλιος του φαινόταν αρρωστημένος. Απέφευγε τη θάλασσα. Επισκέφτηκε το χωριό και μίλησε με μερικούς ντόπιους. Κανείς δεν είχε δει κάτι παρόμοιο στα νερά. Κάποιοι τον πέρασαν σίγουρα για τρελό. Άλλοι τον αντιμετώπισαν απλώς με συγκατάβαση. Δύο άτομα τον άκουσαν με προσοχή αλλά δεν μπόρεσαν να βοηθήσουν. Κι ένας νεαρός τού αφηγήθηκε μια ιστορία που είχε ακούσει από τον παππού του όταν ήταν μικρός, έναν παλιό θρύλο, για ρουφήχτρες που εμφανίζονταν από το πουθενά και εξαφανίζονταν χωρίς να αφήνουν ίχνη. Ο τουρίστας τον ρώτησε για τη φράση που ήταν γραμμένη στην πόρτα της τουαλέτας. Ο νεαρός την είχε προσέξει κι ο ίδιος. Από κάποια ταινία πρέπει να είναι, υπέθεσε. Ο τουρίστας τον ρώτησε αν γνώριζε ποιος είχε γράψει τη φράση. Ο νεαρός ένευσε αρνητικά και γέλασε.

Τα νερά δεν είναι αυτό που δείχνουν, ανοησίες, σκέφτηκε σε μια στιγμή ενάργειας ο τουρίστας μα έκανε δυο μέρες ακόμη ώσπου να ξαναμπει στη θάλασσα. Ο καιρός ήταν υπέροχος, ο ουρανός ανέφελος χωρίς ίχνος νεφελοειδούς υπόνοιας στον ορίζοντα, απέραντη γαλάζια διηνεκής διαφάνεια πλημμυρισμένη στο φως. Τα νερά ήταν ακύμαντα, μόνο λίγες ρυ-

τίδες αυλάκωναν την επιφάνειά τους, σαν το ραγισμένο δέρμα της μεγάλης ηλικίας.

Ο τουρίστας ανοίχτηκε περισσότερο από κάθε άλλη φορά και - όχι ελλείψει ψυχαναγκασμού - κατάφερε να ξεχάσει ποιος ήταν, τι είχε κάνει, πως του είχαν φερθεί και τι είχε σκεφτεί, κατάφερε να επικεντρωθεί στο σχήμα του δέρματος που τον περιέβαλλε, στο άγγιγμα του κρύου αέρα που όριζε σαφώς τα όρια του κορμιού του. Ο τουρίστας κατάφερε να ξεχάσει τα πρόσωπα που είχε μάθει να θέλει να έχει και τα οποία πάλευε να αποκτήσει, κατάφερε να ξεχάσει τις εικόνες που τον κατέκλυζαν από όλες τις κατευθύνσεις.

Γύρω από αυτό το νησί του βορρά, η θάλασσα ήταν παγωμένη και ήσυχη σαν λίμνη. Τα νερά εκείνη την ημέρα έκρυβαν κάτι το μεγαλειώδες που ο τουρίστας δεν είχε αντιληφθεί στο παρελθόν. Όπως και κάθε μέρα, σκέφτηκε. *Είμαι αναισθητός.*

Ένας ξαφνικός παφλασμός αναστάτωσε τον τουρίστα. Στράφηκε πάραυτα προς την κατεύθυνση του θορύβου - δίπλα στη βάρκα ένα θαλασσοπούλι είχε αναδυθεί από το νερό. Επέπλεε πάνω στους κυματισμούς του υγρού και κοιτούσε τον τουρίστα κουνώντας το κεφάλι του πέρα δώθε. Το λευκό φτέρωμά του ήταν βρεγμένο και λερωμένο - το ράμφος του ήταν κόκκινο και παρουσίαζε κάποιες κεράτινες ανωμαλίες που αλλοίωναν το σχήμα του. Το πουλί με ένα σάλτο βρέθηκε στο εσωτερικό της βάρκας όπου περπατούσε με τα λιγνά του πόδια πάνω κάτω χωρίς να αφήνει τον τουρίστα από το βλέμμα του. Εκείνος έμενε ακίνητος - από τη μία φοβόταν να μην τρομάξει το πουλί, ενώ από την άλλη φοβόταν ακριβώς επειδή το πουλί δεν είχε ακόμη τρομάξει από τον ίδιο. Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα πριν το πουλί πετάξει και απομακρυνθεί. Ο τουρίστας το ακολούθησε με το βλέμμα ώσπου βαρέθηκε. Σε λίγο άκουσε έναν μακρινό πα-

φλασμού. Έμεινε για λίγη ώρα ακόμη εκεί μέσα κι έπειτα αποφάσισε να γυρίσει στη στεριά.

Ο τουρίστας κάθε φορά που έβγαινε στη στεριά ένιωθε το βάρος του – που είχε προσωρινά εξανημιστεί όσο βρισκόταν στο νερό – να επιστρέφει με διπλάσια ένταση και να καρφώνει τα πόδια του στην υγρή, κρύα άμμο. Το κορμί του στη στεριά υπέφερε. Πιεζόταν, οι σκέψεις τριβέλιζαν στο μυαλό του κάνοντας τους μυς του να σφίγγονται, το ήδη πρόσκαιρα ζαρωμένο μέτωπό του να παραμορφώνεται, τα μάτια του να αγριεύουν, καθίστατο έτοιμος για μια εκρηκτική, απεγνωσμένη προσπάθεια η οποία δεν ερχόταν ποτέ και η αναμονή της διακοπτόταν μόνο από τη θάλασσα. Τα κύματα που από τη στεριά ακούγονταν σαν τύμπανα, εκεί μέσα υπήρχαν μόνο ως υπενθύμιση της ροής. Τα κύματα ήταν το χέρι που ωθούσε την κούνια του μωρού. Και το νερό ήταν η μητέρα του.

Μα στην στεριά τα κύματα ακούγονταν σαν τύμπανα, και στα χέρια του τουρίστα το μόνο που έμενε ήταν το αποτέλεσμα των πράξεων του παρελθόντος. *Και δεν ήταν καν μεγάλα. Φαντάσου τι θα συνέβαινε αν τα λάθη μου ήταν μεγάλα. Ταλαιπωρούμαι τόσο για τα μικρά, μίζερά μου λάθη, σαν υποδεέστερος του μικρότερου και πιο βρωμερού εντόμου. Είμαι τόσο μικροσκοπικός και τιποτένιος που δεν ξέρω καν αν υπάρχω.* Το στήθος του τουρίστα παρέμενε πιεσμένο από τα χέρια που ήταν μονίμως σταυρωμένα γύρω του.

Το πουλί εμφανίστηκε και την επόμενη. Έκανε μια βόλτα στη βάρκα εξετάζοντας τον τουρίστα και απήλθε, βουβό όπως μόνο τα πουλιά μπορούν να είναι. Το ίδιο συνέβη την επόμενη της επόμενης και κάθε μέρα στο εξής. Ο τουρίστας είχε αρχίσει να το συνηθίζει, εκλαμβάνοντάς το ως μια ιδιαίτερα γοητευτική έκφανση κάποιου πλήρως ανεξήγητου φαινομένου. Ανε-

ξήγητου μεν, μα που σίγουρα δεν μπορούσε να θεωρηθεί κακό.

Όσπου μια μέρα το πουλί μετά την έξοδό του από το νερό, αντέδρασε διαφορετικά. Του επιτέθηκε. Έμοιαζε να προσπαθεί να κατασπαράξει το πρόσωπο του τουρίστα. Ο τελευταίος ούρλιαζε από πόνο και τρόμο και χτυπούσε άναρχα με τα μάτια κλειστά. Τελικά βούτηξε στη θάλασσα και ένωσε την αλμύρα να καυτηριάζει τις πληγές. Το πουλί βούτηξε λίγο παραδίπλα και εξαφανίστηκε.

Ο τουρίστας αναχώρησε το επόμενο πρωί για την πόλη. Το πρόσωπό του είχε καταστραφεί. Σε μερικά σημεία το πουλί είχε αφαιρέσει ολόκληρα κομμάτια σάρκας. Οι γιατροί δεν κατάφεραν να επιδιορθώσουν όλα τα σημεία. Έκαναν ό,τι μπορούσαν μα το πρόσωπο του τουρίστα είχε σημαδευτεί μόνιμα. Αναγκαζόταν στο εξής να κυκλοφορεί με ένα φουλάρι που κάλυπτε την περιοχή από το λαιμό μέχρι τη μύτη του. Αλλά, περιέργως, ο τουρίστας ήταν τώρα ελεύθερος. Οι ανασφάλειες που ένωθε στο παρελθόν είχαν πια εξανεμιστεί. Τώρα η συμπεριφορά του ήταν σταθερή και ώριμη. Τώρα κανένας δεν μπορούσε να τον μισήσει γιατί πολύ απλά δεν είχε πια καμία σχέση με κανέναν. Ο τουρίστας είχε απελευθερωθεί από τη δυσωδία του εντόμου που κουβαλούσε μέσα του. Γιατί τώρα ο τουρίστας ήταν ένα τέρας. Δηλαδή κάτι άλλο. Κάτι αποκλίνον από τα καθημερινά μεγέθη, που τα υπερβαίνει, υπερβολικό, τεράστιο.

Τελικά, αν και ο τουρίστας μίσησε τη θάλασσα, μπορούσε κανείς να δει πως βαθιά μέσα του αισθανόταν ευγνωμοσύνη για το έλεος που του προσφέρθηκε. Είχε, κατά κάποιον τρόπο, γλιτώσει. Είχε σωθεί. Η παραμόρφωση ήταν το δώρο για την μικρόνοη καλοσύνη της περασμένης ζωής του. Για την πανίσχυρη μετάνοια που ένωθε εξαιτίας κάποιων τιποτένιων σφαλ-

μάτων. Κι ας μην το συνειδητοποίησε ποτέ αυτό ο τουρίστας.

Είχε συνειδητοποιήσει κάτι άλλο όμως. Ενθυμούμενος την ανάμνηση της επίθεσης κατάλαβε πως, εκείνη την ημέρα, το πουλί δεν έμοιαζε με κοινό θαλασσοπούλι. Έμοιαζε διαφορετικό. Ήταν διάφανο, φτιαγμένο από νερό. Ένα υδάτινο, ελεήμον πουλί.

Η ιστορία δεν απέδρασε ποτέ από τα χείλη του. Θα ήταν ανώφελο. Για τον τουρίστα, ο δρόμος του απεξανθρωπισμού είχε ανοίξει.

PENTE

Βροχή

ΗΤΑΝΕ μια νύχτα που στην περιοχή μας παρατηρήθηκαν ισχυρότατα ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα. Το υγρό και ζεστό πρωινό εκείνης της ημέρας διαδέχθηκε ένα καυτό απόγευμα. Ο ουρανός ήταν καθαρός. Ακολούθησε μια επίσης ζεστή νύχτα και μπορούσες να δεις τα αστέρια στον ουρανό. Προς τα μεσάνυχτα πάλι, άρχισε να πιάνει μια ελαφριά αύρα και η θερμοκρασία έπεσε λίγο. Βρισκόμασταν στις αρχές του Μαΐου.

Δεν μπορούσα να κοιμηθώ. Είχα πέσει για ύπνο γύρω στις δέκα, δέκα και μισή. Αρχικά ζεσταινόμουν, οπότε άνοιξα το παράθυρο. Μετά προσπάθησα να διαβάσω για λίγο, μα τα παράτησα γιατί δεν κατάφερα να συγκεντρωθώ. Ίσως να έφταιγε εκείνη η φράση που διάβασα και τώρα δεν θυμάμαι τι έλεγε. Πρέπει να με άγχωσε κάπως.

Μετά άρχισα να θυμάμαι πράγματα. Και τότε αγχώθηκα περισσότερο. Μετά άρχισα να σκέφτομαι το μέλλον. Επρόκειτο, κατά κύριο λόγο, για ένα μέλλον από το οποίο απουσίαζα.

Γύρω στη μία, όταν επιτέλους είχα αρχίσει να λαγοκοιμάμαι, άκουσα θορύβους απ' έξω. Ξύπνησα για τα καλά. Είχε σηκωθεί αέρας. Το παράθυρό μου ήταν ανοιχτό και υπέθεσα πως φυσούσε νοτιάζ ή δυτικός,

επειδή δεν ένιωθα κρύο – στα μέρη μας ο βοριάς κι ο ανατολικός φέρνουν κρύο.

Πρώτα ακούστηκαν μερικές βροντές, παρατεταμένες, η καθεμιά τους ακουγόταν σαν συστοιχία από νάρκες που έσκαγαν η μια μετά την άλλη. Στη συνέχεια ήρθαν οι πρώτες σταγόνες. Έπεφταν ανάρια, αλλά από τον παχύ θόρυβο που έκαναν μπορούσες να καταλάβεις ότι επρόκειτο για σταγόνες τερατωδών διαστάσεων.

Αυτές οι πρώτες σταγόνες εξελίχθηκαν σε σφοδρή καταιγίδα. Στο απόγειο της μανίας της η καταιγίδα ήταν εφιαλτική. Είχα αλαφιάσει. Σηκώθηκα κι έλκισα το παράθυρο. Τράβηξα τις κουρτίνες και βιάστηκα να επιστρέψω στο κρεβάτι μου. Το παράθυρο βρισκόταν ένα βήμα μακριά από το κρεβάτι οπότε με μια κίνηση είχα επιστρέψει στην ασφάλεια του σκεπάσμάτος μου.

Ξαφνικά, σιωπή. Έστησα αυτί μα δεν κατάφερα να ξεχωρίσω τίποτα. Δυο-τρία δευτερόλεπτα πριν, η μπόρα μαινόταν. Τώρα ο αέρας είχε κοπάσει και η βροχή είχε σταματήσει. Ούτε σταγόνα δεν έπεφτε. Η καταιγίδα είχε πάψει υπερβολικά απότομα. Περίμενα. Η ανάπαυλα δεν κράτησε για πολύ. Σε μερικά δευτερόλεπτα, μια αστραπή φώτισε το δωμάτιο με εκτυφλωτικό φως, μετά ακούστηκε μια βροντή και ξανά βροχή, ο αέρας όλο και δυνάμωνε, αστραπές, μπουμπουνητά τόσο δυνατά που έκαναν το παράθυρο και κάποια πράγματα πάνω στο γραφείο μου να τρίζουν. Μια αίσθηση σεισμού κάθε φορά που βροντούσε. Έπιασα να σκέφτομαι τον κατακλυσμό, το θείκό μένος, την ημέρα της κρίσης, την ατομική ημέρα της κρίσης με τον θάνατο του καθενός. Στο φως της ημέρας ήμουν ο τέλειος άθεος μα κάτι νύχτες σαν κι αυτήν μετατρέπόμεν στον πλέον αφοσιωμένο πιστό, τρεμάμενο από φόβο θεού. Με έπιασε μια φρικτή απόγνωση, φανταζόμουν το μέλλον κι όλα στροβιλίζονταν χιμαι-

ρικά γύρω από το κεφάλι μου, ο φόβος της φτώχειας, η προοπτική της απόλυσης, της ανεργίας κι έπειτα της ανέχειας και της μοναξιάς, ο φόβος του *hiv* και της πτώσης. Ήταν απαίσια.

Το στρώμα είχε μια τρομακτική δύναμη βαρύτητας, τραβούσε το κορμί μου με τόση δύναμη προς τα κάτω που νόμιζα πως θα κατέρρεα, πως η καρδιά μου θα έβγαινε από τη θέση της, θα μετατοπιζόταν, θα ξεσκιζόταν από τα ίδια μου τα οστά και θα σταματούσε να χτυπά. Θα κατέληγε διαλυμένη σε πολύ μικρά κομματάκια κι όμως ακόμη μέσα στα όρια του εξωτερικά άθικτου σώματός μου. Μόνο ένα μικρό βαθούλωμα στο δέρμα του στήθους θα πρόδιδε την αιτία του θανάτου.

Η καταιγίδα κόπασε ξανά. Η σιωπή κράτησε πολλή ώρα, οπότε σηκώθηκα για να ανοίξω το παράθυρο. Ήθελα να εξακριβώσω αν όντως είχε σταματήσει, για να αφήσω το παράθυρο ανοιχτό. Μου αρέσει η μυρωδιά του ξεπλύματος που αφήνει η βροχή.

Την ίδια στιγμή που άνοιξα το παράθυρο, αστραπή και βροντή, άφησα το χερούλι τρομαγμένος κι οπισθοχώρησα, άνοιξαν απότομα οι κρουνοί των συννέφων, οι σταγόνες τέρατα έπεφταν με μεγαλύτερη ορμή από πριν. Μια ξαφνική ριπή ανέμου μ' έκανε μούσκεμα. Πάνω στον πανικό μου, ένιωσα σαν κάτι να μπήκε στο δωμάτιο μαζί με τον αέρα. Αλαφιασμένος, όρμησα τρέμοντας να κλείσω το παράθυρο.

Πίεσα το διακόπτη κι άνοιξα το φως. Καθώς έκανα να ξαπλώσω στο κρεβάτι, το μάτι μου έπιασε μια κίνηση κοντά στη ντουλάπα.

Ήταν ένας άντρας. Υπέθεσα ο ... Ανατρίχιασα, μούδιασα από τον τρόμο μου. Τα αυτιά μου βούιζαν κι εκείνος μόνο στεκόταν όρθιος εκεί, φάτσα στο κρεβάτι μου, τα χέρια πίσω από την πλάτη, καλοφτιαγμένο σώμα και πρόσωπο, μαλλιά με χωρίστρα δεν

θυμάμαι προς ποια μεριά, ένα καθησυχαστικό μειδίαμα στα χείλη του. Καθόταν εκεί σιωπηλός, κατάλαβα πως δεν ήταν από τους τύπους που σε χαιρετούσαν αμέσως. Ίσως πάλι γιατί δεν ήταν τύπος.

Δεν μπορούσα να ελέγξω τη φωνή μου. Ξαπλωμένος φώναξα βραχνά πώς μπήκες μέσα;

Εσύ με έβαλες δεν θυμάσαι; απάντησε εκείνος ευγενικά.

Το μυαλό μου γύρισε λίγες στιγμές πριν, στη ριπή του αέρα από το ανοιχτό παράθυρο και σ' εκείνο το κάτι σαν σκοτάδι που νόμισα ότι είδα να γλιστράει στο δωμάτιο.

Ο άντρας έκανε μια παύση και συνέχισε. Έχω να σου κάνω μια προσφορά. Προτίθεμαι να σου δώσω ό,τι χρειάζεσαι. Δεν θέλω τίποτα σε αντάλλαγμα. Τα μάτια μου έλαμψαν για μια στιγμή. Αλλά έπειτα θυμήθηκα με ποιον είχα να κάνω. Ο ... συνέχισε έχω τη δυνατότητα να σου προσφέρω οποιοδήποτε πτυχίο πανεπιστημίου θέλεις, μια καλή δουλειά, ένα σπίτι, όλα όσα χρειάζεσαι για να διάγεις βίο υγιή, εσύ κι η οικογένειά σου, αν αποκτήσεις ποτέ. Όλα όσα χρειάζεσαι για να προσφέρεις στην κοινωνία. Μπορώ να δω πως έχεις καλή ψυχή. Γνωρίζω εκ των προτέρων πως θα κάνεις καλή χρήση της προσφοράς μου. Επαναλαμβάνω, δεν θέλω τίποτα σε αντάλλαγμα. Η προσφορά μου είναι καθαρά αφιλοκερδής. Σκέψου το είπε κι άρχισε να κόβει βόλτες στο δωμάτιο.

Δεν τον πίστεψα. Έκραξα ένα όχι ευχαριστώ κι εκείνος είπε πως θα ξαναβρισκόμασταν. Έπειτα άνοιξε την πόρτα κι έφυγε. Η συνάντηση επαναλήφθηκε ακόμη τρεις φορές, σε δημόσιους χώρους. Εξακολούθησα να απορρίπτω την πρόταση. Δεν μπορώ να πω πως δε σκέφτηκα να δεχτώ, μα δεν μπορούσα να τον πιστέψω. Η προσφορά ήταν πραγματικά δελεαστική. Αλλά, αν δεχόμουν, θα είχα κάνει μια συμφωνία με τον ...

κι άσχετα με την αφερεγγυότητα που είναι γνωστό ότι τον χαρακτηρίζει, η φύση αυτής καθαυτής της συμφωνίας με απέτρεπε.

Οι μήνες περνούν και σκέφτομαι όλο και πιο πολύ όσα συνέβησαν. Τι θα μπορούσε να έχει συμβεί αν δεχόμουν και λοιπά. Σκιές διαφυγόντων κερδών πετούν σαν γριές στρίγγλες γύρω από τα φρύδια μου. Κουραστικές σκέψεις που με ξοδεύουν και με κάνουν ευέξαπτο. Έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο διάβολος ήξερε πολύ καλά ότι τελικά θα απέρριπτα την πρόταση του. Κι ακόμη, πιστεύω πως αυτός είναι ο λόγος που έκανε ό,τι έκανε. Γιατί ήξερε ότι, ακόμα κι αν δεν ήμουν σίγουρος αν τον πίστευα ή όχι, ακόμη και στην περίπτωση που θα ήμουν κατηγορηματικά βέβαιος ότι δεν τον πίστευα, ακόμα και τότε, ένα κομμάτι του εαυτού μου θα επιθυμούσε να δεχθεί την προσφορά του. Το ίδιο κομμάτι του εαυτού μου που τώρα μετανιώνει κι εύχεται να είχε πει το ναι. Δεν είχα και τίποτε να χάσω, λέει, γιατί δε δέχτηκα; Ή είχα;

Ή έχω – ακόμη;

Ο κατασκευαστής

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ημέρες μετά την τελετή έναρξης. Οι ολυμπιακοί αγώνες είχαν αρχίσει. Το ξενοδοχείο ήταν τεράστιο. Μπορούσε να φιλοξενήσει πάνω από δέκα χιλιάδες άτομα. Και την ίδια νύχτα θα γέμιζε το ξενοδοχείο – αν δεν ήταν ήδη πλήρες. Ένα περίπλοκο κατασκεύασμα από μπετό και μάρμαρο. Όλες του οι εξωτερικές όψεις ήταν επενδυμένες με σχιστή πέτρα. Όταν έμπαινες μέσα, τότε καταλάβαινες πόσο παλιό ήταν. Ίσως και διακοσίων ετών. Πολύ παλιό. Ήταν χτισμένο κολλητά στο βράχο. Αν το έβλεπες από απόσταση κατά τη διάρκεια της ημέρας, ίσως να πίστευες ότι αποτελούσε φυσική συνέχεια του βουνού. Τη νύχτα, υπό το φως των προβολέων, καταλάβαινες ότι επρόκειτο για ανθρώπινο δημιούργημα και καταλαμβανόσουν από δέος. Δεν υπήρχαν άλλα κτισματα σε ακτίνα πενήντα τριών χιλιομέτρων.

Ήταν ένας υπερμεγέθης καθεδρικός των ειδώλων, ο μεγαλύτερος ναός στον κόσμο. Ένα μέρος κατασκευασμένο για να στεγάζεται και να απολαμβάνει η σάρκα. Η πολλή σάρκα.

Έκοβα βόλτες στο ξενοδοχείο προσπαθώντας να κατανοήσω τη δομή του μα συνεχώς χανόμουν. Κινούμουν σε δύο πτέρυγες. Την Ζ και την Η.

Κοίταξα πίσω στο διάδρομο, προσπαθώντας να ξε-

διαλύνω πού βρισκόμουν. Χαμένος για ακόμη μια φορά ανάμεσα σε δύο από τις εικοσιδύο πτέρυγες του τέρατος.

Άνοιξα μια πόρτα. Βρέθηκα στο κλιμακοστάσιο, το οποίο, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους χώρους του ξενοδοχείου, έδειχνε παρατημένο. Είχε δεκαετίες να βαφτεί, το χαλί είχε ξεφτίσει κι είχε σκιστεί στα σκαλοπάτια. Τα χρυσού χρώματος πόμολα της κουπαστής και οι μεταλλικές ράβδοι που συγκρατούσαν το χαλί στη σιάλα είχαν διαβρωθεί από τη σκουριά. Χειρότερα ακόμα, οι μεταλλικές πόρτες εξόδου από το κλιμακοστάσιο ήταν ξεχαρβαλωμένες, ασπρισμένες βιαστικά ένας θεός ξέρει πριν από πόσα χρόνια. Οι πόρτες έμοιαζαν με αφύσικες προεκτάσεις των τοίχων. σαν να τοποθετήθηκαν εκεί πρόχειρα για να καλύψουν κάποια επικίνδυνα ανοίγματα.

Πάντως ήταν παράδοξο, μόλις περνούσες από αυτές τις συφοριασμένες πόρτες, τις περισσότερες φορές κατέληγες σε διαδρόμους αφάνταστα πολυτελείς, σε αίθουσες επενδυμένες και διακοσμημένες με μοντέρνο στυλ ή πολλές φορές ακόμη και με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, παχιά χαλιά, χρυσοποίκιλτους κρυστάλλινους πολυελαίους και τραπέζια του μπιλιάρδου με ολόφρεσκια τσόχα σαν φρέσκο κοντοκουρεμένο χορτάρι. Το ίδιο ίσχυε και για τα δωμάτια και για τα διαμερίσματα.

Διαίσθηση. Το πραγματικό πρόσωπο – η αληθινή όψη του κτιρίου κρυβόταν εκεί, στο κλιμακοστάσιο.

Τα δωμάτιά μας βρίσκονταν στην πτέρυγα Ζ. Δεν είχα δει κανέναν από τους δικούς μας να κυκλοφορεί εκεί, μα νόμιζα πως θυμόμουν καθαρά ότι μας έβαλαν στην ίδια πτέρυγα. Μου διέφευγαν οι αριθμοί των δωματίων των άλλων. Εγώ ήμουν στο Ζ512. Η ρεσεψιόν βρισκόταν κοντά στην πτέρυγα Ζ – νομίζω κάπου στην πτέρυγα Η ή ανάμεσα στη Ζ και στην Η ή ανάμεσα στην Η και τη Θ.

Είχα χαθεί. Ένωθα ελεύθερος – έτσι ένωθα πάντα όταν ένωθα χαμένος.

Προσπαθούσα να ακολουθήσω τις πινακίδες για να φτάσω στη ρεσεψιόν. Αυτές ήταν τοποθετημένες στα πλέον αντενδεικνύόμενα σημεία και σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους. Προχειροκομμένα χαρτιά κολλημένα στους τοίχους με κολλητική ταινία ή κομμάτια χαρτόνι στηριγμένα πάνω σε έπιπλα ή κρεμασμένα από πόμολα. Στην επιφάνεια του καθενός ζωγραφισμένο το ίδιο κακότεχο βέλος και η ίδια χειρόγραφη λέξη, με μεγάλα κεφαλαία γράμματα.

ΡΕΣΕΨΙΟΝ

Βρήκα ένα βέλος που έδειχνε προς μια άσπρη μεταλλική πόρτα – την έσπρωξα – ακόμη ένα βέλος, ζωγραφισμένο σε χαρτόνι, στερεωμένο πάνω σ' έναν κοντό στύλο με προέτρεπε να διασχίσω τη μεγάλη αίθουσα που ανοιγόταν μπροστά μου. Γεμάτη σειρές από καρέκλες κι υπήρχε ένα γραφείο στη μια της άκρη. Οι καρέκλες ήταν προσανατολισμένες προς το γραφείο. Θεώρησα πως επρόκειτο για αίθουσα συνεδριάσεων. Τη διέσχισα και βγήκα από την πόρτα στην οποία παρέπεμπε ένα καινούριο βέλος. Ακολούθησα μερικά ακόμη βέλη και σε πέντε λεπτά βρισκόμουν στη ρεσεψιόν.

Όπου δεν υπήρχε ψυχή. Προσπάθησα να γυρίσω από άλλο δρόμο, να εξερευνήσω περισσότερο το ξενοδοχείο. Όπως ήταν αναμενόμενο χάθηκα. Η ρεσεψιόν βρισκόταν στον τρίτο από τους δέκα ορόφους του συγκροτήματος. Κατέβηκα κάποιες σκάλες και προσπάθησα να βγω στο ισόγειο. Κατεβαίνοντας ξεχάστηκα κι έφτασα στο υπόγειο. Στο δεύτερο υπόγειο. Μια δαιδαλώδης δομή με φαρδιούς μουντούς διαδρόμους γεμάτη ατμούς και πλυντήρια που μούγκριζαν – και ήχους από ραπτομηχανές που χτυπούσαν φρενιασμένα και αποθή-

κες με διάφορα παλιοπράγματα, με έλκηθρα και σκι και λοιπό εξοπλισμό χειμερινών σπορ – παμπάλαιες αντίκες που πια δε χρησιμοποιούνταν διότι απλώς δεν υπήρχε πια χιόνι σ' αυτήν την περιοχή.

Έριξα μια ματιά τριγύρω στο υπόγειο κι έσπευσα να επιστρέψω στις σκάλες. Οι κακοφωτισμένοι διάδρομοι με τα σκοτεινά σημεία τους δημιουργούσαν μια ατμόσφαιρα αρχαίου φόβου.

Στο κλιμακοστάσιο δεν κυκλοφορούσε ψυχή. Ανέβαινα. Περνώντας από το δεύτερο όροφο, άκουσα ήχους κάποιου ηλεκτρονικού παιχνιδιού πολέμου – εκπυρσοκροτήσεις κι άγριες φωνές – οι ήχοι μάλλον προέρχονταν από κάποια αίθουσα παιχνιδιών. Συνέχισα την πορεία μου διασχίζοντας διαδρόμους κι αίθουσες, ανεβαίνοντας σκάλες που οδηγούσαν σε διαφορετικά επίπεδα του ίδιου ορόφου ή που οδηγούσαν απευθείας δύο ορόφους παραπάνω. Το ξενοδοχείο ήταν πραγματικός λαβύρινθος. Εν τω μεταξύ, δε συναντούσα ψυχή. Μου φάνηκε περίεργο – υπήρχε μεν το ασανσέρ – αλλά δεν έπρεπε να κυκλοφορεί κάποιος και στους διαδρόμους; Εκτός κι αν ήταν όλοι τους μαζεμένοι στους επάνω ορόφους. Αυτό ήταν το πιθανότερο, γιατί αυτοί εδώ οι κάτω όροφοι έμοιαζαν εξοπλισμένοι με την πολυτέλεια μιας περασμένης εποχής. Είναι αλήθεια πως οι κάτω όροφοι δεν ήταν τόσο απερίγραπτα πολυτελείς όσο οι πάνω όροφοι.

Προσπαθώντας να ανεβώ ξανά στον πέμπτο όροφο όπου βρισκόταν το δωμάτιό μου. Έφτασα τυχαία στην αίθουσα συγκεντρώσεων την οποία είχα διασχίσει νωρίτερα. Μα τώρα είχαν αφαιρεθεί τα βελάνια και ήταν μισογεμάτη με ανθρώπους – με διαφορετικές φορεσιές ο καθένας – κάποια σύσκεψη για κάποιον αγώνα που θα λάμβανε χώρα την επομένη. Η αίθουσα ήταν γεμάτη με λάβαρα της διοργάνωσης και αφίσες του αγώνα, χάρτες που έδειχναν την τοποθεσία των αθλη-

τικών εγκαταστάσεων με ειδικές υπομνήσεις για την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσουν οι ομάδες. Όλοι τους – όπως κι εγώ – είχαν στο λαιμό κρεμασμένη μια ταυτότητα της διοργάνωσης, μια διαπίστευση συμμετοχής. Η επιτροπή που θα συντόνιζε τη σύσκεψη δεν είχε ακόμη αφιχθεί.

Στην αίθουσα επικρατούσε ένα σούσουρο το οποίο διακοπτόταν από τα δυνατά γέλια κάποιας παρέας ηλιοκαμένων λευκών με ολόλευκα δυνατά δόντια.

Όλοι ντυμένοι με πολύχρωμες στολές, με τα χρώματα της χώρας του καθενός. Στο διάδρομο, η πόρτα του ανελκυστήρα άνοιξε κι ακούστηκε ένας θόρυβος από μπαγκάζια που χτυπιούνται μεταξύ τους. Ήταν τέσσερις τύποι, το δέρμα τους ήταν σκούρο, ντυμένοι με άσπρες στολές. Ο μεγαλύτερος σε ηλικία από αυτούς ήρθε και μου μίλησε – καθώς ήμουν ο πλησιέστερος στο ασανσέρ. Σε άπταιστα γαλλικά και είπε είμαστε οι Αιθίοπες, εδώ γίνεται η σύσκεψη για αύριο; Έγνεψα καταφατικά. Πού είναι η ρεσεψιόν; Εκεί σήκωσα τους ώμους γιατί παρότι έκανα πριν τη διαδρομή δε θυμόμουν χριστό και η αίθουσα είχε πολλές εξόδους. Είχαν ξηλώσει τα βελάκια γιατί όντως έδειχναν άσχημα και στη σύσκεψη έπρεπε όλα να είναι εν τάξει και περιποιημένα.

Πρέπει να πάμε στη ρεσεψιόν για να τους ειδοποιήσουμε ότι ήρθαμε διαφορετικά θα ακυρώσουν την κράτησή μας είπε ο Αιθίοπας. Μπορούσα να δω πως ήταν αγχωμένος. Εκείνη τη στιγμή μπήκαν οι υπεύθυνοι της διοργάνωσης στην αίθουσα και κάθισαν στο μακρύ τραπέζι που υπήρχε στο βάθος. Έδειξα στον Αιθίοπα το τραπέζι και τον παρέπεμψα στην αρτιφιχθείσα επιτροπή. Εκείνος με ευχαρίστησε ευγενικά, μειλίχια, σχεδόν δουλικά.

Σε ένα λεπτό με ξαναβρήκε. Είπε διστακτικά ότι οι υπόλοιποι συμπατριώτες του δε μιλούσαν γαλλικά

να τον συγχωρούσα και ότι ο επικεφαλής της επιτροπής με ζητούσε.

Αυτός ο επίτροπος ήταν ένας ξανθός πενηντάρης με γυαλιά και κοντά σγουρά μαλλιά, με ειρωνικό ύφος και μια μόνιμη διάθεση για σαρκαστικούς αστεϊσμούς. Τον γνώριζα εδώ και μερικά χρόνια. Ανήκε σ' εκείνο το είδος ανθρώπων που απεχθάνομαι – ίσως στο είδος που ο καθένας απεχθάνεται.

Ο επίτροπος σχεδόν με διέταξε να τρέξω να ενημερώσω τη ρεσεψιόν ότι ήρθαν οι Αιθίοπες. Δε χρησιμοποίησε το όνομά μου, υπέθεσα ότι θα το είχε ξεχάσει. Έφυγα ψιθυρίζοντας κατάρες. Ξαναγύρισα για να τον ρωτήσω προς τα που έπεφτε η ρεσεψιόν. Εκείνος μου έδειξε μια πόρτα, μα αφού κατέβηκα μερικά σκαλοπάτια συνειδητοποίησα ότι μου έδειξε λάθος – δεν ακολουθούσα την ίδια διαδρομή με πριν.

Τελικά έφτασα στο υπόγειο. Στο δεύτερο υπόγειο. Συνάντησα μια ασπροφορεμένη γριά καθαρίστρια, με κοίταξε περίεργα και με ρώτησε που πήγαινα. Της απάντησα ότι έψαχνα τη ρεσεψιόν. Μου έδειξε. Ακολουθώντας τις οδηγίες της έκανα μια τραβέρσα και βρέθηκα στο τμήμα του υπογείου στο οποίο είχα ρίξει μια ματιά λίγο νωρίτερα. Οι ατμοί τώρα είχαν κατακαθίσει – ένιωθα μια έντονη αύρα, μάλλον είχαν ανοίξει τον εξαερισμό – τα ογκώδη πλυντήρια σιωπούσαν, οι σκοτεινοί τους κάδοι ήταν ακίνητοι. Δεν ακούγονταν άλλοι ήχοι στο υπόγειο πέρα από τα βήματά μου στο μαρμάρινο δάπεδο. Τα φώτα ήταν κατά κανόνα ανοιχτά, εκτός από μερικές λάμπες που ήταν σβηστές και κάλυπταν – κλέβοντας φως από τις δίπλα λάμπες – σημεία του διαδρόμου με ημίφως, ενώ άλλες τρεμόσβηναν.

Έπιασα να ανεβαίνω τις σκάλες. Ψυχή στο κλιμακοστάσιο. Τώρα ο ήχος από τα παιχνίδια πολέμου είχε δυναμώσει. Μάλιστα από το ισόγειο μύριζα κα-

μένο και κάτι σαν μπαρούτι και ένας αραιός καπνός κυκλοφορούσε στον αέρα. Υπέθεσα πως κάτι θα είχε αρπάξει φωτιά. Αλλά ανεβαίνοντας στον δεύτερο διαπίστωνα ότι μέσα στην αίθουσα που νόμιζα πως ήταν αίθουσα παιχνιδιών μαινόταν μια πραγματική αψιμαχία. Έτρεξα προς τα ψηλότερα στρώματα μα η μάχη είχε επεκταθεί σ' όλο το ξενοδοχείο.

Όστε η μάχη είχε αρχίσει. Μου φάνηκε πολύ περίεργο που επεκτάθηκε στο ξενοδοχείο, γιατί σ' αυτό το ξενοδοχείο είχαμε ολυμπιακούς αγώνες – και τουλάχιστον εδώ δεν έπρεπε να γίνονται μάχες.

Έτρεχα προς τα πάνω, όλο προς τα πάνω, όλο ψηλότερα – ίσως να μην είχαν προλάβει ακόμα να μολύνουν τα ανώτερα στρώματα με το παιχνίδι του θανάτου. Έφτασα μέχρι τον έβδομο – πανικόβλητος και αγανακτισμένος. Μάταια ανέβαινα.

Χρειαζόμουν ένα όπλο για να επιζήσω.

Δε φανταζόμουν ποτέ ότι η μάχη θα άγγιζε το ξενοδοχείο. Μόνο αθλητές από όλες τις χώρες, κανείς άλλος. Φυσικά αυτοί είχαν πρόβλημα με αυτό το όλες τις χώρες. Όμως είχαν υποσχεθεί ότι δε θα μας πείραζαν. Ότι θα μας άφηναν πρώτα να τελειώσουμε.

Υπέθεσα ότι οι στρατιώτες δεν έφτασαν στο ξενοδοχείο απλώς και μόνον για να επεκτείνουν το πεδίο της μάχης. Έφτασαν για να σφαγιάσουν από κοινού οι μεν τους τάδε κι οι δε τους δείνα. Κι επί τη ευκαιρία οι μεν να σφαγιάσουν όσους δεν πολεμούσαν στο πλάι τους κι οι δε όσους δεν τους υποστήριζαν. Η λύση ήταν απλή. Για να επιβιώσεις έπρεπε να βρεις ένα όπλο και να ορμήξεις σαν σκυλί στη μάχη – είτε στην πλευρά των μεν, είτε στην πλευρά των δε.

Αποφάσισα να κρυφτώ.

Προσπάθησα να προσανατολιστώ ώστε να φτάσω στο δωμάτιό μου. Κατέβηκα ξανά τις σκάλες. Το κλιμακοστάσιο – προς το παρόν τουλάχιστο – έμοιαζε

ασφαλές. Για κάποια παράξενη αιτία συνέχιζε να είναι έρημο.

Ίσως να υπήρχε μόνο για 'μένα εκείνο το κλιμακοστάσιο. Ίσως για κανέναν άλλον να μην υπήρχε.

Βρέθηκα για ακόμη μία φορά σε εκείνη την αίθουσα των συνεδριάσεων όπου γινόταν η σύσκεψη για τον αγώνα της επομένης. Προσπάθησα να διασχίσω την αίθουσα τρέχοντας χωρίς να κοιτάω γύρω. Δεν άντεχα τη θέα. Με την άκρη του ματιού μου έπιασα κάτι λευκές στολές λερωμένες με αίμα, ήταν ακόμη βρεγμένες. Έξω πρέπει να έβρεχε από ώρα. Ίσως και να έβρεχε για μέρες. Στο ξενοδοχείο έχανε την επαφή με τον έξω κόσμο. Οι στρατιώτες ίσως να μπήκαν μέσα για να γλιτώσουν επιτέλους από τη βροχή.

Προσανατολίστηκα ταχύτερα από τις προηγούμενες φορές. Έφτασα στο δωμάτιό μου και κλείστηκα μέσα. Μπορούσα να ακούσω ήχους εκρήξεων, κραυγές και πυροβολισμούς, ήχους από αντικείμενα που καταστρέφονταν. Έμεινα κλεισμένος στο δωμάτιο για δύο ημέρες. Την πρώτη ημέρα, ηλεκτρισμός και ύδρευση λειτουργούσαν κανονικά. Ήμουν προσεκτικός. Δεν τραβούσα καν το καζανάκι για να μη δώσω σημεία ύπαρξης.

Το πρωί της δεύτερης ημέρας παρατήρησα ότι το νερό δεν έτρεχε από τη βρύση. Αργότερα κόπηκε και το ρεύμα. Την τρίτη ημέρα δεν άντεξα, βγήκα προς αναζήτηση υγρών και τροφής. Κι ελπίζοντας να βρω τρόπο να διαφύγω.

Από το μέσον της δεύτερης ημέρας τα πράγματα έξω από το δωμάτιο άρχισαν να ησυχάζουν, οι εκρήξεις και οι πυροβολισμοί και οι κραυγές και τα πράγματα που καταστρέφονταν σταμάτησαν να ακούγονταν συνεχώς, η συχνότητά τους έφθινε.

Από την πρώτη ημέρα, η βροχή έπαψε και τα σύννεφα εξαφανίστηκαν. Εμφανίστηκε ένας καυτός ολο-

στρόγγυλος ήλιος, που δεν τον έβλεπα όταν ανέτειλε, ούτε κι όταν έδυε γιατί φοβόμουν να βγω στο μπαλκόνι του δωματίου, το οποίο έβλεπε προς το βορρά.

Βγήκα το μεσημέρι της τρίτης ημέρας. Θα μπορούσε κανείς να πει πως τα πράγματα ήταν ήσυχα. Δεν είχα φυσικά ιδέα αν οι μεν είχαν κατισχύσει των δε ή το αντίστροφο. Ή αν οι στρατιώτες ήταν νεκροί ή αν απλώς είχαν εγκαταλείψει το κτίριο. Ή αν απλώς αναπαύονταν.

Αφού βγήκα από το δωμάτιο, διέσχισα πολλά μέτρα διαδρόμου και ξαναβρέθηκα στο κλιμακοστάσιο. Προχωρούσα αθόρυβα, ξυπόλυτος – κρατούσα τα παπούτσια μου στο χέρι. Μόλις έφτασα στο κλιμακοστάσιο, άρχισα να ανεβαίνω – υπήρχε ένα εστιατόριο στον έκτο όροφο. Άκουσα ήχους βημάτων που ανέβαιναν από τους κάτω ορόφους. Από ένστικτο, βιάστηκα να φτάσω το γρηγορότερο όσο το δυνατόν ψηλότερα.

Σταμάτησα ξέπνοος στον ένατο όροφο. Κόλλησα το αυτί μου σε μια μεταλλική πόρτα κι αφουγκράστηκα. Τίποτα. Η αίθουσα πρέπει να ήταν κενή. Είχα ξαναβρεθεί σ' εκείνη την αίθουσα. Ήταν ένα σαλόνι στο οποίο είχαμε κάτσει την πρώτη μέρα μετά την άφιξή μας στο ξενοδοχείο. Πίναμε μπύρα και θαυμάζαμε τη θέα. Υπήρχε μια μεγάλη τζαμαρία που έβλεπε στο σκοτεινό δάσος. Θυμάμαι, ήταν μεσημέρι, τα σύννεφα έκρυβαν τον ήλιο κι έμοιαζε σούρουπο, το δάσος φάνταζε ακόμη πιο σκοτεινό απ' ότι συνήθως. Κοιτούσαμε απλώς έξω χωρίς να μιλάμε. Άλλωστε δεν είχαμε και τι να πούμε. Ήμασταν πολύ τρομαγμένοι, ο καθένας βυθισμένος στις σκέψεις του, οι αγώνες επέκειντο και οι μέγγκενες της ανασφάλειας έσφιγγαν τα πλευρά μας.

Δοκίμασα να σπρώξω την πόρτα, την άνοιξα και γλίστρησα μέσα στην αίθουσα. Η χώρος είχε αλλάξει. Τα στόρια ήταν κλειστά και ελάχιστο φως έμπαινε

στην αίθουσα. Κάτι μου ψιθύρισε να φύγω γρήγορα.

Σιδερένια κλουβιά είχαν προστεθεί στο βάθος του σαλονιού. Τα έπιπλα είχαν στοιβαχτεί στην άλλη άκρη. Μυρωδιά καμένης σαπίλας. Σιωπή.

Κοίταξα καλύτερα τα κλουβιά. Πλησίασα. Κάτι βρισκόταν μέσα στα κλουβιά, ήταν άνθρωποι. Μάλλον κοιμούνταν γιατί δεν μπορούσα να διακρίνω κινήσεις, μα δεν έμοιαζαν νεκροί (μα πάλι: δεν είχα δει ποτέ νεκρό). Πρόσεξα κάτι στο δεξί μου χέρι, στον τοίχο όπου κάποτε υπήρχαν κρεμάστρες για ρούχα. Τώρα από τους γάντζους κρέμονταν όπλα.

Μέσα στο ημίφως, το μέρος έδειχνε άρρωστο. Ήταν ένα κτίριο που είχε ασθενήσει και δεν επρόκειτο ποτέ να αναρρώσει από την αρρώστια. Το είχα δει και σε άλλα ξενοδοχεία χτυπημένα από τον πόλεμο. Όσες ανακαινίσεις και να γίνονταν, μια βαριά ατμόσφαιρα συνέχιζε να πλανιέται στους χώρους τους. Δεν οφειλόταν στα πνεύματα των σκοτωμένων ή στο κακό που στοιχείωνε το μέρος. Δεν πίστευα σε τέτοια πράγματα. Όχι, ήταν κάτι πολύ βαθύτερο.

Πλησίασα τον τοίχο με τα όπλα κι άρχισα, παρότι έπρεπε να βιαστώ, να τα περιεργάζομαι αργά και προσεκτικά. Ένα χέρι – με χτύπησε φιλικά στον ώμο, κάνοντάς με να καρφωθώ στον τοίχο από τον πανικό.

Είχε μια ουλή στο λαιμό και τα γένια του ήταν ξανθά. Ήταν ψηλός και γεροδεμένος, ένας γεννημένος μαχητής. Έμοιαζε με διασταύρωση λιονταριού και μεγάλωσωμου τσοπανόσκυλου. Του είπα πως ήμουν διατεθειμένος να πολεμήσω στην πλευρά τους, αν μου έδιναν φαγητό κι ένα όπλο. Του διηγήθηκα την ιστορία μου. Ήμουν τυχερός που δε με σκότωσε πριν προλάβω να μιλήσω. Ήμουν ακόμη πιο τυχερός που δε με σκότωσε αφού μίλησα – αντιθέτως φάνηκε να πείθεται.

Εκείνος είπε πως η μάχη είχε σχεδόν τελειώσει.

Βγήκε στο διάδρομο και φώναξε ένα όνομα. Ακούστηκαν βήματα από τις σκάλες. Ο Ρολάνδος ανέθεσε στον στρατιώτη να προσέχει τους φυλακισμένους όσο εκείνος κι εγώ θα τρώγαμε στο εστιατόριο.

Πρέπει να πεθαίνεις τη πείνας είπε φαίνεται στο πρόσωπό σου. Του είπα πως διψούσα. Κατεβήκαμε στο εστιατόριο. Ήταν γεμάτο στρατιώτες που έτρωγαν φαγητό κι έπιναν μπύρα και κρασί. Προσπάθησα να μην κοιτάζω γύρω μου, αγνοώντας τα βλέμματά τους, ακολουθώντας τον Ρολάνδο. Δεν μπορούσα να φάω εύκολα. Χόρτασα με μισό πιάτο ρυζιού με σάλτσα, ίσως επειδή ήπια τρία μεγάλα ποτήρια νερό πριν αρχίσω να τρώω. Η κοιλιά μου πονούσε. Οι αρθρώσεις του σαγονιού μου τρίβονταν ηχηρά καθώς μασούσα το ψωμί. Κουράστηκα. Ο Ρολάνδος έτρωγε σιωπηλά κι έπινε μπύρα. Οι υπόλοιποι του φέρονταν με σεβασμό. Του μιλούσαν φιλικά και με χαμόγελο, αλλά μπορούσες να δεις τον σεβασμό στα μάτια τους.

Γυρίσαμε στο σαλόνι του ενάτου. Ο Ρολάνδος έδιωξε τον νεαρό με μια σφαλιάρα στον κώλο. Διστακτικά, του ξαναζήτησα ένα όπλο. Ησύχασε είσαι ασφαλής είπε και με οδήγησε στον τοίχο. Είναι όλα δικά τους, είπε. Διάλεξε. Διάλεξα ένα τυχαία. Δεν είχα ιδέα από όπλα. Συνεχίζω να μην έχω. Το ξεκρέμασε και το ζύγισε. Άσε καλύτερα είπε. Το άφησε κάτω και ξεκρέμασε μερικά ακόμη. Τα έλυσε και κατασκεύασε ένα υβρίδιο.

Τον ρώτησα αν αυτό που είχα μπροστά μου θα δούλευε. Γέλασε. Καθίσαμε σε κάτι πολυθρόνες στο σωρό με τα έπιπλα. Μου ζήτησε να του πω για τη ζωή μου. Μιλούσα για περίπου δύο ώρες. Μετά του ζήτησα να μου πει για τη δική του ζωή. Μου διηγήθηκε μερικές ιστορίες από τα πεδία της μάχης. Παρότι ο ίδιος δεν είχε το χάρισμα της αφήγησης, το περιεχόμενο των ιστοριών του είχε την ιδιότητα να

μαγνητίζει τον ακροατή. Τον άκουγα με ορθάνοιχτα μάτια. Προσπαθούσα να μη βγάζω ήχους όταν στραβοκατάπινα, ίσως από φόβο μην τον διακόψω, ίσως για να μη νομίσει ότι ήμουν δειλός. Υποψιαζόμουν βέβαια ότι το είχε ήδη καταλάβει.

Ήρθε εκείνος ο στρατιώτης τον οποίο έδωξε να-ρίτερα ο Ρολάνδος. Του είπε ότι τον ζητούσαν κάτω. Ο Ρολάνδος σηκώθηκε και άφησε τον νεαρό στρατιώτη στη θέση του. Ανταλλάξαμε μερικές τυπικότητες με το στρατιώτη κι έπειτα καθίσαμε σιωπηλοί. Εμένα με πήρε για λίγο ο ύπνος. Με ξύπνησε ο στρατιώτης. Πρόσεχέ τους όσο θα λείπω ψιθύρισε κι έφυγε τρέχοντας. Μάλλον ψάχνοντας κάποια λεκάνη τουαλέτας. Ή κάτι άλλο.

Εγώ συνέχισα να κάθομαι στην ίδια θέση στο βάθος της αίθουσας, χωμένος σε μια πολυθρόνα του σωρού με τα έπιπλα. Πέρασε πολλή ώρα. Ίσως μία, δύο ώρες. Είχα χάσει την αίσθηση του χρόνου καθώς δεν άντεχα να αντισταθώ στη νύστα που με πολιορκούσε μετά το γεύμα. Λαγοκοιμόμουν κάθε τόσο και ξυπνούσα τρομαγμένος.

Με ξύπνησε η πόρτα που άνοιξε. Μπήκαν στην αίθουσα τρία άτομα. Φορούσαν τη στολή του εχθρού, κρατούσαν τα όπλα του εχθρού. Ήρθαν κι ελευθέρωσαν τους αιχμαλώτους. Δε με είδαν, η πολυθρόνα μου ήταν καλά κρυμμένη από τις σκιές του σωρού με τα έπιπλα. Οι στρατιώτες του εχθρού έσερναν τους φυλακισμένους. Τους έκαναν από μία ένεση – και οι φυλακισμένοι άρχισαν να ανακτούν τις αισθήσεις τους.

Καθώς προχωρούσαν προς την έξοδο της αίθουσας, τους σημάδεψα έναν έναν από το σκόπευτρο και τους πέτυχα. Με κάθε πάτημα της σκανδάλης κι από ένας κόκκινος λεκές εμφανιζόταν στα μέτωπά τους, σαν σημάδι από ματωμένο δάχτυλο. Τη στιγμή που ο λεκές εμφανιζόταν στο μέτωπό τους σκόνταφταν λίγο,

έπειτα συνέχιζαν την πορεία τους. Σκέφτηκα ότι το όπλο μου δε δούλευε επαρκώς στην κατάσταση της μονής βολής. Ίσως έπρεπε, όπως μου εξήγησε ο Ρολάνδος, να γυρίσω εκείνον τον διακόπτη για να δουλέψει με ριπές.

Οι φυλακισμένοι κι οι ελευθερωτές βγήκαν από την αίθουσα. Έτρεξα βιαστικά μέχρι την πόρτα. Έβριξα μια ματιά έξω, τους είδα να ανεβαίνουν τα σκαλιά και να μπαίνουν στον διάδρομο του δεκάτου ορόφου. Παρά την ένεση, οι φυλακισμένοι έμοιαζαν πολύ ταλαιπωρημένοι και μετά βίας στέκονταν στα πόδια τους. Έβγαλα τα παπούτσια μου και τους ακολούθησα. Έβριξα μια κλεφτή ματιά στο διάδρομο. Είχαν καθίσει σε έναν καναπέ. Προσπαθούσαν να συνεφέρουν τους φυλακισμένους. Πήρα μια βαθιά ανάσα.

Ήμουν δειλός.

Μετά όρμηξα στο διάδρομο κι άρχισα να τους σαρώνω με τις ριπές του καινούριου μου όπλου. Σύντομα κατάλαβα ότι οι βολές δεν ήταν βολές. Δεν αποτελούνταν από ριπές διακριτών βλημάτων μα από κάποια διάφανη χημική ουσία ή από καθαρή ενέργεια. Είχαν αλλόκοτη επίδραση στο στόχο.

Με το που με αντιλήφθηκαν, προσπάθησαν να πιάσουν τα όπλα τους. Εγώ τους έβαλλα ακατάπαυστα, αλλά εκείνοι συνέχιζαν να κινούνται. Μέχρι που, λίγο πριν καταφέρουν να με σημαδέψουν, διπλώθηκαν στα δύο από τον πόνο, άσπρα ξύσματα σαν αφρός εμφανίζονταν στο δέρμα τους και το σώμα τους πρηζόταν.

Μετά από μερικά δευτερόλεπτα άφησα ελεύθερη τη σκανδάλη και με τρόμο αντικρυσά στο αποτέλεσμα της επίθεσής μου – γιατί νωρίτερα δεν καταλάβαινα τι έβλεπα και τι έκανα.

Ένας γκροτέσκος σωρός από παραμορφωμένα, πρησμένα σώματα. Η γλώσσα ενός στρατιώτη προεξείχε από το στόμα του. Ήταν λευκή σαν ασβεστωμένη κι

είχε το σχήμα χοντρού σαλαμιού στο οποίο σφηνώνονταν τα δόντια του στρατιώτη σε μια γκριμάτσα βασανιστικής απόγνωσης.

Ο Ρολάνδος ανέβηκε μανιασμένα τα σκαλιά. Προφανώς άκουσε τις κραυγές τους.

Εγώ έτρεμα. Ο Ρολάνδος με χτύπησε φιλικά στην πλάτη.

«Ποιος φτιάχνει τέτοια όπλα;» τον ρώτησα έντρομος – τρομοκρατημένος από τον ίδιο μου τον εαυτό.

Εκείνος χαμογέλασε. Τότε παρατήρησα πόσο επιμήκης και βαθιά ήταν η ουλή στο λαιμό του. Και ακανόνιστη. Σαν κάποιος να είχε ξανακολλήσει ένα κομμένο κεφάλι.

Έκανες καλή δουλειά είπε. Έκανες αυτό που έπρεπε να κάνεις. Όλα τελείωσαν. Ο τόνος του ήταν καθησυχαστικός. Μπορούσα να μυρίσω τη μυρωδιά του – ήταν μια βαριά και ευχάριστη μυρωδιά. Σκληρή και απολαυστική. Κούνησε το ξανακολλημένο του κεφάλι επιδοκιμαστικά.

Νύχτωσε. Πάμε να φάμε, δήλωσε ο Ρολάνδος. Και τον ακολούθησα.

Από τότε κοιμάμαι πάντα με την τηλεόραση ανοιχτή.

ΕΠΤΑ

Ο παππούς

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ κοίταζε τον Ιωάννη Σβαν στα μάτια. Πρόσεξε το γερασμένο δέρμα, τις ρυτίδες κάτω από τα μάτια, γύρω από το στόμα. Στη συνέχεια, ο Ιωάννης Σβαν έφερε τα δάχτυλά του στο πρόσωπο κι άγγιξε το δικό του νεανικό, σφριγηλό δέρμα. Μετά σηκώθηκε, βγήκε από το σπίτι του πατέρα του και πήγε στο σπίτι του. Η Ιωάννα τον περίμενε εκεί. Μόνη, κουρασμένη. Ο Ιωάννης Σβαν κοίταξε τα κουρασμένα μάτια της και νόμισε πως μέσα τους διέκρινε την εικόνα του πατέρα του. Η Ιωάννα Σβαν θέλησε να τον αγκαλιάσει. Ο Ιωάννης Σβαν τραβήχτηκε απότομα. Φοβήθηκε ξαφνικά πως το άγγιγμά της θα του προκαλούσε αποστροφή. Ήδη η πρόθεση από μέρος της Ιωάννας του προκαλούσε αποστροφή. Έμοιαζε με ένα ερωτικό άγγιγμα του πατέρα του. Ο Ιωάννης Σβαν βημάτισε μέχρι την άλλη άκρη του δωματίου και κοίταξε έξω από το παράθυρο. Είδε μόνο μουντούς τοίχους και παράθυρα – καθαρά ρούχα που κρέμονταν από πολύχρωμα σχοινιά στεγνώνοντας στον ήλιο. Αλλά στα μάτια του Ιωάννη Σβαν τα ρούχα φαίνονταν βρώμικα. Όλα φαίνονταν βρώμικα. Κάθε μέρα η ίδια θέα έξω από το παράθυρο και πάντα βασίλευε η βρωμιά. Μια αέναα λερωμένη εικόνα. Ήταν μια εικόνα κουραστική, εκνευριστική, μίζερη, εξουθενωτική. Έπιασε

στο τζάμι την αντανάκλαση του προσώπου του. Η φευγαλέα εικόνα τον τρόμαξε – τα μάτια του ήταν γερασμένα, αδειασμένα. Έμοιαζαν με τα μάτια της Ιωάννας, μα ακόμα περισσότερο έμοιαζαν με τα μάτια του πατέρα του. Ο Ιωάννης Σβαν έφερε αργά τα δάχτυλα στο πρόσωπο κι άγγιξε το δέρμα του. Κι εκείνη τη στιγμή ήταν σαν να έβλεπε τους αγγέλους των παρελθόντων γενεών να κατέρχονται αιωρούμενοι τον μουχρωμένο ουρανό και να τον περιγελούν, προσφέροντάς του με τα ταλαιπωρημένα, σχεδόν απόντα μάτια τους βλέμματα πλημμυρισμένα από τις στάχτες μιας σαρκαστικής φωτιάς.

Μια εξαναγκαστική παρόρμηση, ένδηλη στο λεπτοκαμωμένο σώμα της Ιωάννας, ξαφνικά πολύ πιο έντονα παρούσα στο σώμα του Ιωάννη Σβαν, τον υποχρέωσε να καθίσει δίπλα της, να αγκαλιάσει τους ώμους της με το δεξί του χέρι και να προσπαθήσει να ξεκουραστεί – μα κυρίως να ξεχάσει ή να ξεχαστεί – κοιτώντας μπροστά, στην οθόνη. Εντούτοις, από τη στιγμή που κάθισε ένωσε πως το κάθισμα ήταν διάτρητο, γεμάτο σκουλήκια όπως ένα σάπιο μήλο. Όσο περισσότερο καθόταν στο κάθισμα, τόσο ένωθε τα σκουλήκια να τον πλησιάζουν, να τον αγγίζουν, να εισχωρούν στο σώμα του μέσω του πρωκτού του, να διεισδύουν και να απλώνονται, να σκάβουν ή να ακολουθούν ήδη υπάρχουσες διαδρομές, να καταβροχθίζουν τη σάρκα του στο πέρασμά τους, να τον μετατρέπουν σε ξενιστή τους, σε μόνιμο και φιλόξενο ξενιστή. Στον ομορφότερο ξενιστή που είχαν ποτέ.

Με τα σκουλήκια μέσα του ο Ιωάννης Σβαν ένωθε ελαφρύτερος, πιο ξεκούραστος, μουνδιασμένος, ανάλαφρος, ανέμελος. Ήταν πλησιέστερα στην Ιωάννα τώρα. Δεν ένωθε καμία αποστροφή, δεν ένωθε το μονίμως παρόν βάρος της ασταμάτητης επανάληψης που του τσάκιζε τους ώμους, που τον υποχρέωνε να

χαμηλώνει το κεφάλι – που τον υπέβαλλε σε μια διαδικασία συνεχούς ευνουχισμού. Τώρα ο Ιωάννης και η Ιωάννα Σβαν ήταν δύο σκωληκόβρωτα σώματα, αγκαλιασμένα και μονιασμένα, πεταμένα κι εγκαταλειμμένα, ήσυχα και ερωτευμένα, ξοδεμένα και γεμάτα από τη δύναμη της ζωής. Της ζωής των σκουληκιών.

Εν τέλει δεν κατάφερε να ξεχαστεί.

Ο Ιωάννης Σβαν κραύγασε. Ο πόνος ήταν οξύς. Κοίταζε το χέρι του – καλυμμένο με αίμα. Το αίμα κυλούσε κι έσταζε με θόρυβο στο πάτωμα, χρωματίζοντας τα θρυμματισμένα κομμάτια του γυαλιού. Κάποιος από το απέναντι μπαλκόνι πρέπει να άκουσε την κραυγή του Ιωάννη Σβαν γιατί κοιτούσε προς το μέρος του με περιέργεια. Ο Ιωάννης Σβαν απομακρύνθηκε από το παράθυρο. Ο Ιωάννης Σβαν δεν είχε παρατηρήσει πρωτύτερα πόσο βρώμικο φαινόταν το σπασμένο τζάμι. Τύλιξε το χέρι του πρόχειρα με μια γάζα και πήγε στο νοσοκομείο. Όταν γύρισε, η Ιωάννα είχε καθαρίζει τα σπασμένα γυαλιά.

«Νομίζω πως πρέπει να πας να δεις έναν γιατρό» ήταν η πρώτη της φράση.

«Μόλις γύρισα απ' το γιατρό» είπε ο Ιωάννης Σβαν.

«Τότε πρέπει να ξαναπάς σε έναν γιατρό»

Ο Ιωάννης Σβαν δε συνέχισε την κουβέντα. Εάπλωσε στο κρεβάτι στυλώνοντας το βλέμμα του στο ταβάνι. Κρατούσε το ραμμένο χέρι του σε ορθή γωνία με το οριζοντιωμένο σώμα. Ο πόνος τον κούραζε. Δεν μπορούσε να κοιμηθεί. Ήταν σε υπερένταση γιατί φοβόταν μήπως κατά τη διάρκεια του ύπνου τραυματίσει το δεμένο του χέρι. Καθώς στριφογυρνούσε με προσοχή στο κρεβάτι, ο Ιωάννης Σβαν μισούσε τον εαυτό του για τη θεατρική παρορμητικότητά του. Μισούσε τον εαυτό του επειδή ενέδωσε σε μια έκρηξη οργής ολωσδιόλου προσποιητή, όταν δεν υπήρχε κα-

νένας λόγος προσποίησης. Λες και μπορούσε να ξεγελάσει τον εαυτό του. Η απογοήτευση, η απελπισία, η οργή βρίσκονταν εκεί – αλλά δεν υπήρχε καμία ανάγκη να τις εξωτερικεύσει με τον τρόπο που το έκανε. Καθώς το έκανε – καθώς έσπαγε το τζάμι – γνώριζε πως στην πραγματικότητα δεν ήθελε να το κάνει. Μισούσε τον εαυτό του γιατί ένωθε ψεύτικος. Ήταν στ' αλήθεια ο ίδιος ο Ιωάννης Σβαν τόσο ψεύτικος και βρώμικος όσο οι υπόλοιποι; Τόσο μουντός όσο το θολό σπασμένο τζάμι;

Ο Ιωάννης και η Ιωάννα Σβαν κάθονταν απέναντι από τους φίλους τους. Σε λίγη ώρα θα έβαζαν την ταινία να παίξει. Ήταν μια παλιά αντιπολεμική ταινία μυθοπλασίας. Ο άντρας σχολίασε ότι ο ίδιος θα προτιμούσε κάτι με περισσότερη δράση, αλλά η γυναίκα διαφωνούσε. Ο άντρας κοίταξε τον Ιωάννη Σβαν με νόημα αποσκοπώντας στην ενεργοποίηση της ανδρικής αλληλεγγύης. Ο Ιωάννης Σβαν δε συμφωνούσε με τον άνδρα. Ανταπέδωσε ψυχρά το βλέμμα, χωρίς να πει τίποτα, προσποιούμενος πως δεν είχε αντιληφθεί το διάβημα. Ο άντρας, που νωρίτερα ήταν διαχυτικός απέναντι στον Ιωάννη Σβαν, μαζεύτηκε και στο εξής περιορίστηκε στα τυπικά. Ο Ιωάννης και η Ιωάννα Σβαν έφυγαν με το που τελείωσε το φιλμ.

«Γιατί ήσουν τόσο ψυχρός;» ρώτησε η Ιωάννα αφού είχαν βγει στο δρόμο κι είχαν κάνει μερικά βήματα.

«Επειδή κι αυτός ήταν το ίδιο ψυχρός όταν ήρθε στο σπίτι μας – ξέχασες;» της απάντησε ο Ιωάννης Σβαν. Η Ιωάννα άργησε να απαντήσει.

«Είσαι πάντα ψυχρός...» είπε.

«Όχι περισσότερο από εσένα» της απάντησε ο Ιωάννης Σβαν. Εκείνη έκανε μια βιαστική χειρονομία και σταμάτησε ένα ταξί.

Ο Ιωάννης Σβαν, καθισμένος στα εμετικής αποφο-

ράς καθίσματα, κοιτούσε έξω και σκεφτόταν τη μητέρα του. Όταν σκεφτόταν τη μητέρα του ή οποιαδήποτε μητέρα, φανταζόταν αυτόματα δύο πλάσματα αγκαλιασμένα, δύο πλάσματα γυμνά και απογυμνωμένα από το δέρμα τους, δύο πλάσματα που ενώνονταν με έναν γλοιώδη πλακούντα βλέννας. Ένας ολόσωμος ομφάλιος λώρος τα ένωνε, βουτηγμένος στο αίμα και στα υγρά της ζωής – η ζωή του ενός, αποτελούμενη από χυμούς και χυμώδη σάρκινα όργανα που έσταζαν από παχύρρευστα ζωικά υγρά και λίπη, αμφίδρομα συνδεμένη με τη ζωή του άλλου. Το ένα σώμα να αγγίζει το άλλο, να κολλάει στο άλλο, σχεδόν πανομοιότυπο με το άλλο, να δίνει κάτι, να παίρνει κάτι, σε ένα αποτρόπαιο ζωικό αλισβερίσι – υδαρό και πηχτό, γεμάτο κιτρινωπές λιπαρές εκκρίσεις, βρώμικο, πορφυρό και σκοτεινό, δυσώδες και βουτηγμένο στην αρχέγονη, ζωοφόρο βλέννα.

Η Ιωάννα κοιτούσε κι εκείνη έξω από το παράθυρό της. Ο Ιωάννης Σβαν γύρισε για μια στιγμή και την κοίταξε. Κατάλαβε πως δεν υπήρχε καμία περίπτωση να την προσεγγίσει το ίδιο βράδυ. Δεν είχε ιδέα για το τι περνούσε από το κεφάλι της – κι εκείνη τη στιγμή δεν ήθελε να ξέρει.

Του ακούσαν οι δικές του εικόνες.

Δύο σώματα που έμοιαζαν με δύο διογκωμένα, παραμορφωμένα σκουλήκια – ανθρωπόμορφες προνύμφες ενός άγνωστου εντόμου, στο οποίο μεταμορφώνονταν μετά το θάνατο. Δύο σώματα σε μια διαδικασία εκτροφής και πραγμάτωσης, όπου η τροφός προσέφερε το παχύσαρκο, ρυπαρό της σώμα προς βρώσιν του γιγάντιου εμβρύου. Δύο σώματα σε συνεχή επαφή, δύο τεράστιες ανοιχτές πυορροούσες πληγές σε ένα διαρκές περιπαθές φιλί που διαρκεί μέχρι η τροφός να αλλάξει μορφή και να μεταμορφωθεί σε έντομο. Μια σχέση-επαφή σκληρή και νοσηρή – δε-

σμευτική και θεμελιωδώς αβάσταχτη κυρίως λόγω της επικείμενης διάλυσής της.

Κι ο Ιωάννης Σβαν μούδιαζε. Όσπου τον έκοψε η φωνή του οδηγού που του ζητούσε λεφτά.

Έντονο φως έμπαινε από το παράθυρο. Ο Ιωάννης Σβαν ξάπλωνε ανάσκελα με τα μάτια ανοιχτά στραμμένα προς το ταβάνι, το φως τον χτυπούσε από αριστερά κι έκαιγε το βλέμμα του, έκανε το κεφάλι του να πονάει. Συνέχιζε όμως να κρατά τα βλέφαρα ανοιχτά και να ξαπλώνει βαριά στην ίδια μοιρολατρική θέση.

«Τι σκέφτεσαι;» διέκοψε τον Ιωάννη Σβαν η φωνή της Ιωάννας.

Ο Ιωάννης Σβαν έσφιξε τα χείλη.

«Τίποτα» είπε σιγανά.

Η Ιωάννα χαμογέλασε πρόσχαρα. Είχε καλή διάθεση.

«Τι θα κάνουμε σήμερα;» ρώτησε.

«Τι θα κάνουμε σήμερα;» απάντησε ο Ιωάννης Σβαν κοιτώντας αλλού «Σαν τι θέλεις να κάνουμε δηλαδή;»

Η Ιωάννα έκανε μια κίνηση απογοήτευσης.

Η Ιωάννα Σβαν άνοιξε την τηλεόραση και κάθισε. Ο Ιωάννης Σβαν καθόταν ακίνητος στην ίδια θέση για περίπου μισή ώρα. Μετά, μια ακαταμάχητη παρόρμηση τον υποχρέωσε να σηκωθεί και να καθίσει δίπλα στην Ιωάννα. Πέρασε μηχανικά το δεξί του χέρι γύρω από τους ώμους της και στύλωσε το βλέμμα του μπροστά, προς την οθόνη. Μόνο για μια στιγμή στράφηκε προς την Ιωάννα και τη φίλησε απαλά στο μάγουλο. Εκείνη παρέμεινε απαθής. Έπειτα, ο Ιωάννης Σβαν στράφηκε ξανά μπροστά, στην οθόνη.

Μετά από αρκετή ώρα η Ιωάννα κάτι μουρμούρισε, με κενή φωνή. Κάτι σαν «είσαι άρρωστος».

Ο Ιωάννης Σβαν μουρμούρισε κάτι με τον ίδιο τόνο. Μετά από μια σιωπή μερικών λεπτών, ο Ιωάννης Σβαν σηκώθηκε, ντύθηκε και βγήκε από το σπίτι.

Η πλάνη δεν είναι το αντίθετο της αλήθειας και τα πάντα μέσα στο μπαρ ήταν κουρασμένα και φθαρμένα και βυθισμένα σ' ένα πρασινωπό ημίφως.

Ο Ιωάννης Σβαν αποφάσισε να δημιουργήσει ο ίδιος το θαύμα που χρειαζόταν για να σωθεί από εκείνο από το οποίο έπρεπε να σωθεί. Χάρηκε για λίγο με αυτήν την ιδέα. Άρχισε να φαντάζεται πως θα ήταν τα πράγματα αν δεν ήταν όπως ήταν και ήταν διαφορετικά. Αλλά η ονειροπόληση δεν κράτησε πολύ. Διακόπηκε ξαφνικά και δε συνεχίστηκε, γιατί δεν ήταν τίποτα άλλο από μια ονειροπόληση, τροφοδοτημένη από το αλκοόλ.

Διότι, όταν προσπαθούσε να σκεφτεί το θαύμα, αμέσως μεταφερόταν σ' έναν χώρο όπου έδρευε μια ομίχλη πυκνή και ανασταλτική, η οποία έδιωχνε μακριά της τη σκέψη η οποία προσπαθούσε να την αναλογιστεί, ίδια με ασπίδα που άστραφτε σαν καλογουαλισμένος καθρέφτης.

Στον καθρέφτη ο Ιωάννης Σβαν έβλεπε πεζά μόνο τον εαυτό του. Για να συμβεί το θαύμα χρειαζόταν μαγεία. Αλλά δεν υπήρχε μαγεία, τουλάχιστον όχι σ' αυτόν τον κόσμο των πραγμάτων όπου ζούσε ο Ιωάννης Σβαν. Ο κόσμος ήταν μια κοινότοπη φυλακή και ο Ιωάννης Σβαν ήταν φυλακισμένος και τα κάγκελα της φυλακής ήταν τα έπιπλα και τα σπίτια, τα δέντρα, τα φυτά και τα ζώα, οι άνθρωποι και οι επιστήμες τους, η Ιωάννα, ο πατέρας του Ιωάννη Σβαν, η νεκρή του μητέρα. Όλα όσα υπήρχαν, όλα όσα είχαν υπάρξει και όλα όσα υπήρχαν μέσα από την απουσία τους συνιστούσαν την φυλακή.

Είπε ότι είμαι άρρωστος. Δεν είμαι άρρωστος.

Είμαι όσο άρρωστος είναι εκείνη – ή πολύ λιγότερο άρρωστος από εκείνη. Δεν είμαι άρρωστος. Πρέπει να φτιάξω κάτι. Δεν μπορώ να φτιάξω τίποτα που να είναι πραγματικά κάτι. Όλα διαλύονται μόλις προσπαθήσω να τα αγγίξω. Το άγγιγμά μου είναι καταστροφικό. Ή δεν έχω καταφέρει να τα φτιάξω καλά, στέρεα. Ή δεν υπάρχει τίποτα που να μπορεί να οδηγήσει σε κάτι στέρεο. Πού είναι η βάση; Ποια είναι η βάση; Τι είναι η βάση;

Ο Ιωάννης Σβαν ήταν ένα παράσιτο. Ένα παράσιτο δεν μπορεί να εντρυφήσει στη φύση του ξενιστή του. Δεν μπορεί παρά να γνωρίσει μόνο ένα περιορισμένο κομμάτι του – τη γεωγραφική περιοχή στην οποία ενδημεί. Του διαφεύγει το σύνολο, η ουσία.

Η βάση δεν υπάρχει. Εγώ πετάω παρασυρμένος από την υγρή αχλή μέσα σ' ένα πράσινο σύννεφο.

Ο Ιωάννης Σβαν ήταν ένα έμβρυο αποκομμένο από την μητέρα του. Η μητέρα του είχε γίνει έντομο ενώ ο ίδιος παρέμενε προνύμφη, ζώντας στο υποχθόνιο βασίλειο των ασπόνδυλων, προσπαθώντας να τραφεί από την Ιωάννα, απ' οτιδήποτε του παρουσιαζόταν ως τροφός. Ήταν ένα αδίστακτο έμβρυο, αποφασισμένο να επιβιώσει. Τυφλό, έτοιμο να πιαστεί από οπουδήποτε.

Η μητέρα μου πέθανε. Αλλά εγώ είμαι πιο άρρωστος απ' ότι ήταν η μητέρα μου – ήταν πολύ άρρωστη πριν το τέλος. Η αρρώστια μας απλά είναι διαφορετική. Δεν είναι βέβαια λύση αυτό. Να τα ρίχνω όλα στην αρρώστια. Αυτή δεν είναι πια, κι εγώ παραμένω ακόμα παράσιτο. Πώς γίνεται αυτό; Θα έπρεπε να μην ήμουν παράσιτο πια. Να το είχα ξεπεράσει. Είμαι ένα γερασμένο νεογνό. Με ρυτίδες και νεκρωμένα αισθήματα, μα το σώμα μου είναι μικρό, μικροσκοπικό, σώμα ελάχιστου σκουληκιού, ένα σώμα που είχε κάποτε προοπτικές.

Είμαι ένα σκονισμένο ομοίωμα ενός σώματος που είχε προοπτικές. Είμαι ένα απολίθωμα ενός σώματος που είχε προοπτικές.

Στο σώμα μου κνοφορείται το απολίθωμα της ελπίδας.

Μέσα στον πρασινωπό καπνό, ο Ιωάννης Σβαν θυμήθηκε μια ιστορία που του είχε διηγηθεί, πολλά χρόνια πριν, ο πατέρας του πατέρα του. Ο παππούς του όταν ήταν νέος δε συνήθιζε να ανεβαίνει στα βουνά. Σπάνια κουνιόταν από το σπίτι του. Αλλά μια μέρα, όταν γύριζε από μια δουλειά εκτός πόλης οδηγώντας το αυτοκίνητό του, παρατήρησε για πρώτη φορά την ομορφιά των λόφων. Ο δρόμος περνούσε δίπλα από εκείνους τους λόφους. Ο δρόμος πάντα περνούσε δίπλα από εκείνους τους λόφους. Είχε κάνει πολλές φορές το δρόμο, ίσως εκατοντάδες, μα ποτέ πριν δεν είχε παρατηρήσει, δηλαδή πραγματικά παρατηρήσει, τους λόφους. Εκείνη την ημέρα τους προσπέρασε τους λόφους, αλλά το μυαλό του έμεινε κολλημένο εκεί – στην εικόνα του ηλιοβασιλέματος που μισοκρυβόταν πίσω από τις κορυφές τους. Λίγα χιλιόμετρα παρακάτω έκανε αναστροφή. Επέστρεψε και μπήκε σε έναν παράδρομο που οδηγούσε προς τους λόφους. Ο ήλιος πια είχε κρυφτεί πίσω τους. Είχε βραδιάσει. Ο παππούς του Ιωάννη Σβαν ακινητοποίησε το αυτοκίνητο – ο χωματόδρομος κατέληγε σε αδιέξοδο. Δεν υπήρχε ψυχή τριγύρω. Μπορούσε να ακούσει ανάρια το θόρυβο των οχημάτων που κινούνταν στο δρόμο. Διαλέξε ένα λόφο, προχώρησε μέχρι τους πρόποδες του, ο Ιωάννης Σβαν θυμόταν τον παππού του να λέει ότι η βλάστηση ήταν πολύ χαμηλή, μερικοί θάμνοι και χαμηλό ποώδες χορτάρι. Άρχισε να ανεβαίνει την πλαγιά.

Ο Ιωάννης Σβαν θυμήθηκε τον λόγο για τον οποίο

του αφηγούνταν αυτήν την ιστορία ο παππούς. Τον είχε ρωτήσει κάτι σχετικό με τον χρόνο. *Τι σημαίνει χρόνος παππού; ή κάτι τέτοιο.* Ο παππούς χαμογέλασε και δεν απάντησε αρχικά. Έπειτα άρχισε να αφηγείται την ιστορία. Ο Ιωάννης Σβαν ήταν τότε περίπου εννιά χρονών και σχεδόν ανίκανος να καταλάβει. Σχεδόν όσο ανίκανος ήταν και ο πατέρας του πατέρα του τέλος πάντων.

Καθώς ανέβαινε παρατηρούσε τους γύρω λόφους κι αισθανόταν όλο και εντονότερα το μέγεθος της παλαιότητάς τους. Οι λόφοι βρίσκονταν εκεί για εκατομμύρια χρόνια. Οι λόφοι ήταν ζωντανόι υπεραιωνόβιοι γέροντες όπως κι εγώ – *είπε και χαμογέλασε ο παππούς* – που είχαν συσσωρεύσει μέσα τους σοφία μεγαλύτερη από οποιοδήποτε άλλου ζωντανού οργανισμού. Έκλειναν μέσα τους τη σοφία της πέτρας και του χώματος και των νεκρών ζώων και φυτών που είχαν άλλοτε ζήσει στις πλαγιές τους. Έκλειναν μέσα τους εκατομμύρια έτη παρατηρήσεων του ουρανού και των άστρων. Μετά από ώρα ο παππούς του Ιωάννη Σβαν έφτασε στην κορυφή. Είχε εντωμεταξύ νυχτώσει. Η ατμόσφαιρα όμως ήταν ζεστή κι ευχάριστη και ο ουρανός ήταν καθαρός. Ο παππούς του Ιωάννη Σβαν ξάπλωσε ανάσκελα και περίμενε. Πέρασε λίγη ώρα.

Τότε το βουνό μίλησε στον πατέρα του πατέρα του Ιωάννη Σβαν. Τα διηγούνταν αυτά σοβαρός, χωρίς την παραμικρή υπόνοια υποκρισίας ή συνωμοτικής διάθεσης. Η φωνή του βουνού ακουγόταν σα βράχια που κυλούσαν στην πλαγιά. *Σαν κατολίσθηση Ιωάννη* – *είπε ο παππούς.* Έτσι όπως ήτανε ξαπλωμένος, το έδαφος σειόταν κάτω από την πλάτη του. *Σαν σεισμός Ιωάννη.*

Τι σου είπε το βουνό παππού;

«Καλωσόρισεσ παιδί μου» αυτό μου είπε το βου-

νό είπε ο παππούς και μετά τίποτε, όμως μπορούσα να νιώσω ότι το βοννό με αγαπούσε. Κι ότι, ξαπλώνοντας στο χώμα του, ήταν σαν να ξαπλώνω στην αγκαλιά του πατέρα μου.

Ο Ιωάννης Σβαν τον πίστεψε. Το έλεγαν και τα μάτια του ότι τον πίστεψε έτσι όπως γυάλισαν αδηφάγα. Ο πατέρας του πατέρα του Ιωάννη Σβαν είδε ότι η ιστορία του είχε επιτυχία κι άναψε ένα πούρο, φύσηξε τον καπνό κι έκλεισε τα μάτια του ευτυχισμένος. Μόνο και μόνο για να τα ξανανοιξει έντρομος μερικά λεπτά μετά.

Μην πεις σε κανέναν όσα σου είπα, είπε σοβαρός, συνιστούν αίρεση, θα σε τιμωρήσουν και θα με τιμωρήσουν. Κατάλαβες; Θα μας τιμωρήσουν. Κουβέντα. Σε κανέναν!

Ο Ιωάννης Σβαν κατάλαβε και έβαλε τα δυνατά του για να ξεχάσει την ιστορία.

Μέσα στον πρασινωπό καπνό, ο Ιωάννης Σβαν εντυπωσιάστηκε με το πόσο καθαρά θυμόταν τα λόγια του παππού. Πρέπει να του είχαν φανεί εξαιρετικά σημαντικά όταν τα πρωτόακουσε. Μπορούσε να ανακαλέσει τη χροιά της φωνής του παππού, θυμόταν αυτούσιες κάποιες φράσεις.

Ο Ιωάννης Σβαν γέλασε σιωπηλά. Μετά σηκώθηκε και γύρισε στο σπίτι. Ο Ιωάννης Σβαν, τόσα χρόνια μετά, κατάλαβε πως, παρά την εξόφθαλμη αναλήθεια της αφήγησής του, ο παππούς εκείνη την ημέρα του δίδαξε ένα στοιχειώδες μάθημα: ότι έπρεπε να ενσωματώνεται κανείς στο σύστημα. Όσο σημαντικοί κι αν φαίνονταν ο λόγιοι που στήριζαν το αντιθετο, έπρεπε να ενσωματώνεται κανείς στο σύστημα. Πάση θυσία.

Ο Ιωάννης Σβαν έπρεπε να ενσωματωθεί.

ΟΚΤΩ

Ο πύργος

ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ, εμένα, τον Αλέξανδρο, την αδερφή μου και κάτι άλλα παιδιά, να κοιμηθούμε σ' εκείνον τον πύργο. Μη γελιέστε, κάθε πολυκατοικία είναι κι από ένας πύργος. Μόνο που τα δωμάτια στα οποία εγκατασταθήκαμε ήταν δύο φορές ψηλότερα από τα δωμάτια ενός φυσιολογικού διαμερίσματος και οι τοίχοι ήταν πέτρινοι και το πάτωμα ήταν πέτρινο. Κάτω ήταν στρωμένο ένα παχύ χαλί. Η θερμοκρασία ήταν χαμηλή, παρότι το τζάκι έκαιγε. Όλοι το ξέρουν ότι τα τζάκια δε ζεσταίνουν. Νιώθαμε σχεδόν σαν να βρισκόμαστε έξω, στο χιονισμένο δάσος. Ο χώρος ήταν μεγάλος και βρώμικος – υπερβολικά μεγάλος για εμάς.

Δίπλα στον πύργο βρισκόταν μια μικρή λίμνη, παγωμένη και σκεπασμένη με φρέσκο χιόνι. Ο Αλέξανδρος δοκίμασε το ίδιο βράδυ να καθαρίσει μια έκταση πάγου από το χιόνι για να κάνει πατινάζ. Πήγα να τον βοηθήσω αλλά ήταν ανώφελο – ο πάγος βρισκόταν κάτω από τουλάχιστον σαράντα πόντους χιονιού. Αποφασίσαμε να κάνουμε μια βόλτα στο μονοπάτι που ξεκινούσε από τον πύργο μας κι ανηφορίζοντας την πλαγιά έμπαινε στο δάσος. Στενά ίχνη από ερπύστριες. Φαινόταν να είναι πρόσφατα πατημένο από ένα μηχανάκι χιονιού. Ο Αλέξανδρος φορούσε μπότες, αλλά εγώ αθλητικά παπούτσια – του ζήτησα να με περιμένει

όσο να ανεβώ στον πύργο για να αλλάξω. Ο Αλέξανδρος υποσχέθηκε ότι θα περίμενε στην είσοδο του πύργου.

Άργησα περίπου δέκα λεπτά – έπρεπε εν τω μεταξύ να πάω και στην τουαλέτα. Έξω, ο ήλιος είχε δύσει. Είχε σουρουπώσει υπερβολικά απότομα, κάτι που υπέθεσα ότι οφειλόταν στις γύρω βουνοκορφές. Όταν κατέβηκα, ο Αλέξανδρος δεν ήταν εκεί. Τον φώναξα, έψαξα τριγύρω – σε περίπτωση που είχε χωθεί κάπου για να κατουρήσει απερίσπαστος. Δεν τον βρήκα κι αποφάσισα να προχωρήσω ούτως ή άλλως.

Ο Αλέξανδρος πρέπει να είχε ξεκινήσει νωρίτερα, γιατί μπαίνοντας στο μονοπάτι παρατήρησα ίχνη από σόλες να ανηφορίζουν παράλληλα με τα ίχνη που προυπήρχαν – εκείνα από τις ερπύστριες της μηχανής. Το μονοπάτι ανηφόριζε ελαφρά, έμπαινε στο δάσος κι έπειτα προχωρούσε με σχεδόν μηδενική κλίση. Περπατούσα άνετα, κάτω από το αφράτο, φρέσκο χιόνι θα πρέπει να υπήρχε μια παγωμένη στρώση κι έτσι τα μποτάκια μου δε βούλιαζαν καθόλου. Στο μονοπάτι είχε σκοτάδι – τα δέντρα έκρυβαν το μεγαλύτερο μέρος του υποτυπώδους φωτισμού της βραδιάς. Έμοιαζε σαν να είχε πέσει για τα καλά η νύχτα. Άναψα τον φακό μου παρότι ήταν ακόμα νωρίς – δεν είχε ακόμη καλά καλά ξεκινήσει και η μπαταρία ήταν πεσμένη. Δεν σας κρύβω ότι φοβόμουν λίγο. Σε καμία περίπτωση δεν θα φοβόμουν αν ήμουν μαζί με τον Αλέξανδρο, αλλά μόνος μου... Είχα περπατήσει μερικά χιλιόμετρα κι είχα αρχίσει να ιδρώνω όταν διέκρινα, καμιά πενήντα μέτρα μακριά, ένα πλάτωμα στο δάσος.

Το άνοιγμα βρισκόταν πάνω σε μια πλαγιά. Στο πλατύτερο σημείο του, είχε περίπου εκατό μέτρα μήκος κι άλλα τόσα φάρδος. Το σχήμα του ήταν εκείνο του μηνίσκου. Στο πάνω μέρος του πλατώματος βρισκόταν μια ξύλινη καλύβα, με φώτα στο παράθυρο και καμινάδα που κάπνιζε. Τα βήματα του Αλέξαν-

δρου ανηφόριζαν προς την καλύβα. Τα ακολούθησα βιαστικός, γιατί εν τω μεταξύ ο ιδρώτας μου είχε αρχίσει να κρύνει και φοβόμουν μην αρρωστήσω.

Η πόρτα άνοιγε προς τα έξω. Ήταν φτιαγμένη από λαμαρίνα, βαμμένη κόκκινη, σε σημεία η μπογιά είχε ξεφτίσει και φαινόταν από κάτω η σκουριά. Χτύπησα και άνοιξα απότομα χωρίς να περιμένω απάντηση. Στο εσωτερικό της καλύβας, τέσσερα άτομα καθισμένα γύρω από μια σόμπα, γύρισαν πάραυτα τα κεφάλια τους και με κοίταξαν ξαφνιασμένοι. Ο τρεις μου ήταν άγνωστοι. Ο ένας ήταν ο πατέρας μου. Ο Αλέξανδρος ήταν άφαντος.

Ξαφνιάστηκα που αναγνώρισα τον πατέρα μου ανάμεσα στους άνδρες. Αλλά πρώτα ρώτησα για τον Αλέξανδρο. Αν τον είχαν δει. Άλλωστε ο πατέρας μου δε φάνηκε να με αναγνωρίζει. Ίσως και να μην ήταν εκείνος τελικά, μα κάποιος σωσίας του. Οι αντιδράσεις του ήταν πανομοιότυπες με των υπολοίπων. Έμοιαζαν σαν να τους έκοψα από κάτι σημαντικό – από κάτι για το οποίο δε δικαιούμουν να μάθω. Κάτι για το οποίο έμοιαζαν να αισθάνονται ένοχοι.

«Τι θέλεις;» με ρώτησε ο ένας. Τότε δίστασα για λίγο.

«Ψάχνω για έναν φίλο μου. Υπέθεσα ότι είχε έρθει εδώ...» είπα τελικά.

«Δεν έχει έρθει κανείς εδώ. Από το μεσημέρι που ήρθαμε εμείς δεν είδαμε ούτε ακούσαμε τίποτα» είπε ο άντρας που ήταν ο πατέρας μου.

«Τότε πρέπει να είναι κάπου τριγύρω γιατί τα ίχνη του σταματούν στο πατημένο χιόνι μπροστά από την καλύβα. Τα ακολούθησα μέχρι εδώ» είπα εγώ, κάπως εκνευρισμένος, κάπως φοβισμένος, γιατί η καλύβα ήταν γεμάτη αγνώστους και ο φίλος μου έλειπε ενώ θα έπρεπε να είναι μαζί τους. Οι εκφράσεις των ανδρών είχαν τώρα σοβαρέψει.

«Είσαι σίγουρος;» είπε προβληματισμένος ο άγνωστος που ήταν ο πατέρας μου.

«Σίγουρότατος» απάντησα εγώ.

«Σίγουρα τα ίχνη ήταν του φίλου σου;» ρώτησε βιαστικά ένας, ο μεγαλύτερος απ' όλους σε ηλικία, με ηλιοκαμένο πρόσωπο και άσπρα, αραιά μαλλιά και γένια.

«Όχι απόλυτα σίγουρος, μα το πιο πιθανό είναι πως ναι, ήταν του Αλέξανδρου» κόμπιασα εγώ.

«Αλέξανδρο τον 'λέγαν τον φίλο σου;» ρώτησε πάλι ο γέρος.

«Ναι. Αλλά τι σχέση έχει αυτό;»

Οι άνδρες έσκυψαν ο ένας προς τον άλλον πάνω από το τραπέζι κι άρχισαν να συζητάνε μεταξύ τους χαμηλόφωνα. Δεν ξεχώριζα τι έλεγαν. Θα μπορούσαν κάλλιστα να μιλούν σε κάποια άγνωστη γλώσσα. Μιλούσαν για αρκετή ώρα.

«Ας πάρουμε τα γεγονότα από την αρχή» πήρε το λόγο ο γέρος «Καταρχάς, θα μπορούσες να μας εξηγήσεις τις περιστάσεις που οδήγησαν στην παρουσία τη δική σου και του φίλου σου στο συγκεκριμένο δάσος;»

«Βεβαίως, μας κάλεσαν για έναν νεανικό αγώνα χιονοδρομίας»

«Ποιοί σας κάλεσαν;»

«Ο σύλλογος του χωριού»

«Μάλιστα. Και πότε είναι ο αγώνας;»

«Ο αγώνας ήταν να γίνει χτες αλλά τελικά ακυρώθηκε γιατί υπήρχαν προβλήματα με τα μηχανήματα του χιονοδρομικού»

«Μάλιστα. Και γιατί δε φύγατε αφού ο αγώνας ακυρώθηκε;»

«Γιατί μας πρόσφεραν λίγες μέρες πληρωμένες διακοπές σε αντάλλαγμα για την ταλαιπωρία...»

«Μάλιστα. Και σε ποιό ξενοδοχείο μένετε;»

«Δεν γνωρίζω πως λέγεται... Στον πύργο. Περίπου

δύο χιλιόμετρα ανατολικά από εδώ...) είπα και έδειξα προς την κατεύθυνση του πύργου.

«Δείχνεις δυτικά» δήλωσε ο άγνωστος που ήταν ο πατέρας μου.

«Τότε δυτικά» διόρθωσα εγώ.

«Ανατολικά ή δυτικά; Μπερδεύτηκα...» είπε ένας γενειοφόρος με άγρια γένια και μάτια παιδιού.

«Δυτικά» είπα με σιγουριά εγώ.

Τα πρόσωπά τους είχαν σκοτεινιάσει ακόμα περισσότερο.

«Δεν έπρεπε να δεχτείτε να μείνετε εκεί» είπε σκληρά ο γέρος. Όταν ρώτησα το λόγο, εκείνος απάντησε πως ήταν επικίνδυνα.

«Πες μας λίγο» είπε ο γενειοφόρος «πώς και ξεκίνησε ο φίλος σου για εδώ;»

«Ήμασταν μαζί και είδαμε το μονοπάτι. Θελήσαμε να το ακολουθήσουμε, να κάνουμε μια βόλτα, αφού ήταν και πατημένο από το μηχανάκι. Εγώ φορούσα αθλητικά παπούτσια και συμφωνήσαμε να με περιμένει στην είσοδο του πύργου, όσο να ανεβώ να βάλω τις μπότες μου. Έλειψα για δέκα λεπτά, επειδή πήγα και στην τουαλέτα...»

«... κι ο φίλος σου έλειπε. Έψαξες καλά;» συμπλήρωσε ο άγνωστος που ήταν ο πατέρας μου.

«Απ' τη στιγμή που χωριστήκατε μέχρι να ξανακατεβείτε, μήπως άκουσες κάποιον θόρυβο;» ρώτησε ο γέρος.

«Τώρα που το λέτε... Καθώς ανέβαινα τη σκάλα, αμέσως αφότου άφησα τον Αλέξανδρο, άκουσα έναν ισχυρό κρότο, σαν βροντή. Αλλά δεν έδωσα σημασία γιατί υπέθεσα ότι γλίστρησε χιόνι από κάποια σκεπή κι έσκασε κάτω...»

Οι άντρες έσκυψαν ξανά πάνω από το τραπέζι. αντίστροφο παιχνίδι είπαν κι άρχισαν να μιλούν ξανά χαμηλόφωνα. Ψιθύριζαν με έντονο τόνο, σαν να

μάλωναν. Ήμουν πια σίγουρος πως μιλούσαν σε κάποια άλλη γλώσσα την οποία μάλιστα δεν μπορούσα να αναγνωρίσω.

«Πρόσεξε καλά τι θα σου πω» είπε αυστηρά ο γέρος «Γύρνα πίσω στον πύργο τώρα. Μόνος σου. Θα φροντίσουμε να μετακινηθείτε. Πρέπει να είστε πολύ προσεκτικοί, ποτέ να μη βγαίνετε έξω από τον πύργο σε ομάδες ή ζευγάρια. Μόνο ένας-ένας. Διαφορετικά, μπορεί να σας συμβεί αυτό που συνέβη και στον φίλο σου»

«Τι συνέβη στο φίλο μου λοιπόν;»

«Καλύτερα να μην ξέρεις. Πήγαινε και πες στους δικούς σου να περιμένουν μέσα στον πύργο. Αν ακόμη δεν τους έχει συμβεί τίποτα, είστε τυχεροί!»

«Κι αν κάποιος βγήκαν έξω;»

«Ούτε καν να διανοηθείτε να τους αναζητήσετε»

Τους χαιρέτησα κι έφυγα βιαστικά. Έτρεχα. Δεν τους είχα πιστέψει, αλλά δεν είχα και περιθώριο να αμφιβάλω. Έπρεπε να τρέξω – είτε οι άντρες στην καλύβα ευθύνονταν για την εξαφάνιση του Αλέξανδρου – είτε κάποιος άλλος, έπρεπε να γυρίσω στους υπόλοιπους το ταχύτερο δυνατό.

Φυσικά, δεν μπόρεσα να δω ότι μετά την έξοδό μου, οι άντρες που κάθονταν γύρω από το τραπέζι έστρεψαν ταυτόχρονα τα βλέμματά τους προς τον άγνωστο-που-ήταν-ο-πατέρας-μου.

Επέστρεψα στον πύργο τρέχοντας. Όλα έδειχναν φυσιολογικά, δεν είχε παρουσιαστεί κανένα πρόβλημα, δεν είχε συμβεί τίποτα περίεργο. Όταν έψαξα για την αδερφή μου όμως, δεν την βρήκα. Κανένα από τα παιδιά που συνάντησα δεν την είχε δει. Τους ενημέρωσα όλους πως απαγορευόταν να βγουν από τον πύργο. Μόνο σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης, τότε μόνο μπορούσαν να βγουν, αλλά ποτέ σε ομάδες ή σε ζευγάρια. Μονάχα μόνος ο καθένας. Νομίζω πως τους τρόμαξα, γιατί κανένας δεν τόλμησε να θέσει ερωτήσεις.

Χτύπησα την πόρτα της αδερφής μου. Καμία απόκριση. Την ξαναχτύπησα και ξανά και ξανά. Αργά-αργά άκουσα κάποιον να πλησιάζει την πόρτα. Ο ήχος των βημάτων δεν έμοιαζε με της αδερφής μου. Παρότι μου ήταν ακαθόριστα γνωστός, δεν ήταν ο δικός της. Το βάδισμά της ήταν διαφορετικό. Ένας βαθύς φόβος άρχισε να αναδύεται και να σκελετώνεται μέσα μου. Η ανάσα μου είχε κοπεί όταν η πόρτα άνοιξε. Και πίσω της στεκόταν η μητέρα μου. *Η μητέρα μου.*

Η οποία, όπως θα έχετε καταλάβει, δε γινόταν να βρισκεται εκεί. Τα μάτια της ήταν πρησμένα, φαίνεται πως έκλαιγε για ώρα.

Το βράδυ μείναμε νηστικοί διότι ο μάγειρας και οι σερβιτόροι που υποτίθεται ότι θα μας τάιζαν δεν εμφανίστηκαν. Τη νύχτα μείναμε ξάγρυπνοι. Την περάσαμε όλοι μαζί στη μεγάλη αίθουσα που χρησίμευε σαν σαλόνι και χώρος συγκέντρωσης. Κόντευα να ξεψυχήσω από την αγωνία. Η μητέρα μου δεν είχε ιδέα που βρισκόταν η αδερφή μου. Η ίδια είχε φτάσει την ίδια μέρα με αυτοκίνητο, για να παρακολουθήσει τη δεύτερη μέρα του αγώνα που τελικά ακυρώθηκε. Τη ρώτησα για τον πατέρα μου. Ήταν προφανές. Δεν είχε ιδέα.

Περιστασιακοί ξαφνικοί θόρυβοι, έντονοι και σύντομοι αναστάτωναν την ηλεκτρισμένη αναμονή. Έμοιαζαν με τριγμούς επίπλων, οι οποίοι ακούγονταν σαν να είχαν την πηγή τους εντός της αίθουσας. Μα όσο κι αν ψάξαμε δεν καταφέραμε να την ανακαλύψουμε.

Δεν άντεξα. Βγήκα έξω μόνος μετά τα μεσάνυχτα να ψάξω για την αδερφή μου. Έτρεχα στο χιόνι με τις μπότες μου φωνάζοντας δυνατά το όνομά της. Γνώριζα το μάταιο του διαβήματός μου. Αποφάσισα να ακολουθήσω ξανά το δρομάκι. Το φως από το φακό μου έδιωχνε με δυσκολία το βαθύ σκοτάδι. Η μπαταρία ήταν αδύναμη, σε λίγο θα έσβηγε. Έφτασα στην κα-

λύβα ξέπνοος. Με ανακούφιση είδα ανοιχτά φώτα.

Χτύπησα την πόρτα. Τρεις φορές, όπως μου έμαθε κάποτε ο πατέρας μου – ή κάποιο βιβλίο, δεν καλοθυμάμαι. Περίμενα λίγο και την άνοιξα.

Κάθονταν γύρω από το τραπέζι, στις ίδιες θέσεις που τους είχα αφήσει μερικές ώρες πριν. Ο φωτισμός ήταν ο ίδιος, μια συφοριασμένη λάμπα που κρεμόταν πάνω από το τραπέζι και σκορπούσε αδύναμο κιτριναίρικο φως. Μου έκανε εντύπωση μια λεπτομέρεια η οποία υπήρχε σ' εκείνη τη σκηνή και μερικές ώρες πριν, μα δεν είχα δώσει σημασία. Το τραπέζι ήταν άδειο. Ούτε μπουκάλια, ούτε ποτήρια, ούτε χαρτιά, ούτε σταχτοδοχεία ή πιάτα – τίποτα. Το βλέμμα μου κόλλησε εκεί, στο άδειο τραπέζι για λίγο. Έσπευσα να το απομακρύνω, μα μόλις σήκωσα λίγο το κεφάλι η ματιά μου διασταυρώθηκε με την σοβαρή ματιά του αγνώστου-που-ήταν-ο-πατέρας-μου. Απέστρεψα το κεφάλι τρομαγμένος. Τότε συνειδητοποίησα πως όλοι τους με κοιτούσαν σοβαρά. Για μια στιγμή νόμισα ότι γελούσαν με ένα γέλιο χλευαστικό. Ένα κακό γέλιο. Μα μόνο για μια στιγμή, την επόμενη η όψη τους απέκτησε ξανά εκείνη την θανατερή σοβαρότητα.

Μόνο για μια στιγμή. Η φαντασία μου οργίασε μόνο για μια στιγμή. Τώρα ο γέρος με ρωτάει.

«Γιατί ήρθες ξανά;»

«Χάθηκε η αδερφή μου, ψάχνω την αδερφή μου. Δεν τη βρίσκω»

Σιωπή.

«Πού χάθηκε; Στο δάσος;»

«Δεν ξέρω. Δεν ξέρω που χάθηκε. Μπορεί και μέσα στον πύργο»

Οι άντρες έσκυψαν πάνω από το τραπέζι και ψιθύρισαν για λίγο. Ο γέρος μίλησε ψυχρά.

«Δεν υπάρχει ελπίδα για την αδερφή σου» ανήγγειλε «τρέξε για να σώσεις τον εαυτό σου» είπε.

Κοίταξα τον άγνωστο-που-ήταν-ο-πατέρας-μου. Ένευσε θετικά, με καλοσύνη, με θέρμη – ή έτσι μου φάνηκε. Μια φευγαλέα στιγμή αγάπης στο βλέμμα ενός αγνώστου. Οι άλλοι δύο έδειχναν επίσης να συμφωνούν. Το συμβούλιο των αγνώστων είχε αποφασίσει.

Προσπάθησα να σκεφτώ καθαρά. Το θέμα μου φάνηκε αστείο. Γέλασα.

«Κι αν δεν τρέξω;»

«Τότε θα μπεις στο αντίστροφο παιχνίδι» είπε ο γέρος «όπως και ο πατέρας σου, πολλά χρόνια πριν από εσένα» είπε και έδειξε με το κεφάλι τον άγνωστο-που-ήταν-ο-πατέρας-μου. Ο τελευταίος κούνησε αργά, απογοητευμένα το κεφάλι, σαν να έδινε μοιρολατρικά την έγκρισή του σε κάτι ήδη αποφασισμένο (με το οποίο για τίποτα στον κόσμο δε θα συμφωνούσε).

«Τι είναι το αντίστροφο παιχνίδι;» ρώτησα τότε εγώ.

«Το αντίστροφο παιχνίδι είναι αυτό που μπορεί να σε παρασύρει κι αν σε παρασύρει είναι αυτό που συνεχίζεται»

«Δεν καταλαβαίνω» είπα και πήρα μια καρέκλα και κάθισα δίπλα τους. Ο γέρος σήκωσε τους ώμους του.

Σε λίγο άρχισαν να γελάνε. Γελούσαν νευρικά για πολλή ώρα. Ασυγκράτητα. Η αλήθεια είναι πως ανησύχησα γιατί ποτέ άλλοτε δεν είχα ακούσει τόσο παρατεταμένο γέλιο. Ένα ακατάσχετο γέλιο ομαδικής παραφροσύνης.

Ο άγνωστος-που-ήταν-ο-πατέρας-μου σηκώθηκε τότε και με πλησίασε. Έλα μαζί μου, είπε. Με έπιασε από τον ώμο κι εγώ σηκώθηκα. Προχωρήσαμε προς την πόρτα – ο άγνωστος-που-ήταν-ο-πατέρας-μου την άνοιξε. Σταθήκαμε και οι δύο στο κατώφλι. Εκείνος έκανε ένα βήμα προς τα εμπρός. Αμέσως ένας εκκωφαντικός κρότος και μια λάμψη. Στη συνέχεια

ένας συνεχόμενος ήχος σάλιου που κολλάει στο στόμα. Τέσσερις άντρες μας αντίκριζαν πίσω από την πόρτα. Οι τέσσερις άντρες πλησίασαν τον πατέρα μου. Οι φωνές του πνιχτές μα ταυτόχρονα δυνατές και μονότονες.

ο ένας

η γυναίκα βλέπει τον αμφικτόνο στρατιώτη να πειράζει το συρτάρι του άντρα της.

σας παρακαλώ κύριε. αυτά είναι τα τιμια πράγματα του ανδρός μου λέει η γυναίκα θυμωμένη, αγανακτισμένη.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΣΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΙΜΙΟΣ

σας παρακαλώ κύριε... η γυναίκα είναι έτοιμη να κλάψει.

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΤΙΜΟΣ ΓΙΑΤΙ ΕΧΕΙ ΑΤΙΜΗ ΓΥΝΑΙΚΑ λέει ο στρατιώτης.

και τη βιάζει.

και ο άλλος

μη με φοβάσαι είμαι εδώ για να σου διηγηθώ τη ζωή σου δες το ρολόι μέσα στην καλύβα γυρνάει ανάποδα εσύ ήσουν ξανά εδώ έχεις πληρώσει το χρέος δυο φορές θα αφήσω εσένα και θα πιάσω το γιο θα τον αρπάξω θα τον πάρω θα τον κρατήσω και θα τον κάνω ό,τι θελήσω επειδή μου χρωστάτε βρώμικοι άνθρωποι μου χρωστάτε πολλή από τη βρωμιά θα την πάρω πίσω τη βρωμιά σας όπως θα ρέει το σαπισμένο αίμα σας λέξεις για αίμα

και ο τρίτος – ο τρίτος μιλούσε σε μένα – τραγουδώντας μακάβρια

η ιστορία της ζωής σου είναι γεμάτη μαύρα πτώματα πραγμάτων που έπρεπε να γίνουν σωστά για να γλιτώσουν από πόνο τόσοι και τόσοι. Γεμάτος φρίκη διαπιστώνω πόσο διεφθαρμένος μπορεί να είναι ένας τόσο νέος άνθρωπος – μόνο ο σατανάς είχε αμαρτήσει τόσο προτού να γεννηθεί – τόσο αγά-

πη χαραμισμένη εκεί όπου δεν έπρεπε να δοθεί – για όλα όσα ντρέπεσαι σου αξίζει να βασανιστείς μέσα στην αγωνία – κι αν δεν νιώθεις ντροπή σου αξίζει πριν βασανιστείς να αρχίσεις να ντρέπεσαι κι η ντροπή σου να εξυψωθεί στο ύψος αυτού του βουνού που μας σκεπάζει κι ο τεράστιος όγκος της να πέσει πάνω σου βαρύς και να σε πλακώσει. Να σε πλακώνει μέχρι να σου κόβεται η ανάσα να μην αναπνέεις για μέρες ολόκληρες μέρες άπνοιας με πανικό και πανικό πάνω στον πανικό μέχρι η καρδιά σου να μην αντέχει άλλο και να σταματήσει. Τότε εγώ θα γυρίσω το ρολόι πολύ πίσω κι εσύ να γυρίσεις πίσω σε αυτή τη στιγμή και να ξαναρχίσουν όλα από την αρχή. Κάθε φορά που προκαλείς σε κάποιον πόνο με όσα λες ή κάνεις είναι σαν να σκοτώνεις ξανά και ξανά ένα παιδί κάθε φορά που δεν ντρέπεσαι γι' αυτό είναι σαν να σφάζεις ένα αρνί για να ευχαριστηθείς το κρυστάλλινό του αίμα που κυλάει – και μετά να κλείνεις τα πτώματα σε ένα σκοτεινό δωμάτιο στερώντας τους την παρηγοριά, το ήμερο βλέμμα των ζώων τη λύτρωση του θερμού στόματος των σαρκοβόρων ή εκείνων που γλύφουν την αλμύρα του επιθανάτιου ιδρώτα – κάθε φορά που χαραμίζεις την αγάπη των άλλων τις προσδοκίες της βαθιάς συγκίνησης ασελγείς μπροστά στο απέραντο ιερό βλέμμα των νεκρών προγόνων θυμάσαι εκείνη τη νύχτα εκείνη τη νύχτα πριν από μερικά χρόνια που νόμιζες πως είδες είδες το ζωντανό όνειρο είδες τη γιαγιά σου τότε που σηκώθηκαν ξημερώματα να τρέξεις στην τουαλέτα κι άφησες την πόρτα ανοιχτή έτρεξες στην τουαλέτα και κατοουρούσες καθιστός όταν όλοι οι ήχοι κόπασαν στα αυτιά σου ανέβαινε ένα σφύριγμα ανέβαινε προοδευτικά το σφύριγμα έγινε ουρλιαχτό και τότε γύρισες το

κεφάλι προς την πόρτα στην οποία την ανοιχτή πόρτα του σκοτεινού διαδρόμου εμφανίστηκε αυτόφωτο το κομμένο κεφάλι της τα ασημένια της μαλλιά να ανεμίζουν άγρια τα χείλη της λεπτά παραμορφωμένα ορθάνοιχτα σε ένα άγριο ουρλιαχτό σε πλησιάζει με ταχύτητα σχεδόν σε έφτασε για να κατασπαράξει το υπόλοιπο σώμα της δεν είναι εκεί αλλά εκεί βρίσκεται σύσσωμη η οργή της σύσσωμη η ψυχή της μια ψυχή ποτέ δεν κάνει λάθος η ψυχή ενός νεκρού ποτέ δεν κάνει λάθος και το βλέμμα της δεν είναι πια απέραντο αλλά ολόκληρο συγκεντρωμένο επάνω σου δεν ήταν όνειρο αυτό ή παραίσθηση ήταν αλήθεια λιποθύμησες την τελευταία στιγμή σε έσωσε ο πατέρας σου γιατί νομίζεις πως για έναν μήνα μετά από αυτό κοιμόταν στον καναπέ έξω από το δωμάτιό σου;

κι ο τέταρτος με πλησιάζει βάζει τα χέρια του στη μέση μου και με κοντεύει με τα χλωμά του χείλη να φιλήσει τα δικά μου

Ποτέ δε με άγγιζε.

Τότε οι τέσσερις ομιλητές έτρεξαν να με αρπάζουν για να με πάρουν μα ένιωσα τους τρεις αγνώστους να με τραβούν πίσω – μέσα στην καλύβα. Έπειτα η πόρτα έκλεισε με πάταγο. Με πήραν και με κάθισαν στη θέση του αγνώστου που τελικά ήταν ο πατέρας μου.

«Κι ο πατέρας μου;» ρώτησα

«Πάει» μίλησε ο γέρος «Ο πατέρας σου θυσιάστηκε για σένα»

«Αυτό είναι το παιχνίδι» συνέχισε «Προς το παρόν είσαι ελεύθερος. Δεν θα σε αγγίξουν προς το παρόν. Πήραν αυτό που ήθελαν. Το μισό του ζεύγους πήραν»

Ο γέρος είπε ότι μπορούσα να φύγω, να επιστρέψω στους άλλους. Κι η αδερφή μου, ρώτησα. Ο γέρος

μού είπε να την ξεχάσω, δεν υπήρχε πια ελπίδα γι' εκείνη. Μόνο ένας τρόπος υπήρχε για να γυρίσει πίσω. Αλλά είναι αδύνατο, είπε. Αδύνατο να επιτευχθεί από άνθρωπο. Πήρα το φακό μου και γύρισα τρέχοντας πίσω.

επιμύθιο

αν σας ενοχλεί η χρήση της υπαίθρου και του εξωλογικού στοιχείου στην παραπάνω αφήγηση, μπορείτε απλώς να αντικαταστήσετε τον πύργο με το διαμέρισμά σας, το δάσος με ένα πλήθος αφρόντιστων πολυκατοικιών και το σπιτάκι στο δάσος με το κοντινότερο αστυνομικό τμήμα. όσο για το αντίστροφο παιχνίδι, τον ρόλο του μπορεί να παίξει οποιοσδήποτε μικροκακοποιός, εξαθλιωμένος και εξαχρειωμένος από τη βρωμιά και την ανέχεια σ' όλους τους τομείς μιας ολόκληρης ζωής.

φυσικά η ανάγνωσή σας θα ήταν πέρα για πέρα εσφαλμένη κι άρρωστη. θα μπορούσατε να αντιστρέψετε εκείνο που είπα για το αστυνομικό τμήμα και τον μικροκακοποιό θα ήσασταν πιο κοντά στην αλήθεια. αν γιρεμίζατε τις πολυκατοικίες και στη θέση τους βάζατε ξανά τα δέντρα, θα είχατε μια πιο κυριολεκτική ανάγνωση. επίσης αν ανοίγατε την μπαλκονόπορτα του διαμερίσματος και αντικαθιστούσατε το διαμέρισμα με το κάστρο στην κορυφή του λόφου απέναντι σας, ίσως πάλι να καταφέρνατε κάτι πιστότερο στο πνεύμα του κειμένου. αλλά δε ζητάω πολλά γνωρίζω καλά πως από το μπαλκόνι δεν φαίνεται το κάστρο – το κρύβουν άλλα μπαλκόνια – ένα ολόκληρο δάσος από άσχημα μπαλκόνια και δεν υπάρχουν γέροι στο αστυνομικό τμήμα αλλά εικοσάχρονα παιδιά με σκούρες μπλε στολές – κι όσο για τους

πατεράδες – όλοι ξέρουν πως οι πατρικές εικόνες σβήνουν οικτρά από τη μνήμη όσων κουρνιάζουν στις σκιές των μπαλκονιών εκμηδενισμένοι ανίκανοι να κινηθούν γεμάτοι τρόμο.

τη νύχτα με τη μέρα.

ENNEA

Οβελίσκος

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ αποφάσισε να επισκεφτεί το ναό. Έμοιαζε παλιός. Ήταν ο ογκωδέστερος καθεδρικός της μικρής πόλης. Και ο παλαιότερος. Αλλά η πόρτα ήταν κλειδωμένη κι ο Ιωάννης Σβαν συμβιβάστηκε με μια βόλτα στον περίγυρο. Στο πίσω μέρος του ναού βρισκόταν ένα μικρό κοιμητήριο με ταφόπλακες από μαύρο μάρμαρο.

Τελικά τον κηδέψανε. Ενώ πάντα τους ζητούσε να μην το κάνουν.

Ο Ιωάννης Σβαν, όπως και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, μισούσε τις κηδείες. Γι' αυτό και δεν ήρθε στην μικρή πόλη δυο μέρες πριν για την κηδεία του φίλου του. Στ' αλήθεια επιθυμούσε πολύ να δει για μια τελευταία φορά τον φίλο του, έστω κι αν δεν θα έβλεπε τον ίδιο, έστω κι αν το μόνο που θα έβλεπε θα ήταν ένα σώμα σ' ένα φέρετρο. Αλλά ήρθε τελικά. Μια περίεργη παρόρμηση, να μάθει να κατανοεί πράγματα τα οποία δεν μπορούσε να δει. Δηλαδή; Τι υπήρχε εκεί που δεν μπορούσε να το δει – όχι με την αυστηρά οπτική έννοια – ας πούμε: τι υπήρχε εκεί που δεν μπορούσε να το αντιληφθεί; Πράγματα που δεν πίστευε μα πίστευαν άλλοι. Κάτι σχετικό με τον Αλέξανδρο σίγουρα. Αν ήταν ευχαριστημένος με την τελετή ταφής του ή αν είχε οργιστεί που δεν άπλωσαν την τέφρα του

στην κρυστάλλινη ροή του ποταμιού σ' εκείνο το πανέμορφο φαράγγι. Κάτι του έλεγε ότι τον Αλέξανδρο δεν θα τον ενδιέφερε. Εκείνος πάντα έλεγε ότι όταν τελειώνεις, τελειώνεις. Δε νοιαζόταν για όμορφα φαράγγια και δυνατά άλογα με καθαρό τρίχωμα σε καταπράσινες κοιλάδες τριγυρισμένες από απότομες πλαγιές. Εκείνο το όμορφο φαράγγι θα μπορούσε να είναι ο πλέον έρημος ξερότοπος ή η πιο υποβαθμισμένη και ρυπαρή περιοχή μιας αχανούς μεγαλούπολης. Θα μπορούσε να είναι τα πάντα, θα μπορούσε να είναι παντού. Όσα είχε πει κατά καιρούς ο Αλέξανδρος για την επιθυμία του πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα, ο Ιωάννης Σβαν το απέδιδε είτε σε στιγμιαίο καπρίτσιο είτε σε μια διάθεση να αλαφρύνει τους δικούς του από την ευθύνη μιας αναγκαίας μελλοντικής επιλογής.

Ένα μνημείο στο θάνατο είχε χτιστεί έξω από το καό. Ήταν ένας δύσμορφος οβελίσκος στον οποίο ήταν χαραγμένα τα ονόματα των αιχμαλώτων του προηγούμενου πολέμου. Των αιχμαλώτων του θανάτου.

Αναρωτήθηκε πολλές φορές αν ο Αλέξανδρος τον θυμόταν όσο τον θυμόταν ο ίδιος εκείνα τα τελευταία χρόνια. Αν τον σκεφτόταν όσο τον σκεφτόταν ο ίδιος. Κι αν, όπως γινόταν με τον Ιωάννη Σβαν, κάθε ημέρα μετάνιωνε επίπονα για την αναβλητικότητα του που τον εμπόδιζε να τηλεφωνήσει στο φίλο του. Ήταν σίγουρα κάτι παραπάνω από μια απλή ανησυχία, από έναν απλό φόβο για μια από καιρό ανενεργή επαφή. Το παρελθόν έφταιγε, αυτός ο φρικτά παραγεμισμένος σάκος αναμνήσεων ήταν που ύψωνε το τείχος ανάμεσα στο χέρι του Ιωάννη Σβαν και στο ακουστικό του τηλεφώνου.

Όσο περνούσαν τα χρόνια ένιωθε όλο και πιο υποκριτής, ότι όλα γύρω του γίνονταν όλο και πιο ψεύτικα. Ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε ώρες-ώρες ότι μπορούσε να δει μόνο την ψεύτικη όψη των πραγμάτων. Τίποτα

αληθινό σ' όσα έβλεπε, σαν μια θεατρική σκηνή. Μόνο που πίσω από το στημένο σκηνικό βρισκόταν κρυμμένο ένα ακόμη κι έπειτα ένα ακόμη κι ούτω καθεξής. Το κάθε σκηνικό ήταν διαφορετικό. Και μ' αυτόν τον τρόπο, η σκηνή δεν τελείωνε ποτέ.

Για παράδειγμα, ο Ιωάννης Σβαν δεν γνώριζε αν ο μακάβριος οβελίσκος αποτελούσε όντως μνημείο στο θάνατο, στους νεκρούς συγγενείς φίλους γνωστούς ή αγνώστους – ή αν ήταν ένα γλυπτό αφιερωμένο στο ναζισμό ή στις ιδεολογίες των πολεμίων του ή σε οτιδήποτε άλλο. Ο Ιωάννης Σβαν είχε ένα όχι ιδιαίτερα διεισδυτικό βλέμμα – ένα βλέμμα που έβλεπε μέχρι ένα ορισμένο βάθος μα ποτέ δεν κατάφερε να δει τον πάτο. Ως εκ τούτου, το βάθος θα μπορούσε να είναι απροσμέτρητο κι ο βυθός θα μπορούσε απλώς να μην υπάρχει.

Στην κορυφή του οβελίσκου υπήρχε ένας σταυρός, ο οποίος έδειχνε προς τον ουρανό, ενώ η ανοιχτή παλάμη που προεξείχε από τη βάση του σταυρού έδειχνε προς στη γη. Ήταν το ομοίωμα μιας λασπωμένης παλάμης, μιας παλάμης που αναδυόταν από το χώμα. Προεξέχοντας από το σταυρό, τέμνοντας κάθετα τον άξονα του οβελίσκου, η παλάμη έδειχνε προς τη γη. Προς το βαθύ σημείο όπου πραγματώνεται ο θάνατος και φωλιάζουν οι βαθύτεροι φόβοι.

Από τον οβελίσκο απέρρευε ένα στρώμα θλίψης που σκέπαζε το ναό.

Το γεγονός ότι ο φίλος του Ιωάννη Σβαν δεν ήθελε να κηδευτεί δε σήμαινε κι ότι η επιθυμία του έπρεπε να τηρηθεί. Σε μια κοινωνία που φροντίζει για το καλό όλων πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για το καλό των παραστρατημένων. Για το καλό των κακών. Για το καλό αυτών που δεν αναγνωρίζουν το καλό. Κι ως εκ τούτου, ο Αλέξανδρος έπρεπε να κηδευτεί, ακόμη κι αν το φάντασμα του τριγύριζε με εκδικητικές διαθέσεις στοι-

χειώνοντας τη μικρή πόλη και καταστρέφοντας αυτά κι αυτούς που κάνουν το καλό. Ή, μάλλον, για να αποτραπεί το παραπάνω ενδεχόμενο.

Πάντα – θυμόταν ο Ιωάννης Σβαν – το δωμάτιο του Αλέξανδρου, ποτισμένο από τη μυρωδιά του, ανέδιδε μια αύρα ματαιωμένης ελπίδας. Ο άγγελος της υπόσχεσης αποδείχθηκε γι' εκείνον ένας ακόμη ψευδολόγος δαίμονας. Συχνά ο Αλέξανδρος αναστατωνόταν υπερβολικά. Για να γλυτώσει, για να αντέξει, προκαλούσε τον θρήνο ώστε να κουραστεί και να ηρεμήσει. Δεν του ήταν δύσκολο να θρηνηήσει. Καταλάβαινε ότι υπήρχαν πολλά για τα οποία άξιζε να θρηνηήσει κανείς.

Έλεγε, ο χρόνος είναι με το μέρος σου, με τον καιρό θα φτάσεις εκεί που πρέπει να φτάσεις. Αλλά αυτός ποτέ δεν έφτασε εκεί όπου νόμιζε πως έπρεπε να φτάσει. Κι ίσως να σφήνωσε εκείνη τη σφαίρα στο κεφάλι του γιατί συνειδητοποίησε πως είχε ήδη ξεπεράσει το σημείο όπου έπρεπε να φτάσει. Δεν του έμενε έτσι κάτι από το οποίο μπορούσε να πιαστεί. Κάτι από το οποίο έπρεπε να πιαστεί. Οπότε, νομοτελειακά, μπορούσε πια να πέσει. Νομοτελειακά, έπρεπε να πέσει. Όπως κι έγινε.

Έλεγε, η δυνατότητα ενός ενδεχομένου ισοδυναμεί με το γεγονός του ενδεχομένου αυτού. Του άρεσε να το επαναλαμβάνει αυτό ίσως για να καθησυχάσει τον εαυτό του, ίσως για να απαλείψει την όποια αμφιβολία του Ιωάννη Σβαν σχετικά τις ικανότητές του. Το μόνο που κατάφερνε ήταν να εντείνει – και τη δική του ανασφάλεια και τις αμφιβολίες του Ιωάννη Σβαν. Ένα πράγμα δεν καταλάβαινε ο φίλος του Ιωάννης Σβαν. Ότι τον Ιωάννη Σβαν ποτέ δεν τον ενδιέφερε το μέγεθος των δυνατοτήτων του Αλέξανδρου. Τουλάχιστον όχι στο βαθμό που νόμιζε ο τελευταίος.

Η φωνή του ήταν πολύ χαρακτηριστική. Ψιλή και βραχνή συνάμα, εξέφραζε πόνο ακόμα και κατά την

εκφορά των πλέον τυπικών φράσεων. Αυτός υπήρξε ο λόγος για τον οποίο ο Ιωάννης Σβαν κουραζόταν να τον ακούει. Επίσης, πολλές φορές ένωθε έναν πόνο στο αυτί που πιθανώς να ήταν και φανταστικός – η χροιά της φωνής του φίλου του Ιωάννη Σβαν ήταν μονίμως έντονα συναισθηματική.

Πολλά πράγματα τον χαρακτήριζαν, αλλά το σημαντικότερο – τουλάχιστον για τον Ιωάννη Σβαν – ήταν η ευσπλαχνία του. Σπάνια έβρισκε κανείς άνθρωπο σαν εκείνον. Ικανός να διεισδύσει στον άλλο πέρα ως πέρα, μα παρ' όλα αυτά να τον σέβεται σαν να αποτελεί το πιο αξεδιάλυτο μυστικό. Και να τον σέβεται πραγματικά, όχι απλώς να προσποιείται από ευγένεια.

Ο Ιωάννης Σβαν μπορούσε να θυμηθεί διάφορες ιστορίες τις οποίες του είχε αφηγηθεί ο φίλος του. Ή στιγμές που είχαν ζήσει μαζί. Αν και η δράση κατά τις τελευταίες σπάνιζε, μαζί κάθονταν και μιλούσαν με τις ώρες καταναλώνοντας τεράστιες ποσότητες τούρκικου τσαγιού.

Ο Ιωάννης Σβαν θυμόταν χαρακτηριστικά μια ιστορία του φίλου του.

Τα γυμνά μάτια είναι μάτια χωρίς σώμα, είτε σοβαρός ένα απόγευμα. Έχεις δει ποτέ σου γυμνά μάτια; Ο Ιωάννης Σβαν τού απάντησε πως ναι, είχε δει σε φωτογραφίες, μάτια με οπτικά νεύρα για ουρές. Δεν εννοώ αυτού του είδους τα μάτια, είπε ο φίλος του κι ο Ιωάννης Σβαν απόρησε, μα αμέσως χαλιναγώγησε την απορία του, γιατί όντως ο φίλος του συνήθιζε να αφηγείται παρόμοια παράδοξα. Μιλάω για μάτια χωρίς σώμα, για μάτια που μιλούν, για μάτια που αποτελούν μέρη σωμάτων εξαυλωμένων, φασματικών ή για μάτια που ενώ βρίσκονται σ' ένα σώμα, δεν ανήκουν σε αυτό – ανήκουν σε κάτι άλλο που ίσως να είναι σώμα, ίσως να μην είναι, ίσως να είναι απλά ο εαυτός τους. Μου έτυχε να δω μάτια σαν κι αυτά.

Γυμνά μάτια. Μάτια που προσέφεραν το βλέμμα τους σε εμένα μόνο. Κρυμμένα μάτια που παρουσιάζονται μόνο σε εσένα. Ο Ιωάννης Σβαν, κουρασμένος από την πολυλογία του φίλου του, τού ζήτησε να περάσει στην ουσία.

Τα τελευταία χρόνια έπινε πολύ. Το πρόσωπό του, πριν μερικά χρόνια που τον είχε επισκεφτεί ο Ιωάννης Σβαν κι αποφάσισε να μην τον ξανασυναντήσει, είχε πια εμφανώς πρηστεί από το ποτό. Ο Αλέξανδρος είχε γίνει ένας μεσήλικας ανάποδος, κρυφά μίσος αφύσταν καθαρό οινόπνευμα στοίχειωνε την κάθε του φράση. Κι οι φράσεις του στοίχειωναν τον Ιωάννη Σβαν και τον έκαιγαν ξανά και ξανά, άδικα και μοναδικά, φορτώνοντάς τον με ένα φορτίο που το αντιλαμβανόταν αποκλειστικά δικό του. Ενώ δεν ήταν. Ήταν το φορτίο του καθένα.

Είδα τα μάτια του θεού, είπε ο Αλέξανδρος. Δεν ήταν βέβαια τα μάτια του θεού, το ξέρω καλά πως αυτά τα μάτια ήταν ο θεός. Αυτά τα μάτια ήταν το μόνο που υπήρχε και το μόνο που υπάρχει. Υπάρχουν παντού γυμνά μάτια που ενώνονται με άορατα νεύρα, παντού γύρω μας πάνω μας στον ουρανό στους τοίχους των σπιτιών στην πόρτα αυτού εδώ του μπαρ στο τζάμι της τηλεόρασης. Μάτια σου λέω. Μόνο αυτό υπάρχει. Μας βλέπουνε. Ότι βλέπει το καθένα το βλέπουν όλα. Και μόνος λόγος για τον οποίο υπάρχουμε εμείς είναι επειδή τα μάτια μας βλέπουν. Μόνο γι' αυτό υπάρχουμε.

Ο Ιωάννης Σβαν όταν άκουσε το παραπάνω παραλήρημα δεν πίστεψε ότι ο φίλος του τρελάθηκε ξαφνικά. Απλά διαπίστωσα γι' ακόμη μια φορά ότι όντως ήταν τρελός, όχι ο ίδιος ο Αλέξανδρος μα εκείνος ο παράλογος εαυτός του που αναδυόταν κάθε φορά που βουτούσε στο αλκοόλ. Και φαίνεται πως του άρεσε του Αλέξανδρου εκείνος ο Αλέξανδρος που

αναδυόταν από τη θάλασσα του ποτού, γιατί έπινε όλο και περισσότερο. Μέχρι που φύτεψε εκείνη τη σφαίρα στο κεφάλι του, μάλλον πιωμένος.

Ο Ιωάννης Σβαν επισκέφθηκε τον τάφο του Αλέξανδρου. ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΤΙ ήταν σκαλισμένο πάνω στη λιτή ταφόπλακα. Οι ημερομηνίες που θα έπρεπε να ορίζουν το διάστημα της ζωής του έλειπαν. Λες κι ο Αλέξανδρος όχι απλώς δεν είχε πεθάνει, αλλά δεν είχε υπάρξει ποτέ. Αλλά το όνομά του ήταν παρόν, σκαλισμένο πάνω από το ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΜΑΤΙ, με μικρού μεγέθους χαρακτήρες που επισκιάζονταν από αυτό που ακολουθούσε.

Στη συνέχεια ο Ιωάννης Σβαν τηλεφώνησε στην αδερφή του Αλέξανδρου που κατοικούσε στη μικρή πόλη με την οικογένειά της. Τη γνώριζε καλά ο Ιωάννης Σβαν. Κανόνισαν να συναντηθούν, καλύτερα έξω από το σπίτι γιατί κατά τα λεγόμενά της επικρατούσε απλώς ένας χαμός και δεν είχε το κουράγιο να ευπρεπίσει το χώρο. Κατά τα λεγόμενά της χρειαζόταν απεριόριστο κουράγιο κι εκείνη ήταν ακόμη υπερβολικά αναστατωμένη με το θάνατο του Αλέξανδρου και το τρέξιμο των τελευταίων ημερών κι όλα αυτά.

Συναντήθηκαν σ' ένα καφέ-εστιατόριο γρήγορου φαγητού. Η αδερφή του Αλέξανδρου ήταν περίπου τριανταπέντε χρονών αλλά αυτό δεν έχει σημασία. Είπε στον Ιωάννη Σβαν ότι τους τελευταίους μήνες ο Αλέξανδρος είχε αρχίσει να στρέφεται προς την εκκλησία – να επιστρέφει – έτσι το έθεσε η γυναίκα να επιστρέφει στην εκκλησία. Κι όλοι τους είχαν χαρεί με αυτήν του την απόφαση. Ο άντρας της τα παιδιά, οι υπόλοιποι συγγενείς, όλοι τους. Ιδιαίτερα η αδερφή του, της φαινόταν αδιανόητο να μείνει άταφος ο αδερφός της. Όσο για την απαίσια επιγραφή και την απουσία των ημερομηνιών η ίδια απλώς σεβάστηκε εκείνη

την παράλογη επιθυμία του. Δεν είχε ιδέα για τους λόγους της επιθυμίας αυτής. Δεν ήξερε και δεν ήθελε να ξέρει. Φοβόταν να μάθει για τον αδερφό της. Ο Ιωάννης Σβαν μπορούσε μέσα από τα μάτια του να δει στα μάτια της ότι φοβόταν, φοβόταν τον αδερφό της, φοβόταν και τον ίδιο τον Ιωάννη Σβαν, φοβόταν οποιονδήποτε της θύμιζε οτιδήποτε σχετικό με τον Αλέξανδρο. Ο Ιωάννης Σβαν κέρασε και την αποχαιρέτησε ευγενικά, ευγνωμονώντας την για το χρόνο που του διέθεσε.

Επέστρεψε σπίτι. Είδε λίγη τηλεόραση κι έπεσε για ύπνο. Δεν μπορούσε όμως να κοιμηθεί κι έμεινε λίγη ώρα με ανοιχτά μάτια προσπαθώντας να μη σκέφτεται εκείνο το παιδί που τελικά κατάφερε να έρθει πιο κοντά σ' εκείνο που ευχόταν κάθε βράδυ πριν πέσει για ύπνο, έτσι είχε πει στον Ιωάννη Σβαν αργά μια νύχτα πνιγμένη στην παραφροσύνη όπως όλες τις νύχτες που μιλούσε ο άλλος Αλέξανδρος εύχομαι να μην είχα γεννηθεί.

ΔΕΚΑ

Θηησιγενές

Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ έπαιζε μια διαφήμιση την ώρα που ο Ιωάννης Σβαν μπήκε στο δωμάτιο. Η Ιωάννα δεν του έδωσε σημασία, ξάπλωνε στον καναπέ με τα πόδια της ακουμπισμένα σε μια καρέκλα.

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΤΗ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ
ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΩΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΠΕΝΤΕ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΖΟΥΝ
ΤΟ ΠΛΗΡΕΣΤΕΡΟ ΔΙΩΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ
ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΕΘΑΙΝΕΙ
ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ
ΝΑ ΤΟΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΟΥΝ
ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΩΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΚΙ ΕΣΕΙΣ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ
ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΕΝΤΕ
ΝΑ ΖΗΣΕΤΕ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

«Αρχίζουν οι ειδήσεις» φώναξε η Ιωάννα για να ακούσει ο Ιωάννης Σβαν που είχε μπει στο μπάνιο «θα χάσεις τους τίτλους...» πρόσθεσε πιο σιγανά.

Ο Ιωάννης Σβαν έκανε μερικά βιαστικά βήματα και κάθισε δίπλα στην Ιωάννα. Την αγκάλιασε με το ένα χέρι και τη φίλησε. Στο άλλο κρατούσε μια πετσέτα.

Εικόνας καθημερινής ζωής πλημμύρισαν την οθόνη. Πεζά πλάνα από πολυσύχναστους δρόμους, καταστήματα, κέντρα διασκέδασης, από άψογα συντηρημένα

νοικοκυριά – εικόνες μιας ιδανικής ζωής. Το ζευγάρι παρακολουθούσε απορροφημένο τις εικόνες που έρρεαν πάνω στην οθόνη, εναλλάσσονταν με ρυθμό και συνοχή. Οι εικόνες συνιστούσαν μια μορφή οπτικής ποίησης, στην οποία ούτε ο ένας ούτε η άλλη μπορούσαν να αντισταθούν. Έμοιαζαν να τους γοητεύουν, μια πεζή ποίηση της καθημερινότητας. Παρ' όλα αυτά, ένας από τους δύο έκανε ένα ειρωνικό σχόλιο κι ο άλλος συγκατένευσε. Σε κάποια φάση η συστοιχία των εικόνων έπαψε, ο ήχος επανήλθε – και εμφανίστηκε ο παρουσιαστής. Παρακολούθησαν το πρόγραμμα των ειδήσεων αμίλητοι και ανέκφραστοι.

Την επομένη, ο Ιωάννης Σβαν πήγε σε μια συνέντευξη εργασίας. Ο προκάτοχος της θέσης είχε αυτοκτονήσει. Στις πέντε τελευταίες συνεντεύξεις στις οποίες είχε παρευρεθεί ο Ιωάννης Σβαν ο προκάτοχος είχε αυτοκτονήσει. Ο Ιωάννης Σβαν δεν είχε πρόβλημα με αυτό. Ήλπιζε να συνεχίσουν οι άνθρωποι να αυτοκτονούν με τον ίδιο ρυθμό. Έτσι αυξάνονταν οι ελπίδες του για να βρει δουλειά. Ο Ιωάννης Σβαν αντιμετώπιζε ένα άλλο πρόβλημα. Ένα ερώτημα μάλλον. Δε γνώριζε τον λόγο για τον οποίο θα έπρεπε να βρει δουλειά. Εντούτοις συνέχιζε να ψάχνει.

Το ίδιο βράδυ γύρισε στο σπίτι αργά. Η Ιωάννα τον περίμενε, όπως συνήθως, ξαπλωμένη στον καναπέ. Η τηλεόραση ήταν κλειστή. Η Ιωάννα, όπως συνήθως, ούτε γύρισε να τον κοιτάξει. Αυτός κοίταξε για λίγο το πίσω μέρος του κεφαλιού της, σκέφτηκε κάτι, έσκυψε το δικό του και προχώρησε προς το μπάνιο. Όταν γύρισε στο σαλόνι, η τηλεόραση ήταν ανοιχτή. Κάθισε δίπλα της και τη φίλησε. Εκείνη έμεινε απάθης κοιτώντας μπροστά.

«Αρχίζει» είπε.

«Τι αρχίζει;» ρώτησε ο Ιωάννης Σβαν – ενώ στην πραγματικότητα ήξερε.

«Το καινούριο παιχνίδι» αποκρίθηκε η Ιωάννα «Πόνταρα στο νούμερο τέσσερα»

«Πόσα έβαλες;» το καινούριο παιχνίδι δεν άρεσε στον Ιωάννη Σβαν.

«Πενήντα χιλιάδες» είπε το ίδιο άτομα η Ιωάννα. Ο Ιωάννης Σβαν σκέφτηκε πως πενήντα χιλιάδες ήταν ο μισός μισθός της Ιωάννας. Ας ήταν, σκέφτηκε, ίσως και να κέρδιζαν – κι ένα μικρό, ευχάριστο τρέμουλο απλώθηκε από το στομάχι του σ' όλο το σώμα. Χάιδεψε την Ιωάννα.

Για δύο ώρες, οι εικόνες έξι σωμάτων κατέκλυζαν τους δέκτες των τηλεθεατών. Από αυτά, τα πέντε ήταν ναρκωμένα, υπό την επήρεια της πιο ακριβής, σπάνιας και ραφινάτης παραισθησιογόνου ουσίας του πλανήτη. Το ένα ήταν απλώς νεκρό. Λεγόταν πως αν παρατηρούσες τα σώματα πολύ προσεκτικά, μπορούσες να ξεχωρίσεις το νεκρό. Μα δεν είχε σημασία. Είχες ήδη ποντάρει. Όπως και η υπόλοιπη χώρα.

Στο τέλος του παιχνιδιού αποδείχθηκε πως κέρδιζε το νούμερο τρία. Η Ιωάννα ζωντάνεψε λίγο, θύμωσε, έφτιαξε ένα κοκτέιλ, ο Ιωάννης Σβαν πήρε μια μπίρα από το ψυγείο. Είχε κι ο ίδιος απογοητευτεί, όχι τόσο για την ήττα, αλλά γιατί κάτι δεν του άρεσε στο καινούριο παιχνίδι. Δεν θα το έπαιζε ποτέ. Είχε συμμετάσχει σε μερικά τηλεοπτικά παιχνίδια στο παρελθόν, παιχνίδια όπου τα στοιχήματα έπεφταν πάνω στις αντιδράσεις ανθρώπων φτιαγμένων με διάφορες ουσίες, ποιος θα φρικόρει, ποιος θα γελοιοποιηθεί, ποιος θα παραμείνει πιο φυσιολογικός. Μα πάντα σε μικρά κανάλια και, κυρίως, χωρίς σημαντικό κίνδυνο.

Η Ιωάννα είχε αρχίσει να ηρεμεί, είχε χαλαρώσει εξαιτίας του αλκοόλ κι ήταν ευκαιρία για να κάνουν έρωτα. Ο Ιωάννης Σβαν ευχαρίστησε από τα μύχια του εαυτού του το παιχνίδι και άφησε στη μέση την μπίρα του. Είχαν πολλές μέρες να αγγίζουν ο ένας τον άλλο.

Μία εβδομάδα πέρασε, γεμάτη εξαντλητική διάσπαση. Οι δυο τους σπάνια βλέπονταν – κι ακόμη πιο σπάνια μιλούσαν. Ο Ιωάννης Σβαν συνήθως γύριζε αφότου η Ιωάννα είχε πέσει στο κρεβάτι. Έπαιρνε μέρος σε μια σειρά από δημοτικές εκδηλώσεις, στις οποίες οι συμμετέχοντες επιδίδονταν σε διαφόρων ειδών καταστροφικές ενέργειες. Έβαζαν φωτιά σε αυτοκίνητα, έσπαγαν βιτρίνες καταστημάτων, ξυλοκοπούσαν, έγραφαν συνθήματα, έκλειναν δρόμους, έκλεβαν, ούρλιαζαν ομαδικά και στη συνέχεια γύρναγαν ήσυχοι στα σπίτια τους δίνοντας ραντεβού για την επόμενη μέρα που θα εξελισσόταν πανομοιότυπα – κι αυτό για μία εβδομάδα. Η κατάσταση ήταν επικίνδυνη, μα στον Ιωάννη Σβαν άρεσε αυτή η πανταχού παρούσα αίσθηση ανασφάλειας. Τον σαγήνευε. Αυτό και το σεξ του είχε μείνει πια. Τίποτα άλλο δεν ήταν ικανό να τον σαγήνεύσει.

Πολλές φορές μετά τις εκδηλώσεις, προσπαθώντας να αναζωπυρώσει την έξαψη, επισκεπτόταν κάποιο πορνείο. Μα καμία από τις γυναίκες ή τους άντρες που δούλευαν εκεί δεν μπορούσε να προσφέρει στον Ιωάννη Σβαν αυτό που έπαιρνε από την Ιωάννα. Κι ίσως σε κανέναν-καμία να μην μπορούσε ο ίδιος να προσφέρει αυτό που η Ιωάννα έπαιρνε από αυτόν.

Την επόμενη εβδομάδα, γύρισε στο σπίτι λίγο πριν αρχίσει το τηλεπαιχνίδι. Η Ιωάννα βρισκόταν στη γνωστή της θέση. Δεν του έδωσε σημασία. Κάθισε δίπλα της και την φίλησε. Η Ιωάννα μύριζε μπάνιο, ο Ιωάννης Σβαν μύριζε υγρασία. Έξω έβρεχε.

«Πόσα;» τη ρώτησε

«Δέκα χιλιάδες» απάντησε η Ιωάννα.

«Πού;»

«Στο τέσσερα»

Το τέσσερα ήταν μια νέα και όμορφη κοπέλα. Στο γυμνό της σώμα οι θεατές μπορούσαν να δουν τα-

τουάζ λουλουδιών διάσπαρτα στην έκταση του δέρματός της κι έναν μικρού μεγέθους, μαυριδερό όγκο, λίγο πάνω από το περινέο. Ο παρουσιαστής έσκυψε και φίλησε το λαιμό της καθώς την παρουσίαζε. Η κοπέλα κοιμόταν.

«Συγγνώμη παιδιά, δεν μπορώ να αντισταθώ. Είμαι σίγουρος πως δεν θα την πειράξει» είπε και ξέσπασε σε γέλια. Ο Ιωάννης Σβαν σκέφτηκε πως πρόθυμα θα έκανε σεξ με την κοπέλα. Είχε κοντά μαύρα μαλλιά και το δέρμα της ήταν χλωμό. Η Ιωάννα παρακολουθούσε ανέκφραστη. Στη συνέχεια, όταν τα θωρακισμένα φιαλίδια ανακατεύονταν στη διάφανη σφαίρα ενδίδοντας σε έναν σύντομο, φρενιασμένο χορό, ο Ιωάννης Σβαν ένωσε πάλι εκείνο το γαργαλητό στο στομάχι του, κάτι σαν εντόσθιο κενό. Τα σωθικά του αναταράζονταν ελαφρά, ακολουθώντας τα φιαλίδια στην οθόνη και το ρίγος επεκτεινόταν σ' ολόκληρο το σώμα του. Μπορούσε να το νιώσει στο δέρμα που σκέπαζε το κρανίο και το πρόσωπό του. Σαν από άλλο πλανήτη άκουσε τη φωνή της Ιωάννας.

«Νομίζω πως θέλω να πάρω μέρος» ακούστηκε απόμακρη.

«Ιωάννα...»

«Θα δηλώσω για την επόμενη εβδομάδα...»

«Ποτέ δεν ξέρεις» είπε μετά από μια παύση ο Ιωάννης Σβαν «Αν το κάνεις αυτό, ποτέ δεν ξέρεις, ίσως να είσαι τυχερή και να σε επιλέξουν» πρόσθεσε ενώ σκεφτόταν ακριβώς το αντίθετο.

Η Ιωάννα ένευσε σιωπηλά. Τα φιαλίδια είχαν συνδεθεί με τον ορό. Η διοχέτευση της παραδείσιας ουσίας είχε αρχίσει. Ο παρουσιαστής ξεστόμιζε ασυλλόγιστα πομπώδεις ατάκες σε μελοδραματικό τόνο. Ο Ιωάννης Σβαν έσφιξε το χέρι του γύρω από τους ώμους της Ιωάννας, πιάστηκε από πάνω της προσπαθώντας να την τραβήξει μέσα του. Αλλά αυτό, όσο κι αν το

ζητούσε ο Ιωάννης Σβαν ήταν αδύνατο. Η κοπέλα είχε πάρει την απόφασή της – κι εκείνος ένωθε το μάταιο μιας προσπάθειας να την μεταπείσει. Έτριψε το αξύριστο για μια μέρα μάγουλό του πάνω στο δικό της – οι τρίχες σαν καρφιά έωναν τα δέρματά τους. Μετά την φίλησε με ένα ηχηρό φιλί. Η Ιωάννα άφησε χωρίς ανταπόδοση αυτήν την εκδήλωση τρυφερότητας. Παρακολουθούσε αφοσιωμένη την ποίηση της οθόνης, τις απρόσιτες μορφές των γυμνών σωμάτων στα πολυτελή κρεβάτια, παρουσιασμένες στο κοινό μέσα από ένα μαγνητιστικό μοντάζ.

Ο Ιωάννης Σβαν δεν πειράχτηκε από την απάθειά της. Αντιθετα. Την καταλάβαινε πολύ καλά. Οι σκέψεις του στράφηκαν στην προοπτική να αποκτήσει κάποια μέρα μια δουλειά. Πιθανότατα η συμπεριφορά του να εξομοιωνόταν τότε με της Ιωάννας. Φοβόταν εκείνη τη μέρα γιατί γνώριζε πως θα σήμαινε τη διάλυση της σχέσης τους. Και ξαφνικά – για πρώτη φορά – ευχήθηκε να σταματήσουν πια να αυτοκτονούν οι άνθρωποι, να συνεχίζουν τις ζωές τους δουλεύοντας και παράγοντας – και να μείνει ο ίδιος στο περιθώριο, προσωρινά ανίκανος, προσωρινά υποσχόμενος, αλλά, πάνω απ' όλα, προσωρινά αναλλοτρίωτος – για λίγο καιρό ακόμη ο ίδιος.

Στο τέλος του παιχνιδιού αποδείχθηκε πως κέρδιζε το νούμερο τέσσερα. Ένα πλατύ χαμόγελο χαράχτηκε στα χείλη της Ιωάννας. Ανέβηκε στα πόδια του Ιωάννη Σβαν και χώθηκε στην αγκαλιά του. Τριβόταν πάνω του και γουργούριζε.

«Είμαι ευτυχισμένη» είπε.

Ο Ιωάννης Σβαν ανταποκρίθηκε πρόθυμα. Κατά βάθος, την προτιμούσε όπως ήταν πριν λίγα λεπτά. Έδειχνε πιο φυσιολογική. Τώρα συμπεριφερόταν κάπως σαν ξένη. Ήταν μια κοπέλα που έμοιαζε να μην είναι φτιαγμένη για να δείχνει χαρούμενη. Ο Ιωάννης

Σβαν αναγνώριζε πως η Ιωάννα ήταν μια κοινή κοπέλα – και όπως σ’ όλες οι κοινές κοπέλες, τής πήγαινε περισσότερο μια ουδέτερη έκφραση. Ο Ιωάννης Σβαν σκεφτόταν κατά καιρούς πως οι γυναίκες της γενιάς του ήταν τόσο βυθισμένες σ’ αυτήν την ουδέτερη έκφραση, στον θυμό, στην κούραση, στην απογοήτευση και στην ματαιώση, που κάθε έκφραση χαράς φάνταζε ακραία και τόνιζε πάνω τους κάποια χαρακτηριστικά ελάχιστα ανθρώπινα, περισσότερο άγρια και σχεδόν ζωώδη. Όταν ήταν απαθής ή λυπημένη, η Ιωάννα μπορούσε να τραβήξει τον Ιωάννη Σβαν μέσα στο κενό της. Ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε πως είχε τη δυνατότητα να τη γεμίσει. Ένα από τα πράγματα που αντιπαθούσε στα πορνεία ήταν ότι οι εργαζόμενοι σε αυτά, κοπέλες ή τα αγόρια, ήταν μονίμως χαρούμενοι. Πολλοί από αυτούς είχαν κάνει πλαστικές εγχειρήσεις στην περιοχή κάτω από τη μύτη ώστε οι άκρες του στόματός τους να έχουν μια ελαφριά κλίση προς τα πάνω χωρίς αυτό να παραμορφώνει ουσιαστικά την έκφραση – μα δίνοντας έναν διακριτικό τόνο μόνιμου, χαρούμενου μείκασ.

Η Ιωάννα κατά τη διάρκεια της πράξης έλιωνε και εξαφανιζόταν. Στα χέρια του Ιωάννη Σβαν έμενε ένα σώμα από αέρα, άπιαστο κενό. Τότε έκανε σαν τρελός, την έψαχνε γύρω του πανικόβλητος, μα πάντα την έβρισκε κουλουριασμένη στα σκεπάσματα να κοιμάται ήμερα και αθόρυβα, πάντοτε, σαν παιδί που βυθίζεται στο νερό κρατώντας την ανάσα του.

Η Ιωάννα δήλωσε συμμετοχή το επόμενο πρωί και μετά από δύο εβδομάδες ένα τηλεφώνημα την ενημέρωνε πως είχε επιλεγεί για την ομάδα της επόμενης εκπομπής. Η Ιωάννα έκανε μπάνιο την ώρα που χτύπησε το τηλέφωνο και απάντησε ο Ιωάννης Σβαν. Ευχαρίστησε τον τηλεφωνητή κι έκλεισε το τηλέφωνο.

Ο Ιωάννης Σβαν αναρωτήθηκε για μερικά λεπτά αν πρέπει να ενημερώσει την Ιωάννα ή αν απλώς θα της απέκρυπτε το γεγονός και θα συνέχιζαν να ζουν ήρεμα. Θα το μάθαινε σίγουρα. Καλύτερα να το μάθαινε από τον ίδιο. Η Ιωάννα αρχικά δεν αντέδρασε. Συνέχισε για μερικά δευτερόλεπτα να ανακατεύει τη ζάχαρη στον καφέ της. Έπινε κάθε βράδυ καφέ, τη βοηθούσε, έλεγε, να βλέπει ζωντανά όνειρα.

«Ωραία» είπε τελικά.

«Σίγουρα;» ρώτησε με επιφύλαξη ο Ιωάννης Σβαν.

«Σίγουρα»

Έδειχνε ευχαριστημένη, έλεγε πως δεν φοβόταν. Πως ήθελε να το κάνει. Ο Ιωάννης Σβαν ήθελε να έρθει πιο κοντά της μα δεν μπορούσε. Ήθελε να την αγγίξει αλλά κάτι τον σταματούσε. Ο χρόνος δεν ήταν κατάλληλος. Η κατάσταση τον εμπόδιζε. Ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε πως θα εκραγεί από τη ματαίωση – κι από τον φόβο πως θα ήταν η τελευταία ματαίωση. Ακόμη κι αν η Ιωάννα επιζούσε του παιχνιδιού, ακόμα και τότε ο Ιωάννης Σβαν φοβόταν πως θα τη χάσει. Φοβόταν ότι η εμπειρία θα την άλλαζε. Πώς μπορεί κανείς να μείνει ο ίδιος μετά τη μοναδική εμπειρία; Η μοναδική εμπειρία θα του έκλεβε την Ιωάννα. Αλλά η Ιωάννα δεν ήταν δική του. Εκείνη αποφάσιζε.

Το πρωί του παιχνιδιού, η Ιωάννα έπρεπε να φύγει νωρίς για να πάει στο στούντιο. Την προηγούμενη νύχτα είχε ζητήσει από τον Ιωάννη Σβαν μια χάρη. Του είχε ζητήσει να ποντάρει στο νούμερό της όλες τις καταθέσεις της. Ο Ιωάννης Σβαν δεν τής έφερε αντίρρηση.

Το ίδιο βράδυ ο Ιωάννης Σβαν πέρασε το δίωρο προσευχόμενος και προσπαθώντας περισσότερο από κάθε άλλη φορά να διακρίνει το άπνοο κορμί στην οθόνη της τηλεόρασης. Σκεφτόταν τα χειρότερα – άλλωστε γι' αυτό ήταν εκπαιδευμένος. Όταν το μυαλό του

λειτουργούσε και προσπαθούσε να αναλογιστεί για λίγο το ενδεχόμενο μέλλον, σκεφτόταν πάντα τα χειρότερα.

Το νούμερο της Ιωάννας ήταν το τέσσερα. Του Ιωάννη Σβαν δεν του άρεσε που κληρώθηκε με αυτό το νούμερο γιατί ήταν το τυχερό της νούμερο. Ενέτεινε την αγωνία του – ένα σημάδι πως η τύχη θα του χαμογελούσε – μόνο που δεν ήξερε ποιου ήταν αυτή η τύχη – η δική του ή η δική της;

Ευχήθηκε να ήταν εκείνος στη θέση της. Αλλά ήξερε πως ακόμα κι αν μπορούσε να επιλέξει – κι αν όντως έπαιρνε μέρος ο ίδιος κι όχι εκείνη στο τηλεπαιχνίδι – η ιδέα δε θα απέδιδε. Κι αυτό γιατί ο Ιωάννης Σβαν καταλάβαινε την Ιωάννα και καταλάβαινε πως εκείνη δε θα εκτιμούσε κάτι τέτοιο. Δε θα ένιωθε μόνο λύπη και συντριβή για την απώλειά του, αλλά και κάτι αρνητικό: δεν ήταν απλώς ότι δε θα εκτιμούσε την πράξη του – ήταν σίγουρο ότι δε θα την εκτιμούσε – θα τη ζήλευε. Και μπορεί κανείς να ζήσει βουτηγμένος στη λύπη. Μπορεί κανείς να μείνει σιωπηλός γιατί η λύπη είναι σιωπή ακόμη κι αν αποκρύπτεται – ή διατυμπανίζεται πλαγίως – με ποτάμια φλυαρίας. Μια σιωπηλή υποπίεση που αναγκάζει το δέρμα να ρουφιέται προς τα μέσα. Το σώμα να καταρρέει προς τα μέσα. Μπορεί κανείς να καταρρέει έτσι για πολλά χρόνια και να παραμένει όρθιος. Να παραμένει άνθρωπος. Αλλά με τη μίζερη ζήλεια για κάτι που έχει πια πεθάνει δεν μπορεί κανείς να ζήσει αλώβητος, δεν μπορεί κανείς να ζει όντας ο ίδιος, όπως ζούσε πριν να ζηλέψει, πριν να πεθάνει αυτό που ζήλευε, πριν να ζηλέψει κάτι το ήδη νεκρό, που το ζηλεύει ακριβώς επειδή είναι νεκρό, κάνοντας μια υποκριτική στροφή προς τη ζωή εξαιτίας της ζήλειας του θανάτου, ημι-ζωή επειδή κατά βάθος θα ήθελε να ήταν στη θέση του άλλου που πέθανε. Η ζωή

του είναι ένα ψέμα με το οποίο υποκαθιστά την επιθυμία ενός ματαιωμένου και αναντικατάστατου θανάτου. Την επιθυμία της πραγμάτωσης στιγμής που η Τύχη σου κλείνει το μάτι.

Ο Ιωάννης Σβαν γνώριζε πως το ναρκωτικό του παιχνιδιού θα αποτελούσε για την Ιωάννα απλώς ένα υποκατάστατο της άπνοιας του θανάτου.

Ο Ιωάννης Σβαν αναρωτήθηκε απεγνωσμένα πότε το παιχνίδι έγινε πραγματικότητα.

Στο τέλος του παιχνιδιού αποδείχθηκε πως το νόμισμα που κέρδιζε ήταν το τέσσερα.

Η Ιωάννα ήταν ένα έμβρυο που πέθανε πριν την αναγέννησή της. Αυτό πρόλαβε να σκεφτεί ο Ιωάννης Σβαν πριν ο θρήνος σκεπάσει απαλά το πρόσωπό του. Πριν τα σκεπάσει όλα.

ENTEKA

Το βιβλίο

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΒΑΝ ξύπνησε με πονοκέφαλο. Προχώρησε προς την κουζίνα και πήρε ένα παυσίπονο. Δύο. Δεν είχε κοιμηθεί καλά, τον τελευταίο καιρό δεν κοιμόταν καλά. Είχε αναπτύξει μια βασανιστική υπερευαισθησία στο καθημερινό του περιβάλλον.

Ο Ιωάννης Σβαν ήταν ποιητής, ένας ποιητής που τον κατέτρυχε τον τελευταίο καιρό μια δυσανεξία για τις λέξεις. Ένωθε τα λόγια να τον πολιορκούν από παντού. Λόγια όμορφα, λόγια που του άρεσαν, λόγια ενοχλητικά, λόγια αδιάφορα, συνομιλίες, αγορεύσεις, στίχοι, άρθρα, βιβλία, μυθιστορήματα, παραγγέλματα σε σκύλους, το καλημέρα της σερβιτόρας, τα δικά του λόγια, τα λόγια που έγραφε και τα λόγια που πρόφερε, τα λόγια που σκεφτόταν. Ιδιαίτερα τα έξυπνα και τα όμορφα πράγματα που σκεφτόταν και που πια δεν τα έγραφε γιατί τα σιχαινόταν. Οι λέξεις είχαν γίνει ανυπόφορες πληγές που κακοφόρμιζαν στον κουρασμένο του εγκέφαλο. Τον περιέσφιγγαν, μια μέγγενη-θόρυβος που πίεζε το κρανίο του για να το σπάσει. Τα λόγια τον προσέβαλλαν βαθιά, του φαίνονταν χυδαία, ό,τι κι αν εξέφραζαν. Πρόστυχα, προπετή μα κυρίως κουραστικά. Ιδέες και ειδήσεις, τηλεόραση, ραδιόφωνο, ταινίες κι άλλες ταινίες, βιβλία κι άλλα βιβλία, τραγούδια – κι άλλα τραγούδια. Πόσα πια τρα-

γούδια; Πόσες φορές θα επαναλαμβάνονταν τα ίδια και τα ίδια; Πόσες φορές θα επαναλαμβανόταν το ξεπέραςμα των ιδίων; Η καινοτομία; Πόσες φορές θα επαναλαμβάνονταν οι φωνές που υψώνονταν απελπισμένα κραυγάζοντας πως τίποτε δεν αξίζει πια να λέγεται; Εκείνοι που ύψωναν την σιωπή τους σαν την πιο ηχηρή λέξη; Πόσες ακόμη εκφραστικές σιωπές-λέξεις θα έκαναν την καρδιά του Ιωάννη Σβαν να πονά με την υποκρισία τους; Πόσες ακόμη αφόρητες φορές θα επαναλαμβανόταν η δική του απελπισία;

Ο Ιωάννης Σβαν άνοιξε το στόμα και χύθηκαν δάκρυα. Αυτές ήταν περίπου οι καθημερινές σκέψεις του Ιωάννη Σβαν οι οποίες επαναλαμβάνονταν κάθε πρωί καθώς ο εγκέφαλός του ξεμούδιαζε από τον ύπνο.

Εκείνο το πρωί ο Ιωάννης Σβαν είχε μόλις τελειώσει τον καφέ του κι είχε πλύνει το πρησμένο από τον θρήνο πρόσωπό του. Τις τελευταίες δύο εβδομάδες δεν είχε βγει από το διαμέρισμά του και τα τρόφιμα είχαν σχεδόν σωθεί. Κρατούσε μονίμως τα στόρια κλειστά, δεν απαντούσε στο τηλέφωνο, δεν άνοιγε τον υπολογιστή του. Περνούσε τις μέρες του νοσταλγώντας το σκοτάδι της μήτρας. Και φοβόταν. Δεκαπέντε μέρες κανείς δεν είχε προσπαθήσει να επικοινωνήσει με τον Ιωάννη Σβαν.

Ωσπου το κουδούνι χτύπησε. Στην αρχή ο Ιωάννης Σβαν τρόμαξε. Δύο χρόνια είχε να ακούσει το χτύπημα του κουδουνιού. Την τελευταία φορά το είχε πατήσει ο ίδιος επειδή είχε περιέργεια να ακούσει τον ήχο του. Ήταν ένας ηλεκτρονικός ήχος κρούσης. Ακουγόταν σαν άσχημα ψηφιοποιημένος ήχος ρόπτρου. Ο Ιωάννης Σβαν σηκώθηκε αργά. Το κουδούνι χτύπησε ξανά. Ο Ιωάννης Σβαν άνοιξε την πόρτα.

Ο άντρας είπε *Συγγνώμη κύριε αν σας ξύπνησα*. Ο Ιωάννης Σβαν κούνησε αργά, καταφατικά το κεφάλι, αποδεχόμενος τη συγγνώμη του άλλου. *Συγγνώμη*

έκανε ο άντρας φανερά ταραγμένος αλλά είναι αργά και... Όπως και να 'χει. Έχω κάτι που μπορεί να σας ενδιαφέρει. Ο Ιωάννης Σβαν ένευσε πάλι αργά. Έχω εδώ κάποια βιβλία που δεν είναι συνηθισμένα βιβλία. Θα μπορούσε κανείς να τα πει διακοσμητικά. Ή μπορεί να τα ανοίξει κανείς και να τα διαβάσει. Είναι άφογα από αισθητική άποψη. Ο Ιωάννης Σβαν του είπε ότι δεν ενδιαφερόταν. Μα ο πωλητής επέμενε. Ο Ιωάννης Σβαν συνέχιζε να αρνείται. Ήταν έτοιμος να του κλείσει την πόρτα στα μούτρα όταν ο πωλητής έκλαψε. Υπήρχε κάτι στο κλάμα του πωλητή που αντικατόπτριζε αληθινή δυστυχία. Αλλά ο Ιωάννης Σβαν μπορεί και να γελάστηκε. Αγόρασε ένα βιβλίο στην τύχη για να ευχαριστήσει τον πωλητή. Εκείνος, σιγοκλαίγοντας ακόμα, τον ευχαρίστησε και του ζήτησε συγνώμη για τη συμπεριφορά του. Ο Ιωάννης Σβαν του έγνεψε καλημερίζοντάς τον ευγενικά κι έκλεισε την πόρτα.

Ο πωλητής σοβάρεψε, σκούπισε το πρόσωπό του και κατέβηκε τη σκάλα. Φτάνοντας μπροστά στην εξώπορτα, καθρεφτίστηκε στο τζάμι της πόρτας, έβγαλε βιαστικά ένα κουτάκι με πούδρα και πουδράρισε το πρόσωπό του. Έπειτα, χλωμός σαν φάντασμα, βγήκε στο δρόμο για να συνεχίσει το έργο του.

Εν τω μεταξύ, ο Ιωάννης Σβαν στο βρώμικο σαλόνι του, κάθισε στον καναπέ και άνοιξε το βιβλίο. Το σκληρό, πολύχρωμο εξώφυλλο δεν έφερε τίτλο, ούτε και το εσωτερικό του. Και στις τετρακόσιες οχτώ σελίδες του επαναλαμβάνονταν χωρίς διακοπή μονάχα δύο λέξεις...

Ο Ιωάννης Σβαν έκανε χώρο πάνω στο τραπέζι του σαλονιού και άφησε το βιβλίο. Δεν μπορούσε να σταματήσει να τρέμει. Αυτό το πράγμα, αυτός ο εισβολέας στη ζωή του – ήταν ανίερο. Ο Ιωάννης Σβαν σκέφτηκε να κάψει το βδέλυγμα αλλά κάτι τον συ-

γκράτησε. Θα το έκαιγε μα δεν θα καιγόταν μαζί με το χαρτί του βιβλίου κι εκείνο που είχε μόλις ζήσει. Δεν μπορούσε να καεί. Δεν μπορούσε να πεταχτεί ή να απομακρυνθεί. Ήταν ανώφελο. Δεν μπορούσε να θαφτεί ή να ξεχαστεί.

Ο φόβος θα σε σκοτώσει στον ύπνο σου, σκεφτόταν. Ο φόβος ενδημεί στα εντόσθιά σου κι επιτίθεται ολοένα. Πολιορκεί το υπόλοιπο σώμα σου με τον κριό του χρόνου.

Το βιβλίο το φοβόταν επειδή το βιβλίο του επιτιθόταν. Με τις δύο λέξεις του και την απέραντη επανάληψή τους. Με την καταραμένη φράση του και την απέραντη επανάληψή της. Ξανά και ξανά και ξανά και ξανά. Στο σκληρό εξώφυλλο του βιβλίου σχηματιζόταν ένα στόμα από έντονα κόκκινα χείλη και έντονα λευκά δόντια που χαμογελούσε αδιάντροπα. Σάρκαζε.

Πρόσεχε τι σκέφτεσαι. Μπορεί να καταλήξεις σε κάτι άσχημο ορμώμενος από τη σκέψη. Μπορεί να καταλήξεις στο θάνατο ακολουθώντας τη σκέψη. Πρόσεχε τι σκέφτεσαι. Η σκέψη μπορεί να σε σκοτώσει. Έλεγχε τη σκέψη σου.

Στη θέα του αφημένου βιβλίου ο Ιωάννης Σβαν θυμήθηκε κάτι που είχε προς στιγμήν ξεχάσει.

Την προηγούμενη νύχτα ο Ιωάννης Σβαν κοιμήθηκε με την εικόνα μιας θηλιάς στο μυαλό του. Ήταν η θηλιά της αγχόνης η οποία πίστευε ότι του άξιζε ως τιμωρία για κάποια πράγματα που είχε κάνει στο παρελθόν. Πράξεις που σε μάτια τρίτων ίσως να φαινονταν ασήμαντες. Μα για τον Ιωάννη Σβαν είχαν λάβει πια μια άμεσα κολάσιμη διάσταση.

Στη συνέχεια ο Ιωάννης Σβαν ονειρεύτηκε. Βρισκόταν στο σπίτι του παππού του μαζί με όλη του την οικογένεια. Αλλά ήταν νύχτα και όλοι είχαν πάει για ύπνο. Παρ' όλα αυτά, κάποιον περίμεναν, ο

οποίος θα έφτανε μέσα στη νύχτα. Το σπίτι του παππού του Ιωάννη Σβαν ήταν μια τυπική μονοκατοικία που την τριγύριζε ωστόσο μια μεγάλη αυλή – θα την έλεγε κανείς κήπο ή κτήμα. Ένα μονοπάτι από πέτρινες πλάκες διέσχιζε τον κήπο και κατέληγε σε μια καγκελόφραχτη πόρτα. Ο Ιωάννης Σβαν κοιμήθηκε στο όνειρο και ξύπνησε στο όνειρο. Ένωσε μια ακαθόριστη ανησυχία. Οι εξώπορτες ήταν και οι δύο μισάνοιχτες. Βγήκε για λίγο έξω και η νύχτα ήταν καθαρή. Ένωσε πως με αυτόν τον καιρό σίγουρα θα κυκλοφορούσαν λύκοι. Η ατμόσφαιρα ήταν εξαιρετικά καθαρή. Πάνω στο μονοπάτι του κήπου, οι ανάριες λάμπες φώτιζαν σαν κρυστάλλινα άστρα σε ένα πεντακάθαρο, σχεδόν κενό διάστημα. Εκεί που δεν υπήρχε φως, το σκοτάδι ήταν υπερβολικά σκοτεινό, σχεδόν ερεβώδες. Μα εκεί όπου έφτανε το φως, το έρεβος διαλυόταν σε μια φτενή διαφάνεια.

Ο Ιωάννης Σβαν περιπλανιόταν αναστατωμένος στον κήπο. Ο Ιωάννης Σβαν ήταν ένας λύκος, ένας ακούραστος πεινασμένος λύκος σε αναζήτηση τροφής. Ταυτόχρονα ήταν και φύλακας γιατί ένιωθε πως μια απειλή πλησίαζε. Κάποιος; Κάτι; Μα και μέσα στο σπίτι, όπου κατά τα άλλα επικρατούσε απόλυτο σκοτάδι γιατί οι συγγενείς του κοιμόνταν πάντα στο σκοτάδι, οι λάμπες πάνω από τους νιπτήρες ήταν ανοιχτές, σαν σημεία συγκέντρωσης – φωτεινά καταφύγια – χώροι προστατευμένοι από τη νύχτα. Ο Ιωάννης Σβαν μπαινόβγαινε στο σπίτι. Τη μια περιφρουρούσε, την άλλη έλεγχε εντός. Όταν βρισκόταν μέσα, στεκόταν για λίγο στους νιπτήρες και πλενόταν ή κοιτούσε τον εαυτό του στον καθρέφτη απολαμβάνοντας το φως – ή καθόταν για λίγο να ξεκουραστεί. Αλλά η αναστάτωση που ένιωθε δεν τον άφηνε σε ησυχία, τον έκανε να σηκώνεται βεβιασμένα και να συνεχίζει βιαστικά την κίνηση, μια έμμονη κίνηση

μιας αναζήτησης μάταιης μεν – μα συνεχώς παρακινούμενης από μια ακαθόριστη υποψία. Κανείς δεν ήταν ξύπνιος.

Ο Ιωάννης Σβαν βρισκόταν έξω στον κήπο. Ο Ιωάννης Σβαν ήταν ένας λύκος, ένας ανάλαφρος λύκος που τον χάιδευε το κρύο της κρυστάλλινης νύχτας. Όταν ο Ιωάννης Σβαν προσπάθησε ξαναμπεί στο σπίτι, ένα χέρι εμπόδισε από μέσα την πόρτα να ανοίξει. Ο Ιωάννης Σβαν έσπρωξε παραπάνω και η πόρτα υποχώρησε. Τότε άκουσε τη φωνή του πατέρα του. *Η αδερφή σου ήρθε. Και μετά άκουσε την φωνή της αδερφής του. Αλλά κοιτούσε κάτω και δεν μπορούσε να δει την αδερφή του. Ο Ιωάννης Σβαν ταν ένας λύκος που περπατούσε αέρινα στα τέσσερά του πόδια. Το μόνο που πρόλαβε να δει ήταν ένα γυναικείο χέρι που κρατούσε μια θηλιά από σχοινί. Ένωσε τη θηλιά να αγγίζει τα μαλλιά του. Αντέδρασε τότε. Προσπάθησε να σηκωθεί όρθιος. Κάτι τον εμπόδιζε. Έσπρωξε παραπάνω και αποτίναξε αυτό που τον εμπόδιζε. Όταν σηκώθηκε, όμως, μπροστά του δεν στεκόταν ούτε η αδερφή του ντυμένη στο στολισμένο της φόρεμα ούτε ο πατέρας του. Μπροστά του δεν στεκόταν κανείς. Και τότε άκουσε τη φωνή της αδερφής του να τον καλεί πανικόβλητη σε βοήθεια. Ούρλιαζε – καλώντας τον κοντά της.*

Ο Ιωάννης Σβαν τότε πάλεψε με τον ύπνο και κατάφερε να τον νικήσει. Μόλις ξύπνησε κατάλαβε πως δεν υπήρχε τρόπος να βοηθήσει την αδερφή του. Αλλά το ρίγος που ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε κατά τη διάρκεια του ονείρου επέμενε – το ρίγος του λύκου. Ο φόβος δεν έλεγε να φύγει. Καταλάγιασε μόνο με το φως του ξημερώματος. Οπότε μπόρεσε κι ο Ιωάννης Σβαν να ξανακοιμηθεί.

Ο Ιωάννης Σβαν ξύπνησε λίγο πριν χτυπήσει την πόρτα ο πωλητής βιβλίων. Είχε ξεχάσει το όνειρο.

Τα ξαναθυμήθηκε με το που παρατήρησε προσεκτικά το εξώφυλλο του βιβλίου. Στο εμπροσθόφυλλο, εκτός από το σαρδόνια μισάνοιχτο στόμα, κάτω δεξιά, εκεί όπου θα έπρεπε να υπάρχει η σφραγίδα του εκδότη, μετά βίας ξεχώριζε κανείς χαραγμένο ένα τριπλό κεφάλι, το πρώτο μέρος του οποίου κοιτούσε πίσω, το δεύτερο μέρος κάτω και το τρίτο μπροστά.

Ξαφνικά ένωσε ξανά το ρίγος της προηγούμενης νύχτας. Άκουσε στο κεφάλι του τη φωνή του, τη δική του φωνή, σαν μαγνητοφωνημένη. Υπάρχει κάτι σκοτεινό – κάποιος; – που κατοικεί μέσα στο φως. Επανέλαβε τη σκέψη φωναχτά. Κάτι σκοτεινό – που κατοικούσε μέσα στο φως. Στο όνειρο... προσπάθησε να θυμηθεί. Φοβόταν – μα ένωθε ασφαλής. Το χειρότερο κομμάτι είχε περάσει. Μερικές φορές η συνείδηση είναι χειρότερη από το χειρότερο κομμάτι, σκέφτηκε. Ο Ιωάννης Σβαν δεν μπορούσε να σταματήσει τη σκέψη του. Έβρισε και συνέχισε να βρίζει για λίγη ώρα. Καθώς έβριζε, φαντάστηκε ένα κεφάλι χωρίς σώμα. Κούνησε το δικό του κεφάλι μα η σκέψη δεν σταματούσε. Η σκέψη του πάλεψε μουνδιασμένη να στραφεί για λίγο στο κενό. Ο Ιωάννης Σβαν πήγε στο νιπτήρα να πλυθεί. Μα τότε φαντάστηκε κάτι άλλο. Ένα παλιό παιδικό παραμύθι που μιλούσε για έναν νυχτερινό διαβάτη ο οποίος συνάντησε μια καμπουριασμένη γριά στο δρόμο. Όταν ο διαβάτης την ρώτησε πού πήγαινε τέτοια ώρα, το παραμορφωμένο από την ηλικία πρόσωπο της γριάς τον κοίταξε με ένα τρελό βλέμμα – θασουκόψωτοκεφάλι ούρλιαξε στριγκά και του έκοψε το κεφάλι και το κατασπάραξε. Ο Ιωάννης Σβαν σκέφτηκε πως το κεφάλι εκείνου του ανθρώπου φανταζόταν πρωτότερα. Ο Ιωάννης Σβαν είχε ανατριχιάσει ολόκληρος.

Κάθε αντικείμενο του μπάνιου τού φαινόταν ζωντανό. Δεν μπορούσε να κοιτάξει στον καθρέφτη γιατί

φοβόταν πως στην αντανάκλασή του θα υπήρχαν κέρατα. Μα πιο πολύ φοβόταν ότι τα μάτια του θα φαινονταν κακά. Κακά – τώρα από το μυαλό του δεν έφευγε η λέξη κακό – και πήγγαινε στο διαβολικό κι έπειτα στο σατανικό. Ο Ιωάννης Σβαν είχε κλείσει τα μάτια παραδομένος στον φόβο. Δε φοβόταν μόνο τις σημασίες των λέξεων, δε φοβόταν μόνο τις λέξεις, δε φοβόταν μόνο το μυαλό του, δε φοβόταν μόνο το βιβλίο που αγόρασε νωρίτερα, φοβόταν κάθε αντικείμενο το σπιτιού, φοβόταν τα στόρια, φοβόταν τις πόρτες, φοβόταν κάθε γωνία του δωματίου, φοβόταν το υπόλοιπο του διαμερίσματος, φοβόταν κάθε μέρος του σπιτιού του δεν υπαγόταν στο άμεσο οπτικό του πεδίο.

Φοβόταν πως, αν εκείνη τη στιγμή άνοιγε το στόμα του να μιλήσει, σύσσωμη η κόλαση θα έβγαινε θα παρέλαυε γύρω του, κυκλώνοντάς τον με τη φρίκη της.

Ο Ιωάννης Σβαν στεκόταν στη μέση του σαλονιού και προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό του ότι δε συνέβαινε τίποτα, ότι τίποτα δεν είχε σημασία. Προσπαθούσε να απαλλαγεί από το τρομακτικό κλύσμα της άοριστης δεισιδαιμονίας προσηλυτιζοντας τον εαυτό του στον πιο ακραίο μηδενισμό.

Με την ώρα, η κρίση πέρασε. Ο Ιωάννης Σβαν κουράστηκε και κάθισε στην πολυθρόνα. Ο Ιωάννης Σβαν κοιτούσε κάτω, παραδομένος σε ένα απόλυτο ομφαλοσκοπικό παρόν.

Αυτό είναι ψέμα. Ο Ιωάννης Σβαν – έμοιαζε – να βιώνει ένα ομφαλοσκοπικό παρόν. Στην πραγματικότητα σκεφτόταν το παρελθόν. Σκεφτόταν το σπίτι με τον κήπο. Το αληθινό σπίτι με τον κήπο της μνήμης του. Και θυμόταν τον παππού του. Τι θα έλεγε άραγε ο παππούς του για τα πράγματα που είχε κάνει ο Ιωάννης Σβαν; Για τα πράγματα εξαιτίας των οποίων πίστευε ότι του άξιζε μια θηλιά, δυνατά

σφιγμένη στο λαιμό του; Ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε πως είχε τη δύναμη για να σφίξει ο ίδιος τη θηλιά – και για να συνεχίσει να τη σφίγγει, να τη σφίγγει και να τη σφίγγει, όλο και να τη σφίγγει – ώστε ποτέ να μη νιώσει ότι σταματάει να τη σφίγγει. Ότι έπρεπε να τη σφίξει.

Οι νεκροί δεν πεθαίνουν – κρύβονται. Είναι ασέβεια να τους σκέφτεσαι. Δεν σου αξίζει. Μην τους σκέφτεσαι.

Το ρίγος του ονείρου δεν έλεγε να φύγει. Ο Ιωάννης Σβαν συνειδητοποίησε ότι είχε, τόσα χρόνια, εξοβελίσει το θάνατο στη σφαίρα της λήθης. Ένωσε ότι υπήρχε κάτι το θεμελιωδώς διεστραμμένο στην προηγούμενη στάση του. Κάτι στην προηγούμενη στάση του που του προξενούσε αποστροφή. Μα ακόμα εντονότερη αποστροφή του προξενούσε το γεγονός ότι ένιωθε αποστροφή για την προηγούμενή του στάση. Η τωρινή του στάση τον φόβιζε. Ο εαυτός που φοβάται τον εαυτό. Ένας εαυτός που φοβάται έναν εαυτό που αποστρέφεται έναν εαυτό που σφάλει.

Δεν μπορούσε να ξεφύγει. Τα σπασμένα κρύσταλλα κείτονταν στο έδαφος. Τα σκορπισμένα θραύσματα της γυάλινης σφαίρας της ζωής την οποία έσπασε ο Ιωάννης Σβαν αγνοώντας τι έκανε. Κάθε φορά που έσκυβε να μαζέψει τα κομμάτια, κοβόταν. Ήταν ανώφελο να μαζέψει οτιδήποτε.

Κι αυτός ήταν ο κύριος λόγος για την ακαταστασία που επικρατούσε στο διαμέρισμα. Ήταν αδύνατο να μαζέψει οτιδήποτε χωρίς σταγόνες πηχτού αίματος να λερώσουν το πάτωμα. Κάθε κίνηση ήταν και μια νέα πληγή που έχαινε – κι αν κοιτούσε μέσα της, μέσα στο σκούρο της ανοιχτής σάρκας, μπορούσε να δει καθαρά το βάθος του εαυτού του. Διότι, για τον Ιωάννη Σβαν, ο εαυτός του σταματούσε εκεί που σταματούσε και το δέρμα.

Ο Ιωάννης Σβαν είπε στον εαυτό του πως έπρεπε να βγει από το σπίτι, να περπατήσει για λίγο στο δρόμο. Να δει τον ήλιο. Να τον αγγίξει το φως. Να τον αγγίξουν άλλοι άνθρωποι. Να αδιαφορήσουν γι' αυτόν. Και τι δε θα 'δινε για μια γερή δόση αδιαφορίας.

Το βιβλίο από το τραπεζάκι συνέχιζε να τον κοιτά χλευάζοντας. Σάρκαζε. Στις σελίδες του ήταν γραμμένες όλες κι όλες δύο λέξεις – κι αυτές σε μια γλώσσα νεκρή από καιρό. Ο Ιωάννης Σβαν την είχε διδαχθεί, και μπορούσε να μεταφράσει το νόημά τους. Το πρόβλημα ήταν πως ο Ιωάννης Σβαν γνώριζε ότι κάτι χανόταν κατά τη μετάφραση. Κάτι ουσιώδες, που χωρίς αυτό το κείμενο έμοιαζε ανόητο, τετριμμένο. Κι όμως, ο Ιωάννης Σβαν ένιωθε επίσης σίγουρος ότι σ' εκείνες τις δύο λέξεις κρυβόταν μεγάλη σοφία – μια αλήθεια για τον ίδιο και για όλους απροσπέλαστη – απροσπέλαστη μετά από τόσους αιώνες γλωσσικής φθοράς και μεταμόρφωσης. Σ' εκείνες τις δύο λέξεις ελλόχευε η διατύπωση μιας αλήθειας προσιτής μόνο σε εκείνους που μιλούσαν εκείνη την αρχαία γλώσσα, την οποία αν την συνέκρινε κανείς με τις αντίστοιχές της σημερινές θα ανακάλυπτε μια παιδική αθωότητα η οποία χάθηκε με τον καιρό, αφού το παιδί μεγάλωσε.

Το βιβλίο συνέχιζε να σαρκάζει. Έλεγε κάτι που όντως άξιζε να ειπωθεί – κάτι ακατανόητο που προερχόταν από μια εποχή κατά την οποία οι λέξεις είχαν ακόμη δύναμη. Μια δύναμη εδώ και πολύ καιρό χαμένη. Ο Ιωάννης Σβαν δε φοβόταν άλλο. Νόμιζε πως καταλάβαινε πια κάποια πράγματα, χωρίς ακριβώς να ξεχωρίζει ποια ακριβώς πράγματα καταλάβαινε καθαρά και ποια όχι. Καταλάβαινε σίγουρα πως ο φόβος δεν ήταν διέξοδος. Καταλάβαινε πως ο ίδιος αποτελούσε μέρος μιας κίνησης ήδη ξεπερασμένης. Καταλάβαινε κι άλλα πράγματα, τα οποία

δεν μπορούσε να διατυπώσει αλλά εκείνα πίεζαν τον εγκέφαλό του και κυλούσαν αργά από τα μάτια του. Θρηνούσε ξανά, σιωπηλά και άφωνα.

Και μπορούσε να προβλέψει με αρκετή σιγουριά πως θα ξαναέκανε τα ίδια λάθη. Γιατί επιτέλους είχε βρει κάτι ενδιαφέρον για να λεχθεί. Και αργά ή γρήγορα – αν όχι την ίδια μέρα ή την επόμενη, σίγουρα μέσα στον επόμενο μήνα – θα καθόταν μπροστά στη γραφομηχανή του και θα το έγραφε. Ένα καινούριο ποίημα.

ΔΩΔΕΚΑ

Φωτιά

ΜΠΗΚΑ ξανά στο βιβλιοπωλείο. Ο ιδιοκτήτης με χαιρέτησε με ένα βλέμμα αναγνώρισης. Ήμουν εκεί και την προηγούμενη.

«Το διάβασες;» με ρώτησε. Έγνεψα πως ναι.

«Σου άρεσε;»

Του απάντησα πως δεν ήταν αυτό που έψαχνα τελικά. Έκανε μια αμήχανη κίνηση με τους ώμους.

«Χρειάζομαι κάτι περισσότερο υπόγειο» του εξήγησα «κάτι λιγότερο έκδηλα μεταφυσικό. Κάτι λιγότερο χοντροκομμένο – και κάτι που να μπορεί να με κάνει στ' αλήθεια να φοβηθώ. Κάτι για να με στοιχειώσει με τέτοιο τρόπο που να μην καταλαβαίνω γιατί...»

Έμεινε για λίγο σιωπηλός κοιτώντας με. Ίσως να νόμιζε πως δεν ακουγόμουν και πολύ στα καλά μου. Τελικά κούνησε το κεφάλι.

«Καταλαβαίνω» είπε «αλλά δεν ξέρω τι να σου προτείνω»

Τον ευχαρίστησα κι έκανα να φύγω. Τη στιγμή που γυρνούσα μου είπε πως αν γινόμουν λίγο πιο συγκεκριμένος ίσως να μπορούσε να με βοηθήσει.

Του απάντησα πως χρειαζόμουν κάτι που να με γεμίζει φόβο ενώ το διαβάζω στο τραπέζι ενός καφενείου έξω στο δρόμο, κατά τη διάρκεια μιας ηλιό-

λουστης μέρας στο πολύβουο κέντρο κάποιας ελληνικής πόλης. Μία αφήγηση που να εκμεταλλεύεται και το πλέον τετριμμένο μέρος της, όπως για παράδειγμα η περιγραφή ενός τραπεζιού, με τρόπο που να αποδίδει ένα άφατο συναίσθημα αναστάτωσης στον αναγνώστη. Έψαχνα, εν ολίγοις, κάτι που να προσεγγίζει αυτό που δεν μπορεί να λεχθεί.

Ο ιδιοκτήτης του βιβλιοπωλείου με παρέπεμψε τότε στον κινηματογράφο τρόμου. Φαίνεται πως δεν καταλάβαινε. Του ζήτησα τον υπολογιστή του για μερικά λεπτά, για να γράψω κάτι. Δεν έδειχνε πρόθυμος να με αφήσει, αλλά τελικά μου παραχώρησε το πληκτρολόγιο, μάλλον γιατί του προξενούσα περιέργεια. Μπορεί να μη συμπεριφερόμουν απόλυτα φυσιολογικά, μα οι εκφράσεις του σώματός μου ήταν απόλυτα καθησυχαστικές. Δεν πρέπει να έμοιαζα επικίνδυνος, ούτε στο ελάχιστο.

Για μισή ώρα έγραφα ασταμάτητα. Εκεί γράφτηκε αυτή εδώ η ιστορία. Μετά έφυγα για να τον αφήσω να διαβάσει. Έβλεπα μια βόλτα, έφαγα ένα κομμάτι πίτα και μετά από μία ώρα επέστρεψα στο κατάστημα.

*τρεις λαγοί, τρεις λαγοί ξεκοιλιασμένοι
πηδάνε μέ-
πηδάνε μέσα στη φωτιά φωτιά φωτιά.*

Αυτή ήταν η φράση που μου ήρθε στο μυαλό όταν αντικρυσά το βιβλιοπωλείο. Οι άντρες της πυροσβεστικής είχαν μόλις τελειώσει τη δουλειά τους. Μάζευαν τη μάνικα. Τρία μαγαζιά στη σειρά, το βιβλιοπωλείο ήταν το μεσαίο, μαυρισμένα καρβουνιασμένα. Αποκαΐδια από βιβλία χαμένα όπως οι βρυκόλακες στο φως της ημέρας.

Ρώτησα έναν πυροσβέστη για τον ιδιοκτήτη.

«Κάηκε» μου απάντησε ζαρώνοντας τα χείλη και κουνώντας το κεφάλι.

Έγνεφα στον πυροσβέστη κι απομακρύνθηκα.

Στο δρόμο με σταμάτησε έντρομος ένας εύσωμος μαυριδερός άντρας με γυαλιά.

«Τι συνέβη;» με ρώτησε πανικόβλητος.

«Έπιασε φωτιά στο στενάκι. Κάηκε το βιβλιοπωλείο και τα δύο μαγαζιά δεξιά κι αριστερά» του απάντησα σφιγμένος.

«Ω, θεέ μου!» έκανε «Ο Ιωάννης είναι καλά;»

«Ποιος είναι ο Ιωάννης;»

«Ο βιβλιοπώλης...» απάντησε ξέπνοος.

Φόρεσα τη γκριμάτσα της θλίψης και κούνησα το κεφάλι πέρα δώθε με τα μάτια κλειστά.

ο καιρός τσιγκλάει τα χαρούμενά του μάτια τα κοσμήματα πέφτουν η ακτή κοντεύει ο μαγικός κύκλος έρχεται εσύ εγώ κι οι υπόλοιποι φίλοι μας...

«Μοίρα» είπε ο χοντρός άντρας. Η έκφρασή του είχε παγώσει κι ο πανικός του είχε καταλαγιάσει. Η ενεργητικότητά του είχε χαθεί όπως ενός σκύλου αφού κολλήσει με τη σκύλα. Ποτέ δεν έχω δει σκυλί να ζευγαρώνει – μόνο γάτες. Λένε πως οι γάτες είναι του διαβόλου. Εμένα μ' αρέσουν οι γάτες, ειδικά οι μαύρες. Αλλά οι αγαπημένοι μου είναι οι μεγαλόσωμοι γάτοι με το κοκκινωπό τρίχωμα και τα μπλε μάτια. Σαν κι αυτόν που μας κοιτούσε ξαπλωμένος στο καπό ενός αυτοκινήτου όσο μιλούσα με τον άντρα, ο οποίος, παρεμπιπτόντως, δεν φανέρωνε καμία διάθεση να συνεχίσει το δρόμο του.

«Στο βιβλιοπωλείο πήγαινα κι εγώ, αλλά...» παρατήρησα. Με κοίταξε ερωτηματικά. Πρόσεξα ότι το δέρμα του προσώπου του ήταν σχεδόν πλήρως άτριχο, με εξαίρεση μερικές αδέσποτες αναιμικές τριχούλες, με μεγάλη απόσταση η μια από την άλλη. Και μου έκανε εντύπωση αυτό γιατί ο άντρας έδειχνε περίπου σαράντα χρονών και τα μαλλιά του έμοιαζαν να φύονται κανονικά – ίσως υπερβολικά κανονικά –

χωρίς καν την υποψία φαλάκρας ή αραιώσης. Σκέφτηκα πως ίσως να φορούσε περούνα.

Είπε πως δεν άντεχε να πάει να δει τα καμένα μαγαζιά και προσφέρθηκε να με κεράσει μια μπύρα. Δέχθηκα.

«Τι να πω...» έλεγα καθώς περπατούσαμε «δεν μπορώ κι εγώ να το πιστέψω. Εσείς πως μάθατε ότι κάτι συνέβη;»

«Πήγαινα να πάρω ένα βιβλίο που είχα παραγγείλει και πέτυχα έναν γνωστό μου είπε ότι έπιασε φωτιά πιο κάτω τον ρώτησα που έπιασε φωτιά και μου είπε μου έδειξε το στενάκι – τρόμαξα...»

Εγώ δεν είχα τρομάξει. Είχα ξαφνιαστεί, χωρίς να ξέρω το γιατί. Το φυσιολογικό ήταν να θλιβώ ή να φοβηθώ. Αλλά δεν ένιωθα τίποτε από αυτά, μόνο μια περιέργεια.

Εκείνος συνέχισε να λέει, πως ήξερε τον ιδιοκτήτη πολλά χρόνια, πως ήταν φίλοι, πως πήγαινε κάθε τόσο να συζητήσει με εκείνον και να παραγγείλει καινούρια βιβλία. Δεν άκουγα με ιδιαίτερη προσοχή τα λόγια του. Έγνεφα κάθε τόσο, μα δεν άκουγα προσεκτικά. Καθίσαμε σε ένα σκοτεινό καφέ και ήπιαμε χωρίς πολλά λόγια μια μπύρα. Μετά ο άντρας, με τον οποίο δεν είχαμε ακόμη επίσημα συστηθεί, σηκώθηκε και κατευθύνθηκε προς την τουαλέτα. Η μπύρα ήταν πολύ νόστιμη. Ήπια την τελευταία γουλιά όσο ο χοντρός ήταν στην τουαλέτα.

*ο ρινόκερος σκάει σ το πά-ρά-θύ-ρό
και πηδάει από τον τέ-τά-ρτό οό-ρό-φό!*

Ο άντρας ξαναγύρισε.

Κάθισε στη θέση του. Παρήγγειλε άλλη μία μπύρα και μετά άλλη μία. Τον συνόδεψα ευχαρίστως.

Πριν φύγουμε, μια γριά μαζί με μια γυναίκα μπήκαν στο μαγαζί.

στράτα στρατούλα τρύπια ποντικούλα

Η γυναίκα υποβάσταζε τη γριά – εκείνη κρεμιόταν από πάνω της με έναν τρόπο ίδια άρρωστο παιδί.

Η γριά κοίταζε τον χοντρό.

«Αααα, δες τι μεγάλη κοιλιά που έχει αυτός!» σχολίασε κακόβουλα.

«Σσσουτ!» έκανε η γυναίκα «έλα μαμά να κάτσουμε να πιούμε καφέ»

Όταν τελικά η σερβιτόρα ήρθε να την πληρώσουμε, ο χοντρός δεν έκανε καμία κίνηση.

η κοιλιά σου θα σκάσει. Πππππάφφφ!

«Πλήρωσε και τα δικά μου» είπε «θα σου τα δώσω μετά.»

Δεν αντέδρασα για να μη δημιουργηθεί φασαρία μπροστά στον κόσμο. Τα χρήματα που είχα στο πορτοφόλι έφτασαν ακριβώς για το λογαριασμό. Τώρα θα έμενα άφραγκος για την υπόλοιπη εβδομάδα. Δεν με πείραζε όμως. Το πρόβλημα της σίτισης του σώματός μου είχε λυθεί από καιρό.

Ο άντρας σηκώθηκε να πάει μια τελευταία φορά στην τουαλέτα πριν την αναχώρησή μας. Τον περίμενα παρατηρώντας τη σερβιτόρα, η οποία, αν μη τι άλλο, ήταν αρκετά θελκτική – και φιλική – με όλους ανεξαιρέτως, ακόμα και με τη χειρότερη ξινόφατσα. Ο χοντρός αργούσε να επιστρέψει. Με αγένεια, σηκώθηκα και έφυγα. Βγαίνοντας από το μαγαζί, άκουσα μια κραυγή. Στοιχημάτισα ότι ακούστηκε από την τουαλέτα.

Η σερβιτόρα με πρόλαβε στο δρόμο. Μου είπε τι συνέβη. Της άφησα το όνομα και το τηλέφωνό μου. Της επισήμανα ότι ο άνθρωπος μου ήταν σχεδόν άγνωστος. Πρώτη φορά τον συναντούσα.

τρεις μαύρες λικνίζονται και κουβαλάνε μπανάνες με πανέρια στα κεφάλια

κόκκινοι μανδύες τα μάτια τους κόκκινα τα δόντια τους λευκά

έτοιμα μαύρα να γίνουν να λερώσουν απ' το αίμα

Μου τηλεφώνησε η κοπέλα από το μπαρ. Ο χοντρός είχε αυτοκτονήσει, έτσι είπε η αστυνομία. Η κοπέλα με πληροφόρησε ότι έδωσε το όνομα και το τηλέφωνό μου στις αρχές. Στο τέλος της συνομιλίας με ρώτησε αν θα πέρναγα καθόλου από εκεί. Της είπα πως θα πέρναγα την επόμενη, για μια βόλτα.

Όπως και έκανα. Πήγα στο μπαρ το επόμενο απόγευμα και τη βρήκα λίγο πριν σχολάσει. Ήπια έναν καφέ στον πάγκο. Έβρεχε. Συζητούσαμε εύθυμα, χωρίς ίχνος πένθους για το νεκρό άγνωστο. Άναψα τσιγάρο αλλά εκείνη ξίνισε λίγο.

«Σ' ενοχλεί;» τη ρώτησα. Στράβωσε.

«Ναι» είπε «μ' ενοχλεί...»

Μου φάνηκε περίεργο γιατί στη δουλειά της είχε συνεχόμενη επαφή με τον καπνό, αλλά τελικά το έσβησα. Η αλήθεια είναι πως ο εξαερισμός ήταν πολύ καλός και η ατμόσφαιρα του μαγαζιού – ίσως και λόγω της πεσμένης κίνησης εκείνη την ημέρα – ήταν πρωτοφανώς καθαρή. Το τσιγάρο μου θα τη χαλούσε πράγματι την ατμόσφαιρα στο μαγαζί εκείνη την ημέρα.

Πέρασα λίγη ώρα χτυπώντας τα δάχτυλα ρυθμικά στο τραπέζι και περιφέροντας νευρικά το βλέμμα μου στο ταβάνι. Προσποιούμουν τον αμήχανο. Εκείνη είχε λίγη δουλειά ακόμη.

*πίσω στο καμένο σπήλαιο πατάω μέσα σε μαβιά
δάκρυα και ούρα παιδιών*

Γέλασα για λίγο μόνος. Διακριτικά.

Φύγαμε από το μπαρ και πήγαμε σ' ένα άλλο μαγαζί και ήπιαμε. Μιλούσαμε ο καθένας για τη ζωή του – μισά ψέματα μισές αλήθειες. Μετά από ώρα και αρκετό ποτό, πιάσαμε να συζητάμε για τον χοντρό. Έπειτα μιλήσαμε για τον βιβλιοπώλη, η κοπέλα τον ήξερε, ψώνιζε περιστασιακά από εκεί. Της είπα με λεπτομέρειες τι είχε συμβεί.

Η κοπέλα είχε κόκκινα μαλλιά – μπλε μάτια. Προφανώς έβαφε τα μαλλιά της, το χρώμα ήταν πολύ χτυπητό.

Ενδιαφέρθηκε για την ιστορία μου – εκείνη που έγραφα για το βιβλιοπώλη. Ρώτησε αν είχε χαθεί στη φωτιά. Ή αν είχα κρατήσει αντίγραφο του αρχείου. Της απάντησα ότι την εκτύπωσα πριν φύγω από το βιβλιοπωλείο. Φυσικά είπα ψέματα. Δεν εκτύπωσα τίποτα.

Η κοπέλα μου ζήτησε τότε να διαβάσει την ιστορία. Ασχολούνταν, είπε, με ιστορίες φανταστικού. Τη ρώτησα αν έγραφε. Είπε πως δεν την ενδιέφερε το γράψιμο. Της άρεσε να διαβάζει.

Τη ρώτησα αν ήταν σίγουρη. Είπε ναι.

Τη ρώτησα αν ήταν σίγουρη σίγουρη. Έδειξε να δυσανασχετεί.

Αργότερα πήγαμε στο σπίτι της. Εκείνη ξάπλωσε αμέσως στον καναπέ εξουθενωμένη και μου ζήτησε την ιστορία.

Άνοιξα την τσάντα μου κι έβγαλα πέντε τσαλακωμένα φύλλα χαρτιού. Τα άρπαξε από τα χέρια μου πριν προλάβω καλά καλά να τα ισιώσω στοιχειωδώς.

«Δώστα μου» είπε – «τώρα κάνε μια βόλτα. Δες τηλεόραση, κάνε κάτι. Δεν μπορώ να με κοιτάς όταν διαβάζω» κι έτρεξε στην κρεβατοκάμαρα. Έκλεισε την πόρτα. Άκουσα τον θόρυβο του κρεβατιού καθώς η κοπέλα βουτούσε πάνω του.

Πέρασε μισή ώρα, πέρασε μία ώρα, ίσως παραπάνω. Εγώ ξάπλωνα στον καναπέ και κοίταζα τα σχήματα της υγρασίας στο ταβάνι. Που και που έπεφταν σκουπιδάκια στα μάτια μου οπότε αναγκάζομουν να τα ανοιγοκλείνω.

Ξαφνικά εκείνη όρμησε με θόρυβο στο σαλόνι. Με κοιτούσε με απέχθεια με μίσος.

«Τι συνέβη;» ρώτησα με περιέργεια. «Σου άρεσε;»

Η γλώσσα της έμοιαζε να έχει παραλύσει.

«Είσαι... είσαι...» κατάφερε μόνο να αρθρώσει.

«Τι είμαι;» τη ρώτησα απορημένος.

Έτρεξε προς το μέρος μου και με κλότσησε στο πρόσωπο. Ευτυχώς το κεφάλι μου ακουμπούσε στα μαξιλάρια, διαφορετικά ίσως να με είχε σκοτώσει – λέμε τώρα... Έπειτα άρπαξε μια καρέκλα από το τραπέζι κι έκανε να μου επιτεθεί. Αλλά το ξανασκέφτηκε, η οργή της ξεθύμανε – και στάθηκε ξέπνοη ένα μέτρο μπροστά μου. Έκλαιγε. Με σπασμένη φωνή με ρώτησε αν ο χοντρός είχε διαβάσει την ιστορία μου.

δεν ξέρεις αν θα ξεγεννήσει ψέματα μα σίγουρα θα 'ναι νεκρό

Της απάντησα πως φυσικά την είχε διαβάσει, του την είχε στείλει ο βιβλιοπώλης μέσω διαδικτύου.

Τότε εκείνη έτρεξε μανιασμένα μέχρι την μπαλκονόπορτα, την άνοιξε, δρασκέλησε τα κάγκελα και πήδηξε στο κενό. Βρισκόμασταν, αν δε με απατά η μνήμη μου, στον τέταρτο όροφο.

Η γριά που περνούσε κάτω από το μπαλκόνι της σερβιτόρας είδε ένα κορίτσι να πετάει. Χάρηκε με το θέαμα και θέλησε να μιλήσει με το κορίτσι που πετούσε – αλλά η κόρη της που την υποβάσταζε σαν να σέρνεις παχύσαρκο ζώο παρηκμασμένο βρέφος έκλεισε τα μάτια της γριάς και σφάλισε κι η ίδια τα δικά της. Μετά από μισό λεπτό η γυναίκα άνοιξε τα μάτια της κι έσυρε τη γριά μέχρι το σπίτι.

Μόνο κάτι τελευταίο. Δεν υπήρξα ειλικρινής εξ αρχής. Εξηγούμαι. Το ήξερα από την αρχή πως το βιβλίο που έψαχνα δεν υπήρχε. Άλλωστε, ποια ιστορία, ειδικά από εκείνες που γράφονται στο χαρτί, μπορεί στ' αλήθεια να τρομάξει έναν σαν κι εμένα; Ποια ιστορία έχει τη δύναμη να τρομάξει έναν δαίμονα;

ΘΑΝΑΤΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ αυτή διαδραματίζεται στον τόπο όπου ζουν τα ανθρωπάκια με το λευκό χρώμα, που είναι κάτασπρα σαν κάτασπρη κιμωλία κι είναι μεγάλα περίπου σαν μινιατούρες. Δεν έχει τόση σημασία το μέγεθος.

«Ωστε πιστεύετε ότι θα διαπρέψετε εδώ;» ρώτησε η κοπέλα με το χλωμό δέρμα και τα κοντά μαύρα μαλλιά, τα βαθουλωτά μάτια και το χιτώνιο του υποτακτικού. Έπιανε με το αριστερό της χέρι τα χαλινάρια του αλόγου μου κρατώντας το σταθερό. Με το δεξί χάιδευε το μουςούδι του αλόγου. Το ζήλευα λίγο το άλογο. Ήταν απλώς το κορίτσι των στάβλων κι εγώ έπρεπε να συναντήσω ένα πολύ σημαντικό πρόσωπο στη χώρα τους, δεν θυμάμαι ακριβώς ποιον, μάλλον κάποιον ξακουστό ραψωδό που λεγόταν ότι στις ιστορίες του μπορούσε κανείς να βρει – εδώ υπήρχαν διάφορες εικασίες – κάποιοι έλεγαν την αθανασία, κάποιοι άλλοι την απόλυτη γνώση, κάποιοι το πραγματικό όνομα του θεού στη γλώσσα των θεών – αλλά η πιο έγκυρη άποψη – έστω η άποψη των πιο έγκυρων ανθρώπων – δηλαδή εκείνων που καπηλεύονταν αδίστακτα την έννοια της εγκυρότητας – ήταν ότι κάποιος μπορούσε να βρει στις αφηγήσεις του ραψωδού, αν ήξερε βέβαια να ακούσει, το ίδιο το νόημα του θανάτου.

Αλλά ο ήλιος είναι ο εωθινός δολοφόνος που σκοτώνει τα ανθρωπάκια. Τα ανθρωπάκια ζουν (στο μυαλό μου) πριν το ξημέρωμα και μου λένε ιστορίες. Οπότε, επειδή κοντεύει να ξημερώσει, θα ξεχάσω προς στιγμήν την ιστορία του ραψωδού που υποσχόταν το νόημα του θανάτου – άλλωστε δεν ήμουν σίγουρος αν με ενδιέφερε ούτως ή άλλως – και θα κάτσω να ακούσω την ιστορία της κοπέλας του στάβλου που σίγουρα ήταν ομορφότερη και σίγουρα υποσχόταν περισσότερα από το γεροραψωδό, ο οποίος το πιο πιθανό ήταν να μισομουρμούριζε γεροντικά φληναφήματα ντυμένα σαν σκοτεινές σοφίες.

Πάνω στο άλογο άγγιξα το δέρμα μου κι ένιωσα πως ήταν άσπρο. Έξυσα το πρόσωπό μου για να βγει επιτέλους η πούδρα μα δεν ήταν πούδρα. Η μεταμφίεσή μου είχε αφομοιωθεί από το σώμα μου – ή εγώ είχα αφομοιωθεί από τη μεταμφίεση. Ξεκαβαλίκεψα και ακολούθησα την κοπέλα στα άχυρα. Είχαμε το ίδιο μέγεθος. Εκείνη τότε, βιαστικά βιαστικά, ξεκίνησε να αφηγείται την ιστορία της, μιλούσε γρήγορα μη μας προλάβει ο φονιάς. Άρχισε να μου λέει για το φρενιασμένο πρόσωπο της γριάς δολοφόνου με το αλτσχάιμερ –

Δεν ξέρω πως, μα το μάντευα ότι το καλοκαίρι δεν θα μπορούσε να φέρει τίποτα καλό για ακόμη μια χρονιά.

Βρωμοκοπούσε αλκοόλ τρία καθίσματα μπροστά. Ηλιοκαμένος, όμορφος, ιδρωμένος, γεροδεμένος και βρώμικος μεσόκοπος χωριάτης που μιλούσε στο τηλέφωνο.

«Μα Μαρία κάνεις κάποιες φορές κι εσύ κάτι ερωτήσεις! Με ρωτάς αν θα πάω σε μαγαζί; Συγγνώμη Μαρία και τι θέλεις να κάνω; Πώς τολμάς δηλαδή να με ρωτάς τέτοιο πράγμα; Άκου εκεί! Δηλαδή θα πας σε μαγαζί; Έ και τι θέλεις να κάνω ρε Μαρία;

Να κάτσω και να την παίξω; ... Μαρία, μερικές φορές, βρίσκω τις ερωτήσεις σου πολύ εεκνευριστικές»

Κοιτούσα έξω από το παράθυρο κι όσο κι αν προσπαθούσα δεν τα κατάφερα να μην τον ακούω. Η φωνή του σφυροκοπούσε το κεφάλι μου και την καρδιά μου και μ' αρρώσταινε.

Όταν φτάσαμε τον ακολούθησα. Ακολούθησα τον λιγδιασμένο μέθυσο μέχρι μια κακόφημη γειτονιά της πόλης. Εκεί, σ' ένα σκοτεινό σοκάκι τον σταμάτησαν κάτι μπάτσοι που ξεφύτρωσαν από το πουθενά. Του ζήτησαν ταυτότητα, εκείνος την έβγαλε πανηγυρικά από την τσέπη του σακακιού μαζί με τσαλακωμένα χαρτονομίσματα των πενήντα ευρώ.

Είχα κάτσει ακριβώς δίπλα τους και κοιτούσα. Δεν μου έδωσαν σημασία. Μονάχα συναντήθηκαν τα βλέμματά μας με ενός νεαρού μπάτσου και ανταλλάξαμε μια εύθυμη και γεμάτη νόημα ματιά. Ο γηραιότερος αστυνομικός έκανε στον μεθυσμένο κανονικότατη ανάκριση. Ο άντρας είχε αρχίσει να εκνευρίζεται. Σε λίγο άρχισε τρέμει και να φωνάζει και να τους βρίζει αλλά αυτοί συνέχισαν να τον κοροϊδεύουν. Μισές τις έλεγε τις βρισιές ο καημένος και μπερδευε εντελώς τα λόγια του ήταν εντελώς λιώμα. Επρόκειτο βέβαια για έναν αχρείο, μα παρ' όλα αυτά ήταν για λύτωση. Προσπάθησα να τους ζητήσω ευγενικά να τον αφήσουν ήσυχο γιατί το παρατραβούσαν. Υποθέτω όμως ότι δεν ήμουν και τόσο ευγενικός γιατί έφαγα μια γκλοπιά στο πρόσωπο κι έπεσα αναίσθητος.

Όταν ξύπνησα, η τσάντα μου είχε χαθεί, ενώ δίπλα στο κεφάλι μου, πάνω στις πλάκες του πεζοδρομίου βρισκόταν πεταμένο το διαβατήριό μου (διότι ήμουν ξένος σε εκείνη τη χώρα της ιστορίας της κοπέλας). Ευχαρίστησα από μέσα μου τον κλέφτη που είχε την προνοητικότητα να ψάξει την τσάντα πριν τη σουφρώσει. Αλλά πάλι, ίσως και να την πήραν εκείνοι

οι μπάτσοι που ενδεχομένως βρήκαν ευκαιρία για πλιάτσικο.

Και τότε την είδα να στέκεται μπροστά μου, χαμένη, απισχνασμένη σαν τις γριές που διαλέγουνε για να παίξουνε τα ζόμπι σ' εκείνες τις ταινίες με τα ζόμπι. Την πλησίασα, εκείνη απλώς στεκόταν εκεί, βρωμούσε πρέπει να τα 'χε κάνει πάνω της, στο πρόσωπό της εναλλάσσονταν οι εκφράσεις, μια το παιδικό χαμόγελο της χαράς, μια το ευγενικό χαμόγελο της άγνοιας, μια το πέτρινο πρόσωπο του κενού, σαν ένα φρικτό ρομπότ με βλάβη στο σύστημα διεπαφής. Φαινόταν με την πρώτη ματιά ότι είχε άνοια κι ότι είχε κάνει κάτι κακό. Το στόμα της, η φανέλα της και τα χέρια της ήταν πασαλειμμένα με ξένο αίμα. Την πήρα αγκαζέ και περπατήσαμε μέχρι τους μπάτσους όπου την παρέδωσα και παραδόθηκα κι ο ίδιος – άλλωστε ήμασταν συνένοχοι με τη γριά, δεν ήμασταν;

Έπειτα με έδιωξαν κι εγώ έφυγα – ήδη την έψαχναν τη γριά, εγώ τους ήμουν άχρηστος. Και πήγα για να πιω καφέ σ' ένα μαγαζί απ' αυτά που μένουν ανοιχτά όλο το εικοσιτετράωρο, απ' εκείνα με τα γυμνά χορευτικά σόου. Ήπια έναν καφέ κι έπειτα παράγγειλα μια μπύρα κι άρχισα να την πίνω αργά αργά, αγγίζοντας με τα μάτια μου το υποφωτισμένο δέρμα της κοπέλας που χόρευε – ήταν πολύ όμορφο θέαμα μα το θεό. Κάποια στιγμή τρόμαξα γιατί νόμισα πως κάτω από τους σκοτεινούς χρωματιστούς προβολείς, το σώμα που κινούνταν τόσο όμορφα και αρμονικά δεν ήταν άλλο από της χαμένης αδερφής μου – βέβαια έκανα λάθος, μια φευγαλέα ψευδαίσθηση. Πάντως κάτι μου είπε η γριά, καθώς τη συνόδευα στο αστυνομικό τμήμα.

Επειδή έμοιαζε άνους και άβουλη πίστεψα ότι προς το παρόν είχε απολέσει την ικανότητα του λόγου συ-

νεπώς την οδηγούσα σιωπηλός, μαλακά, κι εκείνη ακολουθούσε χωρίς αντιστάση. «Να φοβάσαι το αίμα» είπε ξαφνικά, στην αρχή νόμισα πως μου μιλούσε μια φωνή που υπήρχε μόνο μέσα στο κεφάλι μου, αλλά όταν ρώτησα τη γριά τι είπες κι εκείνη μου ανταπέδωσε την ερώτηση – γιατί φυσικά δεν επανέλαβε τη φράση, δεν υπήρχε περίπτωση να πάρω απάντηση – κατάλαβα πως η φωνή της ταίριαζε, εκείνη ήταν που μου μίλησε – με είχε προειδοποιήσει – αλλά δεν μπορεί κανείς να βασιστεί στο παραλήρημα ενός ανοϊκού, έτσι δεν είναι;

Όταν μου είπαν τι είχε κάνει η γριά ήταν σαν να μπορούσα να δω την εικόνα – τα υγρά μάτια της να γυρίζουν σαν τρελά με μανία όπως ανέμιζαν τα ανάρια μακριά μαλλιά της στον καυτό αέρα του μεσημεριού που θα μπορούσε να είναι και νύχτα καθώς στεκόταν χαζεύοντας με το ιδρωμένο και λερωμένο φανελάκι πάνω από το νεκρό σώμα της κοπέλας που την πρόσεχε εκείνο το μεσημέρι και κάθε μεσημέρι αλλά η γριά έχει ήδη ξεχάσει – είχε ήδη ξεχάσει ότι η κοπέλα την πρόσεχε και ήδη αγνοούσε για ποιο λόγο κειτόταν εκεί μπροστά της ακίνητη και πληγισμένη – αναρωτιέται κανείς που τη βρήκε τόση δύναμη – ή που τη βρήκε τόση κακία – μα που τον είδατε τον φόνο θα πει κάποιος είναι απλώς δικαιολογημένη δίψα για αίμα ενός κορμιού που σαπίζει εν αγνοία του μα μη γελιέστε – το ξέρει πως σαπίζει εν αγνοία του γι' αυτό τρυπάει με το μαχαίρι και γλύφει το αίμα – γιατί το έχει απεγνωσμένα ανάγκη μα το αίμα πια δε θα τη βοηθήσει – και μάλλον ήξερε ότι το αίμα της κοπέλας θα ήταν το τελευταίο της κι ήθελε να το γευτεί γιατί το δικό της δεν ήταν πια κόκκινο – κάποτε ήταν κόκκινο μα τώρα στη θέση του απέμενε ένα παχύρρευστο και κολλώδες γαλάζιο υγρό – φρικτό, δυσώδες και πολύτιμο – πολύ-

τιμο γιατί ήταν σοφό με τη σοφία των άψυχων – που δεν κυλούσε πια στις αρτηρίες μα λίμναζε εκεί σαν βάλτος καταδικασμένος σε ευτροφισμό. Λίμναζε κι ανάπνεε, οι αρτηρίες που τώρα ήταν βαμμένες σαν βρώμικες φλέβες και χειρότερα πήγαιναν πάνω κάτω πάνω κάτω – το αίμα είχε αποκτήσει πια δική του αυτόνομη ζωή – δεν ήταν το αίμα της γριάς μα ήταν το αίμα του αίματος που απαιτούσε την απελευθέρωσή του – έτσι η γριά προσπαθούσε να το μολύνει με υγεία για να το ξανακάνει δικό της – χωρίς να προσπαθεί στην πραγματικότητα μόνο υπακούοντας κι ακολουθώντας σαν άθυρμα ένα πολύ βαθιά βαθιά κρυμμένο μυστικό – το μυστικό που ίσως μόνο αυτή μπορούσε να δει σ' όλον τον κόσμο.

Ή μπορεί απλώς η κοπέλα να την ενοχλούσε. Ή ίσως και να είχε επιφοχωρήσει ο φθόνος – πανταχού παρών σ' αυτήν τη χώρα. Δύσκολα κανείς καταλαβαίνει τους χαμένους ανθρώπους κι η γριά ανήκει στους χαμένους ανθρώπους, σ' εκείνους που δείχνουν ίσως ημίνεκροι βρυκόλακες μα δεν είναι. Τα μικρά λευκά ανθρωπάκια είναι οι βρυκόλακες – αυτά που τρέφονται από την ιστορία της γριάς είναι βρυκόλακες – εγώ είμαι βρυκόλακας κι εσύ είσαι βρυκόλακας ως εγγόνια της γριάς και της κάθε γριάς – ως αρχετυπικά εγγόνια της αρχετυπικής γριάς που ταλαιπωρείται και τα εγγόνια της θλίβονται και αρπάζονται από την κατάρρα του εκφυλισμού και την αγκαλιάζουν και την κάνουν αφήγηση και την σκοτώνουν τη γριά κάθε φορά που αφηγούνται – γιατί ό,τι λέγεται με ιστορίες ονομάζει κάτι που είναι ήδη νεκρό.

Μέχρι να ξημερώσει θα πρέπει να τελειώσει η κοπέλα την ιστορία – το ξέρουν όλοι πως στο φως της μέρας δεν έχει νόημα – καίγεται το χαρτί και τις στάχτες του τις ρουφάει το χρώμα σαν ζωογόνο ζουμί από φρέσκο ψοφίμι.

Κάτι τέτοια σκεφτόμουν καθώς τα μάτια μου ακολουθούσαν τις υπνωτιστικές κινήσεις του αχνοφωτισμένου χορού. Τόσο λίγο φωτισμένου που φαινόταν σαν να σβήνει. Κι όντως έσβηγε καθώς τα βλέφαρά μου έπεφταν κι η όρασή μου θόλωνε και μια σκοτεινή ομίχλη σκέπαζε τον καπνισμένο χώρο του μαγαζιού με τη δυνατή μουσική και τις όμορφες κοπέλες που χαραμίζονταν χορεύοντας για άξεστους πελάτες.

Αποκοιμήθηκα. Και όταν ξύπνησα η κοπέλα δε βρισκόταν δίπλα μου κι εγώ δεν καθόμουν πια στα άχυρα. Θυμήθηκα πως έγιναν τα πράγματα, όχι πολύ καλά, μόνο μια αμυδρή ανάμνηση του ήλιου να μας παίρνει τις ζωές, μπήκε από το παράθυρο και οι πρώτες του ακτινες έπεσαν σ' εκείνη, που άρχισε να γίνεται διάφανη – εξαφανιζόταν με τρομερούς πόνους και δεν άντεχα να τη βλέπω έτσι οπότε τη σκέπασα με το δικό μου σώμα, την αγκάλιασα σφιχτά κι όντως πονούσε. Ή ίσως και να μη χρειάστηκε να την αγκαλιάσω γιατί η αλήθεια είναι πως για εκείνο το ξημέρωμα ζούσα μέσα στο δέρμα της. Δεν έχει σημασία. Μαζί χάθηκε και το εραλδικό μου άλογο (το σύμβολο του οίκου μου).

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΑΥΤΗΝ την ιστορία μου τη διηγήθηκε – μια νύχτα που η καλοκαιρινή καταιγίδα ξέπλενε τους δρόμους της μικρής μας πόλης – ένας από τους πρωταγωνιστές της. Καθόμασταν στο μπαρ όπου κάθομαι όλες τις βροχερές νύχτες και πίναμε τη μπύρα μας. Αυτός μιλούσε κι εγώ άκουγα και μύριζα τη βροχή.

Ο άντρας που μου μιλούσε ήταν ο ιερέας της ενορίας μας, ένας φιλήσυχος άνθρωπος με εντονότατες, ωστόσο, εθνικιστικές πεποιθήσεις τις οποίες δεν παραλείπει να υπερασπίζεται τακτικά από αμβώνας. Ξεκίνησε την ιστορία του λέγοντας ότι μια μέρα, πριν μερικά χρόνια, μια βροχερή χειμωνιάτικη ημέρα πριν μερικά χρόνια, αφού κλείδωσε τη σιδερένια πόρτα του πρόναου κι αφού κατέβηκε προσεκτικά τα σκαλιά γιατί φοβόταν μήπως γλιστρήσει στον πάγο, είχε μία εξαιρετικής σπανιότητας συνάντηση. Εκεί, στη βάση των σκαλοπατιών, ήταν καθισμένος ένας ζητιάνος. Μπροστά στο ζητιάνο ένα αναποδογυρισμένο καπέλο τζόκει περιέμενε τα κέρματα των πιστών.

Ο ιερέας στάθηκε μπροστά στο ζητιάνο και άρχισε να ψαχουλεύει τις τσέπες του παντελονιού που φορούσε κάτω από το ράσο για να βρει τα ψιλά του. Τότε πρόσεξε το πρόσωπο του ζητιάνου. Στο σημείο όπου θα έπρεπε να προεξέχει η μύτη υπήρχε ένα

άμορφο κομμάτι σάρκας – ή κάποιο υλικό που έμοιαζε με σάρκα. Πέρα από αυτό, τα μάγουλα του ζητιάνου ήταν ρουφηγμένα, το πρόσωπό του αυλακωνόταν από βαθιές ρυτίδες και το κορμί του ήταν απισχασμένο σε ενοχλητικό βαθμό. Η εξαθλιωμένη εμφάνιση του ζητιάνου προκάλεσε αποστροφή στον ιερέα. Αλλά κατάφερε να συγκρατηθεί και δεν το έδειξε – δεν έδειξε τίποτα που να δήλωνε την πραγματική του αντίδραση, τίποτε εκτός από εκείνο το πρώτο πανικόβλητο βλέμμα στη θεά της λέπρας, το οποίο διορθώθηκε ακαριαία από μια έκφραση συμπάθειας.

Ο ιερέας έριξε με μια κοφτή κίνηση τα κέρματα στο ανοιχτό, βρωμισμένο καπέλο του ζητιάνου – και βιάστηκε να φύγει. Τα κέρματα έκαναν θόρυβο όταν έπεσαν στο καπέλο. Ο ιερέας τα έριξε από ψηλά – δεν έσκυψε καθόλου πριν αφήσει τα κέρματα στο έλεος της βαρύτητας.

Ο ιερέας είχε κάνει μερικά βήματα πριν τον σταματήσει η φωνή του ζητιάνου. «Μανόλη» ακούστηκε η φωνή και ο ιερέας σταμάτησε. Έμεινε εκεί στη θέση του κοιτώντας μπροστά. Ο ζητιάνος επανέλαβε το όνομα του ιερέα – όχι το ιερατικό όνομα μα το βαπτιστικό του.

Ο ιερέας έκανε αργά μεταβολή, βημάτισε σιωπηλός και στάθηκε μπροστά στο ζητιάνο.

«Ορίστε;» ρώτησε πολύ ευγενικά το ζητιάνο.

Ο τελευταίος ευχαρίστησε τον ιερέα για την προσφορά του. «Μονάχα αυτό» πρόσθεσε («υπάρχει κάτι ακόμα το οποίο θα μπορούσες να κάνεις για 'μένα...») Ο ιερέας συνοφρυώθηκε μα προέτρεψε τον ζητιάνο να συνεχίσει. Τότε ο λεπρός ζητιάνος παρακάλεσε τον ιερέα να τον φιλοξενήσει εκείνο το βράδυ στο σπίτι του, επειδή αν έμενε έξω όπως συνήθιζε, θα πάγωνε στα σίγουρα. Ο ιερέας δέχτηκε με χαρά. Χαμογε-

λούσε φιλικά. Ο λεπρός έκανε μόνο μια πικρή γκριμάτσα που έμοιαζε με ειρωνική απομίμηση χαμόγελου. Τα μπλαβιά του χείλη ήταν έτοιμα να σκάσουν. Ο ζητιάνος είπε στον ιερέα να τον συναντήσει στο προαύλιο του ναού στις δώδεκα τα μεσάνυχτα. Του είπε ότι θα δούλευε μέχρι τότε και παραπονέθηκε για το γεγονός ότι οι άνθρωποι της συγκεκριμένης πόλης δεν ήταν και ιδιαίτερα φιλόανθρωποι. Και ήταν όντως αλήθεια ότι τους ζητιάνους τους αντιμετώπιζαν με καχυποψία. Ο ιερέας κατένευσε, χαιρέτησε κι έφυγε. Τριγύρω στην αυλή του ναού υπήρχαν κομμάτια χιονιού τα οποία δεν είχαν λιώσει ακόμα – και η τελευταία χιονόπτωση ήταν πριν μισό μήνα.

Αργότερα την ίδια μέρα, στην κατάμεστη νυχτερινή αγορά νόμισε πως είδε το ζητιάνο καθισμένο σε μια γωνία με το καπέλο του ανοιχτό μπροστά στα πόδια του, να εκλιπαρεί για έλεος. Ο ιερέας προσπάθησε να ανοίξει δρόμο μέσα από το πλήθος σκοντάφτοντας στις γιορτινές σακούλες με τις προμήθειες που κρέμονταν από τα χέρια των πιστών. Όταν τελικά κατέφερε να φτάσει μέχρι τη γωνία όπου νόμισε ότι τον είδε, ο ζητιάνος είχε εξαφανιστεί. Ο ιερέας κοίταξε τριγύρω μα το μόνο που είδε ήταν κινούμενοι τοίχοι που αποτελούνταν από μια μάζα θολών προσώπων, μια πασαλειμμένη κινούμενη ομίχλη. Η ομίχλη κινούνταν νευρικά και βιαστικά, ακολουθώντας τις αυθαίρετες ριπές ενός παγωμένου ανέμου. Ο ιερέας άρχισε να μη νιώθει τη μύτη του κι αποφάσισε να επιστρέψει στο σπίτι.

Τα μεσάνυχτα στο προαύλιο του ναού. Ο ιερέας έφτασε νωρίτερα και περίμενε όρθιος, κάνοντας νευρικές κινήσεις, ενδόμυχα ευχόμενος να μην εμφανισθεί ο ζητιάνος. Ο ιερέας αποφάσισε πως θα έφευγε μετά από δεκαπέντε λεπτά καθυστέρηση. Παρηγορήθηκε στη σκέψη πως ακόμα κι αν κολλούσε λέπτρα, θεραπεία υπήρχε.

(Εντούτοις, για την άλλη αρρώστια που ο ζητιάνος είχε ήδη μεταδώσει στον ιερέα δεν υπήρχε θεραπεία. Κι ο ιερέας δέχθηκε τον ζητιάνο με τα σημάδια της αρρώστιας καθώς ο λεπρός τον πλησίαζε διασχίζοντας το σκοτεινό προαύλιο του ναού της μικρής μας ενορίας. Το καλωσόρισμα του ιερέα έφερε όλα τα σημάδια της αρρώστιας, καθώς ξαφνικά εμφορήθηκε από εκείνη την παλιά βεβαιότητα.)

Ο λεπρός επιβιβάστηκε στο αμάξι, στη θέση του συνοδηγού. Ο ιερέας τού μιλούσε μαλακά, θα έλεγε κανείς με αγάπη. Ο ιερέας ζούσε μόνος. Δε χρειάστηκε πολλή ώρα για να φτάσουν στο διαμέρισμά του, όπου ο ιερέας διήγε βίο ασκητικό. Το διαμέρισμα ήταν παγωμένο. Ο ιερέας ζούσε χωρίς θέρμανση.

Μετά από μια σύντομη επίδειξη των βασικών χώρων του διαμερίσματος, ο ιερέας αποσύρθηκε στην κρεβατοκάμαρά του. Στο ζητιάνο παραχωρήθηκε ο καναπές του σαλονιού και μια μάλλινη κουβέρτα. Αλλά ο λεπρός κρύωνε. Φώναξε τον ιερέα ο οποίος μόλις είχε ξαπλώσει. Ο ιερέας σηκώθηκε. Ο λεπρός τον παρακάλεσε να του παραχωρήσει το κρεβάτι του γιατί κρύωνε υπερβολικά, πιθανόν να είχε αρρωστήσει. Ο ιερέας έκανε ό,τι του ζήτησε ο ζητιάνος. Ο λεπρός έδειχνε να υποφέρει. Το κρεβάτι ήταν όντως πολύ ζεστό.

Ο ιερέας ξάπλωσε στον καναπέ και σκεπάστηκε με τη μάλλινη κουβέρτα. Ο ίδιος δεν ένιωθε να κρυώνει. Σκέφτηκε πως ο ζητιάνος στ' αλήθεια είχε αρρωστήσει.

Αλλά ο λεπρός κρύωνε ακόμη. Φώναξε τον ιερέα ο οποίος σηκώθηκε ξανά, αυτή τη φορά από τον καναπέ όπου είχε ξαπλώσει σκεπασμένος με τη μάλλινη κουβέρτα. Ο ζητιάνος ζήτησε από τον ιερέα να ξαπλώσει δίπλα του. Ο ιερέας τότε, έχοντας στο μυαλό του πως ο ζητιάνος δεν ήταν άλλος από τον κύριο

ημών Ιησού Χριστό, έπραξε όπως τον παρακάλεσε ο λεπρός.

Εντούτοις ο λεπρός εξακολουθούσε να κρυώνει. Έτσι ζήτησε από τον ιερέα να τον ζεστάνει με το σώμα του. Ο τελευταίος έκανε όπως τον παρακάλεσε ο λεπρός. Τον πλησίασε και τον αγκάλιασε.

Στη συνέχεια ο λεπρός αποζήτησε τη θέρμη των χειλιών του ιερέα. Ο ιερέας του την προσέφερε. Ικανοποίησε την επιθυμία του λεπρού, γνωρίζοντας πως ασπάζεται χείλη του Σωτήρα του.

Σύντομα ο λεπρός έπεσε σε λήθαργο. Ο ιερέας τον ακολουθούθησε. Ο τελευταίος ένωσε τον ζητιάνο όταν στη μεση της νύχτας σηκώθηκε από το κρεβάτι και βγήκε από το σπίτι. Άκουσε κι ένα υπόκωφο χλιμίντρισμα, έναν ήχο που προσέγγιζε το ανθρώπινο γέλιο. Έμεινε στη θέση του με τα μάτια σφιγμένα κλειστά.

Μια φαντασμαγορική αποκάλυψη της πραγματικής φύσης του λεπρού, η οποία ίσως να αναμενόταν από τον ιερέα, δε συνέβη. Αλλά κι ο ίδιος ο ιερέας γνώριζε πως οι φαντασμαγορικές αποκαλύψεις ανήκαν μόνο στη σφαίρα της μυθοπλασίας. Εξακολούθησε λοιπόν τη ζωή του πιστεύοντας ότι εκείνος ο ζητιάνος ήταν όντως ο Χριστός.

Κι όση ώρα μου μιλούσε σ' εκείνο το σκοτεινό μπαρ εκείνη τη βροχερή ημέρα του βροχερού χειμώνα εκείνης της χρονιάς, ακόμα πίστευε πως ήταν ένας άγιος που είχε ασπαστεί τα χείλη του Χριστού. Μα το μόνο που μπορούσα να δω εγώ ήταν το φαγωμένο, βαθιά χαρακωμένο πρόσωπό του πίσω από την μεγάλη γενειάδα. Εκείνος το ίδιο θα πίστευε μέχρι το τέλος.

Ίσως ο ιερέας να μου έλεγε ψέματα – ίσως να μου έλεγε την αλήθεια. Δεν μπορούσα να ξέρω. Άλλωστε είχα μάθει ποτέ να μην εμπιστεύομαι έναν άνθρωπο

της εκκλησίας. Αυτό που μου έκανε εντύπωση ήταν ότι τελικά επισκεύτηκε έναν γιατρό κι έκανε τη θεραπεία. Έστω κι αργοπορημένα. Αν όντως πίστευε ότι ήταν άγιος, για ποιο λόγο να μη δεχθεί την αρρώστια ως ευλογία; Την απομόνωση ως πνευματική άσκηση; Το θάνατο ως λυτρωτική ανταμοιβή;

Με τον άγιο πρώην λεπρό ιερέα συνεχίσαμε να πίνουμε τις μπίρες μας μέχρι να κλείσει το μαγαζί. Όταν βγήκαμε είχε ξημερώσει κι ακόμη έβρεχε.

Καθώς γύρισα σπίτι με αργά βήματα, μουσκεμένος ως το κόκκαλο, σκεφτόμουν πως εκείνος ο ζητιάνος που αγκάλιασε τον ιερέα της ενορίας μας ίσως να ήταν κι ο ίδιος ένας ιερέας σαν τον ιερέα μας, ίσως μάλιστα να κόλλησε την αρρώστια με τον ίδιο τρόπο που την κόλλησε ο ιερέας μας – από αγάπη ή από υποταγή ή από έρωτα για το θείο. Όπως κι ο δικός μας ιερέας, ίσως κι εκείνος να σκέφτηκε πως ίσως να ήταν άγιος και στη συνέχεια να το πίστεψε. Κι ίσως να σκέφτηκε πως εφόσον ο ίδιος αγίασε, ίσως να μπορούσε να βοηθήσει κι άλλους οι οποίοι το άξιζαν να το κάνουν το ίδιο, να γίνουν το ίδιο. Έτσι ίσως να άρχισε να περιηγείται στη χώρα ζητιανεύοντας στα σκαλιά των ναών και δοκιμάζοντας ιερείς και πιστούς και κατόπιν μοιράζοντας σ' αυτούς συνάμα το φορτίο και τη χάρη του. Χάριζε το φιλί του λεπρού σ' εκείνους που το άξιζαν. Και στ' αλήθεια το έκανε από αγάπη.

ΜΟΥΣΙΚΟΣ

ΕΝΑ νεαρό ζευγάρι έκανε τη βόλτα του κάποιο ήσυχο φθινοπωρινό απομεσήμερο. Περπατούσαν νωχελικά στον κεντρικό πεζόδρομο της μικρής, επαρχιακής πόλης στην οποία ζούσαν, περιτριγυρισμένοι από λογής λογής αργόσχολους διαβάτες που απολάμβαναν μια από τις τελευταίες ζεστές ημέρες του χρόνου. Γύρω τους υψώνονταν προσόψεις αναπαλαιωμένων τριώροφων που στέγαζαν καταστήματα ή γραφεία ή κρατικές υπηρεσίες, με την εξαίρεση κάποιων ηλικιωμένων ενοίκων οι οποίοι είχαν στήσει τα τραπεζάκια με τον καφέ στα μπαλκόνια τους κι έπλητταν παρακολουθώντας με απaráμιλλη απουσία ενδιαφέροντος την κίνηση του πεζοδρομίου, δύο ορόφους κάτω.

Μερικοί από τους διαβάτες, γνωστοί του άντρα, δευτερόλεπτα μετά το συναπάντημα και τον χαιρετισμό με το ζευγάρι, δεν κατάφεραν να συγκρατήσουν μερικά σύντομα και γεμάτα ενθουσιασμό σχόλια για την εντύπωση που τους είχε προκαλέσει η αρτιαφιχθής σύζυγος του συμπολίτη τους. Ο άντρας είχε επιστρέψει στην πόλη έπειτα από ενάμιση χρόνο απουσίας συνοδευόμενος από μια, κατά κοινή ομολογία, εκθαμβωτική γυναίκα. Αργότερα μαθεύτηκε ότι οι δυο τους είχαν παντρευτεί και ότι είχαν έρθει στη γενέτειρα του άντρα με σκοπό να εγκατασταθούν μόνιμα.

Στη θέα ή στη σκέψη της συγκεκριμένη γυναίκας, ένα συναίσθημα σφιχτού φθόνου αναδευόταν στις καρδιές φίλων και γνωστών του άντρα, ή ακόμα και αγνώστων, ανθρώπων που δεν είχε ποτέ γνωρίσει, ανδρών ή γυναικών. Εκείνο όμως που τους ενοχλούσε ιδιαίτερα ήταν ότι η γυναίκα έριχνε μόνο φευγαλέες, αδιάφορες ματιές στους τυχόντες συνομιλητές του ζευγαριού – σιωπούσε έχοντας το βλέμμα συνεχώς εστιασμένο πάνω στον άντρα της. Μα όλα αυτά, ελλείπει αφορμών για αρνητικά σχόλια, δεν εμπόδιζαν τον κόσμο να εξαίρει στις ιδιωτικές συζητήσεις την γοητεία της γυναίκας και την γοητεία που ανέδιδε το ζευγάρι – μια αριστοκρατική ομορφιά γεμάτη υποσχέσεις ευτυχίας – αρετή που δυστυχώς σπανίζει στις μέρες μας.

Το ζευγάρι κάθισε σε ένα καφενείο χωμένο σε έναν στενό παράδρομο του πεζόδρομου, παρήγγειλε καφέ και παρέμεινε αμίλητο. Ο σερβιτόρος, ο οποίος ηλικιακά μόλις έβγαινε από την εφηβεία, εντυπωσιάστηκε από τη σοβαρότητα και τη στιβαρότητα την οποία απέπνεε χωρίς καμία προσποίηση ο άντρας. Ο νεαρός στάθηκε τόσο εντυπωσιασμένος από τον άντρα που δεν πρόσεξε καν τη γυναίκα. Εδώ συνέβη κάτι το ανεπανάληπτο. Η γυναίκα σήκωσε τα μάτια της και περιεργάστηκε το σερβιτόρο. Όταν εκείνος έφυγε, ο άντρας παρατήρησε μια περίεργη λάμψη ικανοποίησης στα μάτια της. Ένα αμυδρό χαμόγελο χαραχτηκε στα χείλη του όταν οι ματιές τους συναντήθηκαν.

Στην επιστροφή προς το καινούριο τους διαμέρισμα, το ζευγάρι συναντήθηκε με έναν παλιό φίλο του άντρα. Έναν χοντρό μουσικό με ελαφρώς ακροδεξιές πεποιθήσεις. Στον κοντοκουρεμένο του σβέρκο διέκρινε κανείς διπλωμένα κομμάτια πάχους καλυμμένα από τεντωμένο δέρμα. Παρέμενε ωστόσο εξαιρετικός μουσικός και επέμενε να περάσουν από το δικό του

σπίτι για να δανείσει στον άντρα έναν δίσκο τον οποίο έπρεπε οπωσδήποτε να ακούσει. Τελικά ο άντρας ενέδωσε.

Το διαμέρισμα του μουσικού βρισκόταν όχι μακριά από εκείνο του ζευγαριού. Ο άντρας ζήτησε από τη σύζυγό του να τον περιμένει για λίγο στην είσοδο γιατί δε θα καθυστερούσε καθόλου, απλώς θα έπαιρνε τον δίσκο και θα κατέβαινε. Έτσι κι έγινε. Η γυναίκα περίμενε και σε δύο λεπτά κάποιος εμφανίστηκε στην είσοδο. Ωστόσο δεν ήταν ο άντρας της αλλά ο μουσικός ο οποίος της είπε πως αποφάσισαν με τον σύζυγό της να κάτσουν και να ακούσουν τον δίσκο παρέα. Η γυναίκα, επειδή δεν ήθελε να γυρίσει μόνη στο σπίτι, επέλεξε να ανεβεί κι εκείνη. Ο μουσικός, πολύ ευγενικά, άνοιξε την πόρτα της εισόδου και του ασανσέρ, παραμερίζοντας για να περάσει πρώτη η γυναίκα. Όμως, ενώ το βλέμμα της γυναίκας πλανιόταν αμήχανα στα άψυχα αντικείμενα του χώρου, σαν να αναρωτιόταν αν μπορούσαν να τη δουν ή όχι, εκείνο του μουσικού έπεφτε λαίμαργα στο σώμα της, σαν να μπορούσε να διαπεράσει το γαλάζιο φόρεμα που έμοιαζε με κιμονό, να διαπεράσει το ολόλευκο δέρμα της κοπέλας και να καταβροχθίσει την θερμή της σάρκα. Η γυναίκα δεν τον είδε, μα σίγουρα μπορούσε να αισθανθεί κάτι, σαν ένα αβαρές έντομο να περπατά στις ωμοπλάτες της.

Το διαμέρισμα του μουσικού ήταν διάσπαρτο με μουσικά όργανα, το πρώτο πράγμα που αντίκρισε η γυναίκα ήταν μια τρομπέτα, μετά ένα σετ από τύμπανα, μετά ένα πιάνο, μερικές κιθάρες, μα δεν μπορούσε να δει τον άντρα της. Όταν γύριψε ερωτηματικά το βλέμμα του μουσικού εκείνος έδειξε με το δάχτυλο προτεταμένο πίσω από το έπιπλο του στερεοφωνικού. Η γυναίκα έκανε τον κύκλο του επίπλου, το οποίο είχε σχεδόν το ύψος της. Από πίσω βρισκόταν

ο άντρας της, αναίσθητος, δεμένος χειροπόδαρα σε μια καρέκλα.

Ο μουσικός ακούμπησε τη γυναίκα στον δεξί της ώμο. Εκείνη τραβήχτηκε τρομοκρατημένη. Ο μουσικός τής ζήτησε να τον συγχωρήσει. Της είπε πως από την πρώτη στιγμή που την είδε ένωσε την απάρεγκλητη επιθυμία να την κάνει δικιά του. Η γυναίκα τότε προσπάθησε να επιτεθεί στον μουσικό με ένα σπασμένο δοξάρι που βρισκόταν πεταμένο εκεί δίπλα. Ο μουσικός αιφνιδιάστηκε μα απέκρουσε το χτύπημά της, τής άρπαξε το χέρι από το οποίο απέσπασε χωρίς μεγάλη προσπάθεια το δοξάρι.

Η γυναίκα έκλαιγε φριχτά και σπάραζε καθώς ο υπέρβαρος μουσικός τη βίαζε στο ηχομονωμένο δωμάτιο.

Αργότερα, όταν ο μουσικός βρέθηκε μεθυσμένος να παραμιλά για ένα πτώμα στο διαμέρισμά του, η εκδοχή της ιστορίας που έδωσε στην αστυνομία, με τη μορφή μεθυσμένου παραληρήματος, είχε ως εξής.

Ο μουσικός, μετά το βιασμό της γυναίκας, συνειδητοποιώντας το έγκλημά του και επειδή δεν επιθυμούσε να διαπράξει κάποιο χειρότερο, κινήθηκε προς την έξοδο αποφασισμένος να εξαφανισθεί για πάντα. Μα η γυναίκα έτρεξε ξωπίσω του παρακαλώντας τον να σταματήσει. Εκείνος υπάκουσε, τόση απελπισία υπήρχε στη φωνή της. Τότε εκείνη με σπασμένη φωνή του είπε ότι έπρεπε να πεθάνει ή ο άντρας της ή εκείνος. Πριν από εκείνη την ημέρα, ο άντρας της ήταν ο μόνος που την είχε γνωρίσει ερωτικά. Γι' εκείνην, ήταν θανάσιμο αμάρτημα να υπάρξει και δεύτερος. Πλησίασε το στόμα της στο αυτί του μουσικού και ψιθύρισε πως θα ανήκε σε όποιον από τους δύο επιζούσε. Ο μουσικός ένωσε έναν πρωτόγνωρο ερεθισμό καθώς ο υγρός ψίθυρος άγγιζε το αυτί του. Ο

μουσικός γύρισε στο δωμάτιο και τελείωσε την δουλειά. Όμως όταν τελείωσε, η κοπέλα είχε εξαφανισθεί. Έψαξε μα δεν κατάφερε να την ανακαλύψει.

Σύμφωνα με την εκδοχή της κοπέλας, η οποία είχε καταφύγει στο σπίτι της μητέρας της στην πρωτεύουσα, τα πράγματα έγιναν όπως τα διηγήθηκε ο μουσικός μέχρι το σημείο του βιασμού. Έπειτα όμως, οι δύο εκδοχές απέκλιναν. Η κοπέλα υποστήριζε ότι ο μουσικός έφυγε τρέχοντας, τρομοκρατημένος από τις ίδιες του τις πράξεις – ενώ εκείνη έμεινε ξαπλωμένη κατάχαμα, κλαίγοντας, μόνη στο δωμάτιο με τον άντρα της, ο οποίος είχε συνέλθει κατά τη διάρκεια του βιασμού. Όταν σήκωσε το κεφάλι από το χαλί, συνάντησε το συσπασμένο πρόσωπο του άντρα της παραμορφωμένο από μια έκφραση περιφρόνησης και μίσους. Δεν κατάλαβε αρχικά, τον ξανακοίταξε. Το στόμα της ήταν σφιγμένο – παρότι είχε συνέλθει κατά τη διάρκεια του βιασμού δεν είχε βγάλει τον παραμικρό ήχο. Έμοιαζε απίθανο, μα ο παραλήπτης του βλέμματός αυτού ήταν η ίδια. Τα χείλη του έμοιαζαν λεπτά, πολύ λεπτά, σαν χείλη νεκρού. Ανέπνεε; Βρωμούσε με την κακία ενός νεκρού που εγκατέλειψε τον κόσμο χωρίς να ειδοποιήσει κανέναν από τους δικούς του. Σήψη. Η κοπέλα τον μίσησε πέρα από κάθε μέτρο. Ξαφνικά κατάλαβε πως δεν μπορούσε να ζήσει όσο αυτός ήταν ακόμη ζωντανός. Έπρεπε να σιγουρευτεί ότι εκείνος δεν θα της μιλούσε ξανά, δεν θα την κοιτούσε ξανά, δεν θα την άγγιζε ξανά, δεν θα την πλησίαζε ξανά, δεν θα την σκεφτόταν ξανά. Για να ολοκληρώσει το έγκλημα – το οποίο ξεκίνησε με την σκέψη της – χρησιμοποίησε το σπασμένο δοξάρι. Ο άντρας έμεινε ως την τελευταία στιγμή ακίνητος, αμίλητος, το πρόσωπό του συνέχιζε να μισεί απερίσπαστα τη γυναικεία μορφή που βρισκόταν μπροστά

του. Μετά το πέρας του εγκλήματος, η γυναίκα θέλησε να σιγουρευτεί πως ούτε εκείνη θα τον σκεφτόταν ξανά. Μα δε βρήκε τη δύναμη. Αυτά ανέφερε στην ομολογία της.

Στο σημείωμα που έγραψε πριν αυτοκτονήσει, ο μουσικός αφηγήθηκε μιαν άλλη εκδοχή της ιστορίας η οποία, όπως υποστήριζε στο σημείωμα, ήταν και η αληθινή.

«Μέχρι να την κάνω δική μου, τα πράγματα έγιναν έτσι όπως τα είπα στην αρχή. Όταν η ορμή μου σώθηκε, αισθάνθηκα άσχημα γιατί όντως μου άρεσε η γυναίκα. Δεν ένιωθα γι' αυτήν μόνο έναν καθαρά σαρκικό πόθο, μα κάτι παραπάνω. Έτσι όπως την είδα να κλαίει τραυματισμένη, τη λυπήθηκα. Εξαιτίας μου βρισκόταν σε εκείνη την κατάσταση. Προσπάθησα να την παρηγορήσω. Ο άντρας της είχε εν τω μεταξύ ξυπνήσει και κόντευε να πάθει εγκεφαλικό από τη ζήλια του. Εκείνη ούτε που σήκωσε το κεφάλι να τον κοιτάξει. Της μιλούσα για διάφορα θέματα, άσχετα, της διηγείμουν αστείες ιστορίες, της ζητούσα συνεχώς να με συγχωρήσει. Όταν κατάφερα να την ηρεμήσω κάπως, της είπα «τώρα που έγινε ό,τι έγινε, τα πράγματα δεν πρόκειται ποτέ πια να είναι ίδια ανάμεσα σε εσένα και τον άντρα σου. Συγχώρεσέ με λοιπόν, ακολούθησέ με και γίνε γυναίκα μου». Τότε εκείνη γύρισε με αγριεμένο και υγρό από τα δάκρυα πρόσωπο και μου είπε «Δεν μπορώ να σε παντρευτώ όσο είναι ζωντανός αυτός». Εγώ πάγωσα για λίγο. Από το μυαλό μου πέρασε μια ιδέα μα την απόρριψα. Κατέβασα το κεφάλι, ήμουν έτοιμος να δεχτώ την ήττα μου. «Σκότωσέ τον!» φώναξε τότε εκείνη. Χλώμιασα. Τόσο μίσος δεν είχα ξανακούσει να βγαίνει από τη φωνή ανθρώπινη. «Σκότωσέ τον!» ξαναφώναζε εκείνη, αρπάζοντάς με από το μπράτσο.

Γύρισα και την κοίταξα. Απογοητεύτηκα. Αμέσως αναγνώρισα τη λάμψη στα πρησμένα μάτια της – ήταν το βλέμμα μιας μοιχαλίδας. Εκείνη τη στιγμή μου φάνηκε χειρότερη κι από εμένα. Με κατέλαβε έντονη περιφρόνηση, σχεδόν αποστροφή για το θηλυκό που βρισκόταν μπροστά μου. Τα ανακατωμένα της μαλλιά, η ιδρωμένη της σάρκα, το κάθετι πάνω της έδειχναν την ασχήμια του μωαλού και του κορμιού της. Δεν νομίζω ότι θα ήταν λάθος αν έλεγα ότι εκείνη τη στιγμή τη μίσησα όσο δεν έχω ξαναμισήσει στη ζωή μου. «Σκότωσέ τον!» Παρ' όλα αυτά υπάκουσα. Τον άντρα της τον σκότωσα γιατί της το χρωστούσα. Εξιλεώθηκα έτσι για το προηγούμενο έγκλημά μου, για όσα δηλαδή προκάλεσα σε εκείνη λόγω του ανεξέλεγκτου πόθου μου. Παρακολούθησε το φόνο ήρεμη. Εκείνος λιποθύμησε πριν του καταφέρω το θανάσιμο χτύπημα. Όταν τελείωσα διέκρινα ένα κύμα χαλάρωσης να διαπερνά το σώμα της. Την ίδια στιγμή την έδιωξα, προστάζοντάς την με απειλητική φωνή να φύγει γιατί δεν ήθελα να έχω κοντά μου μια πουτάνα. Μπόρεσα να δω πως οργίστηκε. Αλλά υπάκουσε. Νομίζω ότι υπάκουσε για δύο λόγους. Πρώτον διότι φοβήθηκε την αντίδρασή μου αν αντιστεκόταν. Δεύτερον διότι κατά βάθος αναγνώριζε το δίκαιο της απόφασής μου.

Σε λίγη ώρα θα εξιλεωθώ από το δεύτερο έγκλημα διαπράττοντας ένα τρίτο, προσφέροντας τη δική μου ζωή σε αντάλλαγμα της ζωής του άντρα. Εύχομαι να πάνε όλα καλά και να συγχωρεθώ.»

MIANTA

ΖΟΥΣΑ δίπλα στους μουσικούς που κατοικούσαν σ' εκείνο το άσπρο σπίτι με το μεγάλο γκαράζ. Μεγάλο σπίτι, δύο όροφοι τεράστιου εμβαδού, σχεδόν θα το έλεγες έπαυλη. Μόνο που ο κήπος του ήταν σχετικά μικρός. Και δεν ήταν και τόσο πολυτελής.

Υποτίθεται ότι εκεί έπαιζαν μουσική αλλά εγώ δεν τους είχα δει ποτέ να παίζουν ούτε τους είχα ακούσει. Ίσως να χρησιμοποιούσαν ακουστικά. Υπέθετα ότι κάθονταν εκεί μέσα όλη μέρα και φτιάχνονταν γιατί δεν είχα δει ποτέ κανέναν τους να βγάζει τα σκουπίδια.

Δηλαδή δεν είχα δει ποτέ κανέναν τους να βγαίνει έξω από την περίφραξη του σπιτιού. Μόνο ανθρώπους να μπαίνουν έβλεπα – τρίτους – και δεν είχα δει ποτέ κανέναν από αυτούς που έμπαιναν να κρατάει σακούλες με ψώνια. Μονάχα μια φορά στις δυο-τρεις μέρες κάποιο παιδί που παρέδιδε πίτσες χτυπούσε το θυροτηλέφωνο της αυλόπορτας κρατώντας μια τεράστια σακούλα.

Τότε κάποιος μουσικός έβγαινε από το σπίτι και σερνόταν μέχρι την πόρτα, πλήρωνε τον πιτσαδόρο, έπαιρνε τις πίτσες κι έπειτα διέσχιζε την αυλή με αργό και παράλληλα νευρικό βηματισμό, για να κλειστεί πίσω στη φωλιά του. Εγώ τους παρακολουθού-

σα, δεν είχα και τι άλλο να κάνω. Το παιδί μου τριγυρνούσε όλη μέρα στη γειτονιά – υποθέτω ότι ήταν ασφαλές, τουλάχιστον από τους μουσικούς ήταν ασφαλές. Αυτοί ήταν άκακοι.

Δεν είχα κανένα πρόβλημα αν έλιωναν στην πρέζα όλη μέρα. Τους ευχόμουν με όλη μου την καρδιά να κάνουν αυτό που θέλουν, εφόσον μπορούσαν και το κάνουν. Άκουγα μάλιστα και την μουσική τους. Εννοώ τους δίσκους τους. Ήταν ωραία, η μουσική τους, μ' άρεσε. Άρεσε και στο γιο μου. Μάνα δεν είχε ο γιος μου, αλλά δεν υπήρχε πρόβλημα, τουλάχιστον όχι γι' εμένα. Ευτυχώς δεν υπήρχε ανάγκη να δουλέψω, γιατί τότε τα πράγματα θα ζόριζαν.

Δε γνωρίζω το λόγο αλλά είχα αρχίσει να αποκτώ μια εμμονή με αυτούς τους μουσικούς. Μια μέρα τους είδα που κάθονταν στην αυλή και κάπνιζαν. Φορούσαν μόνο κοντά σορτσάκια και στα γυμνά μέρη του σκελετωμένου κορμιού τους μπορούσα να ξεχωρίσω από μακριά τα τατουάζ τους που έμοιαζαν με λερωμένο δέρμα. Είχα βγει κι εγώ στην αυλή κι έπλενα το αμάξι μου. Τους κοιτούσα και σε κάποια φάση κάποιος γύρισε το κεφάλι του προς τα 'μένα και μου φάνηκε πως κάρφωσε το βλέμμα του επάνω μου – φυσικά δεν μπορούσα να είμαι σίγουρος εφόσον η απόσταση που μας χώριζε ήταν μεγάλη – σήκωσα λοιπόν κι εγώ το χέρι και χαμογέλασα και χαιρέτησα. Εκείνος γύρισε στους άλλους χωρίς να ανταποκριθεί. Συνέχισα να τους κοιτάω, ντράπηκα λίγο για το ατελέσφορο διάβημά μου. Σε μερικά δευτερόλεπτα ο μουσικός γύρισε απότομα και ξαναστύλωσε το βλέμμα του πάνω μου. Όταν είδε ότι τον κοιτούσα σήκωσε το δικό του το χέρι διστακτικά, εν είδει χαιρετισμού. Οι άλλοι γύρω του στράφηκαν κι εκείνοι προς το μέρος μου και χαιρέτησαν. Φώναξαν να πάω να πιω μια μπύρα μαζί τους. Τους αποκριθήκα πως

πολύ θα το ήθελα μα έπρεπε να πάρω το γιο μου από την προπόνηση του μπάσκετ. Τους πρότεινα μια από τις επόμενες ημέρες να τους κεράσω εγώ μια μπύρα κάπου έξω. Φώναξαν πως ναι, θα το ήθελαν. Υποθέτω πως πίστεψαν ότι τους ντράπηκα ή τους σιχάθηκα ή τους φοβήθηκα και πιθανότατα να με κοροΐδεψαν όταν μπήκα στο αυτοκίνητο κι έφυγα. Κι εμένα σφίχτηκε κάπως η καρδιά μου γιατί όντως έπρεπε να πάρω τον μικρό από την προπόνηση.

Έτσι υποθέτω ότι ξαφνιαστήκαν εκείνο το απόγευμα όταν τους χτύπησα το θυροτηλέφωνο της αυλόπορτας και τους εξήγησα ποιος ήμουν – και επέμεινα να βγούμε όλοι μαζί και να πάμε για μια μπύρα το βράδυ αν ήθελαν και δεν είχαν κανονίσει κάτι. Οπότε βγήκαμε και πήγαμε για μπύρα κι ήπιαμε πολλές και πολύ γρήγορα, πίνοντας μαζί και ούισκυ και τους ρωτούσα και με ρωτούσαν διάφορα, εγώ απαντούσα αλήθειες αυτοί δεν ξέρω τι, στο τέλος της νύχτας αν δεν είχαν πιεί τόσο πολύ θα μπορούσαν να γράψουν μια βιογραφία μου κι εγώ ένα μικρό κομμάτι του βίου και της πολιτείας του συγκροτήματος.

Αλλά πριν από αυτό, πριν να βγούμε δηλαδή, με κάλεσαν μέσα μέχρι να ετοιμαστούν κι εκεί αντίκρισα το πιο ακατάστατο, το πιο ρυπαρό, το πιο παρηκμασμένο εσωτερικό σπιτιού που είχα δει ποτέ στη ζωή μου. Τα πάντα ήταν κατεστραμμένα, τα έπιπλα σε κατάσταση αποσύνθεσης, γάτες τριγύριζαν παντού εκεί μέσα κι όλοι οι πολυτελείς καναπέδες ήταν τρύπιοι γεμάτοι τρίχες και λεκέδες κι είχαν πάνω τους στοιβαγμένα ένα σωρό ετερόκλητα αντικείμενα. Κάθισα λίγο σ' έναν καναπέ και περίμενα προσπαθώντας να μην κοιτάω πολύ το χάλι που επικρατούσε στο δωμάτιο γιατί φοβόμουν μήπως με παρεξηγήσουν.

Μετά από εκείνο το πρώτο βράδυ ακατάσχετης

αλκοολοποσίας, άρχισα να συχνάζω στο σπίτι τους. Με τον καιρό ένωθαν όλο και πιο άνετοι μαζί μου. Έφερνα μπύρες για να τις πιούμε μαζί κι εκείνοι χρησιμοποιούσαν τις σκόνες τους ελεύθερα, σαν να μην ήμουν εκεί. Πάντα όμως έμενε κάποιος σχετικά νηφάλιος για να μου κρατάει και να του κρατάω συντροφιά. Μιλούσαμε για τα πάντα και για τίποτα. Μιλούσαμε για τη μουσική γενικά, για τη μουσική τους και για τη μουσική άλλων. Είχαν πολύ ιδιαίτερες απόψεις, απόψεις απ' αυτές που δεν μπορείς να διαβάσεις στα περιοδικά της μουσικής σκηνης. Ένωθα σαν έφηβος που ανακάλυπτε τους ήρωές του. Στην ουσία ήμουν ένας έφηβος που ανακάλυπτε τους ήρωές του, μόνο που οι ήρωές του ήταν παιδιά.

Εκεί στο σαλόνι της έπαυλης υπήρχε μια πόρτα που ανοιγόκλεινε μόνη της σαν να ανέπνεε. Ανοιγόκλεινε αργά, βασιανιστικά αργά, σαν ξεθωριασμένη ανάσα κοιμισμένου γέροντα. Ποιος ξέρει τι ρεύματα αέρα ανεπαίσθητες ακατανόητες αύρες αναπτύσσονταν στο εσωτερικό του σπιτιού.

Αλλά ποτέ δεν έπαιρνα τον γιο μου εκεί μέσα. Δεν ήθελα να καταλήξει ο γιος μου σαν κι εκείνους τους σκελετωμένους μουσικούς. Τους τριαντάρηδες με τα σαπισμένα δόντια, το δέρμα εφήβου και τα πεσμένα μαλλιά. Ούτε ήθελα να καταλήξει ο γιος μου σαν κι εμένα, που έκανα παρέα με αυτά τα όντα επειδή κατά βάθος ήθελα να τους μοιάσω.

Δεν τους μιλούσα ποτέ για το γιο μου. Κι εκείνοι ήταν αρκετά διακριτικοί ώστε να μη ρωτούν. Που και που άνθρωποι έρχονταν έμεναν λίγο και μετά έφευγαν, πολλοί άντρες λίγες γυναίκες, πολύ ποτό, πολλές σκόνες. Φυσικά εγώ έμενα μακριά από αυτά και μη φανταστείτε τίποτα όργια. Συνήθως μέχρι να αρχίσει το πάρτυ οι μισοί είχαν καταστεί ανίκανοι να κουνηθούν κι οι υπόλοιποι έμοιαζαν με μαλακές

καραβίδες. Σ' εκείνα τα πάρτυ, ο μόνος σχετικά νηφάλιος ήμουν εγώ και κατέγραφα, προσπαθούσα να κρατήσω στη μνήμη μου τη κάθε στιγμή μαζί τους, γιατί κάθε στιγμή μαζί τους, καλή ή κακή, ήταν εξίσου σημαντική γι' εμένα με κάθε στιγμή που περνούσα με το γιο μου, τον οποίο έβλεπα όλο και λιγότερο κι όσο λιγότερο τον έβλεπα τόσο το καλύτερο γι' εκείνον. Δεν έπρεπε, σε καμία περίπτωση, να γίνει σαν τον πατέρα του.

Μια μέρα καθόμουν στον μεγάλο καναπέ του σαλονιού με τον μπασίστα και βλέπαμε στο βίντεο μια παλιά σαδομαζοχιστική τσόντα με νάνους, είχαμε πιεί κάμποσες μπίρες και πεθαίναμε στα γέλια με την ταινία. Σε κάποια φάση, θα ήταν αργά τη νύχτα και το φιλμ σίγουρα θα πλησίαζε προς το τέλος του, μπήκε στο δωμάτιο ο τραγουδιστής. Σε μια άκρη εκείνου του πρόωρα γερασμένου σαλονιού στεκόταν ένα καφετι όρθιο πιάνο, παλιό, φθαρμένο και βρώμικο. Εκεί πήγε ο τραγουδιστής – που ήταν γυμνόστηθος – και κάθισε, εμείς δεν τον καταλάβαμε, προσηλωμένοι στην οθόνη ουρλιάζαμε απ' τα γέλια. Τα γέλια μας κόπηκαν όταν ακούστηκε η πρώτη νότα από το ξεκούρδιστο όργανο σαν παράφωνο αλύχτημα λύκου. Και μετά ακολούθησε η μελωδία. Άσχημα παιγμένη, λιώμα στο μεθύσι σερνόταν από τη μια μισοπαιγμένη και σπασμένη νότα στην επόμενη και μετά στην επόμενη κι ούτω καθεξής. Αυτή η άρρυθμη συστοιχία από ζαλισμένους ήχους συνεχιζόταν για πολλή ώρα, κάποιος θα περίμενε να κλάψουμε γιατί η μελωδία ήταν αποτυχημένη κι ήταν υπέροχη, η μελωδία ήταν υπέροχα αποτυχημένη και κάποιος άλλος στη θέση μας θα έκλαιγε, κάποιος που δε θα έπινε μπίρες βλέποντας τσόντες με νάνους. Εμείς όχι, εμείς δεν κλάψαμε αλλά εκείνος έκλαψε, εκείνος που έπαιζε τράβηξε τα χέρια από τα πλή-

κτρα και με συσπασμένους όλους τους μύες του κορμιού του τρανταζόταν σε σιωπηλούς λυγμούς ενώ από την τηλεόραση ακούγονταν οι σαδιστικές κραυγές του πόνου. Το κλάμα του ήταν η συνέχεια της μελωδίας. Εμάς η μελωδία δε μας έλεγε τίποτα.

Ξαφνικά ο τραγουδιστής τινάζε ψηλά το μουσκέμένο του πρόσωπο άρπαξε το σκαμνί του πιάνου και χτύπησε με δύναμη το πάνω μέρος της τηλεόρασης που έσπασε, έβγαλε σπινθήρα και ησύχασε. Έπειτα ο τραγουδιστής όρμησε προς το μέρος μας και κλότσησε τα κουτάκια της μπίρας που είχαμε παρατάξει σε δύο πύργους, ο ένας με γεμάτα ο άλλος με άδεια, τους χάλασε τους πύργους, τα κουτάκια σκόρπισαν στο ακάθαρτο πάτωμα σαν τενεκεδένια μαργαριτάρια. Ο άλλος που καθόταν δίπλα μου είχε ζαρώσει και δε μιλούσε. Εγώ όμως είχα τσατιστεί, δε θα το ανεχόμουν αυτό, ο μαλάκας ο τραγουδιστής μου κατέστρεφε το όνειρο. Σηκώθηκα και του τράβηξα μια μπουινιά στην τύχη που τον έπιασε στα πλευρά, ξαφνιάστηκα με το πόσο γλοιώδες ήταν το δέρμα του και με το πόσο απτά ήταν τα κόκαλά του. Η μπουινιά τον βρήκε ξώφαλτσα. Την τελευταία στιγμή, λες και το ασθениκό του δέρμα με αποθάρρυνε, λες και το σκελετωμένο άγαλμα που ήταν το κορμί του απορροφούσε τη δύναμή μου, το χέρι μου άλλαξε πορεία και ίσα ίσα που τον ακούμπησε. Ίσως πάλι να ήμουν υπερβολικά λιώμα για να χτυπήσω οποιονδήποτε.

Από την άλλη, ο τραγουδιστής δεν είχε παρόμοιους ενδοιασμούς. Σήκωσε το σκαμνί του πιάνου και το κατέβασε με δύναμη στο κεφάλι μου – εγώ έσκυψα πανικόβλητος μα δεν κατάφερα να αποφύγω το χτύπημα. Θυμάμαι τον σκληρό πόνο που με τράνταξε πριν καταρρεύσω τυφλωμένος.

Μετά από εκείνο το επεισόδιο, ο τραγουδιστής

αποχώρησε από την μπάντα. Τηλεφώνησε στα παιδιά και τους είπε πως μπήκε σε κάποιο κέντρο απεξάρτησης. Δεν τον πίστεψα φυσικά. Δεν ξέρω αν τον πίστεψαν οι άλλοι, πάντως το μήνυμα ήταν σαφές. Δεν επρόκειτο να ξαναγυρίσει. Τότε ένα από τα παιδιά έριξε την ιδέα. Γιατί να μη δοκιμάζαν εμένα στη θέση του; Πρέπει να πω ότι δέχτηκα με ενθουσιασμό. Δοκιμάσαμε και το αποτέλεσμα δεν ήταν καθόλου κακό. Με λίγη δουλειά θα ήταν όλα σαν πριν.

Μετακόμισα στην έπαυλη μαζί με τα παιδιά. Σταμάτησα να βλέπω το γιό μου. Τον έστειλα να μείνει με την αδελφή μου. Τουλάχιστον έτσι δε θα γινόταν σαν τον πατέρα του. Κι εγώ θα γινόμουν επάξιως αντικαταστάτης εκείνου του ηλίθιου. Θα γινόμουν αυτός που θα έδινε νέο χαρακτήρα στην μπάντα, καλύτερο χαρακτήρα, δικό μου χαρακτήρα. Μεγάλα πράγματα.

Στα πάρτυ που οργάνωνε από καιρό σε καιρό ο μάνατζέρ μας ήμουν ο μόνος από αυτούς τους χαμένους που μπορούσε ακόμη να γαμήσει. Τώρα το ήξερα, το ένιωθα. Εγώ ήμουν αυτός που θα έβγαζε τη μπάντα από την κρίση που περνούσε. Με εμένα στη σύνθεσή της η μπάντα θα επέστρεφε στις παλιές της δόξες. Έπρεπε μόνο να τους συμμαζέψω για να ηχογραφήσουμε κάτι.

Τις προάλλες βρήκα κάτι παλιές κασσέτες με πρόχειρες ηχογραφήσεις. Πολλά τραγούδια, καμιά τριανταριά. Τα δέκα από αυτά ήταν καταπληκτικά. Τους μάζεψα και τους έδειξα την κασσέτα. Κανείς δεν τη θυμόταν. Τους την έπαιξα. Τα τραγούδια δεν τους έλεγαν τίποτα. Τους το ανακοίνωσα: αυτά θα δουλεύαμε.

Και τα δουλέψαμε και τα παίξαμε καλά – πολύ καλύτερα από τις πρόχειρες εκείνες ηχογραφήσεις – μόνο το πιάνο έλλειπε γιατί κανείς μας δεν μπορούσε να παίξει, το αντικαταστήσαμε με κιθάρα. Μπήγαμε

στο στούντιο και ηχογραφήσαμε. Σε μια εβδομάδα τα γράψαμε όλα τέλεια. Οι τύποι της δισκογραφικής τρελάθηκαν μόλις τα άκουσαν. Τα λάτρεψαν. Και το πούλησαν. Το πούλησαν καλά.

Στην περιοδεία έγινε χαμός. Όλοι μιλούσαν για τη μεγάλη επανάκαμψη της μπάντας. Η λαμπερή επιστροφή. Δε χρειαζόταν πια να μένουμε όλοι μαζί στο ίδιο λαγούμι σαν άγρια τρωκτικά σε χειμερία νάρκη. Μετακόμισα στην καλλιτεχνούπολη και ζω εκεί από τότε. Έχω μια πανέμορφη σύντροφος, αλλά όχι παιδιά. Αποφασίσαμε να μη δεσμευτούμε μ' αυτόν τον τρόπο. Η σύντροφός μου είναι ακόμη πολύ νέα για κάτι τέτοιο, ενώ εγώ έχω ήδη το γιο μου – που εξακολουθεί να μένει με την αδερφή μου – φυσικά τους στέλνω χρήματα και πηγαίνω πότε πότε να τους δω.

Με τα παιδιά από την μπάντα κρατιόμαστε δεμένοι, βρισκόμαστε τρεις με τέσσερις φορές την εβδομάδα, πηγαίνουμε στο στούντιο, δουλεύουμε λίγο και μετά βγαίνουμε σε κανένα μπαρ να πιούμε τίποτα. Βέβαια, όλο και πιο σπάνια βγαίνουμε σε κανένα μπαρ να πιούμε τίποτα. Εκτιμούμε ο ένας τον άλλο όσο ποτέ άλλοτε και δουλεύουμε πάνω σε καινούρια κομμάτια. Έχουμε κάνει τον ιδανικό καταμερισμό εργασιών. Εγώ γράφω τους στίχους. Συνήθως μιλάνε για χαμένους κι οργισμένους ανθρώπους, για τη ματαιότητα του κόσμου, της ζωής, του σεξ, γιατί αυτόν τον κόσμο εγώ τον ξέρω καλύτερα απ' τους άλλους μέσα στην μπάντα και γιατί το κοινό μας είναι κοινό αντιδραστικό, δηλαδή άνθρωποι που τους αξίζει να ακούν κάτι που δεν τους επιβάλλεται, κάτι που αποτελεί προϊόν ελεύθερης προσωπικής εκλογής. Συνήθως κάτι τέτοιο πρέπει να εντοπίζεται εκτός κατεστημένου – και έξω από το κατεστημένο ανήκουν οι στίχοι μου και η μουσική εμπειρία που προσφέρει η μπάντα μας στο κοινό της.

Καταλήγοντας θα ήθελα να πω κάτι ακόμα. Θα ήθελα να πω πως ό,τι έκανα στη ζωή μου το έκανα για το γιο μου. Για να του αποδείξω ότι αν πιστεύει κανείς στο όνειρό του μπορεί να το κάνει π ρ α γ-
μ α τ ι κ ό τ η τ α.

ΠΑΓΙΔΑ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ νύχτωσε. Κάποια μαγαζιά έκλεισαν, κάποια μαγαζιά άνοιξαν, κάποιοι δρόμοι ερήμωσαν, άλλοι δρόμοι πλημμύρισαν από κόσμο, κυρίως από νέους. Κανόνισα να συναντηθώ με την κοπέλα μου κάπου κεντρικά. Την περίμενα μισή ώρα, τελικά ήρθε, αρχίσαμε να περπατάμε κι εκείνη αναπολούσε τη μέρα της, εγώ άκουγα χωρίς ιδιαίτερο ενδιαφέρον – αλλά και χωρίς να με κουράζει ο μονόλογος. Συνήθως είναι εκείνη που σου απαντάει πως πέρασε μία από τα ίδια. Σήμερα δεν ήταν ο χαλαρός εαυτός της, ήταν ο άλλος ο εαυτός της, ο φλύαρος, ο ενοχλητικός. Η αλλαγή ήταν σχεδόν ευχάριστη.

Γελούσα με τα αστεία της – γελούσα στ' αλήθεια, δεν προσποιούμουν, αγοράσαμε από κάποιο περίπτερο ένα μπουκαλάκι νερό και το μοιραστήκαμε. Εννοώ – γενικότερα – κάτι τέτοια μου τη δίνουν, είναι πολύ ζευγαρίστικα, να μοιράζεσαι ένα ποτήρι ή ένα μπουκαλάκι νερό για παράδειγμα, μα εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή μου άρεσε, έγλειφα το στόμιο μήπως νιώσω κάτι από τη γεύση της – την είχα φιλήσει πριν και θα την φιλούσα σε λίγο, είχα μια καούρα να τη φιλήσω μα δεν ήθελα να γίνω φορτικός, δεν ήθελα να γίνω αγαπούλης γιατί δεν ήμουν αγαπούλης, ούτε είμαι κι ελπίζω να μη γίνω ποτέ αγαπού-

λης – κι άλλωστε άλλο πράγμα να νιώθεις κάποιον άμεσα κι άλλο πράγμα να ψάχνεις τα υπολείμματα της παρουσίας του σε κάτι το οποίο είχε κάποτε χρησιμοποιήσει. Το πρώτο αποτελεί την ανάγκη μα το δεύτερο αποδεικνύεται, ορισμένες φορές, περισσότερο ενδιαφέρον. Όπως τις ιστορίες που τείνουν να ακούγονται περισσότερο ενδιαφέρουσες απ' τις καθαυτές εμπειρίες από τις οποίες πηγάζουν.

Αυτός ήταν ο λόγος που μου άρεσε να γλύφω το στόμιο του μπουκαλιού της. Αλλά δεν ήταν το δικό της μπουκάλι ήταν το δικό μας μπουκάλι. Ήταν το δικό της μπουκάλι επειδή είχε τη γεύση της πάνω του αλλά ήταν και το δικό μου μπουκάλι επειδή το έγλυφα για να βρω τη γεύση της. Αν δεν έπινε αυτή δεν θα έψαχνα τη γεύση της, τότε δεν θα ήταν τίποτε άλλο από ένα απλό μπουκάλι του νερού. Δεν θα σκεφτόμουν το δικό μου μπουκάλι – μα απλώς το μπουκάλι. Μα το τώρα ήταν το δικό μας μπουκάλι.

(Αν δεν είχε τόση ζέστη θα κάναμε τρομερό σεξ στο σπίτι. Λάθος. Εγώ θα έκανα τρομερό σεξ στο σπίτι μου – μαζί της. Όμως ας τηρήσουμε τις συμβάσεις. Εμείς – δηλαδή αυθόρμητη αμοιβαιότητα.)

Η νύχτα προχωρούσε. Βρεθήκαμε με κάτι φίλους. Ένα ποτό, δύο ποτά. Μετά χωρίσαμε από τους φίλους. Πήγαμε να χορέψουμε κάπου. Ένα ποτό, δύο ποτά. Όταν έβγαινε μόνη να χορέψει όλοι έπεφταν πάνω της. Ανά μισό λεπτό της κολλούσε και κάποιος. Φυσικά ήταν παιχνίδι. Φυσικά εμείς ήμασταν παιχνίδι. Βρήκαμε δυο φίλες της. Έμεναν μαζί, κάπου κοντά κι είχαν κάτι στο σπίτι να μας δείξουν – και κάτι προς κατανάλωση. Τέλος πάντων πήγαμε στο σπίτι τους. Κανένα ποτό. Παίζαμε μπουκάλια με ερωτήσεις, ρωτούσαμε ανερμάτιστα, χωρίς ειρμό, στόχο. Χωρίς να ψάχνει κάποιος κάτι από το παιχνίδι. Τα όρια ήταν σαφώς καθορισμένα – όπως και

η παράβασή τους κατά κάποιον τρόπο. Δε χρειαζόταν κάτι άλλο, κάποια προσπάθεια – ήταν φανερό, ό,τι ήταν να γίνει θα γινόταν και τίποτε άλλο δε θα γινόταν – έτσι κανείς δεν προσπαθούσε για εκείνο το άλλο που θα αποτελούσε την υπέρβαση.

Το σπίτι απαρτιζόταν από ένα σαλόνι – όπου είχαμε στρωθεί στο πάτωμα – μια κουζίνα, ένα υπνοδωμάτιο κι ένα μεγάλο μπάνιο. Στο υπνοδωμάτιο κοιμόντουσαν μαζί αλλά δεν ήταν ομοφυλόφιλες, φυσιολογικά κορίτσια, πολύ θηλυκά και ντελικάτα, σαν γατούλες. Τις φανταζόμουν να χουρχουλιάζουν η μία δίπλα στην άλλη κάτω από το πάπλωμα, παράγοντας περίεργους ήχους – να μιλάνε – να κουράζονται κι έπειτα να κοιμούνται, δίπλα δίπλα και πολύ αθώα σαν κοριτσάκια ενώ δεν ήταν καθόλου αθώες – δηλαδή δεν ήταν καθόλου αθώες με τον τρόπο που το βρώμικο μυαλό αντιλαμβάνεται το αθώος.

Οι δυο μας ήρθαμε πολύ κοντά σε κάποια φάση – από τη μια η διάθεση που προανέφερα, από την άλλη η ένταση. Ήταν και το αλκοόλ, πριν την ένταση. Μας είδαν πως δεν κρατιόμασταν και μας πρόσφεραν το δωμάτιό τους. Δηλαδή, αυτό το κομμάτι δεν το θυμάμαι, δε θυμάμαι να μας πρόσφεραν το δωμάτιό τους, δε θυμάμαι να απαντήσαμε, εκείνες μάς – της – το θύμισαν το επόμενο πρωί. Θυμάμαι – κάπως συγκεχυμένα – πως μας ρώτησαν αν μπορούσαν απλώς να βλέπουν. Δε θυμάμαι να απαντήσαμε κάτι. Τέλος πάντων έμειναν στο σαλόνι κι έβλεπαν. Μετά κοιμηθήκαμε εκεί. Την επομένη, όταν ξυπνήσαμε, της είπαν πως ήμασταν πολύ τυχεροί που είχαμε ο ένας τον άλλο. Μα μια μικρή, πολύ ήσυχη και λογική φωνούλα μέσα μου ψιθύριζε.

Ίσως να της είπαν ότι ήταν πολύ τυχερή που είχε εμένα.

Δεν ξέρω από που ερχόταν αυτή η φωνούλα. Σί-

γούρα υπήρχε κάτι θεμελιωδώς εσφαλμένο σε αυτή τη φωνούλα. Κι όμως παρουσιάστηκε τότε ως μια πολύ πιθανή, λογική εικασία. Ίσως επειδή το να εμπιστευτείται κανείς δεν είναι καθόλου λογικό.

Ζούσαμε μαζί κυρίως τις νύχτες. Αγνοούσα τι έκανε τη μέρα. Το μόνο που ήξερα για τις δραστηριότητές της ήταν η δική της μαρτυρία – κι αυτό τις λίγες φορές που αποφάσιζε να μιλήσει. Σχεδόν ποτέ δε ρωτούσε γι' εμένα. Ίσως επειδή ήξερε πως επρόκειτο να απαντήσω μονολεκτικά. Δική της ήταν η μέρα. Δική μου ήταν η μέρα. Δική μας ήταν η νύχτα και, ορισμένες νύχτες, κάποιες φορές ήταν σκέτη μαγεία – δική μας μαγεία.

Τα προβλήματα άρχισαν όταν αποφασίσαμε να περνάμε τις ημέρες μαζί. Άρχισα να πηγαίνω τακτικά στο μέρος όπου δούλευε. Ήταν πωλήτρια σε ένα πολύ ακριβό μαγαζί με έτοιμα ρούχα. Για παράδειγμα, το πιο φτηνό παντελόνι είχε γύρω στα πεντακόσια ευρώ. Το ζήτημα είναι – και αυτό στ' αλήθεια με αηδίαζε – πως είχαν εντολές να συμπεριφέρονται πολύ φιλικά στους πελάτες – το μαγαζί ήταν ανδρικό. Ελάχιστοι πελάτες δε συνέχιζαν τη φιλική συζήτηση, η οποία εξελισσόταν σε κανονικότατο, γλοιώδες φλερτ. Ακόμα και η πιο έξυπνη και διασκεδαστική συζήτηση μου φαινόταν γλοιώδης. Δε θα μου φαινόταν καθόλου γλοιώδης αν εκείνη συμπεριφερόταν φυσιολογικά, μα έδειχνε υπερβολική προθυμία. Η κατάσταση κατέληγε πολλές φορές σε καθαρό ερωτικό παιχνίδι. Τουλάχιστον δεν τους έδινε το τηλέφωνό της όταν το ζητούσαν.

Βέβαια, γνώριζα όσα έβλεπα. Τέλος πάντων – άντεχα. Πρακτικά ζούσαμε μαζί. Απλώς δεν συγκατοικούσαμε. Όχι επίσημα τουλάχιστον. Κρατούσε ακόμη το διαμέρισμά της.

Όσπου μια μέρα πήγα από τη δουλειά της και δεν

την βρήκα εκεί. Ρώτησα τις υπόλοιπες κοπέλες αν γνώριζαν που βρισκόταν. Εκείνες απάντησαν πως δεν είχε ειδοποιήσει. Πήρα τηλέφωνο στο σπίτι της. Κανείς. Ξαναδοκίμασα μετά από μία ώρα. Μετά από δύο ώρες. Καμία απάντηση. Πήρα τηλέφωνο μερικές φίλες της. Καμία δεν είχε ειδοποιηθεί. Ξαναδοκίμασα χωρίς επιτυχία μετά από τρεις ώρες κι έπειτα έτρεξα από εκεί. Χτύπησα το κουδούνι. Καμία απάντηση. Χρησιμοποίησα το κλειδί μου για να ανοίξω. Τα πάντα βρίσκονταν σε τέλεια τάξη. Όλα τα πράγματά της βρίσκονταν στη θέση τους. Αλλά εκείνη απουσίαζε.

Ξανά εκείνη η φωνή, ψιθύριζε κάτι ακατάληπτο – δεν επρόκειτο ακριβώς για φωνή μα για μια περίεργη κίνηση στον εγκέφαλό, σαν να αισθάνεται κάποιος τη σκέψη του καθώς εκτυλίσσεται – μικρές, ελάχιστες δόσεις πόνου, εξαιρετικά ενοχλητικές. σαν να πιέζει η σκέψη τον εγκέφαλο κι εκείνος να τρίζει. Και ο τριγμός να καταλήγει να ακούγεται σαν ψίθυρος. Ένας ψιθυριστός θόρυβος που επενδύει χαμηλόφωνα τη σκέψη.

Περίμενα μία μέρα. Πήρα στη μάνα της και στα γύρω νοσοκομεία. Κανένα σημείο ζωής. Περίμενα δύο ημέρες. Τρεις ημέρες κανένα σημείο ζωής τέσσερις ημέρες πέντε ημέρες τίποτε. Στην τρίτη ημέρα ειδοποίησα την αστυνομία. Η μητέρα της μου τηλεφωνούσε καθημερινά. Κι εκείνη ανησυχούσε. Κάποια τηλεφωνήματα από φίλες της. Κανένα νέο.

Μετά την δέκατη ημέρα κάτι έσπασε. Άρχισα να σκέφτομαι. Γιατί έφυγε; Πέρασα μέρες προσπαθώντας να θυμηθώ την κάθε στιγμή του τελευταίου μήνα, προσπαθώντας να εντοπίσω κάτι που θα μπορούσε να εξηγήσει τα πράγματα.

Τίποτε. Έψαξα το σπίτι της. Τίποτα. Ρώτησα τις συναδέλφους της από τη δουλειά. Αν υπήρχε κάποιος,

κάποιος από τους πελάτες ή οποιοσδήποτε. Οι κοπέλες δεν μπόρεσαν να με βοηθήσουν. Είχε εξαφανιστεί. Σκέτη μαγεία.

Μια νύχτα γύρισε. Στη μέση της νύχτας άνοιξε με το κλειδί της και χώθηκε στο κρεβάτι μου καθώς κοιμόμουν. Ξύπνησα και κοιμηθήκαμε μαζί.

Την επομένη το πρωί είχε φύγει. Ίσως και να τη φαντάστηκα. Στ' αλήθεια χάρηκα πολύ, που ήταν ζωντανή. Δεν πρόλαβα να τη ρωτήσω τιποτέ. Πίστεψα ότι επέστρεψε για να μείνει.

Συνάντησα εκείνες τις δύο φίλες της στο δρόμο, στο διαμέρισμα των οποίων είχαμε περάσει τότε τη νύχτα. Έμοιαζαν δίδυμες. Μοιάζετε δίδυμες τους είπα. Εκείνες απάντησαν πως όλοι τους το έλεγαν αυτό – πως ήταν αδύνατον να μην το είχα προσέξει μέχρι τότε. Χωρίς καμία υπερβολή, μοιάζετε τουλάχιστον σαν αδερφές τους είπα. Μου απάντησαν πως φυσικά και ήταν αδερφές. Τότε εγώ ένιωσα ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Προφανώς μου έκαναν πλάκα αλλά κάτι δεν έμοιαζε σωστό, κάτι υπήρχε στην κατάσταση που απέκλειε την πλάκα. Δεν είναι δυνατόν να είστε αδερφές, αντέτεινα. Με κοίταξαν ειρωνικά. Τις ρώτησα αν την είχαν δει. Απάντησαν αρνητικά. Με κάλεσαν στο σπίτι τους.

Δυστυχώς δέχτηκα. Αρχίσαμε να πίνουμε και να κάνουμε κι άλλα πράγματα. Η τηλεόραση ήταν ανοιχτή κι έπαιζε μια ταινία. Δημιουργήθηκε πολλή ένταση στην ατμόσφαιρα. Επιμείναμε στο σαλόνι, δε χρησιμοποιήσαμε τους υπόλοιπους χώρους.

Μετά από μερικές ώρες, διασχίζοντας καθώς έβγαινα το κατώφλι της εξώπορτας, άκουσα πάλι εκείνη τη μικρή φωνούλα να ψιθυρίζει ύπουλα στον εγκέφαλό μου, εκείνον τον θόρυβο που συμπλήρωνε παραπειστικά την σκέψη μου.

Αυτές την έχουν και την κρύβουν. Οι αδερφές.

Την θέλουν επειδή θέλουν εσένα. Θέλουν εσάς για να πάρουν εσένα.

Δε με συνάντησαν τυχαία στο δρόμο. Εσκεμμένα, όχι τυχαία. Την είχαν στο διαμέρισμά τους. Εκεί όπου ανέβηκα. Εκεί όπου έκανα το μεγάλο λάθος να κάνω ό,τι έκανα. Μας έφεραν ξανά και τους δύο στο διαμέρισμά τους. Μόνο και μόνο για να καταστρέψουν το εμείς.

Είναι αλήθεια ότι υπήρχε πολλή ζήλια γύρω μας, μα – ακόμα κι έτσι – η παραπάνω εικασία έμοιαζε αρκετά ανεδαφική. Την επομένη το βράδυ είχα πιει λίγο και πήρα τηλέφωνο τις δύο αδερφές. Είχαν κάποιους φίλους στο σπίτι και με κάλεσαν κι εμένα. Μέχρι να φτάσω, το πάρτυ είχε ξεθυμάνει.

Έμεινα τελευταίος. Ήμασταν περιορισμένοι στο χώρο του σαλονιού. Σηκώθηκα και χωρίς εξήγηση άρχισα να τριγυρίζω στο σπίτι. Δεν ενδιαφέρθηκα καν να αναφέρω κάποια πειστική δικαιολογία. Τους είπα πως μου είχε έρθει υπερένταση. Πως ήθελα αέρα. Έψαξα πρώτα την κουζίνα όπου άνοιξα το ψυγείο και ήπια παγωμένο νερό, μετά το μπάνιο, όπου άνοιξα την κουρτίνα του ντους, άφησα παγωμένο νερό να τρέχει και έβρεξα το κεφάλι μου. Έπειτα μπήκα στο υπνοδωμάτιο, άνοιξα το παράθυρο και κοίταξα έξω. Πήρα λίγο αέρα κι έπειτα άνοιξα τις ντουλάπες. Σαφώς δεν βρήκα τίποτε.

Πήρα μερικά μισοφόρια από τη ντουλάπα και τους τα πήγα στο σαλόνι και τις ανάγκασα να τα φορέσουν. Εκείνες δέχτηκαν απρόθυμα, όπως απρόθυμα, επιβεβλημένα συνεχίστηκε η βραδιά. Έφυγα το πρωί. Εκείνες κοιμόντουσαν σ' ένα σεντόνι που είχαμε στρώσει στο πάτωμα.

Βρόντηξα επίτηδες την πόρτα φεύγοντας. Αλλά σε λίγο εκείνη η φωνούλα μέσα μου είπε.

Ίσως να υπήρξα άδικος. Ίσως όντως να μην την είχαν αυτές.

Προσπάθησα να ζήσω φυσιολογικά για περίπου μία εβδομάδα, περιμένοντάς την, ενδόμυχα γνωρίζοντας ότι περιμένω μάταια. Εκείνη την εβδομάδα συνέβη μια έκλειψη σελήνης, μια πολιτική δολοφονία, πέντε θάνατοι ηλικιωμένων από τον καύσωνα και διάφορα άλλα, τα οποία παρακολουθούσα στην τηλεόραση και στις εφημερίδες με αμείωτο ενδιαφέρον, καθώς με απάλλασσαν κάπως από βάρος της αναμονής.

Όσπου ένα βράδυ αποφάσισα να πάω απρόσκλητος στις αδερφές. Κυρίως για να τους ζητήσω συγγνώμη, για να ξαναφτιάξουμε κάτι. Βασανιζόμουν από την ανάγκη ενός υγιούς ξεσπάσματος. Πήρα ένα ταξί κι έδωσα τη διεύθυνση μιας κάβας για αρχή – δεν ήταν σωστό να εμφανιστώ με άδεια χέρια. Τελικά το ταξί με άφησε κάτω από το σπίτι τους. Δεν ανέβηκα. Πήγα σ' ένα μπαρ εκεί δίπλα κι ήπια λίγο. Έπειτα ανέβηκα στο σπίτι τους. Είπα στο θυρωρό να τις ειδοποιήσει. Ανέβηκα. Είχα στην αγκαλιά μου δύο μπουκάλια σαμπάνιας, αρκετά ακριβής.

Μου άνοιξε η μία εκ των δύο. Είχαν κόσμο στο σπίτι. Μπορούσα να ακούσω τα γέλια πριν ανοίξει η πόρτα. Πήραν τα μπουκάλια και τα πήγαν στα ράφια της κουζίνας. Προχώρησα προς το σαλόνι και μπλέχτηκα με τον κόσμο. Κυρίως γυναίκες. Κάθισα ανάμεσα στην μία αδερφή και σε μία άγνωστη, κατά πολύ μεγαλύτερή μου γυναίκα. Η ατμόσφαιρα ήταν χαλαρή. Έπαιζαν κάποιο παιχνίδι με ποινές αλκοόλ.

Μπήκα στο παιχνίδι κι έχανα συνεχόμενα για πολλούς γύρους – ίσως επειδή το έπαιζα για πρώτη φορά, ίσως επειδή προσπαθούσαν να με μεθύσουν. Η μία αδερφή – εκείνη που καθόταν δίπλα μου κι είχε λίγες φακίδες στο πρόσωπο και κόκκινα μαλλιά – γέμιζε σε κάθε γύρο το ποτήρι μου.

Μέχρι να μπω στη λογική του παιχνιδιού είχα ζαλιστεί αρκετά – είχα μεθύσει σχεδόν όσο οι υπόλοι-

ποι. Μπέρδευα τα λόγια μου, αλλά τουλάχιστον σταμάτησα να χάνω σε κάθε γύρο. Τότε παρατήρησα κάτι που με αναστάτωσε. Δίπλα σ' εκείνη τη γυναίκα που καθόταν απέναντι μου, που καθόταν δίπλα στη δεύτερη αδερφή κι είχε ένα αντρικό χέρι γύρω από τους ώμους της, δίπλα σ' αυτή τη γυναίκα βρισκόταν η τσάντα της, πεταμένη άτσαλα στο πάτωμα.

Φαντάστηκα αμέσως την κατάσταση. Πως βρισκόταν στο διαμέρισμα, πως είχε πάρει μέρος στο πάρτυ μέχρι να έρθω, κι έπειτα, πανικόβλητη είχε τρέξει να κρυφτεί κι οι υπόλοιποι συμπεριφέρονταν φυσιολογικά καλύπτοντας απλώς την παρουσία της. Τους άφησα, σηκώθηκα να πάω στην τουαλέτα.

Έκανα μερικά βήματα αλλά πριν βγω από το σαλόνι, γύρισα κι έριξα μια βιαστική ματιά πίσω μου. Συνέχιζαν να παίζουν. Ήμουν όμως σίγουρος πως οι αδερφές με παρακολουθούσαν καθώς έβγαινα, γιατί όταν γύρισα να κοιτάξω, παρότι δεν παρατήρησα καλά, τις είδα να αποστρέφουν απότομα τα κεφάλια τους.

Άνοιξα την πόρτα της τουαλέτας, μπήκα, άνοιξα τη βρύση, βγήκα, πήγα προς το υπνοδωμάτιο. Η πόρτα ήταν κλειστή. Έτρεμα. Την άνοιξα πολύ σιγά, μόνο ένα ελαφρύ τρίξιμο, το οποίο ακόμα κι εγώ άκουσα μετά βίας. Έριξα μια ματιά. Το δωμάτιο φαινόταν άδειο. Μπήκα. Έτρεμα. Φοβόμουν. Κοίταξα πίσω από την πόρτα. Κανείς. Προχώρησα προς την ντουλάπα. Την άνοιξα. Δεν υπήρχε κανείς εκεί. Μόνο ρούχα και μια αφόρητη ακαταστασία. Κοίταξα πίσω από τις σκούρες μπλε κουρτίνες.

Έκλεισα τη βρύση του μπάνιου.

Πήγα μια βόλτα από την κουζίνα, ήπια ένα ποτήρι νερό. Στο σαλόνι, κάθισα στη θέση μου. Το παιχνίδι είχε πάρει την κάτω βόλτα. Δεν έπαιζε πια κανένας σύμφωνα με τους κανόνες. Σε λίγο διαλύθηκε. Ήμουν μεθυσμένος. Ένωθα κουρασμένος. Η τσάντα ήταν

ακόμη εκεί. Δεν έμεινα. Έφυγα με τους άλλους. Υποσχέθηκα να ξαναπεράσω.

Όταν έφτασα στο σπίτι δεν μπορούσα να κοιμηθώ. Χρησιμοποίησα πράγματα που δεν είχα χρησιμοποιήσει για αιώνες, αλλά ακόμη κι αυτά, που περιέκλειαν όλη τη μαγεία της σύγχρονης χημείας δεν κατάφεραν να με ανακουφίσουν κι αναγκάστηκα να αυξήσω κατά πολύ τη δόση.

Την επόμενη ημέρα, όταν ξύπνησα, έκανα μια απόπειρα για πιο λογικούς συλλογισμούς. Για παράδειγμα, θα μπορούσε η οποιαδήποτε γυναίκα να έχει ίδια τσάντα με τη δική της. Την πήρε εκείνη η γυναίκα μαζί της την τσάντα πριν να φύγει ή όχι; Δεν μπορούσα να θυμηθώ. Και γιατί στο κάτω κάτω να ήταν δική της; Εντούτοις κάτι, μια ενδόμυχη βεβαιότητα, ξανά εκείνος ο ψίθυρος, μού υπαγόρευε ότι η τσάντα ήταν όντως δική της. Ίσως κάτι στον τρόπο με τον οποίο ήταν αφημένη στο πάτωμα, άτσαλα, χωρίς ίχνος από εκείνη τη φροντίδα την οποία ενδεχομένως να συνεπάγεται η προσωπική ιδιοκτησία.

Ήταν περίπου δύο το μεσημέρι – Κυριακή. Βγήκα από το σπίτι. Πήρα ένα ταξί και έδωσα τη διεύθυνσή τους. Στην είσοδο της πολυκατοικίας ο θυρωρός με σταμάτησε. Μου είπε πως δε βρισκόταν κανείς επάνω. Τα κορίτσια είχαν βγει. Τον ρώτησα πότε θα επέστρεφαν. Εκείνος είπε ότι δεν ήξερε. Τον ρώτησα αν ήταν σίγουρος ότι βγήκαν. Απάντησε θετικά.

Δε με έπεισε. Εκείνη η φωνούλα μού ψιθύριζε.

Είναι πάνω. Είναι μαζί της πάνω. Είναι μαζί της πάνω χωρίς εμένα.

Γιατί όμως είναι μαζί της πάνω χωρίς εμένα;

Ξέρεις γιατί είναι μαζί της πάνω χωρίς εμένα.

Ξέρεις γιατί. Ξέρεις γιατί. Ξέρεις γιατί.

Ο θυρωρός μού κάλεσε ταξί κι έφυγα. Όταν γύρισα σπίτι το συνειδητοποίησα. Συνειδητοποίησα ότι

κάτω από την οικοδομή ήταν παρκαρισμένο το αυτοκίνητό τους – των αδερφών. Ο θυρωρός είχε πάρει εντολή να με διώξει. Έπρεπε να το είχα προσέξει νωρίτερα. Πώς ήταν δυνατό να μου διαφύγει;

Την ώρα που σκεφτόμουν αυτά και γδυνόμουν για να μπω στο μπάνιο, χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν οι αδερφές. Με καλούσαν στο σπίτι τους την επομένη το απόγευμα, αν δεν είχα κανονίσει κάτι άλλο. Προσπάθησα να ακουστώ όσο πιο φυσιολογικός μπορούσα – και τα κατάφερα. Φυσικά και δεν τις έπεισα.

Κάθισα στο σπίτι και προσπάθησα να διαβάσω κάτι. Δεν τα κατάφερα να διαβάσω μα κατάφερα να βρω μια παλιά φίλη στο τηλέφωνο. Βγήκαμε μαζί το βράδυ και απλώς μιλούσαμε, αναλωνόμενοι σε απόλυτες κοινοτοπίες. Δεν ήμασταν ικανοί για τίποτα άλλο πέρα από απόλυτες κοινοτοπίες. Όπως πάντα, θλιβερή συζήτηση, κάπως λιγότερο θλιβερό σεξ. Μόνο που γίναμε κώλος από το αλκοόλ και πήγε ο καθένας σπίτι του. Άλλωστε μάλλον κανένας από τους δυο μας δεν είχε διάθεση εξ αρχής.

Κοιμήθηκα και ξύπνησα την επομένη το μεσημέρι. Βγήκα για μια βόλτα. Περπάτησα μέχρι την περιοχή όπου βρισκόταν το σπίτι τους. Έφαγα λίγη πίτα κι ήπια ένα φλιτζάνι καφέ σ' ένα μαγαζάκι εκεί κοντά. Στάθηκα σε μια γωνία απέναντι από την οικοδομή τους και παρακολουθούσα την κίνηση για δυο περίπου ώρες. Κανείς δεν μπήκε ή βγήκε. Αυτό με ανησύχησε κάπως αλλά πρόσεξα ότι είχα αργήσει περίπου ένα μισάωρο, διέσχισα τα πενήντα μέτρα που με χώριζαν από το κτίριο, μπήκα μέσα, άρχισα να ανεβαίνω τις σκάλες.

Υπάρχουν κάποιες στιγμές στη ζωή του κάθε ανθρώπου πριν από τις οποίες τα πάντα κραυγάζουν – είναι οι στιγμές πριν από τις οποίες μπορεί κανείς να δει πρόσωπα αγγέλων να ουρλιάζουν προοικονομώντας αυτό που έπεται.

Παρ' όλα αυτά, παρότι δηλαδή ήδη διαισθανόμουν κάτι σαν αυτό που επρόκειτο να ακολουθήσει, έμεινα άφωνος όταν η πόρτα άνοιξε και αντίκρισα εκείνη. Έμοιαζε θυμωμένη, μου γύρισε την πλάτη χωρίς να πει λέξη και προχώρησε στο σαλόνι. Την ακολούθησα. Στο σαλόνι μας περίμεναν οι δύο αδερφές, αλλά και κάποιες φίλες τους. Τις ρώτησα τι συνέβαινε. Οι αδερφές είπαν ότι εκείνη ήταν μαζί τους. Εγώ τους απάντησα πως είχε στόμα και μπορούσε να μου το πει η ίδια.

Τότε εκείνη άνοιξε το στόμα της και είπε ότι αποφάσισε πως είχε έρθει η ώρα να τελειώσει μεταξύ μας, ότι προς το παρόν θα έμενε με τις αδερφές, ότι ήμουν ευπρόσδεκτος – όπως είχα καταλάβει – να τις επισκέπτομαι όποτε μου έκανε κέφι – μόνο που εκείνη δε θα ερχόταν μαζί μας. Είπε – σαν κοριτσάκι ακούστηκε – ότι είχε σταματήσει να με αγαπάει και ότι της φαινόμουν ενοχλητικός.

Είχα ξεχάσει ότι βρισκόμασταν μέσα σε κόσμο. Πρέπει να είχα πάρει μια φριχτή, αποσαθρωμένη έκφραση απογοήτευσης – συνειδητοποίησα ότι όλα τα βλέμματα ήταν στραμμένα στο πρόσωπό μου, κοιτώντας με μια προσποιητή συμπάθεια που στην ουσία ήταν απλώς μνησίκακη περιέργεια.

Εκείνη μού είχε γυρίσει την πλάτη και βγήκε από το σαλόνι. Πήγε στην τουαλέτα κι έκλεισε την πόρτα πίσω της. Τότε εγώ το έχασα. Άρχισα να φωνάζω εκεί μπροστά τους και να τις κατηγορώ πως μετέστρεψαν τα συναισθήματά της για μένα, πως έκαναν την αγάπη της μίσος, μόνο και μόνο για να την εκδικηθούν επειδή με είχε κι άλλα τέτοια. Άκουγα εκείνη τη φωνούλα στον εγκέφαλό μου που πια δεν ήταν φωνούλα αλλά μια οργισμένη κραυγή ενός βουτηγμένου στο αίμα στρατιώτη που μόλις του είχαν σκοτώσει τον καλύτερό του φίλο, το στόμα μου με-

τέδιδε εκείνη την κραυγή, την ξένη κραυγή που πίστευε ότι ευαγγελιζόταν μια καταπιεσμένη, αγανακτισμένη αλήθεια. Την μόνη αλήθεια που σήμαινε κάτι σ' αυτόν τον κόσμο.

Εκείνες με κοίταζαν με απάθεια κι η απάθειά τους με εξόργιζε περισσότερο. Προσπάθησα να διασχίσω το σαλόνι και να περάσω στην κουζίνα. Εκείνες με σταμάτησαν. Με μια κίνηση, αρπάχτηκαν όλες τους από πάνω μου και με ανάγκασαν να ξαπλώσω στο πάτωμά. Αντέδρασα πολύ αργά, όταν το σύνολο της μάζας τους είχε ακινητοποιηθεί επάνω στην πλάτη μου. Στη συνέχεια ένιωσα ένα τράνταγμα στο κεφάλι και έχασα τις αισθήσεις μου.

Ξύπνησα στο υπνοδωμάτιο, απ' όπου γράφω και αυτήν την ιστορία – όσα μου συνέβησαν – πάνω σ' ένα κιτρινωμένο περιοδικό μόδας, μ' ένα παλιό, μισοξοδεμένο μολύβι για τα μάτια. Βρίσκομαι εδώ μέσα εδώ και πολύ καιρό. Με κάποιον τρόπο τρώω, κάποιος με ταΐζει μα δεν ξέρω ποιος. Το διαμέρισμα ακούγεται να είναι άδειο. Εγώ είμαι κλειδωμένος στο υπνοδωμάτιο. Κάνω την ανάγκη μου στην ντουλάπα, μετά τυλίγω τα κόπρανα σε κομμένα μισοφόρια και τα πετάω από το παράθυρο. Κατουράω από το παράθυρο. Το παράθυρο βλέπει σ' ένα στενό σοκάκι που είναι πάντα έρημο.

Εδώ και μερικές μέρες κάτι περίεργο μου συμβαίνει. Δεν μπορώ να δω το σώμα μου. Δεν υπάρχει καθρέφτης στο δωμάτιο – περίεργο, θα ορκιζόμουν ότι υπήρχε καθρέφτης όταν ζούσαν οι αδερφές εδώ. Δεν υπάρχει καθρέφτης αλλά όταν στρέφω το βλέμμα στα μέλη μου, σε οποιοδήποτε σημείο του σώματός μου δε βλέπω αυτό που θα έπρεπε να βλέπω – τα σώμα μου έχει γίνει διάφανο. Ο αόρατος άνθρωπος.

Έξω πια δεν υπάρχει φως. Το μόνο φως προέρχεται από τη λάμπα του δωματίου. Έχω αρχίσει να φοβά-

μαι. Πως όταν καεί η λάμπα τα πάντα θα βυθιστούν στο σκοτάδι. Έξω από το παράθυρο τα πάντα είναι βυθισμένα στο σκοτάδι. Μέρες τώρα. Φοβάμαι πως όλα θα διαρκέσουν μέχρι να τελειώσει η λάμπα. Πως όλα θα τελειώσουν όταν σβήσει το φως.

Κάθε φορά που τρεμοσβήνει, τρέμω κι εγώ. Κάθε φορά. Η πόλη έξω είναι τόσο ήσυχη. Μόνιμα σκοτεινή – απόλυτα σκοτεινή. Σε λίγο η πόλη θα έρθει μέσα. Σε λίγο μέσα στο δωμάτιο θα γίνει πόλη. Σε λίγο το δωμάτιο θα γεμίσει με σκοτάδι.

Η πόλη έξω φαίνεται νεκρή.

Ακόμη χειρότερα – φαίνεται πως, έξω από το παράθυρο, δηλαδή μέσα στο σκοτάδι, δεν υπάρχει πόλη. Δεν υπάρχει τίποτα πια εκεί έξω. Η έξω πόλη, μέσα από το δωμάτιο, φαίνεται ανύπαρκτη.

Εύχομαι ποτέ – πότε ποτέ να μην μπει – ποτέ να μην μπει μέσα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ακουγόταν από την αποθήκη. Είχε μόλις αρχίσει να βραδιάζει. Πλησίασα στην αποθήκη. Δεν υπήρχε τίποτε παρκαρισμένο απ' έξω. Ήταν μια παλιά, μισοδιαλυμένη καπναποθήκη, απ' αυτές με τον ξύλινο σκελετό και το λαμαρινένιο κέλυφος. Σαν εκείνες που άρχισαν να χτίζονται όταν πέρασαν στην καλλιέργεια των πλατύφυλλων καπνών, για την ξήρανση των οποίων απαιτούνταν ειδικοί χώροι.

Αλλά πια δεν καλλιεργούσαν καπνά, πια δεν καλλιεργούσαν τίποτα, το μόνο που μπορούσες να διακρίνεις στον κάμπο ήταν λίγα χωράφια με δέντρα, άλλα με κεράσια και λιγότερα με ροδάκινα. Το μεγαλύτερο μέρος του κάμπου καταλαμβάνόταν από χωράφια με ηλιακούς συλλέκτες, που στραφτάλιζαν αντανακλώνοντας το φως του ήλιου, το ίδιο φως που απορροφούσαν απερίσταλτα, το ίδιο φως που είχαν φτιαχτεί για να κρύψουν, να εγκιβωτίσουν, να εκμηδενίσουν, να εξαφανίσουν.

Κάπου σ' αυτήν την έκταση υπήρχε κι η παλιά αποθήκη. Γύρω από την οποία, στο ίδιο αγροτεμάχιο, πριν πολλά χρόνια, είχαν φυτευτεί φλαμουριές. Τα δέντρα πια είχαν θεριέψει - στον ήσκιο τους συνηθίζαμε να παρκάρουμε με την Αναστασία το αμάξι, να στρώνουμε στο χόρτο και να ξαπλώνουμε εκεί

ακούγοντας μουσική, τρώγοντας κάτι ίσως, ησυχάζοντας. Το αυτοκίνητό μου ήταν ένα παλιό βανάκι, οι πόρτες του είχαν σαπίσει και ήθελε βάψιμο, μα παρότι η ανάγκη για βάψιμο ήταν επιτακτική ποτέ δεν κατάφερα να πάρω την απόφαση και να το πάω στο μάστορα – κι αυτό επειδή φοβόμουν πως μετά το βάψιμο θα χανόταν κάτι, φοβόμουν πως δεν θα οδηγούσα πια το ίδιο αμάξι, το οποίο γνώριζα και με γνώριζε όπως ο σκύλος γνωρίζει τον αφέντη κι ο αφέντης γνωρίζει το σκύλο. Αλλά ο σκύλος έχει πια γεράσει – και πονάει. Ο αφέντης, από την άλλη, είναι νέος και λυπάται τον σκύλο που έχει γεράσει και πονάει. Παρ' όλα αυτά δεν μπορεί να τον γιατρέψει, δεν μπορεί να τον φτιάξει, δεν μπορεί να τον σκοτώσει ούτε και να τον αντικαταστήσει. Περιμένει μόνο – και συνεχίζει να τον φροντίζει. Μερικές φορές μοιάζει σαν οι ρόλοι να αντιστρέφονται – ο σκύλος να γίνεται αφέντης κι ο αφέντης σκύλος.

Εκείνη την ημέρα λοιπόν φτάσαμε στην αποθήκη περίπου στις πέντε το απόγευμα. Μόλις άνοιξα την πόρτα το άκουσα. Το τραγούδι. Ίσως να έφταιγε το περιβάλλον, μα καιρό είχα να ακούσω μια τόσο όμορφη μελωδία, τόσο άψογα εκτελεσμένη. Το τραγούδι ακουγόταν από την αποθήκη. Ήταν μια ανδρική φωνή. Κάποιος βρισκόταν μέσα στην αποθήκη και τραγουδούσε, τραγουδούσε ζωντανά, δεν ήταν ηχογράφηση αυτό που ακούγαμε. Κοίταξα την Αναστασία, είχαμε μείνει και οι δύο άφωνοι. Της ζήτησα να περιμένει. Εκείνη απλώς κατένευσε – για κάποιον λόγο ήταν φοβισμένη. Σπάνια μιλούσε όταν φοβόταν.

Προχώρησα προς την αποθήκη. Την είσοδό της έκλειναν δύο μεγάλα φύλλα λαμαρίνας, τα οποία μόλις που στέκονταν ακουμπισμένα στον γείσο του ανοίγματος που αποτελούσε την είσοδο. Ανάμεσα στα δύο αυτά φύλλα λαμαρίνας υπήρχε ένα κενό, από το

οποίο μετά βίας χωρούσε να περάσει άνθρωπος. Η φωνή τώρα ακουγόταν πολύ δυνατά. Δεν υπήρχε αμφιβολία ότι ερχόταν μέσα από την αποθήκη. Έριξα μια ματιά από το κενό ανάμεσα στα δύο φύλλα. Ο άντρας είχε γυρισμένη την πλάτη του σε εμένα, αποκλείεται να με είχε καταλάβει – ίσως να είχε ακούσει το αυτοκίνητο ή την πόρτα του οδηγού να ανοίγει – μα δεν είχε σταματήσει το τραγούδι. Στεκόταν εκεί, στη μέση της αποθήκης με τα χέρια ανοιχτά σχηματίζοντας σταυρό, το σώμα να κινείται μπρος πίσω ελαφρά συνοδεύοντας παραστατικά τη μελωδία που αντηχούσε υπέροχα στο ρημαγμένο χώρο. Γύρισα στο αυτοκίνητο. Γυρίσαμε πίσω. Δεν είπα τίποτε στην Αναστασία αλλά τον άντρα που τραγουδούσε στην αποθήκη, τον είχα αναγνωρίσει.

Όπως στεκόταν μέσα στην αποθήκη, η σιλουέτα του φαινόταν εξαιρετικά λεπτή, με στενούς ώμους και απεριποίητα μαλλιά. Σε ένα μικρό γύρισμα του κεφαλιού του προς τα πλάγια μπόρεσα να συγκρατήσω μια φευγαλέα εικόνα του προφίλ του. Γένια αζύριστα μερικών εβδομάδων. Φορούσε γυαλιά.

Ο άντρας είχε την ίδια ηλικία με εμένα. Για την ακρίβεια είχαμε υπάρξει συμμαθητές για μία περίοδο. Ωστόσο ποτέ δεν υπήρξαμε φίλοι, ποτέ δεν γνωριστήκαμε καλά. Ήταν ο ξένος της τάξης μας. Ήταν ο καλύτερος μαθητής. Μιλούσε ψιθυρίζοντας, κρατιόταν κλειστός. Αρκούνταν σε πολύ βασικά επίπεδα επικοινωνίας με τους γύρω του.

Πάντα τον ζήλευα κάπως. Επειδή τα κατάφερνε πολύ καλύτερα από εμένα στο σχολείο, σε οτιδήποτε έκανε. Τις φορές που τον κορόιδευαν, προσπαθούσα να τον υπερασπιστώ – πάντα με ήπιο τρόπο γιατί φοβόμουν μήπως αποξενωθώ. Έχασα τα ίχνη του κάπου στο γυμνάσιο. Εγώ άλλαξα σχολείο, τον έχασα μαζί με πολλούς άλλους. Από τότε δεν είχα ακού-

σει νέα του. Τον έβλεπα από καιρό σε καιρό στο δρόμο, μα ούτε καν συνέδεα τη μορφή του με αυτό που κάποτε υπήρξε. Ήταν απλώς μια γνωστή φυσιογνωμία – ένα ακόμη γνωστό πρόσωπο στο δρόμο. Από εκείνους που δεν χαιρετάς, από εκείνους που ούτε καν σκέφτεσαι αν θα χαιρετήσεις ή όχι.

Μια από τις ημέρες που ακολούθησαν, τον είδα σ' ένα όνειρο. Συναντηθήκαμε στο δρόμο και τον χαιρέτησα σαν να χαιρετιόμασταν χρόνια. Εκείνος ανταποκρίθηκε θετικά και πιάσαμε την κουβέντα. Μετά από μερικές φράσεις όμως άρχισε να απευθύνεται σ' εμένα με πολλή ειρωνεία. Φόρτιζε με ειρωνεία ακόμη και τις πιο απλές ερωτήσεις. Π.χ. με ρωτούσε ειρωνικά αν ήμουν ακόμα με την Αναστασία. Ή αν δούλευα ακόμη εκεί όπου δούλευα. Ή αν έβγαινα τα βράδια στο στέκι όπου έβγαινα. Προσπαθούσα να είμαι ειλικρινής και να αγνοώ την ειρωνεία του – που είχε αρχίσει να με εκνευρίζει – του απάντησα πως ήμουν ακόμη με την Αναστασία, πως δούλευα ακόμη εκεί όπου δούλευα, πως έβγαινα τα βράδια σ' εκείνο το παλιό στέκι (όπου σύχναζαν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας) και ότι έπινα ακόμη μπύρα με τους θαμώνες, συζητώντας περί ανέμων και υδάτων. Ωστε πίνεις, διαπίστωσε πικρόχολα. Και μετά άρχισε να μου αφηγείται τα δικά του νέα. Πως είχε διοριστεί σε μια υπηρεσία μακριά από την πόλη μας, πως θα βρισκόταν δίπλα στη θάλασσα και πως δικαιούνταν ένα μήνα άδεια το χρόνο. Κουνούσα το κεφάλι μου και του είπα πως χαιρόμουν. Και ειλικρινά χαιρόμουν.

Όταν ξύπνησα, από ολόκληρο το όνειρο, θυμόμουν μόνο αυτή τη συζήτηση. Αλλά ήμουν σίγουρος πως είχαν διαδραματιστεί κι άλλα, τα οποία για κάποιον λόγο ξεχνούσα. Ξύπνησα στη μέση της νύχτας και δεν ξανακοιμήθηκα. Έφαγα πρωινό στις πέντε το πρωί. Στις επτά έφυγα για να ανοίξω την καφετέρια

στην οποία δούλευα μέχρι το απόγευμα. Μόλις έκανα τις βασικές δουλειές του ανοίγματος, έβαλα στα γρήγορα μια μπύρα από το βαρέλι και κάθισα για πέντε δέκα λεπτά να την πιω με ηρεμία, προσπαθώντας να προσφέρω λίγο χρόνο στον μουδιασμένο από την αϋπνία εγκέφαλό μου ώστε να καταφέρει να ξυπνήσει πριν αρχίσουν οι παραγγελίες για τους καφέδες.

Και ξανά η εικόνα του άντρα αναδύθηκε, η εικόνα που ονειρεύτηκα, η ανάμνηση της ταπείνωσης – της παράλογης, απρόβλεπτης ταπείνωσης.

Με το που σχόλασα από τη δουλειά την ίδια μέρα, πήγα στην αποθήκη. Είχαμε κανονίσει να βρεθούμε με την Αναστασία αλλά το ανέβαλα. Της δικαιολογήθηκα άοριστα ότι έπρεπε να πάω κάπου. Στην αποθήκη, ένα αυτοκίνητο ήταν παρκαρισμένο κάτω από τις φλαμουριές. Υπέθεσα ότι ανήκε στον άντρα.

Σταμάτησα το βανάκι μου στην άκρη του χωματόδρομου. Άνοιξα την πόρτα περιμένοντας να ακούσω τη φωνή του άντρα. Αλλά δεν άκουσα τίποτα. Προχώρησα λίγο, περίμενα στη σκιά των δέντρων. Είχε σηκωθεί ένας δροσερός αέρας που μετέφερε τη σκόνη των γύρω χωραφιών. Ξαφνικές ριπές ανάγκαζαν κάποιον να στρέφει την πλάτη του στον άνεμο ώστε να αποφεύγει την ενοχλητική ροή σκόνης που εισχωρούσε αδιάκριτα στις κοιλότητες του στόματος και των ματιών. Μπήκα ξανά στο αυτοκίνητο. Περίμενα περίπου δέκα, δεκαπέντε λεπτά πριν αποφασίσω να ελέγξω το εσωτερικό της αποθήκης.

Όταν τελικά έκανα εκείνο το λάθος – να κάνω το βήμα και να μπω – ο ήλιος έδυε κοκκινωπός πίσω από τα ψηλά βουνά κάπου στο βάθος. Τα βουνά βρισκονταν στο δεξί μου χέρι. Έστρεψα για μια στιγμή το κεφάλι και κοίταξα. Προσπάθησα να εκτιμήσω το υπέροχο θέαμα μα, ως συνήθως, δεν τα κατάφερα.

Μέσα στην αποθήκη – στο στεγνωτήριο – ήταν

πολύ σκοτεινά. Το φως έξω είχε λιγοστεψει – και μέσα εισχωρούσε ελάχιστα, από τις τρύπες του λαμαρινένιου κελύφους. Δεν υπήρχε κανείς εκεί. Έκανα βιαστικά μια γύρα και βγήκα.

Εκείνος στεκόταν δίπλα στο αμάξι του. Τελικά όντως επρόκειτο για το δικό του. Με χαιρέτησε από μακριά μ' ένα νεύμα του κεφαλιού. Χαμογελούσε. Μου φάνηκε πως χαμογελούσε ειρωνικά. Τον πλησίασα. Στεκόταν με σταυρωμένα χέρια, κι εκείνο το φρικτό χαμόγελο στα χείλη του. Μου ήρθε να του λιώσω το κεφάλι. Φυσικά απλώς τον ρώτησα αν ήταν καλά. Μετά από τόσα χρόνια. Να βρεθούμε. Σύμπτωση ε;

Σύμπτωση; Γιατί σύμπτωση; Καθόλου σύμπτωση απάντησε εκείνος. Και χτες δεν ήσουν εδώ; ρώτησε. Αναγκάστηκα να το παραδεχτώ. Ομολόγησα ότι είχα έρθει με την κοπέλα μου αλλά δεν θελήσαμε να διακόψουμε το τραγούδι του, οπότε επιστρέψαμε στην πόλη και κάτσαμε κάπου να πιούμε καφέ. Όση ώρα μιλούσα εκείνος κουνούσε το κεφάλι πάνω κάτω χωρίς να ξεκολλάει τα μάτια του από τα δικά μου μάτια. Και χωρίς να ξεκολλάει εκείνο το φρικτό χαμόγελο από τα χείλη του. Εκείνο το σκοτεινό χαμόγελο από τα χείλη του.

Ω μα δε θα με διακόπτατε είπε. Αντίθετα, σας περιμένα.

Δεν μπορούσα να το ξέρω αυτό απάντησα – η φωνή μου πήρε έναν τόνο απολογητικό ενώ δεν υπήρχε τίποτε για το οποίο όφειλα να απολογηθώ ή να δικαιολογηθώ.

Ξέρω ξέρω είπε εκείνος. Τι κάνεις λοιπόν αυτές τις μέρες με ρώτησε. Συνεχίζεις να συχνάζεις εκεί; ανέφερε το όνομα του μπαρ όπου δούλευα. Εκεί δουλεύω του απάντησα. Εκείνος γέλασε ειρωνικά. Εσύ τι κάνεις τον ρώτησα με τη σειρά μου. Απάντησε πως θα μετακόμιζε στο νότο, για να δουλέψει σε μια

εταιρεία. Μου ανέφερε ότι είχε ήδη βρει διαμέρισμα και το είχε επιπλώσει. Μου ανέφερε και το ύψος του μισθού του. Όλα αυτά τα ανέφερε καλοπροαίρετα. Το ειρωνικό του ύφος είχε ξαφνικά χαθεί. Με ρώτησε αν ήμουν ακόμη με την Αναστασία. Του απάντησα πως ήμουν, αλλά πως το ήξερε ήδη αυτό. Όπως ήξερε και το ότι δούλευα εκεί όπου δούλευα και όπου σύχναζα τα βράδια πίνοντας παρέα με τους γέρους αλκοολικούς. Ήταν ανώφελο να με ρωτάει. Εκείνος σοβάρεψε, με παρακάλεσε ευγενικά να μη γίνομαι εριστικός, είπε πως με ρωτούσε απλώς για να κάνουμε συζήτηση. Του ζήτησα συγνώμη. Δέχτηκε την συγνώμη μου μ' ένα ειρωνικό νεύμα.

Μου ήρθε να του λιώσω το κεφάλι – σας το ορκίζομαι θα του έλιωνα το κεφάλι. Δεν καταλάβαινα γιατί τον μισούσα τόσο. Ήμουν σίγουρος πως δεν τον ζήλευα. Ήμουν απόλυτα ικανοποιημένος από τη ζωή μου. Πότε δεν είχα – δεν έχω – κι ούτε πρόκειται να αποκτήσω περαιτέρω φιλοδοξίες. Έκανα – κάνω – αυτό που μπορούσα – αυτό που μπορώ. Και τα έβγαζα πέρα μια χαρά. Δεν είχα κανένα λόγο να ζηλέψω τον τύπο.

Απλά οι τρόποι του με εκνεύριζαν. Τραγουδάς πολύ ωραία του είπα, προσπαθώντας να εξομαλύνω την ένταση – προσπαθώντας να δείξω άνετος – στην ουσία μειώνοντας τον εαυτό μου στα μάτια του. Σοβαρός, ένευσε καταφατικά. Το ήξερε ότι τραγουδούσε καλά. Οποιοσδήποτε τραγουδούσε όπως τραγουδούσε αυτός δε χρειαζόταν κανέναν να του πει ότι τραγουδούσε καλά.

Όση ώρα μιλούσαμε δεν είχε κουνήσει τα χέρια του. Τα κρατούσε συνεχώς σταυρωμένα στο στήθος, απολύτως άτονα, χωρίς ίχνος νευρικότητας ή κίνησης. Τον αποχαιρέτησα, περπάτησα μέχρι το αμάξι και άνοιξα την πόρτα. Εκείνος είχε γυρίσει και με

κοίταζε, είχε μια έκφραση αμήχανη, σαν να ήθελε κάτι να πει αλλά να μην μπορούσε να αποφασίσει αν θα το έλεγε ή όχι. Εγώ ήμουν υπερβολικά εκνευρισμένος για να κάτσω να τον ακούσω – ή για να προσπαθήσω να τον ακούσω. Οπότε έφυγα όσο πιο βιαστικά μπορούσα, ώστε να μην του αφήσω περιθώριο να ανοιχτεί.

Διότι, μπορεί μεν να μην είχα κανένα λόγο να τον ζηλέψω, αλλά αυτός νόμιζε πως είχα πολλούς λόγους για να τον ζηλεύω. Κι αυτό με έκανε έξαλλο. Να με βλέπει σαν μέλος ενός ανθρώπινου υποείδους, ενός φανταστικού υποείδους που υπήρχε μόνο στο μυαλό του και στα μυαλά ανθρώπων σαν εκείνον.

Επέστρεψα στην καθημερινότητα για μερικές ημέρες. Μια νύχτα αργά, πίναμε με κάτι γέρο αλκοολικούς στο καφέ-μπαρ όπου δούλευα από το πρωί μέχρι το απόγευμα, όταν ένας από αυτούς, μέσα από την πυκνή ομίχλη που πρέπει να χαρακτήριζε τη σκέψη του εκείνη την ώρα, ξεχώρισε με σκοτεινό ενθουσιασμό κάτι το οποίο πίστεψε – και δεν έκανε λάθος – ότι θα προκαλούσε αίσθηση. Ξέρετε τι άκουσα; ρώτησε πονηρά σαν παιδί που επρόκειτο από στιγμή σε στιγμή να αποκαλύψει ένα αποτρόπαιο μυστικό. Η προσοχή μας προσηλώθηκε πάνω του. Μας είπε ότι άκουσε πως κάλεσαν την αστυνομία σ' εκείνη την αποθήκη έξω από την οποία συχνάζαμε με την Αναστασία. Του είπαν πως εκεί μέσα βρήκαν έναν κρεμασμένο.

Από το μυαλό μου πέρασε αστραπιαία η εικόνα του παλιού μου συμμαθητή αφού τον αποχαιρέτισα τις προάλλες, η αμήχανη έκφραση στο πρόσωπό του, ο δισταγμός του να αποκαλύψει εκείνο που έπρεπε να πει κι ίσως να άλλαζε την πορεία της ζωής του.

Αναστέναξα βαθιά, κάτι που – σε συνδυασμό με την αναστατωμένη όψη μου – συνέβαλε στο να συ-

γκεντρωθούν όλα τα βλέμματα πάνω μου. Κάποιος με ρώτησε αν ήξερα κάτι παραπάνω. Έγνεψα αρνητικά. Κάποιος άλλος παρατήρησε πως ήμουν πολύ ευαίσθητος. Ρώτησα τον πληροφοριοδότη αν γνώριζε το φύλο του αυτόχειρα. Εκείνος απάντησε πως δε γνώριζε. Αλλά δεν του πέρασε από το μυαλό ότι μπορούσε να είναι γυναίκα. Δεν είχε ακούσει ποτέ γυναίκα να κρεμιέται – εκτός αν δεν ήταν αυτοκτονία κι ήταν φόνος. Αλλά άκουσε ότι η αστυνομία μίλησε για αυτοκτονία. Τσουγκρίσαμε πένθιμα. Αποτελείωσα το ποτό μου και σύρθηκα μέχρι το σπίτι, βουτηγμένος στις τύψεις (χωρίς να έχω καν σιγουρευτεί για την ταυτότητα του θύματος – λες και χρειαζόταν να την εξακριβώσω για να θρηνήσω).

Άλλωστε όλα συνέκλιναν σε αυτόν: το τραγούδι του (υπέροχο και μελαγχολικό), η στάση του σώματός του κατά το τραγούδι, ο τόπος (απομονωμένος κι εγκαταλειμμένος) – όλα έπαιρναν το χαρακτήρα μιας ιδιότυπης τελετής, μιας τελετής αποχαιρετισμού – η έκφρασή του καθώς χωριζόμασταν, η αμηχανία και τελικά η αγωνία καθώς παρακολουθούσε το αυτοκίνητό μου να κάνει νευρικά τις μανούβρες για να πάρει το δρόμο του γυρισμού. Αργότερα έμαθα πως η αποθήκη-ξηραντήριο αποτελούσε ιδιοκτησία της οικογένειάς του και πως όταν ήταν μικρός δούλευε στα καπνά. Είπαν αργότερα ότι, σ' εκείνη την ηλικία, του άρεσε πολύ να τρυπάει τα φύλλα του καπνού με το σύρμα, δημιουργώντας αρμαθιές οι οποίες έπειτα θα κρεμιόνταν και θα ξεραίνονταν σ' εκείνη την ίδια αποθήκη.

Συνεχίζοντας εκείνη τη νύχτα, βγήκα από το μπαρ και άρχισα να προχωράω προς το σπίτι μου το οποίο βρισκόταν περίπου ενάμισι χιλιόμετρο μακριά. Τριγύρω υπήρχε ελάχιστο φως εξαιτίας του συννεφιασμένου ουρανού. Πολλοί από τους στύλους φωτισμού

στο δρόμο ήταν εκτός λειτουργίας. Στα τελευταία πεντακόσια μέτρα προς το σπίτι μου δεν υπήρχαν καν τέτοιοι στύλοι, με αποτέλεσμα η μόνη πηγή φωτός εκτός από το διάχυτο φως της σελήνης να προέρχεται από τα φωτισμένα παράθυρα των διασκορπισμένων μονώροφων κατοικιών.

Περίπου εκατό μέτρα μετά το μπαρ στο δρόμο μου για το σπίτι, με προσπέρασε ένα αυτοκίνητο – ίδιο μοντέλο με αυτό που ήταν παρκαρισμένο κάτω από τις φλαμουριές και – από τη φευγαλέα ματιά που μπόρεσα να ρίξω στον οδηγό κάτω από το φως της λάμπας – με τον ίδιο τον παλιό μου συμμαθητή για οδηγό.

Αρχικά πίστεψα πως έκανα λάθος, πως δεν ήταν δυνατόν γιατί ο παλιός μου συμμαθητής ήταν πια νεκρός – κρεμασμένος – και οι νεκροί δεν οδηγούν αυτοκίνητα (ή, τουλάχιστον, κάτι τέτοιο δεν είναι γνωστό). Μόλις πέρασε αυτή η πρώτη σκέψη κι έδειξα περισσότερη εμπιστοσύνη στα δεδομένα των αισθήσεών μου πρέπει να πω πως χάρηκα επειδή προφανώς είχα κάνει έναν εσφαλμένο συλλογισμό και όντως ο παλιός μου συμμαθητής δεν ήταν νεκρός.

Αμέσως όμως ανέκυπταν νέα ερωτήματα – όπως αυτό σχετικά με την ταυτότητα του κρεμασμένου κι εκείνο της σχέσης του παλιού μου συμμαθητή με όσα συνέβησαν. Επίσης – ένα γενικότερο ερώτημα – που περιείκλειε τα παραπάνω και συνοψιζόταν στο εξής: τι συνέβη στην αποθήκη;

Η προοπτική να σχετίζεται με κάποιον τρόπο ο άντρας με όσα έγιναν μου φαινόταν πιθανή, εφόσον η εμφάνισή του συνέπεσε με την αυτοκτονία – κι έπειτα ιδιαίτερα συναρπαστική, εφόσον το να βρίσκεται αναμεμιγμένος με τρόπο καταδικαστέο ο άντρας με το πτώμα ικανοποιούσε την πείνα των όποιων εχθρικών μου συναισθημάτων απέναντί του.

Είχα φτάσει περίπου εκατό, διακόσια μέτρα από το σπίτι μου. Η νύχτα – όπως προανέφερα – ήταν εξαιρετικά σκοτεινή. Τότε αντιλήφθηκα μια φιγούρα να στρίβει σε μια διασταύρωση περίπου πενήντα μέτρα μπροστά και να περπατά προς τα μένα. Μόλις πλησίασε επιβεβαιώθηκε αυτό που υποψιαζόμουν. Ήταν εκείνος. Τον χαιρέτησα προσπαθώντας να συμπεριφερθώ φυσιολογικά. Καθώς δίναμε το χέρι, μου πέρασε από το μυαλό μια ταχύτατα παιγμένη φράση: χαιρετάς το φάντασμα.

Ανατρίχιασα προς στιγμήν. Είχα αναστατωθεί υπερβολικά. Προσπάθησα να μην το δείξω. Ίσως να τα κατάφερα μα όταν αρχίσαμε να περπατάμε μαζί, ο παλιός μου συμμαθητής αποφάσισε να με συνοδέψει μέχρι το σπίτι χωρίς να ζητήσει την άδειά μου, άρχισα να σκέφτομαι ότι περπατάω μαζί με έναν δολοφόνο, και τότε το συνειδητοποίησα – ότι ήμουν μάρτυρας, ότι τον είχα δει στο λάθος μέρος τη λάθος ώρα, και ότι, αλίμονο, εκτός από εμένα, μάρτυρας ήταν και η Αναστασία – και ότι ήμασταν και οι δύο υποκείμενοι στις απρόβλεπτες διαθέσεις αυτού του άντρα, που τώρα περπατούσε δίπλα μου, μεταξύ εμού και του οποίου διεξαγόταν μια ομαλότατη, φιλικότατη συζήτηση.

Τότε τον ρώτησα πώς και βρισκόταν στα μέρη μου τέτοια ώρα. Κόμπιασε λίγο και είπε ότι, για να είναι ακριβής, εμένα προσπαθούσε να πετύχει, είχε περάσει από το σπίτι μου μα δεν ήμουν εκεί, οπότε πήρε το δρόμο της επιστροφής έχοντας χάσει πια κάθε ελπίδα να με βρει – και τότε, ανέλπιστα, με συνάντησε.

Γύρισα και τον κοίταξα, είχαμε φτάσει στην πόρτα της αυλής μου. Με κοίταξε κι αυτός – στο μούτρο του χαραγμένη εκείνη η φριχτή ειρωνική γκριμάτσα. Με προκαλούσε; Το είχε καταλάβει ότι είχα καταλάβει πως μου έλεγε ψέματα; Τον είδα να στρίβει από

εκείνη τη διασταύρωση ερχόμενος από έναν δρόμο που δεν είχε καμία σχέση με το σπίτι μου. Με παραμόνευε.

Τον ρώτησα τι με ήθελε. Είπε ότι ήθελε να μου πει κάτι για το οποίο μετάνιωνε. Δηλαδή μετάνιωνε για τη σιωπή του, μετάνιωνε επειδή δεν μου το είχε πει νωρίτερα. Είπε ότι ήλπιζε να τον συγχωρέσω.

Του ζήτησα να μου πει αυτό για την αποσιώπηση του οποίου μετάνιωνε.

Εκείνος με πλησίασε, χαμήλωσε το κεφάλι, με φίλησε στο μάγουλο και μου ψιθύρισε το μεγάλο του μυστικό. Το μεγάλο μεγάλο του μυστικό. Το υπερμεγέθες μυστικό χάρη στο οποίο κρατιόταν ζωντανός χάρη στο οποίο ανέπνεε, χάρη στο οποίο τα πάντα γύρω του κατάφερναν καθημερινά να αναδύονται από την ανυπαρξία και να ξεδιπλώνουν την ύπαρξή τους ως κάτι το απτό, το πραγματικό και το καθησυχαστικό. Το ζωογόνο – μα πάνω απ' όλα – το ζωντανό του μυστικό.

Έπειτα με αγκάλιασε και, ταχύτατα, πριν να προλάβω να πω το οτιδήποτε, έλυσε το αγκάλιασμά του κι άρχισε να απομακρύνεται περπατώντας. Έμεινα στη θέση μου και τον παρακολουθούσα να βαδίζει, να χάνεται στρίβοντας πίσω από ένα κτίριο λίγο παρακάτω.

Δεν μπήκα στο σπίτι. Άνοιξα την αυλόπορτα και πήρα το αυτοκίνητο. Πήγα από της Αναστασίας και πέρασα εκεί τη νύχτα. Της διηγήθηκα τα πάντα. Θυμάμαι αμυδρά πως έκλαψα. Δε θυμάμαι τι συνέβη ακριβώς. Είχα πιεί αρκετά πριν – ήπια και στις Αναστασίας.

Την επομένη ξύπνησα αργά. Κοιμήθηκα βαριά, χωρίς όνειρα. Σηκώθηκα στις δύο το απόγευμα. Η Αναστασία έλειπε στη δουλειά. Μετακόμισα από το

υπνοδωμάτιο στο σαλόνι, κάθισα στον καναπέ και περίμενα. Περίμενα ώρες καθισμένος άτονα στην ίδια στάση, αποφεύγοντας να σκέφτομαι, χαινωμένος από έναν βαρύ ύπνο από τον οποίο δεν είχα ακόμη πλήρως αφυπνισθεί. Η Αναστασία με βρήκε σ' αυτήν την κατάσταση αναμονής. Ζέστανε κάτι για να φάει. Εγώ δεν πεινούσα. Κάθισε στο τραπέζι με την τοπική εφημερίδα. Τελείωσε γρήγορα το φαγητό της κι ήρθε να κάτσει δίπλα μου στον καναπέ. Μου έδειξε κάτι στην εφημερίδα. Δεν έκανα καν τον κόπο να κοιτάξω. Της ζήτησα να μου διαβάσει.

Εκεί ήταν. Η νεκρολογία. Η ανακοίνωση του θανάτου του. Με προχθεσινή ημερομηνία. Ένωσα έναν μικρό σεισμό γύρω μου. Το κεφάλι μου άρχισε να γυρίζει. Πρόφερα χαμένος το όνομά της - εκείνη τρόμαξε. Της ζήτησα να μου φέρει ένα ποτήρι νερό.

Η Αναστασία είχε αναστατωθεί πολύ. Το παράδοξο όμως έγκειται στο εξής: δεν αμφισβήτησε ούτε λέξη απ' όσα της είπα για την προηγούμενη νύχτα. Εγώ ήμουν περισσότερο δύσπιστος από αυτήν. Υποστήριζε ότι θα έπρεπε να έχω εμπιστοσύνη στις εμπειρίες μου. Έλεγε ότι οι εμπειρίες μου ήταν το μόνο που είχα. Αν το έχανα αυτό, τότε θα έχανα τα πάντα. Θα χανόμουν σε μια δίνη που οδηγούσε σε μια ειρωνική ανυπαρξία. Στη ζωντανή ανυπαρξία.

Τρόμαξα με τα λόγια της αυτά. Κάτι που είχε σχέση με το ζωντανό μυστικό εκείνου.

Μου πέρασε από το μυαλό το πόσο μόνος πρέπει να ένιωθε - πόσο μόνος πρέπει να ήταν για να επιλέξει εμένα ως τον μοναδικό ανάδοχο του μεγάλου του μυστικού. Του ζωντανού του μυστικού. Αν όντως υπήρξε ειλικρινής μαζί μου, πρέπει να ένιωθε πολύ μόνος. Να ένιωθε μόνος όχι όπως νιώθουν μόνοι οι πολλοί άνθρωποι, όσοι από αυτούς ζουν μοναχικά ή ερημικά. Πρέπει να ένιωθε μόνος όπως μόνο ελάχι-

στοι – ή μόνο ένας (ο εαυτός του) – μπορούσαν να νιώσουν. Όχι εγκαταλειμμένοι ή ξεπερασμένοι ή αφορισμένοι ή εναπομείναντες ή αποκομμένοι – αλλά μόνοι, πραγματικά μόνοι, μόνοι όπως μονάχα αυτοί που δεν βρίσκονται πια εν ζωή μπορούν να νιώσουν.

Αυτό ήταν και το τρομερό μυστικό του. Μου ψιθύρισε εκείνη τη νύχτα ότι είχε συντριβεί από τη μοναχικότητά του, ότι κούρνιαζε τη μέρα στις γωνίες του δωματίου του τρέμοντας, ότι στα μάτια του είχε συσσωρευτεί ένα σκοτάδι πολύ πιο σκοτεινό από το σκοτεινότερο σκοτάδι αυτού του κόσμου και ότι υπήρχε θάνατος μέσα του που ήταν τόσο απτός και ασχημάτιστος, τόσο πρόχειρος και εύπλαστος ώστε μπορούσε να του δώσει ο ίδιος οποιαδήποτε μορφή επιθυμούσε. Αυτή υπήρξε η ανταμοιβή του, μου είπε, για την πλήρη παράδοση στον παραλυτικό πανικό της απόλυτης αίσθησης – αυτής που κρατά κάποιον δέσμιο στον λαβύρινθο των αδιέξοδων σκέψεων – όταν επιχειρεί κάποιος να σκεφτεί σε στιγμές καθαρής συνείδησης ποιος είναι, τι έχει κάνει, τι πρόκειται να κάνει και τι έχει τη δυνατότητα να κάνει στα πλαίσια της σύντομης παραμονής του σ' αυτόν κόσμο. Η απόλυτη παράδοση στην αίσθηση της μηδαμινότητας που στριφογυρίζει δαιμονισμένα στο κεφάλι ενός ακίνητου σώματος, ανίκανου να κινηθεί, ανίκανου να σταματήσει αυτό που συμβαίνει μέσα στο κεφάλι του, παραδομένο απόλυτα σ' αυτό που συμβαίνει μέσα στο κεφάλι του και το οποίο αποτελεί αντικατοπτρισμό αυτού που συμβαίνει έξω από το κεφάλι και γύρω από το σώμα, αυτού που συμπεριλαμβάνει το σώμα στο δαιδαλώδες, αδιέξοδο παιχνίδι του.

Εγώ τότε δε γνώριζα, δεν καταλάβαινα, δεν είχα τη βάση πάνω στην οποία θα μπορούσα να αντιληφθώ το πράγμα για το οποίο μου ψιθύριζε. Εντούτοις, στην πορεία, στα χρόνια που ακολούθησαν, τα

λόγια του, που τρύπωσαν ύπουλα στο αυτί μου εκείνη τη νύχτα, έγιναν μόνιμο μέρος των μοναχικών μου συλλογισμών. Πολύ αργά κατάλαβα πως αυτή ήταν και η πρόθεσή του. Εκείνη τη νύχτα, ο παλιός μου συμμαθητής – ή, έστω, ό,τι είχε απομείνει από αυτόν – με είχε μολύνει με κάτι το οποίο, στο πέρασμα του χρόνου, εκδηλωνόταν όλο και σε μεγαλύτερο βαθμό: η μισή μέρα στη δουλειά, λειτουργώντας σαν αυτόματο, χωρίς σκέψη ή συναίσθημα ή αίσθηση του χρόνου – και η άλλη μισή μέρα στις γωνίες του σκοτεινού μου δωματίου, τρέμοντας από πανικό, τρέμοντας από φόβο, χωρίς κανέναν δίπλα μου να με χαϊδέψει και να μου πει πως έτσι είναι τα πράγματα και πως όλα θα πάνε καλά. Χωρίς την Αναστασία δίπλα μου που λυπήθηκε μα προτίμησε να φύγει – και καλά έκανε, διότι πια είχα περάσει εκείνο το σημείο πριν από το οποίο ίσως και να μπορούσα να βοηθηθώ από εκείνη ώστε να τη βοηθήσω, αλλά μετά το οποίο ο καθένας μπορούσε να καταλάβει πως το διακυβευόμενο είχε χαθεί – ανεπίστρεπτα.

Κάθε μέρα ο πανικός και ο φόβος μεγάλωνε. Το σκοτεινό μου δωμάτιο – γιατί πια απέφευγα να ανάβω τα φώτα – είχε μετατραπεί σε άσυλο. Βέβαια υπήρχε στον πανικό και στον φόβο μου κάτι παραπάνω απ' ό,τι στον πανικό και στον φόβο των τροφίμων του οποιουδήποτε κανονικού ασύλου, όσο έντονα κι αν ένιωθαν εκείνοι αυτές τις καταστάσεις. Επειδή είχε αρχίσει να συσσωρεύεται εκείνο το σκοτάδι στα μάτια μου, το πολύ πιο σκοτεινό από το σκοτεινότερο σκοτάδι αυτού του κόσμου. Κι εκείνο το άλλο πράγμα, που ακόμη και τώρα, μετά από τόσο καιρό, φοβάμαι ορισμένες φορές να θυμηθώ. Δεν μπορώ να υπολογίσω πότε ακριβώς άρχισε να υπάρχει, πότε άρχισε να σαλεύει μέσα μου αυτό το πράγμα, αυτόνομα. Αυτό το ξένο πράγμα.

Θυμάμαι το αίσθημα, σ' εκείνες τις ώρες του απόλυτου πανικού του παγιδευμένου ζώου στις γωνίες του δωματίου, πως αυτό το πράγμα που είχε κάποτε αρχίσει να υπάρχει – να σαλεύει – μέσα μου αποτελούσε και τη μόνη διέξοδο – αν μπορούσε να αποκαλέσει κανείς έτσι αυτό το οποίο αποτελούσε αυτό το πράγμα – δηλαδή ο θάνατος που είχε εμφανιστεί μέσα μου και που περίμενε να λάβει την τελική – την τελευταία του μορφή. Ήταν εκείνος ο θάνατος που συνεχώς διογκωνόταν μέσα μου, πιέζοντας για εκτόνωση.

Δεν περνούσε μέρα που να μην καταριέμαι τον παλιό μου συμμαθητή – αλλά αντιλαμβανόμουν αμυδρά την ειρωνεία: δεν υπήρχε κατάρα μου που να ξεπερνούσε σε φρίκη αυτά που είχε ήδη ζήσει. Κι όσον αφορά τον εαυτό μου: ήταν τρομερό να γνωρίζεις κανείς ότι επρόκειτο να ζήσει πράγματα τα οποία ήταν απείρως βασανιστικότερα από τις βασανιστικότερες φαντασίες που θα μπορούσε ποτέ να συλλάβει το μυαλό του.

Σύντομα ανακάλυψα τι είχε συμβεί εκείνη τη νύχτα που συνάντησα το συμμαθητή μου στο δρόμο. Ανακάλυψα – για να είμαι πιο ακριβής – το ποιον είχα συναντήσει – ή, για την ακρίβεια, τι είχα συναντήσει.

Το ίδιο τι που αφηγείται αυτήν την ιστορία.

Αλλά ο θάνατος συνέχιζε να μεγαλώνει μέσα μου, να ωριμάζει σαν όψιμο ροδάκινο που περίμενε τα δόντια να χωθούν στη σάρκα του. Ή το σαπρό χρώμα να απλωθεί πάνω του ώσπου να μη μείνει τίποτε από εκείνο το ροδάκινο, απλώς ένα ξερό, ρυτιδωμένο κουκούτσι που κάποια στιγμή θα σκεπαζόταν από το χώμα και θα χανόταν.

Έτσι, τη νύχτα που αποφάσισα ανοίξω τη σάρκα μου με τα ίδια μου τα δόντια, μου αποκαλύφθηκαν τα εξής. Πρώτον, ο τρόπος – δεν θα έπρεπε να διαφέρει

από τον δικό του. Δεύτερον, ο τόπος – κάποιο μέρος το οποίο θα αισθανόμουν κομμάτι μου (το δωμάτιό μου) – όπως κομμάτι του αισθανόταν εκείνος το ξεφαντήριο. Τρίτον, αν θα ειδοποιούσα κάποιον ή όχι – αποφάσισα να μην το κάνω διότι ίσως να συνέβαλε στην αποτυχία του εγχειρήματος. Πέμπτον, τα πράγματα που έζησα αφότου κλότσησα την καρέκλα κάτω από τα πόδια μου κι ένωσα το πρώτο – και τελευταίο – τράνταγμα:

Βρισκόμασταν σ' εκείνο το παλιό ξενοδοχείο δίπλα στη θάλασσα, κάπου στις βαλκανικές ακτές της Αδριατικής. Εγώ, ο παλιός μου συμμαθητής και η Αναστασία. Η Αναστασία και ο παλιός μου συμμαθητής ήταν ζευγάρι και κοιμόντουσαν στο ίδιο δωμάτιο.

Πρέπει να πω πως αυτά που έζησα σ' εκείνο το ξενοδοχείο δίπλα τη θάλασσα τα έζησα μεν ως ο εαυτός μου – αλλά με τρόπο ώστε να μην θυμάμαι τα γεγονότα που είχαν προηγηθεί στη ζωή μου κι οδήγησαν σ' εκείνη την καταληκτική έκρηξη θανάτου, που προηγήθηκε των όσων έζησα στο ξενοδοχείο.

Το ξενοδοχείο ήταν απομονωμένο, το κοντινότερο χωριό βρισκόταν σε απόσταση δεκαπέντε χιλιομέτρων. Είχαμε έρθει με το αυτοκίνητο της Αναστασίας, το οποίο δεν είχαμε χρησιμοποιήσει ούτε μία φορά απ' όταν φτάσαμε, δηλαδή δέκα μέρες πριν. Τόσο υπέροχο ήταν το μέρος. Κάναμε βόλτες στη γύρω περιοχή, κρατώντας την ανάσα μας από την ομορφιά. Κάναμε ορειβασία και βουτιές από βράχια στη θάλασσα. Κολυμπούσαμε και ψαρεύαμε. Ξαπλώναμε στο δάσος και κοιτούσαμε τον ήλιο μέσα από τις πευκοβελόνες. Όλα αυτά τα χαζά, τέλος πάντων, που επιτρέπουν σε κάποιον χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις να αγγίξει για λίγο την ευτυχία.

Είχαμε εγκατασταθεί σε ένα δωμάτιο του πρώτου

και σε ένα του τελευταίου ορόφου. Ο τελευταίος όροφος ήταν διαμορφωμένος κάτω από τις επικλινείς πλάκες της στέγης και αποτελούνταν από δύο δωμάτια όλα κι όλα. Το ένα βρισκόταν μονίμως κλειδωμένο και δεν είχε αριθμό στην πόρτα. Το δικό μου δωμάτιο – το νούμερο δεκατέσσερα – ήταν συμπαθητικά επιπλωμένο με παλιά ξύλινα έπιπλα. Παντού στο ξενοδοχείο οι επιφάνειες των επίπλων ήταν φθαρμένες με έναν πολύ γραφικό τρόπο, έτσι ώστε να προσδίδουν ζεστασιά στο χώρο δίχως να τον κάνουν να δείχνει αισθητικά παρωχημένος.

Καθόμασταν ένα βράδυ στο σαλόνι του ξενοδοχείου, που βρισκόταν το ισόγειο. Συζητούσαμε, πίνοντας τσάι και βλέποντας τηλεόραση. Τότε ο παλιός μου συμμαθητής κάτι θυμήθηκε και έτρεξε στο δωμάτιό του – το δικό του και της Αναστασίας. Σε δύο λεπτά κατέβηκε ξανά, κρατώντας ένα φάκελο στο χέρι.

Μου έδωσε το φάκελο – ήταν ένας φάκελος φωτογραφείου. Τον άνοιξα κι έβγαλα με αδημονία τις φωτογραφίες. Κι εκεί ήμασταν. Πολλά χρόνια πριν, πάρα πολλά χρόνια πριν, δε θυμόμουν καν ότι υπήρχαν αυτές οι φωτογραφίες ή ποιος τις είχε βγάλει. Αλλά θυμόμουν τη μέρα που βγήκαν. Μια μέρα την οποία νόμιζα ότι είχα ξεχάσει.

Έβρεχε. Έβρεχε καταρρακτωδώς. Ήμασταν, με τον παλιό μου συμμαθητή, στον κεντρικό δρόμο της πόλης μας. Δε θυμάμαι γιατί ήμασταν μαζί, πώς συναντηθήκαμε ή που πηγαίναμε. Ή ίσως να νομίζω ότι δε θυμάμαι.

Ο δρόμος και τα πεζοδρόμια είχαν πλημμυρίσει. Ένας χείμαρρος από βρώμικο νερό κατέβαινε ορμητικά την ασφάλτο. Έκανε ζέστη εκείνη τη μέρα. Έκανε φοβερή ζέστη, ακόμη και για Σεπτέμβριο. Εμείς είχαμε γίνει μούσκεμα. Δεν είχαμε ομπρέλες και, σύμφωνα με τους αρχιτεκτονικούς κανόνες της

περιοχής μας, απαγορεύονταν τα μπαλκόνια στις οικοδομές, εγκαταλείποντάς μας χωρίς καταφύγιο για τις βροχερές μέρες, στο έλεος του ουρανού.

Με ένα βλέμμα συνεννοηθήκαμε. Βγάλαμε πρώτα τα μπλουζάκια μας, μετά τα κοντά μας παντελόνια και τελευταία τα εσώρουχά μας. Μείναμε γυμνοί στη μέση του μεγάλου πεζοδρομίου, χοροπηδώντας στη βροχή, ουρλιάζοντας από ευφορία, πιτσιλώντας ο ένας τον άλλον, κλοτσώντας το νερό που κυλούσε κάτω απ' τα πόδια μας. Μετά αρχίσαμε να κλοτσάμε το νερό στην κατεύθυνση των περαστικών, οι οποίοι – άλλοι ενοχλημένοι, άλλοι χαμογελώντας με συμπάθεια – τάχυναν το βήμα για να αποφύγουν τις βολές μας. Ήμασταν τότε περίπου δέκα χρονών.

Κάποιος πρέπει να μας φωτογράφισε εκείνη τη μέρα κι αργότερα να έδωσε τις φωτογραφίες στον παλιό μου συμμαθητή. Ο φάκελος του φωτογραφείου ήταν πολύ φθαρμένος κι έφερε τη φίρμα ενός παλιού φωτογράφου της πόλης μας, από καιρό νεκρού.

Συγκινήθηκα εκείνο το βράδυ στο σαλόνι του ξενοδοχείου. Κατά τη διάρκεια της νύχτας που ακολούθησε, κοιμήθηκα σαν νεκρός. Όταν ξύπνησα στη μνήμη μου δεν υπήρχε ούτε δείγμα ονείρου. Θυμούνται μόνο μια χρονική συνέχεια ανάμεσα στην προηγούμενη νύχτα – τη στιγμή πριν με πάρει ο ύπνος – και στην επόμενη ημέρα – τη στιγμή που άνοιξα τα μάτια και πετάχτηκα αυτόματα από το κρεβάτι οδεύοντας προς την τουαλέτα για να πλυθώ.

Την ίδια μέρα, γυρίζοντας από την πρωινή μας εκδρομή σε μια κοντινή παραλία, κρυμμένη πίσω από ένα δασάκι και τριγυρισμένη από μαύρα βράχια, πετύχαμε στον κήπο τον ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου μαζί με κάποιον άγνωστο, να συζητούν καθισμένοι στην αυλή του ξενοδοχείου. Ο παλιός μου συμμαθητής με την Αναστασία έμειναν για λίγο μαζί τους ενώ εγώ

χαιρέτισα και συνέχισα το δρόμο προς το δωμάτιό μου πριν να γίνουν οι συστάσεις.

Ανέβηκα τη σκάλα προς τον τελευταίο όροφο. Στο τέλος της σκάλας υπήρχε ένα μικρό χωλ. Στο πάτωμα ήταν στρωμένο ένα χαλί – μια μικρή συρταριέρα κι ένας καθρέφτης αποτελούσαν τη μόνη επίπλωση του χώρου. Μόνο που, αυτή τη φορά, κάτι στον χώρο ήταν διαφορετικό. Έφτασα μηχανικά μέχρι την πόρτα του δωματίου μου.

Εκλειδώνοντας συνειδητοποίησα αυτό που είχα δει και που άφησα να περάσει απαρατήρητο. Άφησα το κλειδί μέσα στην κλειδαριά, έχοντας διανύσει την πρώτη από τις δύο περιστροφές του μύλου. Έπειτα περιστράφηκα ο ίδιος επιτόπου, έκανα ένα βήμα και κοίταξα στον καθρέφτη. Αμέσως τραβήχτηκα, τρέμοντας. Μέσα στον καθρέφτη υπήρχε μια ηλικιωμένη γυναίκα που μου φάνηκε αμυδρά γνωστή. Ήταν παραμορφωμένη με τέτοιο τρόπο ώστε να μεταδίδει ένα ξεκάθαρο μήνυμα – και μόνο αυτό – με τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Χρησιμοποιώντας κάθε οπτική δυνατότητα, το παραμορφωμένο της πρόσωπο κραύγαζε – κραύγαζε με μια κραυγή σαπισμένου και αλλοιωμένου δέρματος. Φύγε. Φύγε μακριά από το δωμάτιό μου και μην ξαναγυρίσεις. Ποτέ.

Τότε εγώ μπήκα στο δωμάτιο σε φρενήρη κατάσταση και άρχισα μανιασμένα να μαζεύω τα πράγματά μου, πετώντας τα άτακτα μέσα στη βαλίτσα με ανεπανάληπτη ταχύτητα. Έβγαλα τη βαλίτσα από το δωμάτιο και με την εικόνα της γριας να με καταδιώκει, το τρελό της βλέμμα να με καρφώνει συνεχώς από τον άψυχο καθρέφτη, κατρακυλούσα με θόρυβο στις σκάλες.

Άφησα τη βαλίτσα στη ρεσεψιόν και βγήκα έξω. Ο παλιός μου συμμαθητής και η Αναστασία μιλούσαν ακόμη με τον ιδιοκτήτη κι εκείνον τον άγνωστο.

Προχώρησα προς το μέρος τους και ζήτησα ευγενικότατα (μα εμφανώς ταραγμένος) από τον ιδιοκτήτη να αλλάξω δωμάτιο. Του υπενθύμισα πως είχε αδειάσει ένα δωμάτιο στον πρώτο όροφο αλλά εκείνος αρνήθηκε. Είχα την εντύπωση ότι εσείς ζητήσατε δωμάτιο εκτός ορίων, είπε δηκτικά. Το παραδέχτηκα – όντως είχα ζητήσει ένα δωμάτιο εκτός ορίων γιατί πίστεψα ότι η απομόνωση θα με βοηθούσε στο γράψιμο (φρικτή αυταπάτη – δεν έγραψα ούτε έναν στίχο).

Τότε έκανε την εμφάνισή της η ηλικιωμένη γυναίκα – η ίδια που είδα νωρίτερα στο καθρέφτη χωρίς να βρίσκεται στο χώρο. Βγήκε από την είσοδο του ξενοδοχείου και κατευθύνθηκε προς μια γωνιά του κήπου.

Ναι, είναι αλήθεια, εγώ το ζήτησα – συνέχισα τη συζήτηση με τον ξενοδόχο – μα τώρα θέλω να αλλάξω δωμάτιο.

Εκείνος αρνήθηκε ξανά.

Η ηλικιωμένη γυναίκα στεκόταν δίπλα στο φράχτη παίζοντας με τα φύλλα ενός δέντρου που φυόταν έξω από τα όρια του κήπου. Φαινόταν πως άρχιζε σταδιακά να μπαίνει σε έναν διπλό κόσμο, της επιβαλλόταν ένας εσωτερικός ρυθμός που καταλάμβανε τις κινήσεις του σώματός της – το μετέφερε κάπου αλλού.

Άστους ήσυχους, ακούστηκε η φωνή της γριας σαν σκλήρισμα. Ο ξενοδόχος στράφηκε απότομα.

Άστους ήσυχους, σκλήρισε ξανά και ξανά και ξανά, κάνοντας παράλληλα μονότονες σπαστικές κινήσεις, σαν να είχε καταληφθεί από κάποιου είδους πνεύμα.

Ο γέρος ξενοδόχος έτρεξε κοντά της. Της φώναξε έξαλλος να σταματήσει. Εκείνη βέβαια είχε ήδη σταματήσει, αλλά ο γέρος δεν κατάφερε να ηρεμήσει και συνέχιζε να της φωνάζει. Τότε η γρια, που τόση ώρα ήταν πλάτη σε αυτόν, στράφηκε απότομα και τον

χτύπησε στο στήθος σαν να τον μαχαίρωνε. Ο ξενοδόχος ακινητοποιήθηκε και ξάπλωσε απότομα στο πάτωμα.

Η Αναστασία παρακολουθούσε τη σκηνή με απάθεια. Πάνω από το ξαπλωμένο σώμα του ξενοδόχου, μας πρότεινε να πάρει η ίδια το δωμάτιο της σοφίτας και να μεταφερθώ εγώ στο δικό της δωμάτιο, στο δικό της και του παλιού μου συμμαθητή.

Ο παλιός μου συμμαθητής δέχτηκε, εγώ δέχτηκα. Η ηλικιωμένη γυναίκα είχε ηρεμήσει. Κατάλαβα γιατί μου φάνηκε γνωστή όταν είδα την αντανάκλασή της στον καθρέφτη ενώ δε βρισκόταν στο χώρο. Ήταν η γρια που έμενε μόνιμα εκεί, μόνιμα στο ξενοδοχείο, μας την είχε δείξει ο ιδιοκτήτης τη μέρα που ήρθαμε και μας προειδοποίησε ότι κυκλοφορούσε μόνη της στην αυλή τις νύχτες. Μας είπε ότι μπορούσε να βρίσκει κάποιον αν της έλεγε καθημέρα, ότι ίσως να τον κυνηγούσε, να τον χτυπούσε.

Τώρα όμως η ηλικιωμένη γυναίκα είχε ηρεμήσει. Μας κοιτούσε και τους τρεις με ένα γαλήνιο χαμόγελο, με ένα πράο, αγαθό χαμόγελο. Όμως πρόσεξα, όπως και ο παλιός μου συμμαθητής πρόσεξε (το είδα στο φευγαλέο βλέμμα που μου έριξε), ότι η γριά στην πραγματικότητα δεν κοιτούσε ούτε εμένα ούτε τον παλιό μου συμμαθητή αλλά λίγο πίσω μας, εκεί όπου στεκόταν η Αναστασία. Δε γύρισα να κοιτάξω την Αναστασία. Μα ήμουν σίγουρος πως στο πρόσωπό της καθρεφτιζόταν η ίδια ήμερη χαρά που υπήρχε και στο πρόσωπο της ηλικιωμένης γυναίκας.

Η εμπειρία που ακολούθησε την έκρηξη θανάτου τελειώνει εδώ, πάνω από το αναίσθητο σώμα του ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου. Το επόμενο πράγμα που θυμάμαι είναι ότι περπατούσαμε με τον παλιό μου συμμαθητή παρέα, σε εκείνον τον σκοτεινό δρόμο που οδηγούσε στο σπίτι μου. Μόνο που δεν κατευθυ-

νόμασταν προς το σπίτι, μα απομακρυνόμασταν από αυτό. Ό,τι – έστω – είχε απομείνει από εμάς. Αλλά ήμασταν πια μαζί, μαζί με εκείνον που κάποτε, πριν πολλά πολλά χρόνια είχα προστατέψει – ίσως για να αποδείξω στον εαυτό μου ότι μπορούσα να γίνω λιγότερο ζώο απ' ό,τι στην πραγματικότητα ήμουν. Εκείνος σε αντάλλαγμα μού προσέφερε αυτήν την σπαραχτική μόλυνση, που τελικά λειτούργησε όπως θα έπρεπε να είχε λειτουργήσει. Σταδιακά και επίπονα – αποδίδοντας, εν τέλει, στην οντότητά μου μια σίγουρα διαφορετική, αν όχι ανώτερη, μορφή ελευθερίας.

Να ζει κανείς ως θάνατος. Αθάνατα. Ο κάθε άλλος είναι ο θάνατος. Ο καθένας είναι ο θάνατος.

Εγώ είμαι ο θάνατος.

—

Ο ΑΝΤΡΑΣ με τη σκούρη επιδερμίδα έκλεισε την πόρτα πίσω του. Ο μονότονος θόρυβος του συστήματος εμφιάλωσης έσβησε. Ένας μηχανικός βόμβος συνέχιζε να ακούγεται βέβαια, αλλά, αν ο άντρας προσαθούσε να ξεπεράσει το θόρυβο, μπορούσε να ακούσει πουλιά, φύλλα και χόρτα να θροΐζουν από το φύσημα του ανέμου, τη ροή του νερού στο ποταμάκι. Το τελευταίο πήγαζε από μια πηγή η οποία βρισκόταν ψηλότερα από εκείνη που εντόπισε πριν χρόνια ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα κι όπου εγκατέστησε το μεγάλο εργοστάσιο εμφιάλωσης.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ποτέ δεν προσευχήθηκε για κανέναν, ποτέ δεν προσευχήθηκε για τίποτε. Ούτε και πίστεψε σε κάποιον ή σε κάτι. Ήταν δύσπιστος, θα έλεγε κανείς ότι ήταν δύσπιστος σαν το σατανά τον ίδιο. Το ασπράδι των ματιών του ήταν ελαφρύ κόκκινο, βαμμένο με αίμα. Τα μαλλιά του είχαν πέσει από το μπροστινό μέρος του κρανίου του. Ποτέ δεν παντρεύτηκε, παρόλο που του δόθηκε η ευκαιρία. Τα μαλλιά που του απέμεναν τα είχε κομμένα κοντά. Τα ρούχα που φορούσε βγαίνοντας από το εργοστάσιο ήταν ακριβά. Γυρίζοντας στο σπίτι τα έβγαλε.

Στάθηκε γυμνός μπροστά από τον καθρέφτη. Το

θέαμα θα μπορούσε να ήταν και όμορφο. Αλλά στα μάτια του ανθρώπου με τη σκούρη επιδερμίδα έμοιαζε καταθλιπτικό. Έκλαψε, οργισμένα, απεγνωσμένα, όπως είχε κλάψει μόνο μία φορά στο παρελθόν, μα φυσικά δεν τη θυμόταν εκείνη τη φορά. Ή ίσως και να τη θυμόταν.

Στη συνέχεια έκανε ένα μπάνιο με ζεστό νερό, το τελευταίο κανονικό μπάνιο της ζωής του. Κάθισε περίπου δεκαπέντε λεπτά μέσα στην ντουζιέρα. Βγήκε όταν ένωσε πλήρης – ή άδειος. Φόρεσε μια αλλαξιιά φτηνά ρούχα, πήρε μια μικρή τσάντα που είχε ετοιμάσει από το προηγούμενο βράδυ και βγήκε στο δρόμο. Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ήταν ανήσυχος.

Οι πρώτοι πέντε μήνες πέρασαν δύσκολα. Ποτέ δεν του έλειψαν χρήματα για να τραφεί ή να ντυθεί ή να διανυκτερεύσει κάπου. Αλλά όλοι έμοιαζαν ξένοι, οι άνθρωποι δεν έμοιαζαν άνθρωποι – ή ο ίδιος δεν έμοιαζε άνθρωπος. Ο ίδιος δεν έμοιαζε με τους άλλους. Έμοιαζε με κάτι άστεγους ξοδεμένους πότες και ναρκομανείς που τριγύριζαν φαινομενικά άσκοπα σαν αδέσποτα ζώα τριγύρω στα πεζοδρόμια και στις πλατείες, σαν ζωντανά εκθέματα παραδειγμάτων προς αποφυγή. Συνιστούσαν τη βιαιότερη και την πιο επίφοβη μορφή καταστολής. Για κάποιους συμβόλιζαν το θάνατο. Για κάποιους άλλους, συμβόλιζαν κάτι χειρότερο.

Εκείνους τους πέντε μήνες ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα βοήθησε πολύ κόσμο. Του είχε απομείνει ένα μικρό μόνο ποσό από όσα εισέπραξε από την πώληση του εργοστασίου και της περιουσίας του. Επίσης, κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών, ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ένωθε την πείνα του σώματός του για θηλυκό να σβήνει σταδιακά, ίσως λόγω του συστηματικού υποσιτισμού. Τα μαλλιά του τα κούρευε σε τακτά διαστήματα. Δεν άφηγε τα

γένια του να μεγαλώνουν. Κρατιόταν καθαρός. Φρόντιζε να πλένει τα ρούχα του κι όταν χρειαζόταν να τα αντικαθιστά με καινούρια.

Όσο έφθινε το σώμα του, τόσο έφθινε κι ο ίδιος. Το βάρος του απόβλητου τον καταρράκωνε. Του κατέστρεφε την αυτοεκτίμηση, του κατέστρεφε κάθε προοπτική για φυσιολογική ζωή. Δεν ήταν δυνατό να δεχθεί την εκτίμηση όσων ευεργέτησε γιατί κρατούσε το όνομά του κρυφό από αυτούς. Ουσιαστικός ευεργέτης ήταν το χρήμα κι όχι ο άνθρωπος. Δε θα έλεγαν ευχαριστούμε τον τάδε για τα χρήματα που μας χάρισε. Μα νιώθουμε ευγνωμοσύνη για τα χρήματα που μας δόθηκαν. Ήταν σαν να ευχαριστεί κάποιος το θεό.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ήταν ο θεός. Μα εδώ υπήρχε ένα πρόβλημα γιατί μπορεί ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα να ήταν ο θεός για τους ανθρώπους που ευεργέτησε, μα δεν ήταν θεός. Και ήταν μόνος, κουρασμένος και φορτωμένος με τις ευθύνες ενός ολόκληρου κόσμου με τις οποίες κανείς δεν τον επιφόρτισε.

Τριγυρνούσε όλη τη μέρα στους δρόμους κατερχόμενος σταδιακά στην απάθεια και στην εξάντληση μιας ζωής χωρίς ανταπόδοση. Μόνο να υποψιαστεί μπορούσε, την ημέρα που έβγαινε για τελευταία φορά από το σπίτι του, την ημέρα που έβγαινε για πρώτη φορά, ότι ο πόνος του δρόμου που ξεκινούσε θα αποδεικνυόταν τόσο δυσβάσταχτος.

Δυστυχώς δεν ήταν όλα τα εγχειρήματά του επιτυχημένα. Αποφάσισε να δώσει λεφτά σε μία πόρνη για να σταματήσει το επάγγελμά της μα τη βρήκε, ένα μήνα μετά, να ξαναδουλεύει. Εκείνη την ημέρα σταμάτησε να βοηθά γυναίκες. Αποφάσισε να αγοράσει ένα εστιατόριο σε κεντρικό σημείο της πρωτεύουσας και να το χαρίσει σε έναν πολύ καλό μά-

γειρα, που είχε περάσει χρόνια δουλεύοντας σαν σκυλί για ένα κομμάτι ψωμί. Μετά από μισό χρόνο ο μάγειρας πούλησε το εστιατόριο – στη διπλάσια τιμή από εκείνη που το αγόρασε ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα. Εκείνη την ημέρα σταμάτησε να βοηθά άντρες.

Συνέχισε να περιφέρεται στους δρόμους σαν φάντασμα. Άρχισε να αφήνεται. Παραμελούσε τον εαυτό του. Πολλές φορές κοιμόταν σε παγκάκια, άλλες φορές κοιμόταν στην εξοχή, χωρίς να παίρνει την παραμικρή προφύλαξη. Έδειχνε – ήταν – άπλυτος. Επιπλέον, είχε κόψει όλες του τις επαφές εκείνη την ημέρα που βγήκε στο δρόμο.

Πέρασαν έτσι πέντε ακόμη μήνες. Συνολικά βρισκόταν ένα χρόνο στο δρόμο. Η υγεία του, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, παρέμενε ακμαία. Παρόλη την απροκάλυπτη έκθεσή του στις καιρικές συνθήκες και την προφανή έλλειψη ενέργειας που τον ταλαιπωρούσε, δεν αρρώσταινε. Κάτι φαινόταν να τον εμποδίζει να αρρωστήσει.

Κι όλον αυτόν τον καιρό δεν σταματούσε να αναρωτιέται πού θα τον έβγαζε ο δρόμος. Αναρωτιόταν, όμως, σιωπηλά. Δηλαδή χωρίς να κάνει εικασίες. Μόνο ρωτούσε. Γνώριζε ότι το βήμα που είχε αποφασίσει να κάνει (αφήνοντας εκείνη την ημέρα το κατώφλι του σπιτιού του) ήταν μεγάλο. Και κάτι παραπάνω. Ήταν τρομερό.

Τώρα μόνο μπορούσε να νιώσει τον τρόπο. Τόσος τρόμος που τον καθήλωνε στην ίδια θέση για ώρες. Καθόταν στυλώνοντας το βλέμμα στον κόσμο που περνούσε μπροστά από το παγκάκι του και κρατούσε για ώρες ανοιχτά τα κόκκινα μάτια του. Χωρίς ούτε ένα πετάρισμα – πονούσαν. Έτσι, παραδομένος, ένθεος, φοβόταν.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα. Το επόμενο

μεγάλο χτύπημα ήρθε όταν του τελείωσαν τα λεφτά.

Πλήρωσε για την εξειδικευμένη εκπαίδευση μερικών αυτιστικών παιδιών, για το πιάνο ενός νεαρού σολίστα, για να τυπωθεί το πρώτο βιβλίο μιας νεαρής συγγραφέα, αγόρασε την αίθουσα ενός παιδικού χοροδιδασκαλείου με απαίτηση την μείωση των διδάκτρων στο ελάχιστο. Αγόρασε πολλά ναρκωτικά για πολλούς ναρκομανείς και πολύ ποτό για πολλούς ξοδεμένους πότες, σύγχρονα πανάκριβα καροτσάκια για ανάπηρους ζητιάνους, πόρνες για να δώσουν έρωτα στους ανέραστους, πόρνες για να δώσουν έρωτα στις ανέραστες, εξαγόρασε τους πόρνες και τις πόρνες για να μη δώσουν έρωτα σε κανέναν παρά μόνο στον εαυτό τους. Σε άλλους πέτυχε, σε άλλους απέτυχε. Εξαγόρασε βιαστές και δολοφόνους, έδωσε κίνητρο σε φτωχούς παιδόφιλους να απέχουν από την κίβδηλη ικανοποίηση των ορμών τους. Κι εδώ, σε κάποιους πέτυχε.

Οι περισσότεροι από αυτούς τους ανθρώπους, κυρίως λόγω της μυστηριώδους προσφοράς των χρημάτων, τον θεωρούσαν κάτι σαν άγιο, μα και κάτι σαν μια σκοτεινή φιγούρα. Όπως και να 'χε, οι περισσότεροι τον φοβούνταν, όπως φοβούνταν πράγματα που τους ξεπερνούσαν.

Μερικοί από τους ευεργετημένους που είχαν δει το πρόσωπό του και τον ξανασυναντούσαν τυχαία στο δρόμο, περνούσαν στο απέναντι πεζοδρόμιο πριν διασταυρωθούν μαζί τους. Ακόμη και οι πιο σκληροί από αυτούς έβλεπαν στα μάτια του άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα κάποιον που τους ξεπερνούσε σε σκληρότητα. Ο άντρας εκείνος κατάφερε το παράδοξο. Να πεθάνει ενώ το φυσικό του σώμα ακόμα ζούσε.

Ένα τσούρμιο παιδιά μαζεύτηκαν γύρω από τον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα. Ήταν βρώμικα και φώνα-

ζαν κι είχαν σκισμένα ρούχα. Πιθανόν να περίμεναν από κάπου βοήθεια αλλά βοήθεια δεν ήρθε.

Κανά δυο καπνίζανε τσιγάρα. Μερικά κρατούσανε κουτάκια από μύρα. Έτρεξαν και τον αγκάλιασαν το ένα μετά το άλλο. Μερικοί περαστικοί είδαν τι συνέβαινε κι έσπευσαν να βοηθήσουν τον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα, ο οποίος δεν αντιδρούσε. Μόνο ξαφνιασμένος δεχόταν τις εκδηλώσεις των παιδιών με μηχανική απάθεια.

Το μέρος ήταν μια βρωμερή χωμάτινη αλάνα παγιδευμένη ανάμεσα στα τσιμέντα της πόλης. Η αλάνα βρισκόταν πάνω στην πλαγιά ενός λόφου, τη χρησιμοποιούσαν για πάρκινγκ. Τριγύρω λίγα πεύκα που λέρωναν τα καπό των αυτοκινήτων. Τα παιδιά βλασφημούσαν πάνω στα λερά παρπρίζ.

Τα παιδιά τραβούσαν τον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα. Έλα να δεις έλα να δεις του έλεγαν. Τον τραβούσαν και τον έσπρωχναν με βία. Ο ήλιος έκαιγε φρικτά, ο ξερός καυτός αέρας έπνιγε το στήθος.

Οι περαστικοί που προσπαθούσαν αποτυχημένα να τον βοηθήσουν, μετά από λίγο τα παράταγαν και συνέχιζαν τον δρόμο τους.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα αφέθηκε στην καθοδήγηση των παιδιών. Τα παιδιά σχημάτιζαν ένα συμπαγές σμήνος κι ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα βρισκόταν στο κέντρο τους καθώς ανέβαιναν το στενό καλντερίμι.

Πολύς ιδρώτας καθώς ανέβαιναν το καλντερίμι. Και μια αίσθηση σαν να καιγόταν εκεί που ακουμπούσε με τα παιδιά. Ένα καυτό συσσωμάτωμα.

Έφτασαν στην κορυφή του λόφου. Τα παιδιά έπιασαν να του φιλάνε τα χέρια και να τον παρακαλάνε.

Δύο από αυτά του έβγαλαν τα ρούχα.

Ένα από αυτά τα πέταξε τα ρούχα του μέσα σε μια φωτιά.

Στην κορυφή του λόφου υπήρχαν μόνο θάμνοι και λερωμένα χόρτα κι ένα τείχος. Τα σπίτια αρχίζανε από πιο κάτω. Στη συνέχεια τα παιδιά τον οδηγήσανε στο τείχος.

Αρχαίο χτισμένο από θεόρατα κομμάτια πωρόλιθου. Όταν πλησίασαν, ο άντρας παρατήρησε ότι το τείχος ήταν τρύπιο. Τον οδήγησαν στην τρύπα κι εκεί τον άφησαν, του είπαν – τον διέταξαν να μπει μέσα.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ήταν ολόγυμνος, όπως τον γέννησε η μάνα του. Από το σκοτάδι της τρύπας ακουγόταν ένα ασθενικό βογγητό που επαναλαμβανόταν. Κάποιος έχωσε στο χέρι του άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα ένα φακό.

Μέσα στην τρύπα, στην σκιά, στην παύση του ηλιακού θορύβου ήταν χτισμένο ένα παιδί. Ήταν φρικτά τραυματισμένο. Η κοιλιά του ήταν σκισμένη κι όλη η δεξιά του πλευρά ήταν γδαρμένη.

Πρέπει να πάει στο νοσοκομείο είπε πανικόβλητος ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα στα παιδιά. Εκείνα τού έφραξαν με τα βρωμισμένα σώματά τους την έξοδο και τον παρακάλεσαν να αγγίξει το παιδί – να βοηθήσει το παιδί.

Τότε, ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα άγγιξε το παιδί στο πρόσωπο. Το χάιδεψε απαλά. Εκείνο αναθάρρεψε κι άνοιξε τα μάτια και χαμογέλασε στον άντρα. Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα κοίταζε με αγωνία το παιδικό σώμα που έτρεμε μπροστά του. Μέσα του αναδύτηκε ένα σκίρτημα ελπίδας. Αγκάλιασε το παιδί. Χάρισε στις ασυνέχειες της αφής του παιδιού τη δική του αφή και δρόσισε το πέτρωμα με δάκρυα.

Έτσι, εκείνη την ημέρα, χαρίστηκε στον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα η δύναμη να θεραπεύει. Κι έτσι έκανε – θεράπευε αδιακρίτως. Όλες τις περιπτώσεις που τύχαιναν στο δρόμο του, ιάσιμες ή ανία-

τες, αναπηρίες εκ γενετής ή αποκτηθείσες στην πορεία. Θεράπευε πλούσιους φτωχούς κι άπορους με τον ίδιο ρυθμό, χωρίς διακρίσεις.

Θεράπευε έτσι για μισό χρόνο. Είδε καταστάσεις άσχημες, που με ένα άγγιγμά του μεταμορφώνονταν σε απολύτως φυσιολογικές, όπου τίποτα δεν πρόδιδε την προηγούμενη διάλυση. Θεράπευε κι έφευγε, σαν εωθινός διαρρήκτης που εξαφανιζόταν μόλις τελείωνε το πλιάτσικο.

Μυστικά, ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα έκανε σιωπηλά θαύματα.

Ένα αιμόφυρτο αγοράκι στη μέση του δρόμου. Ο οδηγός της μηχανής με λιωμένο παντελόνι και γδαρμένο το δεξί του πόδι, φυτεμένα πετραδάκια σε αστραφτερή σάρκα. Ο οδηγός ήταν ξαπλωμένος και κουνιόταν ελαφρά και βογκούσε. Η μηχανή φλεγόταν. Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα αγκάλιασε το παιδί για δευτερόλεπτα, έπειτα έλυσε το αγκάλιασμα κι έσπευσε να εξαφανιστεί.

Πρόλαβε να δει το πρόσωπο του οδηγού. Και το αναγνώρισε, θα το αναγνώριζε παντού. Ήταν ο νεαρός που τον ακολουθούσε για μέρες. Ο νεαρός είχε δει τον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα να επαναφέρει έναν σχεδόν πνιγμένο στην παραλία. Για δύο μέρες ο νεαρός ακολουθούσε τον άντρα αδιάκοπα. Όπου κι αν πήγαινε κρατιόταν πίσω του σαν κακιωμένος εραστής ώσπου ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα γύρισε και τον αντιμετώπισε.

Τον θεράπευσε απλόχερα από την ασθένειά του.

Αυτό όμως που ενόχλησε πραγματικά τον άντρα με τη σκούρη επιδερμίδα, τον απογοήτευσε – ήταν ότι το αγκάλιασμά του δε δούλεψε, δε θεράπευσε το αγοράκι. Γιατί από το αγοράκι έλειπε ένα πόδι και κειτόταν νεκρό μέσα μια λιμνούλα αίματος – του δικού του αίματος. Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμί-

δα, μέσα στο ματωμένο του πουκάμισο, έλιωσε από το βάρος, έγινε αίμα και χύθηκε σ' εκείνη τη λιμονούλα.

Για κάποιο διάστημα σταμάτησε να θεραπεύει.

Αντί αυτού πήγε εκεί όπου του δόθηκε η δύναμη να θεραπεύει και ζήτησε τη δύναμη να τιμωρεί.

Πας ο αιτών λαμβάνει.

Του χαρίστηκε το άγγιγμα του θανάτου. Πρώτον απ' όλους θανάτωσε εκείνον το νεαρό τον οποίο είχε κάποτε σώσει από την ασωτία της νεότητάς του. Επανόρθωνε. Άργησε μία εβδομάδα να τον βρει – είχε πάρει εξιτήριο από το νοσοκομείο, είχε επιστρέψει στο σπίτι του. Ο νεαρός άργησε να του ανοίξει, στηριζόταν σε μια πατερίτσα.

Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα ξεκίνησε διορθώνοντας τα λάθη του παρελθόντος. Έπειτα προχώρησε στη διόρθωση των ενδεχόμενων μελλοντικών σφαλμάτων. Και συνέχισε να τιμωρεί θανατώνοντας, απαλλάσσοντας έτσι αθώους και παιδιά από τον κίνδυνο.

Βέβαια, αυτή τη φορά οι συνέπειες της κρίσης του που τον πρόδωσε υπήρξαν κατά πολύ χειρότερες. Γιατί κάθε λάθος επιλογή συνεπαγόταν κι από ένα φόνο. Ο ένας φόνος γινόταν δύο φόνοι κι αύξαινε ολοένα. Κατέληξε ένας άτεγκτος εκδικητής, η ενσάρκωση του πάντοτε διψασμένου πέλεκυ της αυτοδικίας.

Μια μέρα η περίοδος του αίματος έλαβε τέλος. Ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα σιχάθηκε τον εαυτό του κι επέστρεψε στην απραξία.

Κρύφτηκε σε ένα χαμόσπιτο το οποίο αποκατέστησε, το μετέτρεψε ξανά σε κατοικήσιμο χώρο. Επισκεύασε το κτίσμα και περιποιήθηκε τον κήπο. Είχε πια κουραστεί. Είχε σταματήσει πια να νοιάζεται για τους ασθενείς και τους δυστυχισμένους. Τα φιλόνηρωπα αισθήματα από τα οποία είχε τόσο έντο-

να εμφορηθεί στο παρελθόν αμβλύνθηκαν, στέρεψαν.

Επίσης, έχοντας χρόνο να σκεφτεί τα όσα συνέβησαν, κατέληξε σε ορισμένα συμπεράσματα.

Πρώτο. Ότι είχε εξαρχής την ικανότητα να θεραπεύει, αλλά και την ικανότητα να καταστρέφει. Δεν ήταν ιδιότητες που του δόθηκαν τις δεδομένες στιγμές που νόμισε ότι του είχαν δοθεί.

Δεύτερο. Ότι τα χαρίσματα δεν του ανήκαν. Το πιθανότερο ήταν ότι εκείνος ανήκε σε αυτά. Δεν τα είχε αυτός, αντιθετα, εκείνα τον είχαν.

Τρίτο. Ότι, εκείνη την ημέρα στην αλάνα με το κοκκινόχρωμα, τα παιδιά δε χρειάζονταν τη βοήθειά του. Δηλαδή δε χρειάζονταν συγκεκριμένα τη δική του βοήθεια. Χρειάζονταν μία βοήθεια – ναι – μα ήταν του οποιουδήποτε. Απλώς τον έκαναν να πιστέψει – τα πονηρά – ότι τον χρειάζονταν, για να φτάσουν στο σκοπό τους, για να κάνουν το κακό. Έτσι ο άντρας με τη σκούρη επιδερμίδα βρέθηκε να παίζει με δυνάμεις ισχυρότερες από εκείνες που μπορούσε να χειρισθεί.

Τέταρτο. Ότι είχε πέσει θύμα μιας απάτης. Πράττοντας το καλό κατέληξε να πράττει το κακό, διότι η βοήθεια και η προσδοκία του καλού από τη μία, και η επιδίωξη του κακού από την άλλη, κατέληξαν να είναι το ένα και το αυτό.

Έτσι, καθώς συγχυσμένος φλέρταρε με την παραφροσύνη, πίστεψε πως η εμπλοκή του στα κοινά με τους τρόπους της προηγούμενης ζωής του έλαβε οριστικό τέλος.

Όμως ο άγιος ξανάρχισε να θεραπεύει, όπως πριν, μυστικά και σιωπηλά κι αθόρυβα. Γιατί εφ' όσον υπήρχαν ασθενείς, αυτός δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. Ξαφνικά δεν είχε σημασία αν οι πράξεις του εξυπηρετούσαν την έννοια του καλού ή του κοινού

καλού ή του κακού ή του ανθρωπισμού ή της φιλανθρωπίας ή οποιασδήποτε αφαίρεσης. Δεν υπήρχε ουσία στον διαχωρισμό. Όλα ήταν καλό, όλα ήταν κακό. Οι αφαιρέσεις αυτές ήταν γεμάτες πόρους, από τους οποίους αλληλοδιαπερνούνταν δίχως να αγγίζονται. Οι έννοιες αναιρούνταν. Αλλά πάντα κάτι έμενε από αυτές.

Στη νέα αυτή πορεία όμως, την οποία ο άγιος ακολούθησε μέχρι το τέλος της πλήρους ζωής του, κράτησε απαραβίαστη μια απόλυτη αρχή. Αποφάσισε αυτό. Πως μέχρι ν' ασπρίσουν τα κοράκια δεν θα προσέφερε το άγγιγμά του σε κανένα παιδί.

(ο άγιος)

(*) σημείωμα

Θα ήθελα εδώ να ευχαριστήσω τον Θ.Τ. για τη βοήθειά του. Επίσης θα ήθελα να επισημάνω ότι οι ιστορίες ΜΟΥΣΙΚΟΣ και Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ αποτελούν διασκευές ιστοριών του Ryūnosuke Akutagawa (*Yabu no Naka – Σ' ένα σύδεντρο*) και του Flaubert (*La légende de Saint-Julien l'hospitalier – Ο μύθος του Αγίου Ιουλιανού του φιλοξενητή*) αντίστοιχα.

